

A 79/409/EGK IRÁNYELV 12. CIKKE SZERINTI JELENTÉS
--

**a madárvédelmi irányelv kapcsán tett nemzeti intézkedésekről a
2005. január 1-től 2007. december 31-ig terjedő időszakban**

Magyarország

1. AZ IRÁNYELV ÁLTAL LEFEDETT FAJOK MAGYARORSZÁGON (1. CIKK):

1. Bütökös hattyú (*Cygnus olor*) (A)
2. Kis hattyú (*Cygnus columbianus*) (A)
3. Énekes hattyú (*Cygnus cygnus*) (A)
4. Vetési lúd (*Anser fabalis*) (A)
5. Rövidcsőrű lúd (*Anser brachyrhynchus*) (A)
6. Nagy lilik (*Anser albifrons*) (A)
7. Kis lilik (*Anser erythropus*) (A)
8. Nyári lúd (*Anser anser*) (A)
9. Indiai lúd (*Anser indicus*) (C)
10. Kanadai lúd (*Branta canadensis*) (C)
11. Apácalúd (*Branta leucopsis*) (A)
12. Örvös lúd (*Branta bernicla*) (A)
13. Vörösnakú lúd (*Branta ruficollis*) (A)
14. Nílusi lúd (*Alopochen aegyptiaca*) (C)
15. Vörös ásolúd (*Tadorna ferruginea*) (A)
16. Bütökös ásolúd (*Tadorna tadorna*) (A)
17. Füttylő réce (*Anas penelope*) (A)
18. Kendermagos réce (*Anas strepera*) (A)
19. Csörgő réce (*Anas crecca*) (A)
20. Zöldszárnyú réce (*Anas carolinensis*) (D_A)
21. Tőkés réce (*Anas platyrhynchos*) (A)
22. Nyílfarkú réce (*Anas acuta*) (A)
23. Böjti réce (*Anas querquedula*) (A)
24. Kékszárnyú réce (*Anas discors*) (D_A)
25. Kanalas réce (*Anas chapeata*) (A)
26. Márványos réce (*Marmaronetta angustirostris*) (B)
27. Üstökösreце (*Netta rufina*) (A)
28. Barátréce (*Aythya ferina*) (A)
29. Örvös réce (*Aythya collaris*) (D_A)
30. Cigányréce (*Aythya nyroca*) (A)
31. Kontyos réce (*Aythya fuligula*) (A)
32. Hegyi réce (*Aythya marila*) (A)
33. Búbos réce (*Aythya affinis*) (D_A)
34. Pehelyréce (*Somateria mollissima*) (A)
35. Cifra pehelyréce (*Somateria spectabilis*) (A)
36. Steller-pehelyréce (*Polysticta stelleri*) (A)
37. Jegesréce (*Clangula hyemalis*) (A)
38. Fekete réce (*Melanitta nigra*) (A)
39. Füstös réce (*Melanitta fusca*) (A)
40. Kerckeréce (*Bucephala clangula*) (A)
41. Kis bukó (*Mergus albellus*) (A)
42. Örvös bukó (*Mergus serrator*) (A)
43. Nagy bukó (*Mergus merganser*) (A)
44. Halcsontfarkú réce (*Oxyura jamaicensis*) (C)
45. Kékcőrű réce (*Oxyura leucocephala*) (A)
46. Császármadár (*Bonasa bonasia*) (A)
47. Nyírfajd (*Tetrao tetrix*) (B)
48. Siketfajd (*Tetrao urogallus*) (A)
49. Fogoly (*Perdix perdix*) (A)
50. Fűrj (*Coturnix coturnix*) (A)
51. Fácán (*Phasianus colchicus*) (C)
52. Északi búvár (*Gavia stellata*) (A)
53. Sarki búvár (*Gavia arctica*) (A)
54. Jeges búvár (*Gavia immer*) (A)
55. Kis vöcsök (*Tachybaptus ruficollis*) (A)
56. Búbos vöcsök (*Podiceps cristatus*) (A)
57. Vörösnakú vöcsök (*Podiceps grisegena*) (A)
58. Füles vöcsök (*Podiceps auritus*) (A)
59. Feketenakú vöcsök (*Podiceps nigricollis*) (A)
60. Kárókatona (*Phalacrocorax carbo*) (A)
61. Kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmaeus*) (A)
62. Rózsás gödény (*Pelecanus onocrotalus*) (A)
63. Borzas gödény (*Pelecanus crispus*) (A)
64. Bölömbika (*Botaurus stellaris*) (A)
65. Törpegém (*Isobrychus minutus*) (A)
66. Bakcsó (*Nycticorax nycticorax*) (A)
67. Üstököségem (*Ardeola ralloides*) (A)
68. Kínai üstököségem (*Ardeola bacchus*) (D_A)
69. Pásztorgém (*Bubulcus ibis*) (A)
70. Zátonykócsag (*Egretta gularis*) (D_A)
71. Kis kócsag (*Egretta garzetta*) (A)
72. Nagy kócsag (*Egretta alba*) (A)
73. Szürke gém (*Ardea cinerea*) (A)
74. Vörös gém (*Ardea purpurea*) (A)
75. Fekete gólya (*Ciconia nigra*) (A)
76. Fehér gólya (*Ciconia ciconia*) (A)
77. Afrikai marabu (*Leptoptilos crumeniferus*) (D_A)
78. Batla (*Plegadis falcinellus*) (A)
79. Kanalségem (*Platalea leucorodia*) (A)
80. Rózsás flamingó (*Phoenicopterus ruber*) (D_A)
81. Darázsölyv (*Pernis apivorus*) (A)
82. Barna kánya (*Mihus migrans*) (A)
83. Vörös kánya (*Mihus mihus*) (A)
84. Rétisas (*Haliaeetus albicilla*) (A)
85. Dögkeselyű (*Neophron percnopterus*) (A)
86. Fakó keselyű (*Gyps fulvus*) (A)
87. Barátkeselyű (*Aegyptus monachus*) (B)
88. Kígyászölyv (*Circus gallicus*) (A)
89. Barna rétihéja (*Circus aeruginosus*) (A)
90. Kékes rétihéja (*Circus cyaneus*) (A)
91. Fakó rétihéja (*Circus macrourus*) (A)
92. Hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) (A)
93. Héja (*Accipiter gentilis*) (A)
94. Karvaly (*Accipiter nisus*) (A)
95. Kis héja (*Accipiter brevipes*) (A)
96. Egerészölyv (*Buteo buteo*) (A)
97. Pusztai ölyv (*Buteo rufinus*) (A)
98. Gatyás ölyv (*Buteo lagopus*) (A)
99. Békászó sas (*Aquila pomarina*) (A)
100. Fekete sas (*Aquila clanga*) (A)
101. Pusztai sas (*Aquila nipalensis*) (A)
102. Parlági sas (*Aquila heliaca*) (A)
103. Szirti sas (*Aquila chrysaetos*) (A)
104. Törpesas (*Aquila pennata*) (A)
105. Héjasas (*Aquila fasciata*) (B)
106. Halászsas (*Pandion haliaetus*) (A)
107. Fehérkarmú vércse (*Falco naumanni*) (A)
108. Vörös vércse (*Falco tinnunculus*) (A)
109. Kék vércse (*Falco vespertinus*) (A)
110. Amuri vércse (*Falco amurensis*) (A)
111. Kis sólyom (*Falco columbarius*) (A)
112. Kabasólyom (*Falco subbuteo*) (A)
113. Eleonóra-sólyom (*Falco eleonorae*) (A)
114. Kerecsensólyom (*Falco cherrug*) (A)
115. Vándorsólyom (*Falco peregrinus*) (A)
116. Guvat (*Rallus aquaticus*) (A)
117. Pettyes vízicsibe (*Porzana porzana*) (A)
118. Kis vízicsibe (*Porzana parva*) (A)
119. Törpevízicsibe (*Porzana pusilla*) (A)
120. Haris (*Crex crex*) (A)
121. Vízityúk (*Gallinula chloropus*) (A)
122. Kék fű (*Porphyrio porphyrio*) (D_A)
123. Szárcsa (*Fulica atra*) (A)
124. Daru (*Grus grus*) (A)
125. Pártásdaru (*Grus virgo*) (A)
126. Reznek (*Tetrax tetrax*) (A)

127. Túzok (*Otis tarda*) (A)
128. Csigaforgató (*Haematopus ostralegus*) (A)
129. Gólyatöcs (*Himantopus himantopus*) (A)
130. Gulipán (*Recurvirostra avosetta*) (A)
131. Ugartyúk (*Burhinus oedinenus*) (A)
132. Székicsér (*Glareola pratincola*) (A)
133. Feketeszárnýú székicsér (*Glareola nordmanni*) (A)
134. Kis lile (*Charadrius dubius*) (A)
135. Parti lile (*Charadrius hiaticula*) (A)
136. Ékfarkú lile (*Charadrius vociferus*) (A)
137. Széki lile (*Charadrius alexandrinus*) (A)
138. Sivatagi lile (*Charadrius leschenaultii*) (A)
139. Havasi lile (*Charadrius morinellus*) (A)
140. Amerikai pettyeslile (*Pluvialis dominica*) (A)
141. Ázsiai pettyeslile (*Pluvialis fulva*) (A)
142. Aranylile (*Pluvialis apricaria*) (A)
143. Ezüstlile (*Pluvialis squatarola*) (A)
144. Tüskés bíbic (*Vanellus spinosus*) (A)
145. Lilebíbic (*Vanellus gregarius*) (A)
146. Fehérfarkú lilebíbic (*Vanellus leucurus*) (A)
147. Bíbic (*Vanellus vanellus*) (A)
148. Sarki partfutó (*Calidris canutus*) (A)
149. Fenyérfutó (*Calidris alba*) (A)
150. Kis partfutó (*Calidris pusilla*) (A)
151. Apró partfutó (*Calidris minuta*) (A)
152. Temminck-partfutó (*Calidris temminckii*) (A)
153. Bonaparte-partfutó (*Calidris fuscicollis*) (A)
154. Baird-partfutó (*Calidris bairdii*) (A)
155. Vándorpartfutó (*Calidris melanotos*) (A)
156. Sarlós partfutó (*Calidris ferruginea*) (A)
157. Töcspartfutó (*Calidris himantopus*) (A)
158. Havasi partfutó (*Calidris alpina*) (A)
159. Sárjáró (*Limicola falcinellus*) (A)
160. Cankópartfutó (*Tryngites subruficollis*) (A)
161. Pajzsoscankó (*Philomachus pugnax*) (A)
162. Kis sárszalonka (*Lymnocyrtus minimus*) (A)
163. Sárszalonka (*Gallinago gallinago*) (A)
164. Nagy sárszalonka (*Gallinago media*) (A)
165. Hosszúcsőrű cankógoda (*Limnodromus scolopaceus*) (A)
166. Erdei szalonka (*Scolopax rusticola*) (A)
167. Nagy goda (*Limosa limosa*) (A)
168. Kis goda (*Limosa lapponica*) (A)
169. Kis póling (*Numenius phaeopus*) (A)
170. Vékonycsőrű póling (*Numenius tenuirostris*) (A)
171. Nagy póling (*Numenius arquata*) (A)
172. Hosszúfarkú cankó (*Bartramia longicauda*) (A)
173. Füstös cankó (*Tringa erythropus*) (A)
174. Pirosalábú cankó (*Tringa totanus*) (A)
175. Tavi cankó (*Tringa stagnatilis*) (A)
176. Szürke cankó (*Tringa nebularia*) (A)
177. Sárgalábú cankó (*Tringa flavipes*) (A)
178. Erdei cankó (*Tringa ochropus*) (A)
179. Réti cankó (*Tringa glareola*) (A)
180. Terekcankó (*Xenus cinereus*) (A)
181. Billegetőcankó (*Actitis hypoleucos*) (A)
182. Kőforgató (*Arenaria interpres*) (A)
183. Wilson-víztaposó (*Phalaropus tricolor*) (A)
184. Vékonycsőrű víztaposó (*Phalaropus lobatus*) (A)
185. Laposcsőrű víztaposó (*Phalaropus fulicarius*) (A)
186. Szélesfarkú halfarkas (*Stercorarius pomarinus*) (A)
187. Ékfarkú halfarkas (*Stercorarius parasiticus*) (A)
188. Nyílfarkú halfarkas (*Stercorarius longicaudus*) (A)
189. Nagy halfarkas (*Stercorarius skua*) (A)
190. Halászsíraly (*Larus ichthyaetus*) (A)
191. Szerencsénsíraly (*Larus melanocephalus*) (A)
192. Prérísíraly (*Larus pipixcan*) (A)
193. Kis síraly (*Larus minutus*) (A)
194. Fecskesíraly (*Larus sabini*) (A)
195. Dankasíraly (*Larus ridibundus*) (A)
196. Vékonycsőrű síraly (*Larus genei*) (A)
197. Gyűrűcsőrű síraly (*Larus delawarensis*) (A)
198. Viharsíraly (*Larus canus*) (A)
199. Heringsíraly (*Larus fuscus*) (A)
200. Ezüstsíraly (*Larus argentatus*) (A)
201. Sárgalábú síraly (*Larus michabellis*) (A)
202. Sztyeppi síraly (*Larus cachinnans*) (A)
203. Jeges síraly (*Larus hyperboreus*) (A)
204. Dolmányos síraly (*Larus marinus*) (A)
205. Csüllő (*Rissa tridactyla*) (A)
206. Kacagócsér (*Gelochelidon nilotica*) (A)
207. Lócsér (*Hydroprogne caspia*) (A)
208. Kenti csér (*Sterna sandvicensis*) (A)
209. Kűszvágó csér (*Sterna hirundo*) (A)
210. Sarki csér (*Sterna paradisaea*) (A)
211. Kis csér (*Sternula albifrons*) (A)
212. Fattyúszerkő (*Chlidonias hybrida*) (A)
213. Kormos szerkő (*Chlidonias niger*) (A)
214. Fehérszárnýú szerkő (*Chlidonias leucopterus*) (A)
215. Alka (*Alca torda*) (B)
216. Lunda (*Fratercula arctica*) (B)
217. Barnahasú pusztaityúk (*Pterocles exustus*) (B)
218. Talpastyúk (*Syrnhytes paradoxus*) (B)
219. Parlági galamb (*Columba livia*) (C)
220. Kék galamb (*Columba oenas*) (A)
221. Örvös galamb (*Columba palumbus*) (A)
222. Balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*) (A)
223. Vadgerle (*Streptopelia turtur*) (A)
224. Keleti gerle (*Streptopelia orientalis*) (D_A)
225. Pettyes kakukk (*Clamator glandarius*) (A)
226. Kakukk (*Cuculus canorus*) (A)
227. Gyöngybagoly (*Tyto alba*) (A)
228. Füleskuvik (*Otus scops*) (A)
229. Uhu (*Bubo bubo*) (A)
230. Hóbagoly (*Bubo scandiacus*) (B)
231. Karvalybagoly (*Surnia ulula*) (A)
232. Törpekuvík (*Glaucidium passerinum*) (A)
233. Kuvik (*Athene noctua*) (A)
234. Macskabagoly (*Strix aluco*) (A)
235. Uráli bagoly (*Strix uralensis*) (A)
236. Erdei fülesbagoly (*Asio otus*) (A)
237. Réti fülesbagoly (*Asio flammeus*) (A)
238. Gatyáskuvik (*Aegolius funereus*) (A)
239. Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*) (A)
240. Sarlósfecske (*Apus apus*) (A)
241. Halvány sarlósfecske (*Apus pallidus*) (A)
242. Havasi sarlósfecske (*Apus melba*) (A)
243. Jégmadár (*Alcedo atthis*) (A)
244. Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (A)
245. Szalakóta (*Coracias garrulus*) (A)
246. Búbosbanka (*Upupa epops*) (A)
247. Nyaktekercs (*Jynx torquilla*) (A)
248. Hamvas küllő (*Picus canus*) (A)
249. Zöld küllő (*Picus viridis*) (A)
250. Fekete harkály (*Dryocopus martius*) (A)
251. Nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*) (A)
252. Balkáni fakopáncs (*Dendrocopos syriacus*) (A)
253. Közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*) (A)
254. Fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) (A)
255. Kis fakopáncs (*Dendrocopos minor*) (A)
256. Kalandrapacsirta (*Melanocorypha calandria*) (A)
257. Szikipacsirta (*Calandrella brachydactyla*) (A)
258. Búbospacsirta (*Galerida cristata*) (A)
259. Erdei pacsirta (*Lullula arborea*) (A)
260. Mezei pacsirta (*Alauda arvensis*) (A)
261. Havasi fülespacsirta (*Eremophila alpestris*) (A)
262. Partifecske (*Riparia riparia*) (A)
263. Füstifecske (*Hirundo rustica*) (A)
264. Vörhenyes fecske (*Cecropis daurica*) (A)

265. Molnárfecske (*Delichon urbicum*) (A)
 266. Sarkantyús pityer (*Anthus richardi*) (A)
 267. Parlagi pityer (*Anthus campestris*) (A)
 268. Erdei pityer (*Anthus trivialis*) (A)
 269. Réti pityer (*Anthus pratensis*) (A)
 270. Rozsdástorkú pityer (*Anthus cervinus*) (A)
 271. Havasi pityer (*Anthus spinoletta*) (A)
 272. Sárga billegető (*Motacilla flava*) (A)
 273. Citrombillegető (*Motacilla citreola*) (A)
 274. Hegyi billegető (*Motacilla cinerea*) (A)
 275. Barázdabillegető (*Motacilla alba*) (A)
 276. Csonttollú (*Bombicilla garrulus*) (A)
 277. Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (A)
 278. Örkörszem (*Troglodytes troglodytes*) (A)
 279. Erdei szürkebegy (*Prunella modularis*) (A)
 280. Havasi szürkebegy (*Prunella collaris*) (A)
 281. Vörösbegy (*Eritbacus rubecula*) (A)
 282. Nagy fülemüle (*Luscinia luscinia*) (A)
 283. Fülemüle (*Luscinia megarhynchos*) (A)
 284. Kékbegy (*Luscinia svecica*) (A)
 285. Házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*) (A)
 286. Kerti rozsdafarkú (*Phoenicurus phoenicurus*) (A)
 287. Rozsdás csuk (*Saxicola rubetra*) (A)
 288. Cigánycsuk (*Saxicola torquatus*) (A)
 289. Pusztai hantmadár (*Oenanthe isabellina*) (A)
 290. Hantmadár (*Oenanthe oenanthe*) (A)
 291. Apácahantmadár (*Oenanthe pleschanka*) (A)
 292. Déli hantmadár (*Oenanthe hispanica*) (A)
 293. Sivatagi hantmadár (*Oenanthe deserti*) (A)
 294. Kövirigó (*Monticola saxatilis*) (A)
 295. Kék kövirigó (*Monticola solitarius*) (A)
 296. Örvös rigó (*Turdus torquatus*) (A)
 297. Fekete rigó (*Turdus merula*) (A)
 298. Fenyőrigó (*Turdus pilaris*) (A)
 299. Énekes rigó (*Turdus philomelos*) (A)
 300. Szőlőrigó (*Turdus iliacus*) (A)
 301. Léprigó (*Turdus viscivorus*) (A)
 302. Berki poszáta (*Cettia cetti*) (A)
 303. Szuharbújó (*Cisticola juncidis*) (A)
 304. Réti tücsökmadár (*Locustella naevia*) (A)
 305. Berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*) (A)
 306. Nádi tücsökmadár (*Locustella luscinioides*) (A)
 307. Fülemülesitke (*Acrocephalus melanopogon*) (A)
 308. Csíkosfejű nádiposzáta (*Acrocephalus paludicola*) (A)
 309. Foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*) (A)
 310. Cserregő nádiposzáta (*Acrocephalus scirpaceus*) (A)
 311. Énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*) (A)
 312. Rozsdás nádiposzáta (*Acrocephalus agricola*) (A)
 313. Nádirigó (*Acrocephalus arundinaceus*) (A)
 314. Halvány geze (*Hippolais pallida*) (A)
 315. Kerti geze (*Hippolais icterina*) (A)
 316. Barátposzáta (*Sylvia atricapilla*) (A)
 317. Kerti poszáta (*Sylvia borin*) (A)
 318. Karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*) (A)
 319. Kis poszáta (*Sylvia curruca*) (A)
 320. Mezei poszáta (*Sylvia communis*) (A)
 321. Bajszos poszáta (*Sylvia cantillans*) (A)
 322. Kucsmás poszáta (*Sylvia melanocephala*) (A)
 323. Királyfűzike (*Phylloscopus proregulus*) (A)
 324. Vándorfűzike (*Phylloscopus inornatus*) (A)
 325. Himalájai fűzike (*Phylloscopus bumei*) (A)
 326. Vastagsőrű fűzike (*Phylloscopus schwarzi*) (A)
 327. Barna fűzike (*Phylloscopus fuscatus*) (A)
 328. Bonelli-fűzike (*Phylloscopus bonelli*) (A)
 329. Sisegő fűzike (*Phylloscopus sibilatrix*) (A)
 330. Csilpcsalpfűzike (*Phylloscopus collybita*) (A)
 331. Fitiszfűzike (*Phylloscopus trochilus*) (A)
 332. Sárgafejű királyka (*Regulus regulus*) (A)
 333. Tüzesfejű királyka (*Regulus ignicapilla*) (A)
 334. Szürke légykapó (*Muscicapa striata*) (A)
 335. Kis légykapó (*Ficedula parva*) (A)
 336. Örvös légykapó (*Ficedula albicollis*) (A)
 337. Kormos légykapó (*Ficedula hypoleuca*) (A)
 338. Barkóscinege (*Panurus biarmicus*) (A)
 339. Őszapó (*Aegithalos caudatus*) (A)
 340. Barátcinege (*Parus palustris*) (A)
 341. Kormosfejű cinege (*Parus montanus*) (A)
 342. Búbos cinege (*Parus cristatus*) (A)
 343. Fenyvescinege (*Parus ater*) (A)
 344. Kék cinege (*Parus caeruleus*) (A)
 345. Széncinege (*Parus major*) (A)
 346. Csuszka (*Sitta europaea*) (A)
 347. Hajnalmadár (*Tichodroma muraria*) (A)
 348. Hegyi fakusz (*Certhia familiaris*) (A)
 349. Rövidkarmú fakusz (*Certhia brachydactyla*) (A)
 350. Függőcinege (*Remiz pendulinus*) (A)
 351. Sárgarigó (*Oriolus oriolus*) (A)
 352. Tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*) (A)
 353. Kis őrgébics (*Lanius minor*) (A)
 354. Nagy őrgébics (*Lanius excubitor*) (A)
 355. Vörösféjű gébics (*Lanius senator*) (A)
 356. Szajkó (*Garrulus glandarius*) (A)
 357. Szarka (*Pica pica*) (A)
 358. Fenyőszajkó (*Nucifraga caryocatactes*) (A)
 359. Havasi csóka (*Pyrrhocorax graculus*) (A)
 360. Havasi varjú (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*) (B)
 361. Csóka (*Corvus monedula*) (A)
 362. Vetési varjú (*Corvus frugilegus*) (A)
 363. Kormos varjú (*Corvus corone*) (A)
 364. Dolmányos varjú (*Corvus cornix*) (A)
 365. Holló (*Corvus corax*) (A)
 366. Seregély (*Sturnus vulgaris*) (A)
 367. Pásztormadár (*Sturnus roseus*) (A)
 368. Házi veréb (*Passer domesticus*) (A)
 369. Mezei veréb (*Passer montanus*) (A)
 370. Erdei pinty (*Fringilla coelebs*) (A)
 371. Fenyőpinty (*Fringilla montifringilla*) (A)
 372. Csicsörke (*Serinus serinus*) (A)
 373. Zöldike (*Carduelis chloris*) (A)
 374. Tengelic (*Carduelis carduelis*) (A)
 375. Csíz (*Carduelis spinus*) (A)
 376. Kenderike (*Carduelis cannabina*) (A)
 377. Sárgacsőrű kenderike (*Carduelis flavirostris*) (A)
 378. Zsezse (*Carduelis flammea*) (A)
 379. Szürke zsezse (*Carduelis hornemanni*) (A)
 380. Szalagos keresztesőrű (*Loxia leucoptera*) (A)
 381. Keresztesőrű (*Loxia curvirostra*) (A)
 382. Karmazsinpirók (*Carpodacus erythrinus*) (A)
 383. Rózsás pirók (*Carpodacus roseus*) (B)
 384. Nagy pirók (*Pinicola enucleator*) (B)
 385. Süvöltő (*Pyrrhula pyrrhula*) (A)
 386. Meggyvágó (*Coccothraustes coccothraustes*) (A)
 387. Sarkantyús sármány (*Calcarius lapponicus*) (A)
 388. Hósármány (*Plectrophenax nivalis*) (A)
 389. Fenyősármány (*Emberiza leucocephala*) (A)
 390. Citromsármány (*Emberiza citrinella*) (A)
 391. Sövény-sármány (*Emberiza ciris*) (A)
 392. Bajszos sármány (*Emberiza cia*) (A)
 393. Kerti sármány (*Emberiza hortulana*) (A)
 394. Törpesármány (*Emberiza pusilla*) (A)
 395. Nádi sármány (*Emberiza schoeniclus*) (A)
 396. Kucsmás sármány (*Emberiza melanocephala*) (A)
 397. Sordély (*Miliaria calandra*) (A)

A lista azokat a madárfajokat tartalmazza, melyeket 1801. január 1. és 2007. december 31. között Magyarországon észleltek, és előfordulásuk természetes állományból származónak tekintett, így az Association of European Rarities Committees szerint megállapított kategóriák közül az A, B és C kategóriába tartozó fajok, illetve nagy valószínűséggel természetes állományból származnak (D_A kategóriába tartozó fajok).

Az irányelv I. mellékletén szereplő fajok közül 121 fordult már elő Magyarországon, de 41 közülük csupán rendszertelen kóborló, tehát csak 80 faj rendszeres tagja a magyar madárfaunának. A II/1. melléklet fajai közül 20 fordul elő Magyarországon, a jelentési időszakban 10 volt közülük vadászható. A II/2. melléklet fajai közül 53 szerepel a Magyar madárfajok névjegyzékén, de kettő kipusztult. E melléklet fajai közül 6 vadászható. A III/1. mellékletről 4, a III/2. mellékletről 17 faj fordul elő az országban (utóbbiak közül egy kipusztult).

2. AZ ÉLŐHELYEK VÉDELME (ART. 3 & 4)

2.1/Előrehaladás a különleges madárvédelmi területek (KMT) kijelölésében 2005-2007-ben

Magyarország EU-csatlakozásával 2004-ben az alábbi különleges madárvédelmi területeket hirdette ki a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 5. számú melléklete szerint. A különleges madárvédelmi területek száma és kiterjedése a 2005-2007-es időszakban nem változott.

SITECODE	Területnév	(ha)
HUAN10001	Aggteleki-karszt	23602
HUAN10002	Putnoki-dombság	7075
HUBF10001	Miklós-fai Mórighelyi-halastavak	450
HUBF30001	Északi-Bakony	25803
HUBF30002	Balaton	58889
HUBF30003	Kis-Balaton	12803
HUBN10001	Bodrozug–Kopasz-hegy–Taktaköz	22248
HUBN10002	Borsodi-sík	37046
HUBN10003	Bükk-hegység és peremterületei	66401
HUBN10004	Hevesi-sík	77475
HUBN10005	Kesznyéten	6411
HUBN10006	Mátra	37474
HUBN10007	Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel	115194
HUDD10002	Nyugat-Dráva	15198
HUDD10003	Gemenc	19517
HUDD10004	Béda-Karapanca	8745
HUDD10005	Kisszéki-dombság	2635
HUDD10006	Pacsmagi-tavak	459
HUDD10007	Mecsek	20805
HUDD10008	Belső-Somogy	33934
HUDD10012	Baltoni berkek	9013
HUDI10001	Abonyi-kaszálóerdő	419
HUDI10002	Börzsöny és Visegrádi-hegység	49776
HUDI10003	Gerecse	30458
HUDI10004	Jászkarajenői puszták	10537
HUDI10005	Sárvíz völgye	7811
HUDI10006	Tatai Öreg-tó	2364
HUDI10007	Velencei-tó és Dinnyési-Fertő	2118
HUDI10008	Ipoly völgye	6723

HUDI30001	Vértess	25573
HUDI30002	Zámolyi-medence	2596
HUFH10001	Fertő tó	8470
HUFH10004	Mosoni-sík	13153
HUFH30004	Szigetköz	17178
HUFH30005	Hanság	13477
HUHN10001	Szatmár-Bereg	52759
HUHN10002	Hortobágy	120794
HUHN10003	Bihar	73350
HUHN10004	Közép-Tisza	13143
HUHN10005	Jászság	16387
HUHN10008	Felső-Tisza	14616
HUKM10001	Kígyósi-pusztá	8834
HUKM10002	Kis-Sárrét	8336
HUKM10003	Dévaványai-sík	25117
HUKM10004	Hódmezővásárhely környéki és csanádi-háti puszták	21550
HUKM10005	Cserebökényi-puszták	27960
HUKN10001	Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidék	41902
HUKN10002	Kiskunsági szikes tavak és az Őrjegi turjánvidék	35748
HUKN10004	Alpár-bokrosi tiszta-ártéri öblözet	5079
HUKN10007	Alsó-Tisza-völgy	35736
HUKN10008	Balástya-Szatymaz környéki homokvidék	6178
HUKN30001	Csongrád-bokrosi Sóstó	730
HUKN30002	Gátéri Fehér-tó	815
HUKN30003	Izsáki Kolon-tó	3578
HUON10001	Órség	47470
Összesen:		1351912

A különleges madárvédelmi területek az ország 14,53 %-át fedik le, és 43,89 %-ban fednek át a nemzeti jogszabályok szerinti természetvédelmi területekkel.

2.2 A különleges madárvédelmi területeken kitűzött intézkedések 2005-2007-ben

Valamennyi olyan aktív védelmi tevékenységet felsoroltunk a különleges madárvédelmi területek szerinti bontásban, mely a hazai madárállományok védelmét is szolgálta, még akkor is, ha elsődlegesen egyéb fajok illetve az élőhelyek megőrzésére irányult.

2.2.1 Élőhelyfenntartó tevékenység

Rendszeres élőhelyfenntartó kezelés elsősorban az üde gyepes alföldi élőhelyeken, a hegyi irtásréteken és a vizes élőhelyeken zajlik, a középhegységi erdőkben, szikla- és lejtőgyepekben, a homoki élőhelyeken élőhelykezelés általában nem szükséges - noha az invazív fajok terjedése miatt helyreállító jellegű beavatkozást rendszeresen kell végezni. A vizes élőhelyeken a vízkormányzással és a nádasok fenntartásával kapcsolatos beavatkozások voltak jellemzők.

Az ismertetőkben nem térünk ki a korlátozó típusú intézkedésekre (pl. az erdőgazdálkodási tevékenységekre vonatkozó szakhatósági intézkedések), hiszen ezek nem minősíthetők aktív természetvédelmi kezelésnek, csupán a profit-orientált, gazdasági célú tevékenységeknek szabnak korlátokat. Az egyes különleges madárvédelmi területeken kitűzött intézkedések alatt tehát az aktív természetvédelmi, elsősorban vagy másodlagosan madárvédelmi célokat szolgáló intézkedéseket értjük.

Aggteleki-karszt (HUAN10001):

A hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése kaszálással, cserjeirtással, szárzúzózással: kb. 400 (2006-ban viszont több, mint 1200) ha-on gyepkezelés (gépi ill. kézi kaszálás, extenzív legeltetés, gépi legelőkezelés), 2006-2007-ben kb. 110 ha-on külterjes szántófenntartás.

Putnoki-dombság (HUAN10002):

2007-ben újabb 331,7 ha területet nyilvánítottak védetté (Kelemér-Serényfalva TT) a különleges madárvédelmi területen belül.

Bodrogzug – Kopasz-hegy – Taktaköz (HUBN10001):

Invázió növények visszaszorítása és a megfelelő növényzeti struktúra kialakítása (pl. 2007-ben 2675 ha gyep kezelését és 114 ha külterjes szántó fenntartását végezték el).

Borsodi-sík (HUBN10002):

Invázió növények visszaszorítása és a megfelelő növényzeti struktúra kialakítása: pl. 2007-ben 325 ha-on gyep kezelés (kaszálás, szárzúzás) történt a szukcesszió megállítása érdekében. 10 ha madárvédelmi célból telepített szárnyékerdő ápolására is sor került.

Bükk-hegység és peremterületei (HUBN10003):

Évente több tíz hektár gyepen szukcesszió megállítása, a hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése kaszálással, cserjeirtással, szárzúzózással. 2007-ben újabb 283, 9 ha került nemzeti védelem alá (Tardi-legelő TT).

Hevesi-sík (HUBN10004):

2005-ben újabb 5124,4 ha került nemzeti védelem alá a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet részeként. Invázió növények visszaszorítása és a megfelelő növényzeti struktúra kialakítása (pl. 2007-ben 30 ha rét és legelő kaszálása, 50 ha gyepen és 50 ha vizes élőhelyen szárzúzás, 5 ha gyepen bálványfa visszaszorítás, 20 ha vizes élőhelyen tárcsázás történt). Tűzok kíméleti terület kialakítása ugar műveléssel és élőhelyi szempontból fontos növénykultúrák (lucerna, repce, őszi búza) fenntartásával.

Kesznyéten (HUBN10005):

Invázió növények visszaszorítása és a megfelelő növényzeti struktúra kialakítása (pl. 2006-ban 39 ha gyepen fenntartó kaszálás).

Mátra (HUBN10006):

Évente több tíz hektár gyepen szukcesszió megállítása, a hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése kaszálással, cserjeirtással, szárzúzózással.

Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007):

Évente több tíz hektár gyepen szukcesszió megállítása, a hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése kaszálással, cserjeirtással, szárzúzózással: pl. 2007-ben 320 ha-on gyepkezelés (kaszálás vagy extenzív legeltetés). 2007-ben újabb 160 ha került nemzeti védelem alá (Abaújkéri Aranyos-völgy TT).

Abonyi Kaszálóerdő (HUDI10001):

Megtörtént a 20 kV vezetékek veszélyességének felmérése, valamint a facsoport telepítési terv összeállítása.

Börzsöny és Visegrádi-hegység (HUDI10002):

Megtörtént a nagyfeszültségű elektromos vezetékek veszélyességének felmérése a Börzsöny nyugati felén költő parlagi sas párok védelme érdekében. Esztergom határában a tárgyidőszakban elvégezték a veszélyes légvezetékek felmérését és intézkedési tervet készítettek a veszélytelenítésre.

A Börzsönyi hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzését kaszálással, cserjeirtással, szárazúzózással biztosították.

A nemzeti park igazgatóság vagyonkezelésében lévő erdőkben nevelővágásokat és erdőápolási munkákat végeztek. Bővítették a Pro Silva szemlélettel kezelt erdők nagyságát és újabb erdőrészeket vontak be Diósjenő község határában. Az erdőterületeken kb. kétszeresére növekedett a szálalással kezelt erdők kiterjedése (jelenleg eléri a 6000 ha-t).

Invazív növények visszaszorítása, megfelelő növényzeti struktúra fenntartása cserjeirtással illetve kaszálással. Kistavak élőhelyi körülményeinek fenntartása, medertisztítással. Hegyi rétek fenntartása megfelelő időszakra időzített kaszálással és legeltetéssel. Az érintett terület évi kb. 500 ha volt.

Gerecse (HUDI10003):

Ürgével lakott hegylábi legelők fenntartása, legeltetése, illetve megszünt állományok helyreállítása történt ürgetelepítéssel. Hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése kaszálással, cserjeirtással, szárazúzózással: kb. 25 ha-on, illetve löszlegelő cserjementesítése Nagyegyháza külterületén kb. 30 hektáron. Megtörtént a 20 kV vezetékek veszélyességének felmérése, kb. 12 km hosszban a szigetelés is megvalósult. A különleges madárvédelmi területen belül a kerecsensólyom, mint jelölő faj éjjel-nappali őrzése folyik.

Jászkarajenői puszták (HUDI10004):

Megtörtént a 20 kV vezetékek veszélyességének felmérése, valamint a kékvércse-telepeket segítő facsoport telepítési terv összeállítása.

Sárvíz völgye (HUDI10005):

Minden évben 1277,5 ha-on történt gyepterkezelés (kaszálás, illetve legeltetés), 60 ha halastó kezelés, 164 ha nádas kezelés.

Tatai Öreg-tó (HUDI10006):

Folyamatban van a terület fenntartási tervének összeállítása. A jobbára halgazdálkodás alatt álló területen a gazdálkodás egyeztetése folyamatos, amely kiterjed a nádhasznosításra is. A három keleti tavat kivették a vadászati hasznosítás alól.

Velencei-tó és Dinnyési-Fertő (HUDI10007):

Mindhárom évben mozaikos nádvágást végeztek (2005-ben 500, egyébként 295 ha-on), vízkormányzási tevékenységeket 545 ha-on.

Ipoly völgye (HUDI10008):

2005-ben 965 ha-on kaszáltak, 310 ha-on legeltettek és 55 ha-on végeztek mozaikos nádvágást. 2006-ban és 2007-ben 520 ha-on kaszáltak és 250 ha-on legeltettek.

Vértes (HUDI30001):

Mindhárom évben végeztek vízkormányzási tevékenységet a Csíkvarsai-rét területén mintegy 500 hektáron, 800 hektáron pedig legeltetési és kaszálási élőhelykezelést.

Zámolyi-medence (HUDI30002):

Mindhárom évben 375 ha-on folytattak élőhely-fenntartó célú legeltetést.

Miklósfa Mórighelyi-halastavak (HUBF10001):

A vízivad-vadászatot megszüntették, és a riasztást is két tőegységre korlátozták. A korábban teljes mértékben kaszált töltéseknél megváltoztatták a kaszálási szabályokat, illetve egy területen teljesen megszüntették a kaszálást, így megnövelték a fészkelő felületet az ilyen élőhelyen költő madárfajok, elsősorban a cigányréce számára.

Északi-Bakony (HUBF30001):

A nemzeti park igazgatóság vagyonkezelésében lévő erdőkben nevelővágásokat és erdőápolási munkákat végeztek. Évente 20 ha mocsárréten végeztek szárazúzást.

Balaton (HUBF30002): Kialakításra került a Balaton egységes, természetvédelmi szempontú nádvágsi terve. Alkalmazásával az egész tó, mintegy 1260 ha nádas élőhelyén, évről-évre tervszerűen végezhető a többkorú nádasok kialakításának és megőrzésének dinamikus folyamata.

Kis-Balaton (HUBF30003):

2005-ben és 2006-ban 10 ha-on kezeltek erdősítést, 350 illetve 580 ha gyepen kaszáltak. A nádasok kezelését 2006-ban mintegy 400 hektáron végezték el. A nádaratás legfontosabb szempontja az, hogy változatos élőhelyek, többidejű nádasok keletkezzenek a területen és ne mindenütt egyidejű aratható ipari nád. 2007-ben 31,5 ha üde és kiszáradó láprét tisztító kaszálását végezték el. Partifecskék és gyurgyalagok fészkelési lehetőségeinek fenntartására 2005-től 3 helyszínen rendszeres partfal-rehabilitációt végeznek.

Nyugat-Dráva (HUDD10002):

Tovább bővítették a Pro Silva szemlélettel kezelt erdők nagyságát. Az 5 éve így kezelt babócsai mintaterületen kívül újabb erdőrésztleteket vontak be Bolhó, Bélavár és Somogyudvarhely községhatárokonban. Évente közel 600 ha-on folyt legeltetés és több mint 400 ha-on biogazdálkodás.

Gemenc (HUDD10003):

2005-ben megvalósult a Nyéki Holt-Duna rehabilitációja, a fokozottan védett holtág így feltölthetővé vált. Több árhullám esetében is feltöltésre került, a tavaszi áradások során elárasztásra került továbbá a Nagy-Gyékényes nevű mentett oldali vizesélőhely, valamint az anyagnyerés céljából kialakított Veránka-szigeti mesterséges tó is több alkalommal.

2005-ben 48 ha nedves réten legeltettek, 11 ha feltört gyepet pedig visszagyepesítettek.

Béda-Karapancsa (HUDD10004):

2007-ben a homorudi mocsár területén vízkormányzási és kezelési munkákat végeztek.

Kisszékelyi-dombság (HUDD10005):

A terület erdészeti művelés alatt áll, a természetvédelmi szervek a kezelésnél érvényesítik a madárvédelmi szempontokat.

Pacsmagi-tavak (HUDD10006):

A Koppány mentén évi 2 alkalommal, gyepfenntartó céllal kaszálást végeznek. Kb. 30ha-on 2006-tól szintén gyepfenntartó céllal legeltetés folyik.

Mecsek (HUDD10007):

A Kelet-Mecsek TK területén 2005-ben 15, 2006-ban 11, 2007-ben 14 hektáron gyepfenntartó céllal cserjeirtást hajtottak végre.

Belső-Somogy (HUDD10008):

2007-ben a boronkai és csombárdi halastavak területén vízkormányzási és kezelési munkákat végeztek.

Balatoni berkek (HUDD10012):

300-360 ha-nyi lápréten, mocsáron illetve nádasban végeztek vízkormányzást a lápterület és a fészkelőhelyek fenntartása céljából.

Fertő tó (HUFH10001):

Az Igazgatóság saját állatállományával és gépeivel végzi a szikes gyepek kezelését. Az élőhely-kezelés célja a szikes vegetáció fenntartása, az elnádásodás megakadályozása. A mély fekvésű területeken kialakuló sekély vízborítás kedvez a nádas terjedésének, ez csak rendszeres legeltetéssel és kaszálással akadályozható meg. Közel 1700 ha-on végeztek kaszálást, zömén legeltetéssel együtt.

A nádasokban a területkezelés fő célja a nád további terjeszkedésének megakadályozása, a part menti gyepterületek rovására (évi mintegy száz hektáron szorították vissza a gyepre kifutó nádat).

A Lászlómajor és Hegykő közötti területrészen komoly problémákat okoz az adventív ezüstfa terjedése, amely a 80-as években csökkenő mértékű tendenciát mutató kaszálás és legeltetés következménye. A becserjésedés felszámolása több mint 10 évvel ezelőtt kezdődött meg. A korábban letisztított területeken a sarjak felverődésének megakadályozására törekedtek, illetve folytatták az ezüstfa irtását.

A mekszikópusztai szikes élőhely-rekonstrukció különböző, évenként változó területegységein végeztek árasztásokat a vonuló és fészkelő vízimadarak érdekében.

Mosoni-sík (HUFH10004):

A Mosoni-sík nem védett terület, az Igazgatóságnak nincsenek saját területei. A természetvédelmi őrszolgálat rendszeresen ellenőrzi a területet és részt vesz a tűzokálmány monitorozásában. Az Igazgatóság a gazdálkodók számára szaktanácsadást ad és részt vesz az ÉTT monitorozásában. A tűzok védelmére indult LIFE program keretében együttműködik a Nyugat-magyarországi Egyetemmel és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel. Elkészült a területre vonatkozó fenntartási terv.

Szigetköz (HUFH30004):

A saját vagyonkezelésben lévő erdőkben az őshonos fafajok elterjesztése és a természetes erdőstruktúra kialakítása a cél. A végvágásokat ezért a nemesnyarasokra korlátozzák. A gyepek kezelésének célja az elgyomosodás, a beerdősülés és az elnádásodás elleni védekezés. A Szigetközi Rehabilitáció keretében minden évben folyik a mentett oldali mocsárrétek kezelése. A területeken a vízpótló rendszerrel biztosítják a megfelelő vízellátást, illetve kaszáltatják és szárazúzózzák a területeket. A rehabilitáció keretében évente mintegy 80 hektáron folyt kaszálás és szárazúzózás. 2005-ben és 2007-ben 125, 2006-ban 206 ha további saját kezelésű terület kaszálását is elvégezték.

Hanság (HUFH30005):

A hansági gyepeket az Igazgatóság saját eszközparkjával kezelte (több mint 2500 ha) és a szénát az állatállomány téli etetésére használta fel.

Megkezdték a Pintér-Hany aranyvesszővel és náddal borított gyepterületeinek rekonstrukcióját is. Ennek keretében 170 ha-on történt évi kétszeri szárazúzás, 2007-ben pedig 285 ha-on egyszeri szárazúzás. A Király-tó környéki gyepterületeken az Igazgatóság saját állatállománnyal – bivaly (160-250 egyed) és magyar szürke szarvasmarha (181-300 egyed) – legeltetett. A tóközi nádasok kezelésének (16-20 ha-on) célja a tavak vízminőségének védelme, de a gémtelep és környezetének területét nem érinti.

A Nyirkai-Hanyban több mint 420 hektáron végeztek vízkormányzást a korábbi élőhely-rekonstrukció által kialakított állapotok fenntartása érdekében.

Szatmár-Bereg (HUHN10001):

A Bence-tó, Báb-tava és Navad területeken 2005-ben és 2006-ban évente 12 ha szántó visszagyepesítése és kaszálása történt meg. 30 ha lápréten vízpótlást és cserjeirtást hajtottak végre. A Kaszonyi-hegyen 5 ha gyepen adventív fa- és cserjefajokat irtottak. A Rókási-legelőn 15 ha gyepet kaszáltak.

Hortobágy (HUHN10002):

Vizes élőhelyek árasztása évente, a legnagyobb mocsarak a Kunkápolnási-mocsár, Egyek-Pusztakócsi Mocsarak (árasztott terület: 1200 ha), Zám (árasztott terület: 300 ha). A Kunkápolnási-mocsár szürkemarhával történő legeltetése évente 2000 ha mocsári élőhelyet érintett. 2005-ben a Fekete-rét mocsárban 60 ha-on bivalyokkal legeltettek. 2006-ban 2500 ha gyepen folyt gyalogakác, amerikai kőris, bálványfa és ezüstfa irtás. 2007-ben 2 ha ártéri tisztáson gyalogakácot irtottak. 47 ha gyepen is adventív fajokot irtottak, 550 ha gyepen pedig tisztítókaszálást végeztek. Egy 2 ha-os erdőben tisztítógázt végeztek a kék vércsék számára kedvezőbb fészkelőhely kialakítása céljából. 2007 őszén összesen 215 ha-on szántóföldi élőhelyfejlesztést végeztek a tűzokok számára. A kis lilikek számára végzett tevékenységek: biztonságos szántóföldi táplálkozóterületek biztosítása, gyepterületek javítása legeltetéssel és öntözéssel, füves táplálkozóterület biztosítása, a kis lilik éjszakázóhelyeinek javítása és fenntartása árasztással. Német-sziget pusztarészen és Ágota-pusztán gyalogakác és bálványfa irtás 50 ha-on 2006, 2007-ben KIOP támogatással.

Bihar (HUHN10003):

Andaházán minden évben 120 ha árasztott gyepet bivalyokkal legeltettek. Az ott kialakított vizes élőhely - melyen 2007. áprilisban történt árasztás - kiemelkedő jelentőségű volt a fészkelő madárvilág számára, de a nyárvégi, őszi csapadék következtében a madárvonulásban is meghatározó szerepet töltött be. A tűzokállomány számára a HNPI saját vagyonkezelésű területén helyi gazdálkodókkal együttműködve élőhelyfejlesztés (repce) történt 2007-ben.

Közép-Tisza (HUHN10004):

Pélynél 40 ha gyepen végeztek gyakogakác-irtást 2005-ben, és 200 ha gyepet legeltettek 2007-ben.

Jászság (HUHN10005):

Kaszálások irányítása, ellenőrzése, különös tekintettel kaszálatlanul hagyott sávok kialakítására. Költőodúk (szalakóta) kihelyezése, korábban kihelyezettek karbantartása, felújítása.

Felső-Tisza (HUHN10008):

A szentély jellegű Helmece-szegi Holt-Tisza élőhely-rehabilitációja a holtmederbe korábban bejutó szennyvíz kizárásával és a megfelelő vízszint biztosításával. A Remete-zugi Holt-Tisza és a Marót-zugi Holt-Tisza hullámterén gyalogakác irtás évente.

Kígyósi-puszt (HUKM10001):

A Kígyósi-puszt északi részén 2005-ben 9, 2006-ban 24, 2007-ben 38 hektárt kezeltek legeltetéssel. A puszt többi részén évente 109-167 hektár gyept kaszálását végezték el. Az Apáti-pusztai vizes élőhely egy részének kezelésére évenkénti szárazzással nyílt lehetőség (362 ha). A visszagyepesedés érdekében kisebb parlagszántókat is szárazúztak (10 ha). A puszt déli részén 10 hektár szántóterület került az igazgatóság használatába 2005 végén (2006-tól már 31,4 ha, 2007-től 41 ha saját vagyonkezelésű szántót vontak be a programba), melynek kezelését a következő évtől fogolyvédelmi szempontok szerint végezték. Ezek a szempontok kiterjesztésre kerültek a szomszédos, fenntartási megállapodás keretében kezelt szántóterületekre is. Cserjetelepítést is

végeztek a szegélyeken.

Kis-Sárrét (HUKM10002):

2005-ben és 2007-ben kaszálással történő kezelést végeztek 150 hektáron, de 2006-ban legeltetni tudtak itt. További gyepterületeken az elnádásodás, becserjésedés megakadályozása, parlagterületeken a gyomosodás visszaszorítása és a visszagyepesedés érdekében folytattak szárazúzást (2005-ben összesen 212 hektáron). 2005-ben 27 hektár került igazgatósági használatba, amelyet tűzokvédelmi szántóműveléssel kezeltek 2006-tól, majd 2007-ben további 6,7 ha-on tudtak lucernát telepíteni. A Nagygyantái-gyep (320-350 ha) vízszintjének szabályozhatóságát 2005-ben oldották meg, a kezelést legeltetéssel egészítik ki.

Dévaványai-sík (HUKM10003):

A Réhelyi Látogatóközpont környékén tartott magyar szürkemarhák, bivalyok és rackajuhok 2005-ben 100, 2006-ban 140 hektár legeltetéssel történő kezelését oldották meg, míg 2007-ben a kaszálóval együtt 700 ha kezeléséről gondoskodtak. A dévaványai Tűzokvédelmi Mintaterületen lévő szántókon tűzok centrikus szántóföldi gazdálkodást folytattak (152 ha-on). A dürgőhelyként is jelentős, a Mintaterületen belül lévő gyepterület kezelése részben kaszálással, részben szárazúzással történt. A jelentős sziki kocsord állománnyal rendelkező gyepeket kaszálással kezelték. A Mintaterületen kívül további szántóterületeket ugaroltattak tűzokvédelmi céllal (81 ha). A Kiritónál 2005 nyár közepétől bivalyokkal legeltettek a 20 hektáros, erősen elgyékényesedett vizes élőhelyen kopár partvonalú legelőtő kialakítása céljából. 2007-ben a tűzok védelmét célzó LIFE projekt keretében 176 ha gyeppel, füvesherével vetett szántó kezelését végezték.

Hódmezővásárhely környéki és csanádi-háti puszták (HUKM10004):

A Kardoskúti Fehér-tónál több, mint 1100 (2007-ben már 1300) hektár kezelését valósították meg legeltetéssel és kaszálással. Ezen felül 106 (2006-ban 127) hektáron végeztek ugaroltatást, mely részben visszagyepesítési célú, egy része pedig a közelben lévő kékvércse-telep egyedeinek is kedvelt táplálkozóhelye volt. Az évente változó mértékben (10, 30 ill. 72 hektáron) vetett kukorica a Fehértó közelsége miatt a vonuló darvaknak és vadludaknak is táplálkozóhelyül szolgált.

A Montág-pusztá északi részében 2005 ősztől tűzokvédelmi céllal kerültek szántóföldek az igazgatóság használatába (51 ha), amelyet ugaroltatással kezeltek. 2006-tól a Montág-mocsár legeltetését sikerült megoldani szürkemarhakkal. A Kopáncsi-pusztán 2005-ben és 2006-ban 74 hektár ugart tartottak fenn, mely a tűzokok kedvelt területe volt. A Királyhegyesi-pusztán visszagyepesítési szándékkal parlagon lévő szántókat szárazúzták (18 ha 2005-ben, 23 ha 2006-ban).

Cserebökényi-puszták (HUKM10005):

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésében 651 ha gyepen június 15 után kaszálást végzünk, utána pedig 1000 birka legeli a területet. További 70 ha visszagyepesített szántón kaszálást végzünk.

Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN10001):

A gyepterületek közel 70 %-án legeltetéssel (szürkemarha és birka) valósítják meg a kezelést, emellett 2000 hektárt kaszálással kezelnek.

Kiskunsági szikes tavak és az őrzégi turjánvidék (HUKN10002):

A gyepterületek 80 %-át legeltetéssel hasznosítják, emellett hozzávetőleg 500 hektárt kaszálással hasznosítanak. A szikes tavak parti zónájában 120 hektár zsiókást élőhely fenntartási céllal minden évben lekaszálnak. A területen 2426 ha hasznosítását végzik az igazgatóság

állatállományával. 2005-ben a telepesen költő madarak élőhelyét tisztították meg és egy új költőszigetet hoztak létre a Kelemen-széken.

Alpár-bokrosi tiszta-ártéri öblözet (HUKN10004):

A területen 480 ha hasznosítását végzik az igazgatóság, ebből 300 hektárt legeltetéssel (szürkemarha), 180 hektárt kaszálással. Élőhelyfenntartási céllal 250 ha-on szárazúzózták a gyalogakácot.

Alsó-Tisza-völgy (HUKN10007):

A területen 920 hektárt hasznosítanak legeltetéssel, 520 hektárt pedig kaszálással. A területen 1324 ha hasznosítását végzik az igazgatóság állatállományával. Az ökológiai célú, már nem termelő halastavak rendszeres, éves vízpótlása történt tiszai vízbázisból (120 ha). 2006-ban a Csaj-tavon a Sirály-szigeten csökkentették a gyomnövényzetet. 25 ha-on szárazúzózták a gyalogakácot, továbbá tisztító nádvágás és tárcsázás történt a VIII. tó területén élőhely fenntartási céllal 58 hektáron. Élőhely fenntartási céllal évente hozzávetőleg 150 hektár kiterjedésben kaszálnak zsiókát a pusztaszeri Budös-szék parti zónájában.

Balástya-Szatymaz környéki homokvidék (HUKN10008):

A madárvédelmi terület felaprózott gyepterületeit kaszálással és legeltetéssel (juh, szarvasmarha) kezelik a tulajdonosok.

Csongrád-bokrosi Sóstó (HUKN30001):

A szárazon álló tómederből közel 60 hektárt kaszálással hasznosítanak magán személyek.

Gátéri Fehér-tó (HUKN30002):

A tó területéből hozzávetőleg 130 hektárt hasznosítanak kaszálással, és 30 hektárt legeltetéssel. A 2007. év során 30 hektár gyékényes nádist szárazúzózták meg élőhely fenntartási céllal.

Izsáki Kolon-tó (HUKN30003):

A Kolon-tavat övező gyepekből 590 hektárt hasznosítanak kaszálással, és 350 hektárt legeltetéssel. A nádasokból évente átlag 230 hektárt hasznosítanak nádaratással. Az aratható területek kijelölésénél mindig figyelembe veszik a gémtelpek elhelyezkedését, és az ott költő egyéb fajok élőhelyigényét.

Őrség (HUON10001):

2005-ben 7,3, 2006-ban 6,8 ha erdőben elkezdtek az átállást a Pro Silva elvek szerinti gazdálkodásra. 4,6 ha erdőből az akácfákat részben eltávolították. 2005-ben 120, 2006-ban és 2007-ben 205 ha területet legeltettek. Évente 230-290 ha-ról takarítottak be réti szénát. 80-110 ha parlag területen tisztító kaszálást és szárazúzást folytattak. 1,5 ha puhafás ártéri ligeterdő ápolását végezték el 2006-ban, 10 ha erdőben pedig tisztítási munkákat folytattak. Évente rendszeresen, a harispopuláció költségéhez igazítva kaszálták a Szentgyörgyvölgyi-patak menti lápréteket a gyepevegetáció fenntartása érdekében.

2.2.2 Élőhelyek helyreállítása

A leggyakrabban előforduló, bár általában kis léptékű élőhely-rekonstrukció a különböző típusú gyepek (rétek, legelők, fás legelők aljnövényzete, stb.) beerdősülést megelőző vagy visszaállító rekonstrukciója. Nem húzható éles határ e tevékenység és az ugyanezen élőhelyek fenntartását szolgáló kezelések (kaszálás, szárazúzás, tárcsázás) között, hiszen mindkét tevékenység célja azonos, csupán a beavatkozás stádiumában, és ennek következtében gyakran az eszközök megválasztásában, a beavatkozás drasztikusságában van különbség. Elsősorban azokat a gyeprekonstrukciókat tüntettük fel itt, ahol már a fenntartani kívánt állapot részben vagy

egészben megszűnt a gyepet benővő, gyakran invázív (mind lágyszárú, mind fásszárú) növényzet miatt. A felsorolt tevékenységek gyakran csak példa jellegűek, a nagyobb mértékű rekonstrukciókat foglalják magukban, számos kisebb, pl. 1-2 ha-os beavatkozást nem tartottunk említésre méltónak.

Aggteleki-karszt (HUAN10001):

2005-ben 509, 2006-ban 686, 2007-ben 961 ha gyep helyreállítását végezték el, elsősorban az invázív növények irtása, visszaszorítása révén. 2007-ben 335 ha erdő helyreállítása is megtörtént a lágyszárú invázív növényfajok visszaszorításával.

Bodrogzug – Kopasz-hegy – Taktaköz (HUBN10001):

2005-ben 2 ha gyepen volt élőhely-rekonstrukció a Tokaj-hegyen.

Borsodi-sík (HUBN10002):

2005-ben 6000 ha-on állították helyre a vizes élőhelyek és a füves puszta egységét, természetes struktúráit (LIFE Environment).

Bükk-hegység és peremterületei (HUBN10003):

2005-ben 77 ha gyepen magaskórós társulások visszaszorítása.

Kesznyéten (HUBN10005):

2005-ben 20 ha ártéri kaszálóréten cserjeirtás.

Mátra (HUBN10006):

2005-ben 42 ha gyepen erdőszűlés visszaszorítása.

Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007):

2005-ben 120 ha, 2007-ben 22 ha gyep helyreállítása történt meg.

Kis-Balaton (HUBF30003):

A jelentési időszakban összesen kb. 1000 ha kaszálót állítottak helyre (aranyvesszőtől tisztították meg), 50 ha szántón pedig gyeptelepítés történt (2005). 2005-től elkezdtek a Kis-Balatonon a kiöregedett nemesnyárasok letermelését, és a terület őshonos fafajjal való beültetését. 2006-ban Zalavár községhatárban 2,1 hektáron végeztek felújítást egykori nemes nyáras helyén magaskőrös csemetékkel.

Északi-Bakony (HUBF30001):

2005-ben vízviszataró műtárgyak beépítésével egy 15 ha-os láprét vízviszonyait állították helyre.

Baltoni berkek (HUDD10012):

A Nagyberkek Fehérvíz területén a víz viszataró műtárgy megfelelő állapotba helyezésével mintegy 200 hektár került víz alá és további 400-500 hektár nedves gyepen érződik kedvező hatása (2006).

Nyugat-Dráva (HUDD10002):

A drávaszentesi mocsár (árasztás) vízkormányzásával sikerült vízborítást biztosítani november-június hónapok között. Minden évben ökológiai célú vízpótlást végeztek a Barcsi Borókásban lévő fokozottan védett Nagyberkek, illetve a Rigóci-tórendszer teljes területén. A Bélavári Csíkos-réten a műtárgyak kezelésével jelentősen javították a terület vízellátását, ez megmutatkozott a növényzet változásán is (gyomfajok és szárazságkedvelő fajok visszaszorulása, üde réti növényfajok előtérbe kerülése). Évente kb. 15 ha-on gyep-rekonstrukciót végeztek. 2005-ben 5,

2006-ban és 2007-ben 13-13 ha homoki gyepről eltávolították a tájidegen fekete fenyő ültetvényt. Évente 3-6 ha nemesnyarast rehabilitáltak.

2006-ban 16 ha szántót gyepesítettek vissza. A péterhidai legelő gyepterületéből 10 ha-on sikerült elvégezni a cserjeirtási, területtisztítási munkákat. Berzence és Somogyudvarhelyen gyepfenntartó céllal cserjeirtást végeztek, mintegy 50 ha-nyi területen. A Barcsi Borókás területén LIFE-pályázat keretében az egykor tűzkárosodott gyepterület és a szomszédos borókás foltok tisztítási és cserjeirtási munkáit végezték el, 2006-ban 13, 2007-ben 9 ha területen.

2007-ben a komlósi és drávaszentesi területeken elkészült két új zsilip, melyek a felszíni vizek visszatartását szolgálják. E területeken már az első évben jelentősen megemelkedett a költő vízi madarak állománya.

Gemenc (HUDD10003):

2005-ben megvalósult a Nyéki Holt-Duna rehabilitációja, a fokozottan védett holtág így feltölthetővé vált.

Béda-Karapancsa (HUDD10004):

2005-ben befejeződött a Riha-tó holtágrehabilitáció utolsó üteme, és a Karapancsai tavak, valamint a kisebb, Kölked községhatárban található vizes élőhelyek vízellátásának szabályozása is megtörtént. 168 ha-on folyt legeltetés. Évente kb. 10 ha nemesnyarast rehabilitáltak.

Belső-Somogy (HUDD10008):

2005-ben 7, 2006-ban 18, 2007-ben 8 ha akácost alakítottak át őshonos fajokkal. A csokonyavisontai fáslegelő gyepterületéből mintegy 20 ha-on sikerült elvégezni a cserjeirtási, területtisztítási munkákat.

Fertő tó (HUFH10001):

A Fertőhomok és Hidegség közti láprétek (46 ha) hidrológiai rehabilitációja és a nádas visszaszorítása történt meg 2006-ban. A korábban kialakított mekszikópusztai vizes élőhelyrekonstrukció üzemeltetése a meghatározott célfajok ökológiai igényei szerint folyt.

Hanság (HUFH30005):

2005-ben és 2006-ban a Nyírkai-Hanyban (423 ha) a korábbi élőhely-rekonstrukció által kialakított állapotokat a meghatározott célfajok ökológiai igényei szerint fenntartó tevékenységen felül vízínövény-telepítést is végeztek.

Szatmár-Bereg (HUHN10001):

Tákoson 10 ha szántón erdőtelepítés és ápolás folyt. A Tarpai Nagyerdőn 2-3 ha kiterjedésben az amerikai kőriseket hazai kőrisfajokra cserélték le. A Helmec-szegi Holt-Tiszán 10 ha-os holtmedret érintő szennyvízforrást iktattak ki és emelték a vízszintet. 2007-ben 10 ha gyepen tisztító kaszálás volt. 2007-ben a Túristvándi Rókás-fáslegelőn 30 ha-on fapótlást és cserjeirtást végeztek. A Közép-Beregi Síkságon LIFE projektből komplex gyep- és mocsár-rehabilitációt kezdtek meg.

Hortobágy (HUHN10002):

10 000 ha gyepet és szikes mocsarat érintő tájrehabilitáció fejeződött be 2005-ben: rizsgátakat bontottak el és biztosították a természetes felszíni vízmozgást. 2006-ban tűzokélhely-rekonstrukciós KIOP projektből 45 km csatornát temettek be, ami 1200 ha területen állította vissza a természetes élőhelyszerkezetet (Kunmadarasi-puszt, Ecsezug), befejeződött a Német-szigeti árasztórendszer kiépítése. 2006-ban további 3000 ha mocsári tájrehabilitációt végeztek el a Fekete-réten, és 5100 ha-t érintett az Egyek-Pusztakócsi LIFE projekt, melynek fő elemei a visszagyepesítés (180 ha), földvásárlás (493 ha) és legeltetés. E projekt során 2007. év végére 70

ha löszgyepet és 410 ha szikes gyepet sikerült kialakítani. 2007-re 72 km hosszúságú közép feszültségű légvezeték bontottak el és váltottak ki földkábelrel KIOP támogatásból. 2007-ben 500 ha-t érintő gyep és mocsár-rehabilitáció történt a Kunmadarasi-pusztán (a felszíni vízmozgás biztosítása, természetközeli vizes élőhely kialakítása). A Német-sziget környékén 650 ha-t árasztottak el és ezzel megkezdték az invázív növények visszaszorítását. A Német-sziget kiemelt jelentőségű vízimadár költőhely, különös tekintettel a gémfélékre, valamint fontos táplálkozó terület például kanalasgémek, vagy nyár végén fekete gólyák számára. 2006-ban Borzason 40 hektáron veresnadrág csenkessel gyeprekonstrukció történt. A Tiszafüredi madárrezervátumban 4 ha nemesnyarast hazai fajokkal újítottak fel.

Bihar (HUHN10003):

2005-ben Zsákán 50 ha gyepet rehabilitáltak, 2007-ben pedig 30 ha-os túzokéőhely-fejlesztést hajtottak végre.

Kígyósi-pusztá (HUKM10001):

2006-ban a Nagy-győpön 380 hektár, Szabadka-pusztán pedig további 100 hektár vizes élőhely került kialakításra. A vízrendezés során megvalósításra került a Kígyósi tározó rekonstrukciója, az Apát-éri bögézesek, valamint az övgátalt legelő rekonstrukciója a vízvisszatartás megoldása céljából. A jelentési időszakban összesen 23,9 ha tölgytelepítést és 1,5 ha tölgy makk vetéses erdőfelújítást végeztek.

Kis-Sárrét (HUKM10002):

A Mezőgyán külterületén elhelyezkedő Nagygyantéi-gyep vízháztartásának szabályozhatósága műtárgykarbantartás útján megvalósult, így a mintegy 320-350 hektáros terület elgyékényesedésének megakadályozása a legeltetéses kezelés mellett a vízszint szabályozás eszközeivel is segíthető. A jelentési időszakban összesen 12,7 ha akácos helyén tölgyes kialakítását kezdték meg, és további 14,8 ha-on ültettek tölgyest.

Déványai-sík (HUKM10003):

A 15 km-es Déványa-Atyaszeg közép feszültségű vezetékszakaszt 2007-ben megszüntették (a Natura 2000 hálózaton kívül, madárvédelmi szempontból is megfelelő helyen épített vezetékkel váltották ki).

Hódmezővásárhely környéki és csanádi-háti puszták (HUKM10004):

KIOP projekt keretében 2006-ban megépült a szürkemarkhák elhelyezését szolgáló téli szállás. A projekt keretében került sor a Sóstói-telep körüli gyepek vízháztartásának javítását szolgáló munkákra is. A rekonstrukciós beavatkozás célja a korábbi vízrendezés során kiépített rendkívül sűrű csatornahálózat megszüntetése, illetve átalakítása úgy, hogy a területre hulló csapadék minél nagyobb hányada a helyszínen tartható legyen. A munkálatok során megszüntetésre került 12 kilométer csatorna, és kiépült egy 10,7 hektáros mesterséges tó a vízellátó rendszerével együtt. A beavatkozással középtávon helyreáll a terület korábbi viszonyoknak megfelelő vízháztartása, melyen tavaszi, és csapadékos évszázad esetén, őszi vízállások alakulhatnak ki, mintegy 560 hektáron.

Felső-kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN10001):

A madárvédelmi területen, évente átlag 970 hektáron végeztek ugaroltatást, továbbá a három év alatt 480 ha terület került visszagyepesítésre, illetve 600 hektáron végeztek lucerna telepítést túzokvédelmi céllal. A Felső Kiskunsági puszták északi részén egy helyi bérő segítségével minden évben egy 400 hektáros sekély vizes élőhely került kialakításra. A korábbi pusztá szikes mocsarai helyén létesült, majd felhagyott Apaji-halastavak vízpótlása történt 153 ha-on. A Felső-szúnyogi réten 2005-ben korai tavaszi vízpótlás volt 80 ha-on. Több mint 275 hektáron történt tájidegen

fajok irtása (akác, ezüstfa, bálványfa, kései meggy, aranyvessző és selyemkóró).

Kiskunsági szikes tavak és az őrjegi turjánvidék (HUKN10002):

Ezüstfa irtás kb. 800 ha-on történt meg, ahol az átlagos borítás 0,1 % volt.

Alpár-bokrosi tiszta-ártéri öblözet (HUKN10004):

KIOP pályázat keretében 171 ha-on történt gyepterítés és 63 ha-on erdősítés, és beszerezték a terület (300 ha) kezeléséhez szükséges legelő állatállományt (175 szürkemarha). Elkészült a Lakiteleki Holt-Tisza új feltöltő csatorna építése és a Háromág-csatorna rekonstrukciója.

Alsó-Tisza-völgy (HUKN10007):

KIOP pályázat keretében 12 ha-on történt gyepterítés, 25 ha-on erdősítés, 35 ha-on fás legelő kialakítása és 2 ha-on értéri gyümölcsös telepítése. Továbbá kikotortak 55.000 m³ iszapot a Körtvélyesi-holtágból.

Őrség (HUON10001):

2005-ben 1,5 ha ártéri puhafás ligeterdőt újíttak fel a Rába mentén. A jelentési időszakban tovább folytatták az előző években megkezdett rehabilitációs munkákat a szőcei lápréten (2 ha). 2,6 ha tarra végott lucos felújítása őshonos tölgycsemetékkel. 2006-2007-ben egy szlovén-magyar Interreg projekt keretében visszavezették a Kerca-patak vizét a régi mederbe, és a Kerca-patak mentén szántókat gyepesítettek vissza. 2007-ben cserjeritkítást hajtottak végre a Kerca-menti gyepeken. A veleméri fokozottan védett kékperjés lápréten a gyepterítés helyreállítása érdekében 2005-ben és 2006-ban kézi kaszálást és cserjeirtást, majd 2007-ben tisztító szártépőzést végeztek. A Lahn patak 11 km-es szakaszán osztrák-magyar Life projekt „Lapincs-Lahn életterek összekapcsolása egy alpesi-pannon folyó mentén” keretén belül zajlottak az élőhely rehabilitációs munkák. Ennek során kanyarulatokat, zátonyokat, időszakos vízállásokat hoztunk létre a mederben. A patak 20 m-es sávjában pedig gyepesítések és fásítások történtek. A Vendvidéken 2007-ben 85 ha-on tisztító szártépőzést és cserjeirtást hajtottak végre a láp- és mocsárrétek helyreállítása céljából.

2.3 A különleges madárvédelmi területeken kívül folytatott tevékenységek 2005-2007-ben

A tevékenységek jelentős része nem kizárólag vagy nem elsősorban madárvédelmi céllal folyt, ugyanakkor az élőhelyek fenntartása az ott élő madárvilág számára is hasznos volt. Számos tevékenységnél nem különíthető el éles határral, hogy KMT-n belül vagy kívül történtek, hiszen a madárvilágra kifejtett hatásuk is túlterjed a közvetlen területükön: ilyen például a szabadvezetékek szigetelése, vízfolyások rekonstrukciója, stb. A fenntartási és élőhely-rekonstrukciós tevékenységekről tett általános megjegyzések (ld. 2.2.1. és 2.2.2.) itt is érvényesek.

2.3.1 Élőhelyfenntartó tevékenység a különleges madárvédelmi területeken kívül

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

2005-ben 98 ha gyeperítés végeztek cserjeirtást, kaszálást a szukcesszió megálítása érdekében. A jelentési időszakban tovább elvégezték egy 4 ha-os vizes élőhely fenntartási munkáit. Az igazgatóság működési területén 3,1 ha-t nyilvánítottak védetté (a különleges madárvédelmi területeken kívül).

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

Az élőhely-fenntartó tevékenységek sok helyszínen, elsősorban gyeper élőhelyeken folytak, de kisebb vízkormányzási feladatok is megvalósultak. Évente 150-300 ha üde és kiszáradó láprét kezelését végezték el, emellett évi 360-460 hektáron a legeltetés mellett bozótirtás is folyt. 15-25

ha sztyepprértet kezeltek szárazúzással és további tíz hektárt legeltetéssel, és 25 ha mocsárban ill. kiszáradt tómederben aratták le a nádat. 85 ha legelőerdőt legeltettek és 11-15 ha sziklagyepen a legeltetés mellett bozótot is irtottak. Több száz hektárt kaszálással, és a cserjésedő részeken szárazúzással kezeltek. Ez a terület 2007-re egy LIFE Nature projekt megkezdésének köszönhetően már 1000 ha fölé nőtt. Az igazgatóság működési területén 2638 ha-t nyilvánítottak védetté (a különleges madárvédelmi területeken kívül).

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Az Igazgatóság összesen 4268 ha erdő vagyonkezelését látja el, amelyek részben különleges madárvédelmi területekre, részben azokon kívül esnek. A kezelésükben lévő erdőterületeken speciális módon végzik az erdőkezelést annak érdekében, hogy valamennyi területen kialakíthassák a hazai őshonos fafajú, állandó erdőborítottságot biztosító erdőszerkezetet. Ezen kívül évente több tíz hektár gypen szukcesszió megállítást végzik: a hegyi rétek fajgazdag életközösségeinek megőrzése kaszálással, cserjeirtással, szárazúzózással történik. 2006-ban például 11 ha-on volt kaszálás, 40 ha-on vizes élőhely rendezés, 2007-ben 25 ha rét és félszáraz gyp kaszálása történt meg. Az igazgatóság működési területén 273,2 ha-t nyilvánítottak védetté (a különleges madárvédelmi területeken kívül).

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

Az Igazgatóság összesen 8737 ha területen a bejegyzett erdőgazdálkodó. További 392 ha erdőterületen az Igazgatóság a tulajdonosi jogokat gyakorolja. Tovább folytatták az erdők ökológiai állapotának javítását célzó tevékenységeket, az erdősítési munkálatokat, az erdők szerkezetének, állékonyságának javítását, a súlyosan károsodott és a tájidegen erdők átalakítását. 2005-ben 73 ha homoki gypet kaszáltak, 10 ha feltört gypet pedig visszagyepesítettek. Az igazgatóság működési területén 773 ha-t nyilvánítottak védetté (a különleges madárvédelmi területeken kívül).

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Legeltetés folyt összesen 1800 ha-on, kaszálás 1430 ha-on, vízkormányzás 3800 ha-on, mozaikos nádágás 160 ha-on (Esztergom, Ócsa, Tápió-Hajta Vidéki TK, Sárréti TK helyszíneken). Az igazgatóság működési területén 59 ha-t nyilvánítottak védetté (a különleges madárvédelmi területeken kívül).

A gerecsei tájegységben madárbarát gyephasznosítás (kaszálás) és faállomány csere folyt az esztergomi Körtevényes- és Nyáras-szigeteken. Haris és ürgebarát kaszálást, legeltetést vezettek be idegen hasznosítású Natura 2000 SCI gypeterületeken Ács, Kocs, Kecskéd és Mocska külterületén. A Budai tájegység erdőterületein (Budapesti Erdészet, Budakeszi Erdészet) jelentősen megnőtt a folyamatos erdőborítást igénylő erdőgazdálkodási módszerek (szálalás, bolygatási foltokban való felújítás) alkalmazása. Védett területeken felmérték a ragadozó madár fészkelőhelyeket és az éves erdőgazdálkodási tervek (üzemtervek) véleményezése során mindezek figyelembevételével alakítottuk ki végső kezelői véleményünket. A fakitermelések során az idős fákat hagyásfaként, hagyásfacsopontonként hagyatják vissza az odúlakó madárfajok védelme érdekében.

Budapest térségében (Budai-hegyek, Zsámbéki-medence) a tárgyidőszakban elvégezték a veszélyes légvezetékek felmérését. További tevékenységek: invazív növények visszaszorítása, megfelelő növényzeti struktúra fenntartása cserjeirtással illetve kaszálással a telepeseen fészkelő madárfajok védelme érdekében (gyurgyalag); apróvadfajokra szervezett vadászatok ellenőrzése; vadászterületen elhelyezkedő (Biatorbágy) költőtelep védelme a vadgazdálkodásra jogosulttal egyeztetve; civil szervezetekkel közös programok (élőhelyvédelem, odúk kihelyezése, ragadozómadár monitoring); gazdálkodó szervezetekkel közös együttműködés (Biatorbágy TEHAG halastavak).

A gödöllői tájegységben 32 gyöngybagoly láda van kihelyezve templomtornyokba, további öt templom meg van nyitva a baglyoknak. A pilisi tájegység ártéri és homoki gyepei szerkezetének fenntartása és javítása cserjeirtással és kaszálással, invazív fajok visszaszorítása kb 200 ha területen (Táti-szigetek, Szentendrei-sziget). A Tápió-Hajta-vidéke TK-ban a gémtelpek védelmét avas nádfoltok visszahagyatásával biztosították a nádaratási szezonban (Egreskátai Bata - tó, Farnos II-es tározó)

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság

A jelentési időszakban a különleges madárvédelmi területeken kívüli élőhelyeken évi 180 ha gyepterület fenntartó kezelését végezték el. Az igazgatóság működési területén 53,1 ha-t nyilvánítottak védetté (a különleges madárvédelmi területeken kívül).

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

2005-ben és 2006-ban 300 ha homoki gyepen legeltettek és kaszáltak (Bátorliget), 10 ha gyöngyvirágos és pusztai tölgyesen adventív fa- és cserjefajokat irtottak (Fényi-erdő), 30 ha gyepen selyemkóró irtás folyt, 160 ha mocsáron árasztottak és 70 ha gyepen kaszáltak (Hajdúsági TK), 10 ha vizes élőhelyen gyalogakácot irtottak, illetve a vízvisszatartó műtárgyat állították helyre (Kecskeri-puszta) és összesen 205 ha gyepen adventív fa- és cserjefajokat irtottak.

2007-ben Berekfürdőn 1 partfalat tisztítottak meg a cserjéktől, 40 ha mocsárrétet árasztottak el Akolréten, 134 ha gyepterületet legeltettek Hosszúpályin, 9 ha lápréten kézi cserjeirtás, 96 ha lápréten gépi cserjeirtás, 4 ha gyepen akác vegyszeres visszaszorítása történt a Hajdúsági TK-ban, 5 ha lápréten kaszálás, cserjeirtás, 8 ha gyepen akácirtás volt Bátorligeten, 3 ha erdőn cserjeirtást végeztek (Fényi-erdő).

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Bugacon 1486 ha hasznosítását végzik az igazgatóság állatállományával. Minden évben egy kisebb bugaci turjános nedves állapotban tartása érdekében felszín alatti vízből pótolták a hiányzó vízkészletet (5 ha). 2005-ben feltöltötték a Szelidi-tó rendszeres vízpótlására létesített Kékes-rét tározót (180 ha) és tovább folytatódott az Érsekalmi Hét-völgy TT és a Vörös mocsár TT löszgyepeiben a gyepterület művelési ágú területeken a cserjék (galagonya) visszaszorítása (4 ha). 2005-ben és 2006-ban 300-300 ha-on egyedi vegyszeres kenéssel távolították el két veszélyes invazív növényfaj jelentős állományait.

Az igazgatóság működési területén 9,5 ha-t nyilvánítottak védetté (a különleges madárvédelmi területeken kívül).

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

A Körös-ártéren folytatódott az adventív cserjék, elsősorban a gyalogakác visszaszorítása. Az Álomzugi fás kaszálón évi 30-40 hektáron folytattak szárazúást, a vele szomszédos szántón (28 ha) visszagyepesítési szándékkal kezdtek hasonló munkát. A tájegységben olyan, természetvédelmi és tájképi szempontból is kiemelkedő, összefüggő egységek kezelését végezték, amelyek speciális fenntartási tevékenységet igényelnek. Ilyen a Péterszögi (20 ha) és az Iriszlói mocsárrét (45 ha), valamint a Gyíger-zugi Clematis-os rét (14 ha). További 9 ha gyepterület szárazúással kezeltek.

A Maros-ártéren 2005-ben és 2006-ban 35, 2007-ben 160 hektáron végeztek szárazúást a gyomosodás és az adventív fajok visszaszorítása érdekében.

Az igazgatóság működési területén 112,2 ha-t nyilvánítottak védetté (a különleges madárvédelmi területeken kívül).

Órségi Nemzeti Park Igazgatóság

A Kőszegi Tájvédelmi Körzet mocsárrétjeinek területéből 52 ha-t kezeltek kaszálással. További 22 ha-t kezeltek szárazúzóval. Utóbbi területkezelés célja a mézgás éger előretörésének és az invázióra hajlamos bíbor nyúljuhózzám, magas aranyvessző terjedésének megakadályozása. A

Cáki gesztenyes hegyi szárazrétjéből 2 ha-t kézi kaszálással és szénagyűjtéssel kezeltek. Géppel kaszálták a Bozsoki Zsidórét 2 ha-os kékperjés láprétjét.

2.3.2 Élőhelyek helyreállítása a különleges madárvédelmi területeken kívül

A madárvédelmi tevékenységek elsősorban a különleges madárvédelmi területeken folynak. A madárvilág védelmét célzó vagy e szempontból is hasznosnak tekinthető, intenzívebb beavatkozást jelentő élőhely-rehabilitációs munkák ezért viszonylag kis számban fordultak elő a különleges madárvédelmi területeken kívül. A tevékenységeket nemzeti park igazgatóságokként foglaltuk össze. Az egyes igazgatóságok különleges madárvédelmi területeken kívüli aktivitását az is jelentősen befolyásolta, hogy mekkora területük van saját vagyonkezelésben a KMT-ken kívül (elsősorban a saját vagyonkezelésben lévő területeken lehet élőhely-rekonstrukciókat végrehajtani).

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

Egy 46-os elcserjésedett terület bozótirtását végezték el a jelentési időszakban.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

A jelentési időszakban fontos elvégzett program volt a 2004. évben elkezdett Nyirádi Sár-álló TT rekonstrukciójának (geofóliás vízviszatarítás) folytatása. 2005-ben mintegy 21 ha területről sikerült eltávolítani az inváziósan megjelenő cserje- és idegenhonos fajokokat (fekete fenyő), a terület fenntartó tisztítását pedig minden évben folytatták. Egy 4 ha-os lápréten és egy 4 ha-os holtágban vízviszatarító műtárgyakat építettek be illetve újítottak fel. 10 ha kaszálót bálványfaintással állítottak helyre. A Mura-menti TK-ban 2,5 ha puhafás ligeterdőt újítottak fel. 2006-ban 70 ha szántót gyepesítettek és 70 ha kaszálóról eltávolították a fás szárúakat. 21 ha illegálisan felszántott gyepet is helyreállítottak. A gyepesítés 2007-ben is hasonló ütemben folyt, de kétszer annyi területen távolították el a nem kívánatos fás szárúakat.

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

2006-ban 90 ha gyepen végeztek szárazúrást, 23 ha-on bozótirtást, míg 2007-ben 24 ha-on volt bozótirtás.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

A Dél-Mezőföldi TK-ban élőhelyek rekonstrukciója (évente 5-20 ha) cserjeirtással, 10 ha-on pedig akácosokat és erdei fenyveseket alakítottak át őshonos fajokkal; a Kelet-Dráván évente több (4-17) ha nemesnyarast rehabilitáltak; a Szársomlyó TT rekonstrukciója (bálványfa visszaszorítása) 2005-2006-ban folyt.

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Cserjésedett kiszáradó láprétfoltok helyreállítása cserjeirtással és tisztító kaszálással 0,5 – 2 ha-on évente változó mértékben (Ócsa), idegenhonos fekete fenyvesek és akácosok visszaszorítása 30-40 ha-on évente változó mértékben (Szénások EU Diplomás Terület), 2006-ban és 2007-ben 2 ha-on löszgyep kísérletes élőhelykezelése kézi kaszálással, szabályozott legeltetéssel, illetve legeltetés kizárásával (Belsőbárándi Tátorjános TT, Pannon gyepek kezelése LIFE). 2006-ban elvégezték egyes ócsai erdőrészekben a nemesnyár kitermelést és a hazai nyárral történő felújítást. 2005-ben a Tati-szigeteken 21 ha erdőfelújítást végeztek, 2007-ben ugyanott 3,5 ha nemesnyaras átalakítása történt meg őshonos fajokkal. A Sárréti TK-ban felhagyásra került szántóterületeket folyamatosan alakították át természetyszerű állapotú gyeppé mintegy 100 hektáros területen.

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság

A jelentési időszakban az igazgatóság működési területén a különleges madárvédelmi területeken kívüli, madártani szempontból jelentősebb élőhely-rekonstrukció nem valósult meg.

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

A jelentési időszakban az igazgatóság működési területén a különleges madárvédelmi területeken kívüli, madártani szempontból jelentősebb élőhely-rekonstrukció nem volt.

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Vízvisszatartó műtárgyat alakítottak ki az Ásotthalmi-lápréten (8 ha). A bugaci volt szovjet gyakorlótér élőhely-rekonstrukciója 60 ha-t érintett.

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

A jelentési időszakban a Körös-ártéren 27 ha, a Maros-ártéren 64 ha puhafás ligeterdő kialakítását kezdték meg nemesnyarasok helyén. 2006-ban a Körös-ártéren az árvízben elpusztult 16,3 ha-t is újraerdősítették. A Maros ártéren összesen 18 ha kocsányos tölgyet ültettek. Megkezdték az idős tölgyes felújítását a Bélmegyeri fáspusztán.

2006-ban építették meg az Özén-zugi szentély típusú holtág természetvédelmi célú vízgazdálkodását segítő műtárgyat. A műtárgy megvalósítására a holtág igen szélsőséges vízjárási viszonyai miatt volt szükség, a jó ökológiai állapot fenntartásához szükséges vízszint biztosítása érdekében.

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

A Doroszlói-réten 2007-ben – folytatva a korábban megkezdett munkát – szárazúzóval és részben kaszálással szorították vissza az aranyvesszőt. A munka eredményeképpen a terület 7 ha-os részén közepes természetességű réti csenkeszes mocsárrét alakult ki, további 6 ha-on pedig átalakulóban van a magaskórós mocsárrété. A hozzá csatlakozó mocsárréten, gyepes sásos magassárréten és kékperjés láprét fragmentumon kézi cserjeirtást és kaszálást végeztek a mézgás éger és a bíbor nyenyúlhozám visszaszorítására.

A Sághegyi TK-ban 1 ha lejtősztyeppen cserjeirtást végeztek az akácos térhódításának visszaszorítására.

Tovább folytatták az előző években megkezdett rehabilitációs munkákat a cáki gesztenyésben (bokrosodás megakadályozása, kaszálás, 4 ha).

2.3.3 Fajok védelmére irányuló tevékenység

A nemzetipark-igazgatóságok illetékességi területükön 2005-2007-ben az alábbi madárfajok (és magasabb rendszertani egységek) védelmét célzó tevékenységeket végeztek (rövidítések: ANP=Aggteleki Nemzeti Park, BaNP=Balaton-felvidéki Nemzeti Park, BNP=Bükk Nemzeti Park, DDNP=Duna-Dráva Nemzeti Park, DINP=Duna-Ipoly Nemzeti Park, FHNP=Fertő-Hanság Nemzeti Park, HNP=Hortobágyi Nemzeti Park, KMNP=Körös-Maros Nemzeti Park, KNP=Kiskunsági Nemzeti Park, ÖNP=Őrségi Nemzeti Park működési területe).

Fajok	Elvégzett tevékenységek
Kis lilik (<i>Anser erythropus</i>)	Biztonságos szántóföldi táplálkozóterületek biztosítása (125 ha), gyepterületek javítása legeltetéssel és öntözéssel, füves táplálkozóterület biztosítása (50 ha), a kis lilik éjszakázóhelyeinek javítása és fenntartása (600 ha) árasztással (HNP).
Fogoly (<i>Perdix perdix</i>)	Élőhelyvédelem és -fejlesztés, ragadozókontroll, repatriáció (Górés-tanyán 2005-ben 50 ivarérett, 500 növendék példányt, 2006-ban 50 ivarérett párat helyeztek ki) (HNP); A Fogolyvédelmi Mintaterületen mintegy 160 ha szántó szerkezetét változtatták meg úgy, hogy 10 ha-os parcellákra osztották, melyek nem vegyszerezett

	szegélyén lucernát, édesköményt és cirkot telepítettek (KMNP).
Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	Állomány-felmérés, potenciális fészkek-műfészkek kontrollja, több új műfészkek kihelyezése történt a faj érdekében. (BNP); műfészkek kihelyezése több tájegység területén, a lehullott fészkek mesterséges fészkekalappal történő megerősítése (DDNP). 1 db műfészkek kihelyezése leszakadt gallyfészkek közelében (DINPI). Színes gyűrűzés és műholdas nyomkövetővel történő jelölés.
Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	Folyamatos állományfelmérés, költőhelyek aktív fenntartása, telepítés (2005-ben 31 műfészkek, 15 túlnőtt fészkek cseréje, 7 tartó nélküli fészkek tartóra helyezése), áttelepítés, elektromos szigetelés (ANP); leesett fészkekből fiókamentés, állományfelmérés, fészektartók, veszélyeztető tényezők számbavétele, évente 10-15 db fészektartó állvány és műfészkek kihelyezés (BaNP); állomány felmérése, több esetben sérült egyedek beszállítása, és sikeres gyógyítás esetén repatriálása (pl. 2007-ben 3 egyed) (BNP); fészkelőpárok felmérése, szükség esetén fészekmagasító vagy mesterséges fészkekalap kihelyezése, veszélyeztetett fészkek áthelyezése (DDNP); veszélyeztetett fészkek áttelepítése, magasítóra emelése (FHNP); fészkelőhelyvédelem, az állomány csökkenésének megállítása, újabb gólyafészkek emelők kihelyezése, veszélyes légvezeték szakaszok szigetelése, oszlop szigetelések, légvezeték kiváltása földkábelrel, sérül gólyák begyűjtése és szállítása a Górési madárrepartió telepre (HNP); 275 db fészektartó kihelyezése (KNP); Évenkénti állományfelmérések történtek. Fészektartó állványok kihelyezése villanyoszlopokra, rossz állapotban, de alkalmas helyen lévő fészkek megerősítése 15 helyen. 4 áthelyezés, 8 esetben történt emelés vagy oszlopcsere, 9 állóka és 1 kéményre szerelt fészektartó került kihelyezésre, 3 esetben javítás vagy csere, 2 esetben pedig műfészkek kialakítása történt. 2007. év folyamán 4 fészket emeltünk magasítóra, 2 kéményről eltávolított fészket helyeztünk különálló oszlopra, ill. 8 műfészket helyeztek ki, 2 db meglévő tartót megerősítettek. (ÖNP). Fészektartókihelyezések, megrongálódott fészkek felújítása, fészkekalap, tartószerkezet kicserélése, fészektartók felhelyezése villanyoszlopokra áramszolgáltatói segédlettel, 2006-2007-ben kb. 20 kosár kihelyezése (DINP).
Ragadozómadarak (Accipitriformes, Falconiformes)	Műfészkek kihelyezése, téli etetés, fészkek őrzése. közép feszültségű tartóoszlopok felmérése, számos veszélyes szakasz szigetelése.
Rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Költőhelyek folyamatos nyomon követése, műfészkek kihelyezése többek között a Balatoni berkek KMT és a Hortobágy területén, Komárom-Esztergom és Békés megyékben. A lehullott fészkek mesterséges fészkekalappal történő megerősítése. 2007-ben 14 pár költött műfészkekben, vagy a már használt műfészkek közelében épített saját fészkekben. Téli etetés Komárom-Esztergom megyében, Gemencen, Béda-Karapancsán, Tolnában, Belső-Somogyban, a Tisza mentén, Hortobágyon és Biharugrán, ami nagymértékben elősegítette a fiatal madarak áttelelését. Téli szinkronszámlálás évente. Sérült, legyengült, mérgezett példányok begyűjtése (2007-ben 12 esetben) és ápolása. Mérgezések miatt 12 előadást tartott az MME a megyei hivatásos vadász-továbbképzéseken. Színes gyűrűzés.
Kígyászölyv (<i>Circus gallicus</i>)	Országos állomány-felmérés évente, a revírek nyomon követése, az élőhelyek védelmét és a költések biztonságát szolgáló hatósági intézkedések.
Hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>)	Kaszálási korlátozások, illetve védőzóna kialakítása gabonában költő párok esetén, egyeztetés a gazdálkodókkal a korlátozásokról.

Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)	Áramütött, gázolt madár mentése, menhelyre szállítás, leesett fészkek és a kiesett fiókák visszahelyezése (BaNP).
Pusztai ölyv (<i>Buteo rufinus</i>)	Állományfelmérés, a territóriumok nyomon követése. Más ragadozók számára kihelyezett műfészkeket ez a faj is használt.
Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Országos állomány-felmérés évente, a revírek nyomon követése, az élőhelyek védelmét és a költségek biztonságát szolgáló hatósági intézkedések. Néhány pár mesterséges fészkekben költött - ezek sikeresen repítettek.
Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	Országos állomány-felmérés évente, a revírek nyomon követése, az élőhelyek védelmét és a költségek biztonságát szolgáló hatósági intézkedések illetve egyeztetések. A 2003-ban indult LIFE Nature projekt (LIFE202NAT/H/8627) 2005-ben zárult. 2004-2005-telén és 2005 őszén 41 új műfészket helyeztek ki parlagi sas élőhelyeken, valamint mintegy 15 korábban kihelyezett, parlagi sasok számára is alkalmas műfészket újítottak fel, 2006-2007 telén és 2007 őszén további 20 műfészket raktak ki. Veszélyeztetett fészkeknél tojások ill. fiókák mentése (2007-ben 11 fészkből kiesett fiókat találtak, és 9 sikeresen kirepült). A faj élőhely-preferenciáját, a veszélyeztető tényezőket is kutatták a LIFE projekt során, és az adatokat felhasználták a parlagisas-védelmi kezelési javaslatok összeállítása során. A projekt során nyomkövetőkkel felszerelt 24 madár (8 műholdas + 16 rádiós) rengeteg teljesen újszerű adatot szolgáltatott a madarak mozgáskörzetéről és diszperziós szokásairól, és sok, korábban nem ismert fontos élőhelyet sikerült segítségükkel behatárolni. Színes gyűrűzés is folyik minden évben. A 2005-ös évben a parlagisas-védelmi program során 16 370 db szigetelőt gyártatott le az MME. Folyamatosan frissítik a parlagi sas szempontjából legkritikusabb vezetékszakaszokat ábrázoló térinformatikai adatbázist (az aktív fészkelőhelyek és időszakos megtelepedési területek 5 km-s körzetében), amely országosan mintegy 2300 km-nyi vezetékszakaszt jelent. Sérült, legyengült, mérgezett példányok begyűjtése és ápolása (2007-ben 4 sérült, legyengült példányból mind a 4-et sikerült repatriálni). Mérgezések miatt 12 előadást tartott az MME a megyei hivatásos vadász-továbbképzéseken. Téli etetés (HNP).
Szírti sas (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Állományfelmérés, a territóriumok nyomon követése. Téli sasszinkron. 2007-ben egy mérgezett, fiatal példányt sikerült meggyógyítani és repatriálni.
Vörös vércse (<i>Falco tinnunculus</i>)	Évente 7-10 db költőodú kihelyezése (BaNP); állomány felmérése, 50 db. költőláda kihelyezése (BNP); 50 db költőláda (DINP).
Kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>)	2006-ban kezdődött meg a faj védelmét célzó LIFE Nature pályázat kivitelezése. A vetési varjú telepek védelme mellett 2007 végéig 1930 költőládát helyeztek ki, megkezdték a pusztai erdőfoltok telepítését, az élőhely-térképezést, 24 madár befogásával tesztelték a rádiótelemetriás módszert, továbbá Magyarországon és Romániában együtt 1200 madárra színes gyűrűt helyeztek fel. Kidolgozták az és megkezdték az egységes monitorozást, felmérték az áramütések és gázolások hatását. Megkezdték a vetési varjú konfliktus-kezelési terv kidolgozását és a vetésivarjú-telepek felmérését.
Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	2005-ben 68 mesterséges fészket helyeztek ki az országban. Szintén 2005-ben a BirdLife kezdeményezésére Magyarországon dolgozták ki a kerecsensólyom-védelmi program európai akciótervét. 2006-ban kezdődött meg a faj védelmét célzó LIFE Nature pályázat kivitelezése: költőállomány felmérése, költéssikeresség-vizsgálat, fiókák jelölése, táplálékmaradványok begyűjtése. A

	magasfeszültségű hálózatra költőládák kihelyezése illetve cseréje történt meg (2007-ben 272-t helyeztek ki és további 261-et gyártottak le). 2007-ben nyolc helyszínen ürgetelepítésre került sor a faj táplálékkínálatának javítására. Folyamatos fészekőrzés volt a szaporodási időszakban a Gerecsei TK területén. 2007-ben 4 sérülten kézre került példányból egyet sikerült repatriálni. Egy sérült példányokból összeállított, röpdében tartott pár évente szaporodik és a fiókákat vadon költő párokkal adoptáltatja (2007-ben 3 fiókát). 2007-ben 296 fiókát jelöltek hagyományos gyűrűvel, közülük 209-et PIT gyűrűvel is. Tíz fiatal madárra műholdas adó került. 2007-ben 1469 veszélyes közép-feszültségű szabadvezeték-oszlopot szigeteltek le a kerecsensólyom LIFE programból.
Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	Állományfelmérés, potenciális fészkelőhelyek költésbiztonságának hatósági előkészítése, 2 tradicionális fészkelőhely rekonstrukciója történt meg (BNP); folyamatos fészekőrzés a szaporodási időszakban a Börzsöny és a Gerecse területén (DINP). 2007-ben a fészekőrzésnek köszönhetően sikerült megghiúsítani egy valószínűsíthető fészekrablási kísérletet. A színesgyűrűzési program is folytatódik.
Haris (<i>Crex crex</i>)	Folyamatos állományfelmérés a teljes illetékességi területen, kutatás (tájhasználat, élőhelypreferencia stb.), területhasználat korlátozása, védetté nyilvánítások szakmai megalapozása (ANP); kaszálás, legeltetés idő- és térbeli korlátozása, fészkelőterületek vízellátásának lehetőség szerinti biztosítása (BaNP). Kaszálási korlátozások több fontos élőhelyen voltak, így a Hanságban és Szatmár-Beregben is, a Szatmár-Beregben az ÉTT programból támogatás a harisvédelmet segítő területhasználat esetén (HNP). A NP területén teljes állományfelmérést végeznek minden évben, a kaszálásokat a költségek biztonságának megfelelően időben és térben korlátozzák (ÖNP). Folyamatos állományfelmérés, monitorozás, kaszálások időzítése a fészkek védelmében (DINP).
Daru (<i>Grus grus</i>)	Őszi táplálkozóhelyek kialakítása élőhelyfejlesztéssel, vonulóhelyek biztosítása (HNP, KNP). A Kardoskúti Fehértó darvak által kedvelt éjszakázó helyének közvetlen közelében 26 ha-on táplálkozóhely kialakítása (KMNP).
Túzok (<i>Otis tarda</i>)	A faj védelmét célzó LIFE Nature pályázatban meghatározott feladatok elvégzése: A kulcsfontosságú földterületek (dűrgő-, fészkelő- és telelőhelyek) megvásárlásával tűzokkíméleti területek kerültek kialakításra közel 2000 hektáron, ahol az élőhely kezelési tevékenységek a tűzok éves életciklusához igazodnak; a nem saját tulajdonú területeken használati korlátozások, egyeztetés a fészkelésben érintett gazdálkodókkal, a gazdálkodási munkafolyamatok kontrollálása a fészkelési időszakban, növénykultúrák meghatározása, repcevetés támogatása; felmérés, veszélyeztetett fészkek aljak megőrzése, begyűjtött fészkek aljak keltetése, repatriációja; áttelelőhelyek biztosítása, szinkron, téli tűzokvédelmi feladatok; ragadozó gyérítés; 11 km közép-feszültségű szabadvezeték földkábelbe fektetésének előkészítése; 2006-ban 45 tojás került be a dévaványai keltető állomásra, ebből 11 csibe kelt ki, közülük 8 került ki repatriációra; 2007-ben 48 tojás került be az állomásra, ebből 23 csibe kelt ki, közülük 16 példány került repatriációra (országos); bányanyitások megakadályozása az élőhely védelme érdekében (FHNP), Karcag határában 10 km légvezeték földkábelre cserélése tűzok élőhelyen KIOP programból (HNP). A Bugyi D-i elkerülő út megépítését sikeresen megakadályozta a DINPI szakhatóságként, illetve a későbbiekben csak elutasító

	szakmai vélemények segítségével, így megelőzve a környező Natura 2000 terület feldarabolódását. Az ÉTT és LIFE programok következtében a DINP költőállományának szaporodási sikere becslések szerint kétszeresére nőtt. Bugyi községhatárban – nem Natura 2000 vagy védett területen – 2 éve kaszási korlátozás, illetve kompenzáció jár a gazdálkodónak (DINP).
Székicsér (<i>Glareola pratincola</i>)	Költőhelyvédelem, a táplálkozóhelyek túlleltetése (HNPN). Minden éven változó elhelyezkedésű fészkelőkolónia felderítése, gazdálkodási tevékenység korlátozása és kompenzáció (DINP).
Széki lile (<i>Charadrius alexandrinus</i>)	A széki lile KNPI által kidolgozott országos fajmegőrzési tervét a miniszter 2005-ben elfogadta.
Dankasirály (<i>Larus ridibundus</i>)	Patkányirtás a hansági sirálytelep közelében (FHNP); fészkelő szigetek letakarítása, gyommentesítése a Szegedi Fehér-tavon és a Kelemen-széken (KNP)
Kék galamb (<i>Columba oenas</i>)	Költőodúk védelme odvas fák visszajelölésével DINP).
Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	Állományfelmérés, költőhelyek aktív fenntartása, ládakihelyezés, kutatás (állománydinamika, táplálkozásökológia, tájhasználat, stb.) (ANP). Költőládák kihelyezése és fenntartása (Gödöllői és Dél-Pesti TE, DINPI)
Füleskuvik (<i>Otus scops</i>)	Költőládák kihelyezése a Pécselyi-medence és a Külső-Somogy alkalmas élőhelyein (BaNP); A 2003-ban kihelyezett költőládák rendszeres takarítása és ellenőrzése az állomány növelése érdekében, a potenciális költőhelyek biztosítása (ÖNP). Költőládák kihelyezése a Mezőföld alkalmas élőhelyein (DINPI).
Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	Műfészek kihelyezése, a költőpárok védelme érdekében egyeztetés a gazdálkodókkal, és intézkedések az áramütéses pusztulások minimalizálása érdekében. Egy veszélyeztetett fészkelőhelyről egy fióka sikeres áttelepítése (FHNP); költés védelmében bányarobbantási időszak korlátozása, őrzés (DINP)
Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	
Macskabagoly (<i>Strix aluco</i>)	Áramütött, gázolt madár mentése, menhelyre szállítása, leesett fészek és a kiesett fiókák visszahelyezése (BaNP).
Uráli bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	Állományfelmérés, adatgyűjtés illetékességi terület potenciális élőhelyein. Összes potenciális élőhelyére költőládák legyártása és részbeni kihelyezése (BNP).
Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	Folyamatos állományfelmérés, élőhelyek aktív fenntartása (4 telepen), ismeretterjesztés, védetté nyilvánítások megalapozása (ANP); 2007-ben több, részben saját vagyongazdálkodásában lévő gyurgyalagtelep költőhelyéül szolgáló partfal felújítása (BNP). Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisörs-pusztai öntödei homokbányánál és a kővágóörsi homokbányában, állományok megóvása a ragadozóktól (róka), fészkelésre alkalmas fal létrehozása a Kis-Balatonon és Nagykanizsa térségében (BaNP). Évenkénti állományfelmérés a teljes illetékességi területen, a bányaművelések korlátozása, a bezárt bányák állapotának nyomon követése, illegális szeméthelyezés megakadályozásának kezdeményezése a hatóságnál (ÖNP). költőtelepek védelme sóderkitermelés irányításával, időszakos korlátozással (DINP). Egreskátán kb 40 m hosszú homokfal felújítása gyurgyalag fészkeléshez (DINPI).
Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	2005-ben 80, 2006-ban 60 db költőláda kihelyezése, a régi költőládák (a jelentési időszakban kihelyezettekkel együtt összesen több mint 600 db) kontrollja, jelölése, EOVS koordináták bemérése, folyamatos odúállomány-felújítás, karbantartás, fejlesztés (BNP); a Dél-Mezőföld gyepterületein mintegy 100 db fészkelő

	kihelyezése, ezzel a területen valamikor fészkelő faj újbóli megtelepedésének elősegítése (DDNP); 80 odú kihelyezése (HNP); A régi ládák folyamatos ellenőrzése, szükség esetén felújítása. 2006-ban 50 új láda kihelyezése (KMNP), 80 odú kihelyezése (KNP). 100 költőláda kihelyezése (Mezőföldi és Dél-Pest megyei TE, DINP).
Partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	Bányafalak védelme, fészkelésre alkalmas fal létrehozása a Kis-Balatonon, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása (pl. a kisörspusztai öntödei és a Nagykanizsa-palini homokbányában) (BaNP). Évenkénti állományfelmérés a teljes illetékességi területen, a bányaművelések korlátozása, a bezárt bányák állapotának nyomon követése, illegális szeméthelyezés megakadályozásának kezdeményezése a hatóságnál (ÖNP). költőtelepek védelme sóderkitermelés irányításával, időszakos korlátozással (DINP).
Nádi énekesek (<i>Acrocephalus</i> spp.)	A Balaton nádasainak természetvédelmi szempontú nádvagási tervének kidolgozása és alkalmazása a nádi énekesmadár közösségek élőhelypreferenciáinak vizsgálata alapján. A szaporodásukhoz szükséges avas nád fenntartása az amúgy learatott Kornyitavon (BaNP).

A fokozottan védett fajok védelmét szolgáló új jogi szabályozás

A fokozottan védett növény-, illetve állatfajok élőhelyén és élőhelye körüli korlátozás elrendelésének részletes szabályairól szóló 12/2005. (VI.17.) KvVM rendelet lehetőséget teremtett a fokozottan védett madárfajok élőhelyén folyó, nem engedélyköteles tevékenységek hatósági korlátozására, amennyiben a tevékenység potenciális veszélyt jelent fokozottan védett faj egyedeire, például a fészkelés sikerére. A korlátozás után, amennyiben a jogszabályi feltételek teljesülnek, a korlátozott számára kártérítés is megítélhető. A jogszabály megjelenése óta számos esetben alkalmazták már ezt az eszközt a természetvédelmi hatóságok pl. védett területen kívüli (így egyéb jogi eszközzel nem védhető) túzok-, székicsér, haris, stb. fészkelések potenciális veszélyeztetésének kiküszöbölésére. A kártérítésnek köszönhetően az új korlátozási típus az érintett gazdálkodók részéről is pozitív fogadtatásban részesült, és együttműködést mutattak a természetvédelmi szervekkel.

Szélerőmű-stratégia

2005 első félévében megjelent a *Szélerőenergia és természetvédelem* című kiadvány (szerk.: Fiskus Olga, Duhay Gábor, Csősz Mónika), amely a szélerőművek telepítésének természet- és tájvédelmi szempontjait, követelményeit foglalja össze – elsősorban a beruházók tájékoztatására. A kiadvány arra irányul, hogy a beruházók az engedélyezés előtt tájékozódhassanak az engedélyezési eljárás természet- és tájvédelmi korlátairól, így megelőzze azt, hogy olyan területen tervezzenek beruházást, ahol a természetvédelmi szempontok azt nagy valószínűséggel nem teszik majd lehetővé.

Az összefoglaló rövid áttekintést ad Magyarország adottságairól a szélerőenergia-beruházások tekintetében, majd részletesen számba veszi a természet- és tájvédelmi szempontokat, kezdve az elhelyezést kizáró tényezők felsorolásától. A felsorolás kiter többek között az ökológiai hálózat területeire (védett természeti területek és ezek védőövezete, Natura 2000 területek, ökológiai folyosók), a védett állatfajok tömeges előfordulásával jellemezhető, illetve fokozottan védett állatfajok élő-, táplálkozó- és fészkelőhelyeire, vonulási útvonalára, s azok közvetlen környezetére, a nemzetközi szerződés vagy irányelv hatálya alá tartozó területekre, valamint az érzékeny természeti területekre. Az élővilágvédelmi szempontok körében az élőhelyek megszűnésére, károsodására, fragmentációjára, a madarakat veszélyeztető ütközésekre hívja föl a figyelmet. A

kiadvány mellékletét képezi egy ún. természetvédelmi széltérkép, amely a természetvédelmi szempontból jelentős területek áttekinthetőségét könnyíti meg.

Jelenleg nincs olyan jogi szabályozás, amely a szélerőmű-telepítés szempontjából eleve kizárt területeket határoz meg, ugyanakkor a hatósági engedélyezési munka során a természetvédelmi szakhatóság következetesen érvényesíti a madár- és élőhelyvédelmi szempontokat, így védett, illetve Natura 2000 területen szélerőmű nem létesült a jelentési időszakban Magyarországon (2007. december 31-i állapot szerint 43 szélerőmű működik Magyarországon, 65 MW összteljesítménnyel), ami madárvédelmi szempontból fontos eredmény.

A szabadvezetéseken történő madárpusztulások megelőzése

A jelentési időszakban négy országos felmérést szervezett az MME, a 2004. novemberében szervezett első országos felméréssel együtt 19 216 közép feszültségű szabadvezeték-oszlop felmérését végezték el, aminek során 2183 madártetemet találtak. A jelentési időszak folyamán a nemzeti park igazgatóságok az áramszolgáltató vállalatokkal együttműködésben számos nagyléptékű projektet hajtottak végre a legveszélyesebb vezetékszakaszok madárbaráttá alakítása céljából. A LIFE Nature alapból (a tűzok megőrzését célzó projekt keretében) 11 km szabadvezeték földkábelre váltását készítették elő a Borsodi Mezőségben, míg a KIOP keretében a Hortobágyi Nemzeti Park térségében közel 80 km, Dévaványa térségében 9 km szabadvezeték földkábelre váltottak ki a jelentési időszakban. Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2006-ban és 2007-ben 150-150 km szabadvezeték szigetelését végezte el a madarak áramütésének megelőzése céljából.

A fehér gólyák áramütés szempontjából különösen veszélyeztetettek, hiszen a fészkek jelentős része villanyoszlopon található. Az állami és civil természetvédelmi szervezetek évtizedek óta jelentős erőfeszítéseket tettek a veszélyeztetettség csökkentése érdekében, szintén az áramszolgáltató vállalatokkal együttműködésben: több ezer gólyafészkek-emelőt helyeztek ki, azokat folyamatosan ellenőrzik, karbantartják és szükség esetén lecserélik. 2002-ben 2100, 2005-ben 1000 db gólyafészkek-emelőre különített el keretet a KvVM, utóbbi mennyiséget a nemzeti park igazgatóságok a jelentési időszakban használták fel. Erre a tevékenységre néhány számszerűsített példát tartalmaz a 2.3.3. fejezet táblázatának fehér gólyára vonatkozó része.

A problémakör kezelésének intézményesítése érdekében a KvVM, az MME, továbbá a kis- és közép feszültségű vezetékhálózatokat fenntartó áramszolgáltató vállalatok általános keretmegállapodást („Akadálymentes Égbolt”) készítettek elő 2007-ben, amelynek aláírására 2008. február 28-án került sor. A megállapodás célja, hogy a vezetékek mentén történő madárpusztulás problémáját 2020-ig rendezze Magyarországon, azaz a madárvédelmi szempontból fontos szabadvezetékek madárbaráttá kell alakítani eddig az időpontig. Az együttműködést segíti az a műszaki iránymutató, amelyet az áramszolgáltató vállalatok állítottak össze természetvédelmi szakemberek bevonásával a különböző madárvédelmi átalakítási megoldásokról, és amelyet a KvVM jóváhagyás után 2007-ben iránymutatásul megküldött a regionális természetvédelmi hatóságok számára.

Természetvédelmi szempontból korlátozott légterek kijelölése

Természetvédelmi célból kijelölt, korlátozott légterek hazánk történetében először 2007-ben határoztak meg, a 14/1998. (VI. 28.) KHVM-HM-KTM rendelet módosításával. Több éves előkészítés után a módosítás a madárvédelmi szempontból legfontosabb költő- és vonulóhelyek, különleges madárvédelmi területek feletti, 450 (egy-egy esetben 300) méteres felszíntől mért magasságig terjedő légterekben vezetett be korlátozásokat, a hobbicélú repülés megtiltásával, illetve egyes közérdekű vagy kiemelt gazdasági célú repülések természetvédelmi szakhatósági engedélyhez kötésével.

Madármentő-központok

Az országban több olyan madármenhely működik, ahol a balesetet szenvedett (pl. vezetéknek ütközött, áramütött, elgázolt), illetve illegális tevékenységből elkobzott madarak ápolását, gyógyítását végzik, és amennyiben repatriáció nem lehetséges, gondoskodnak hosszú távú, a természetvédelmi szempontoknak megfelelő elhelyezésükről (például szaporítási vagy bemutatási céllal). A menhelyek működésére példaképp hozható a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság által fenntartott **Górési madárrepatriáló telep**, mely folyamatosan végzi a sérült, de gyógyítható egyedek kezelését, visszavadását. 2005-ben 57 pld. védett és fokozottan védett madár került a megfelelő ápolás után gyógyultán kibocsátásra (2 kerecsensólyom, 1 rétisas, 1 kabasólyom, 1 barna kánya, 1 barna rétihéja, 9 héja, 5 karvaly, 10 egerészölyv, 1 gyöngybagoly, 1 macskabagoly, 1 erdei fülesbagoly, 1 uhu, 1 holló, 21 fehér gólya, 1 szürkegém). 2006-ban 78, 2007-ben 131 madarat tudtak repatriálni (2006-ban 1 darázsölyv, 2 rétisas, 1 kabasólyom, 2 vörös vércse, 2 barna rétihéja, 22 héja, 11 egerészölyv, 1 gyöngybagoly, 1 macskabagoly, 3 erdei fülesbagoly, 3 uhu, 1 kuvik, 28 fehér gólya, 2007-ben 4 fekete gólya, 62 fehér gólya, 1 barna rétihéja, 7 héja, 4 karvaly, 13 egerészölyv, 26 vörös vércse, 1 kabasólyom, 6 gyöngybagoly, 1 kuvik, 5 erdei fülesbagoly 1 macskabagoly).

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén két vadaspark foglalkozik balesetet szenvedett (pl. vezetéknek ütközött, áramütött, elgázolt), illetve illegális tevékenységből elkobzott madarak ápolásával, gyógyításával, és amennyiben repatriáció nem lehetséges, gondoskodnak hosszú távú, a természetvédelmi szempontoknak megfelelő elhelyezésükről. A Kecskeméti Vadaskertbe 2006. év során 56 pld. védett madár került be 14 példányt sikerült repatriálni (5 egerészölyv, 1 kuvik, 1 erdei fülesbagoly, 1 nagykovács, 6 fehér gólya). 2007-ben 38 példány védett madár került be, ebből 17 példányt sikerült repatriálni (6 egerészölyv, 1 fehér gólya, 1 erdei fülesbagoly, 1 vörös vércse, 1 füstifecske, 1 kuvik, 1 erdei szalonka, 1 zöldike, 1 jégmadár, 3 széncinege).

A **Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság** területén a Fővárosi Állat- és Növénykert, a Jászberényi Állatkert, illetve két helyszínen magánemberek (állatorvosi felügyelettel) látják el a mentőközpont szerepét. A **gödöllői tájegységben** is foglalkoznak sérült madarak ellátásával (lakossági bejelentés alapján), így az alábbi egyedeket látták el: fehér gólya 2, fekete gólya 1, törpegém 1, vízityúk 1, erdei szalonka 1, molnárfecske 1, erdei fülesbagoly 1, egerészölyv 5, kabasólyom 1, karvaly 2, héja 1, vörös vércse 3, vándorsólyom 1, gyöngybagoly 1, énekes rigó 1.

A **Szegedi Vadasparkba** 2005-ben összesen 200 példány sérült madár érkezett (1 bütykös hattyú, 4 karvaly, 6 egerészölyv, 2 vetési varjú, 14 tengelic, 2 süvöltő, 2 kenderike, 1 zöldike, 1 csicsörke, 1 kis vöcsök, 15 tőkés réce, 1 nyaktekercs, 1 balkáni gerle, 8 vörös vércse, 14 fekete rigó, 2 héja, 3 sárgarigó, 10 törpegém, 2 szárcsa, 8 molnár fecske, 7 sarlós fecske, 12 erdei fülesbagoly, 1 széncinege, 1 szarka, 2 kakukk, 6 csóka, 4 kuvik, 1 balkáni fakopáncs, 6 mezei veréb, 3 nagy fakopáncs, 10 fehér gólya, 2 házi rozsdafarkú, 2 gulipán, 1 nagy kócsag, 1 dankasirály, 3 barna rétihéja, 1 fekete nyakú vöcsök, 2 réti cankó, 1 bíbic, 6 gyöngybagoly, 3 fürj, 1 fekete gólya, 2 kék vércse, 1 királyka, 1 cigányréce, 5 gólytöcs, 1 énekes rigó, 1 vörösbegy, 1 macskabagoly, 1 pajzsos cankó, 1 töviszúró gébics, 1 vízi tyúk, 1 halászsas, 1 guvat, 9 daru)

Ebből 119 példányt tudtak repatriálni (1 bütykös hattyú, 1 karvaly, 2 egerészölyv, 2 vetési varjú, 7 tengelic, 2 süvöltő, 2 kenderike, 1 zöldike, 1 csicsörke, 1 kis vöcsök, 15 tőkés réce, 7 fekete rigó, 2 héja, 2 sárga rigó, 6 törpegém, 2 szárcsa, 5 molnár fecske, 3 sarlós fecske, 11 erdei fülesbagoly, 1 szarka, 3 csóka, 2 kuvik, 2 mezei veréb, 1 nagy fakopáncs, 7 fehér gólya, 2 gulipán, 1 fekete nyakú vöcsök, 2 réti cankó, 6 gyöngybagoly, 3 fürj, 1 fekete gólya, 1 kék vércse, 1 királyka, 4 gólyatöcs, 1 vörösbegy, 1 macskabagoly, 1 pajzsos cankó, 1 vízi tyúk, 1 guvat, 4 daru).

2006-ban összesen 283 példány sérült madár érkezett be (2 bakcsó, 1 balkáni fakopáncs, 5 barna réti héja, 1 bőjtő réce, 2 bölömbika, 4 bütykös hattyú, 1 cigányréce, 5 csóka, 1 csörgő

réce, 3 daru, 15 egerészölyv, 14 erdei fülesbagoly, 5 erdei pinta, 1 erdei szalonka, 3 fattyúszerkő, 20 fehér gólya, 1 fekete nyakú vöcsök, 36 fekete rigó, 1 füleskuvik, 15 füstifecske, 5 gólytöcs, 13 gyöngybagoly, 1 gyurgyalag, 1 havasi partfutó, 1 jégmadár, 1 kabasólyom, 1 kanalasgém, 3 karvaly, 1 kis vízicsibe, 1 kis vöcsök, 3 kormos szerkő, 6 kuvik, 4 macskabagoly, 1 meggyvágó, 5 mezei veréb, 14 molnárfecske, 1 nagy goda, 2 nagy kócsag, 1 nagy póling, 2 réti cankó, 5 rozsdafarkú, 4 sárgarigó, 8 sarlósfecske, 1 sisegő füzike, 1 szalakóta, 1 szárcsa, 1 szarka, 1 szürke cankó, 2 szürke gém, 2 tengelic, 20 tőkés réce, 9 törpe gém, 1 tűzok, 8 vetési varjú, 14 vörös vércse, 1 vörösbegy, 2 zöldike). Ezek közül 139 egyedet sikerült repatriálni (2 bakcsó, 2 barna rétihéja, 1 bőjtő réce, 2 bölömbika, 3 bütykös hattyú, 1 cigányréce, 3 csóka, 1 csörgő réce, 5 egerészölyv, 12 erdei fülesbagoly, 1 erdei pinta, 1 erdei szalonka, 8 fehér gólya, 17 fekete rigó, 10 füstifecske, 1 gólyatöcs, 8 gyöngybagoly, 1 kabasólyom, 1 karvaly, 1 kis vízicsibe, 1 kis vöcsök, 1 kormos szerkő, 5 kuvik, 1 macskabagoly, 8 molnárfecske, 2 sárgarigó, 5 sarlósfecske, 1 sisegő füzike, 1 szarka, 14 tőkés réce, 6 törpegém, 5 vetési varjú, 3 vörös vércse, 1 vörösbegy, 1 zöldike).

2007-ben 284 példány sérült madár érkezett (1 bakcsó, 2 balkáni fakopáncs, 6 barna rétihéja, 1 bölömbika, 1 bütykös hattyú, 4 csicsörke, 2 csóka, 4 dankasirály, 1 daru, 14 egerészölyv, 17 erdei fülesbagoly, 2 erdei pinta, 1 erdei szalonka, 1 fácán, 14 fehér gólya, 4 fekete gólya, 21 feketerigó, 1 füleskuvik, 10 füstifecske, 2 guvat, 9 gyöngybagoly, 4 gyurgyalag, 2 házi veréb, 5 héja, 3 jégmadár, 1 kakukk, 1 kanalasgém, 6 karvaly, 2 kék vércse, 1 kerecsensólyom, 1 kis örgébics, 1 kis vöcsök, 12 kuvik, 3 macskabagoly, 4 mezei veréb, 43 molnárfecske, 5 nagy kócsag, 1 nyaktekercs, 1 nyári lúd, 1 proslábú cankó, 1 réti fülesbagoly, 1 sárgarigó, 13 sarlósfecske, 1 seregély, 1 szalakóta, 7 széncinege, 2 szürke légykapó, 4 tengelic, 24 tőkés réce, 7 törpegém, 5 vörös vércse, 3 vörösbegy, 4 zöldike). Gyógyultan szabadon engedtek 140 egyedet (1 balkáni fakopáncs, 4 barna rétihéja, 1 bütykös hattyú, 1 csicsörke, 2 csóka, 1 dankasirály, 6 egerészölyv, 12 erdei fülesbagoly, 1 erdei pinta, 1 erdei szalonka, 10 fehér gólya, 9 feketerigó, 1 füleskuvik, 5 füstifecske, 1 guvat, 4 gyöngybagoly, 2 héja, 2 jégmadár, 1 kakukk, 2 karvaly, 1 kerecsensólyom, 1 kis vöcsök, 10 kuvik, 22 molnárfecske, 2 nagy kócsag, 1 nyári lúd, 3 sarlósfecske, 1 szalakóta, 1 széncinege, 2 szürke légykapó, 2 tengelic, 22 tőkés réce, 3 törpegém, 1 vörösbegy, 1 zöldike).

A **kőszegi Chernel-kertben** működő madármentő központ tevékenységének eredményeit az alábbi két táblázat tartalmazza:

	Induló állomány	Telepre érkezett	Tenyésztett	Szabadon engedett	Elpusztult	Átadásra került	Telepen maradt
2005	82	136	9	48	87	1	91
2006		120	8	57	59		103
2007		157	6	97	76		93
Össz:	82	413	23	202	222	1	287

Fajonkénti összesítő 2005-2007.			
	2005	2006	2007

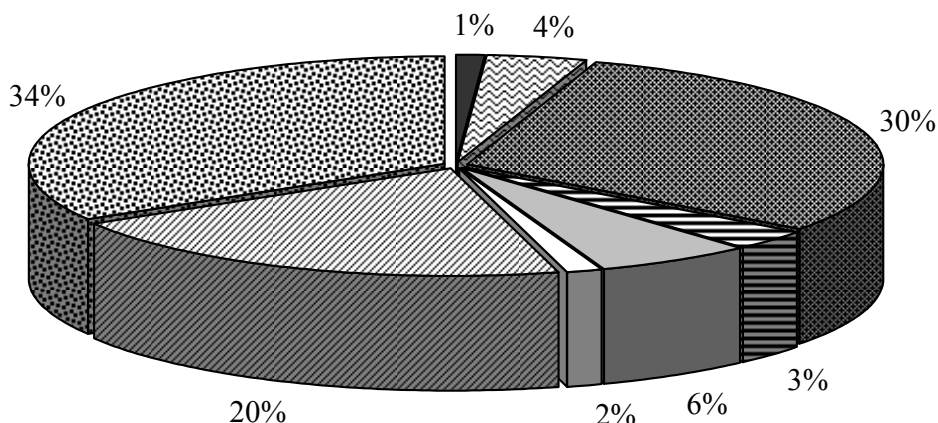
Faj megnevezés	Tenyészt. példány	Érkezett példány	Szab. eng. példány	Tenyészt. példány	Érkezett példány	Szab. eng. példány	Tenyészt. példány	Érkezett példány	Szab. eng. példány
Egerészölyv		27	20		12	3		10	6
Vörös vércse	3	9	7		13	3		5	4
Vándorsólyom		2						2	
Kabasólyom		5			1	4			
Héja		2	2		1			1	1
Karvaly		8	7		8	4		3	2
Uhu	3		3		1				
Macskabagoly		4	3		2	2		2	
Erdei füles bagoly		13	9		13	12		16	12
Gyöngybagoly		1	1	4	3	2	2	2	5
Kuvik		2	2		1				
Darázsölyv		1				1			
Pusztai sas								1	
Barna rétihéja		3							
Összesen	6	77	54	4	55	31	2	42	30

Fehér gólya		12	9	4	8	6	2	14	8
Fekete gólya								1	

2.4 Célzott intézkedések a madárélőhelyek védelmére országszerte (agrár-környezetvédelmi intézkedések stb.)

A Madárvédelmi Irányelv végrehajtásához kapcsolódóan Magyarország a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv Agrár-környezetgazdálkodási Intézkedésén belül működtette tovább a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program keretében korábban kialakított Érzékeny Természeti Területek támogatási rendszerét. A 2004-ben 5 éves szerződés keretében természetvédelmi célú előírásokat vállaló gazdálkodókat 2005 és 2007 között ~120 000 hektáron támogatta - több, mint 21 millió euró/év ráfordítással - a magyar kormányzat az alábbi táblázatban ismertetett, madár-ill. madárélőhely-védelmi intézkedések végrehajtása során.

Az egyes intézkedésekre fordított összeg hozzávetőleges arányát a kördiagram szemlélteti.

- Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal:
- ▣ Gyepgazdálkodás haris (*Crex crex*) élőhely-fejlesztési előírásokkal:
- ▤ Gyepgazdálkodás tűzok (*Otis tarda*) élőhely-fejlesztési előírásokkal:
- ▥ Gyeptelepítés ÉTT területeken:
- ▧ Lucernatermesztés tűzok (*Otis tarda*) élőhely-fejlesztési előírásokkal:
- Szántóföldi növénytermesztés élőhely-fejlesztési előírásokkal:
- ▨ Szántóföldi növénytermesztés madár élőhely-fejlesztési előírásokkal:
- ▩ Szántóföldi növénytermesztés tűzok (*Otis tarda*) élőhely-fejlesztési előírásokkal:

Célprogram	Támogatási cél	Támogatási összeg	Nyertes gazdálkodók száma
Szántóföldi növénytermesztés tűzok-élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a területi mezőgazdasági földhasználat, a környezet- és természetvédelmi szempontok harmonizációjának elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek megfelelnek a régiók természeti értéktartó képességének. A célprogram kiemelt célja a tűzok (<i>Otis tarda</i>), az ugartyúk (<i>Burhinus oedipnemus</i>), a szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>) és a fokozottan védett ragadozó madarak – parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>), kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>), kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>) – természetes élőhelyeknek védelme.	250,98 euró/ha	349
Szántóföldi növénytermesztés madár-élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a természeti értékekre káros hatások csökkentése a kevésbé ártalmas növényvédő szerek alkalmazása, illetve a növényvédő szer mentes parcellaszegélyek kialakítása, a megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák, valamint a kevesebb műtrágya felhasználása érdekében. A támogatás célja továbbá a parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>), a fűj (<i>Coturnix coturnix</i>) és a fogoly (<i>Perdix perdix</i>) élőhelyének és életfeltételeinek biztosítása.	203,92 euró/ha	657
Lucernatermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a térségi mezőgazdasági földhasználat, valamint a környezet- és természetvédelmi szempontok harmonizációjának elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek megfelelnek a térség természeti érték-fenntartó kapacitásának. A célprogram kiemelt célja tűzok (<i>Otis tarda</i>), az ugartyúk (<i>Burhinus oedipnemus</i>), a szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>) és a fokozottan védett ragadozó madarak – parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>), kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>), kék vércse (<i>Falco</i>	266,67 euró/ha	199

Célprogram	Támogatási cél	Támogatási összeg	Nyertes gazdálkodók száma
	<i>vespertinus</i>), hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>) – természetes élőhelyeinek védelme.		
Szántóföldi növénytermesztés élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a tájszerkezet megőrzése, a növényvédő szerek és műtrágyák talajba mosódásának elkerülése, valamint a környezetterhelés korlátozása mellett a védett állatfajok részére a megfelelő életkörülmények kialakítása.	192,16 euró/ha	37
Gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a környezetbarát gazdálkodás módszereinek alkalmazása, az Érzékeny Természeti Területek természetes élőhelyeinek és értékeinek fenntartása, valamint a következő madárfajok állományainak védelme, élőhelyeinek fenntartása és kialakítása: túzok (<i>Otis tarda</i>), ugartyúk (<i>Burbinus oedipnemus</i>), szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>), parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>), kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>), kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>).	125,49 euró/ha	491
Gyepgazdálkodás haris élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a haris (<i>Crex crex</i>) élő-, illetve fészkelőhelyének fejlesztése nedves rétek kialakításával, valamint olyan védett fajok élőhelyének biztosítása, mint a kockás kotuliliom (<i>Fritillaria meleagris</i>), a szibériai nőszirm (<i>Iris sibirica</i>), kígyógyökerű keserűfű (<i>Polygonum bistorta</i>), illetve a vérfűboglárka (<i>Maculinea teleius</i>).	109,80 euró/ha	297
Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	A támogatás célja a régió természetes vízháztartásának helyreállítása, amely korábban az intenzív mezőgazdálkodás miatt károsodott, valamint pufferezónák kialakítása az Érzékeny Természeti Területek körül, amelyek biztosítják a védett madarak élőhelyeinek, illetve fészkelőhelyeinek zavartalanságát, valamint hozzájárulnak a védett növények állományainak növeléséhez.	98,04 euró/ha	73
Gyeptelepítés Érzékeny Természeti Területeken célprogram	A támogatás célja az Érzékeny Természeti Területeken található nagy biodiverzitású gyepterületek növelése speciális, az adott területre jellemző fűmagkeverék vetésével. A természetvédelem szempontjából kímélő technológia lehetővé teszi a környező természetes gyepterületek meghatározó (karakter) fajainak betelepülését az átalakítandó szántóra, ezáltal viszonylag rövid időn belül a természeteshez nagyon hasonló gyeptársulás alakul ki, emelve a terület természetvédelmi értékét.	294,12 euró/ha	41

3. A FAJOK VÉDELME (5., 7., 8. & 9. CIKK)

3.1/Általános védelem (5. cikk)

3.1.1 A madarak védelmére vonatkozó magyar jogszabályok

Törvények:

1. 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól (Kvt.)

[Megjelent: Magyar Közlöny 1995/52. (VI. 22.)]

Módosította:

– 1997. évi CXLIV. törvény a gazdasági társaságokról

- [Megjelent: Magyar Közlöny 1997/114. (XII. 18.)]
- 1998. évi XC. törvény a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 1998/120. (XII. 29.)]
- 2000. évi CXXIX. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2000/126. (XII. 20.) 8201-8202. oldal]
- 2000. évi CXXXIII. törvény a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2000/128. (XII. 22.) 8374-8595. oldal]
- 2001. évi LV. törvény az egyes törvények környezetvédelmi célú jogharmonizációs módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2001/76. (VII. 5.) 5542-5546. oldal]
- 2002. évi LXII. törvény a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2002/163. (XII. 26.) 9674-9878. oldal]
- 2003. évi CXX. törvény az egyes törvények környezetvédelemmel kapcsolatos rendelkezéseinek módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2003/153. (XII. 23.) 12141-12144. oldal]
- 2003. évi CXXVIII. törvény a Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2003/157. (XII. 28.) 13137-13143. oldal]
- 2004. évi XXIX. törvény az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/58. (IV. 28.) 5975-6006. oldal]
- 2004. évi LXVII. törvény a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/93. (VI. 30.) 8990-8995. oldal]
- 2004. évi LXXVI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/97. (VII. 8.) 9146-9151. oldal]
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/96. (VII.11.) 5200-5268. oldal]
- Egyes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi feladat- és hatásköröket megállapító törvények európai közösségi jogi aktusnak való megfeleltetéssel összefüggő módosításáról szóló 2005. évi CXXVII. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/152. (XII. 23.) 8805-8810. oldal]
- A kormányzati szervezetalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/154. (XII. 14.) 12122-12293. oldal]
- 2006. évi CXXI. törvény a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/ 157. (XII. 19.) 12460-12489. oldal]
- 2007. évi XXIX. törvény egyes környezetvédelmi tárgyú törvények környezeti felelősséggel összefüggő módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/. 52. (IV. 25.) 3316-3320. oldal]

2. 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről (Tvt.)

[Megjelent: Magyar Közlöny 1996/53. (VII. 3.)]

Módosította

- 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
[Megjelent: Magyar Közlöny 1997/112. (XII. 15.)]
- 1998. évi XC. törvény a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 1998/120. (XII. 29.)]
- 1999. évi CXV. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 1999/118. (XII. 21.)]
- 2000. évi XLII. törvény a vízi közlekedésről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2000/53. (VI. 2.) 3110-3126. oldal]
- 2000. évi CXXXIII. törvény a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2000/128. (XII. 22.) 8374-8594. oldal]
- 2002. évi LXII. törvény a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2002/163. (XII. 26.) 9674-9878. oldal]
- a 2003. évi LI. törvény a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2003/82. (VII. 10.) 6532-6533. oldal]
- 2004. évi XXIX. törvény az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/58. (IV. 28.) 5975-6006. oldal]
- a 2004. évi LXXVI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/97. (VII. 8.) 9146-9151. oldal]
- a 2004. évi CXXXV. törvény a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/202. (XII. 27.) 15822-16101. oldal]
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/96. (VII.11.) 5200-5268. oldal]
- Egyes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi feladat- és hatásköröket megállapító törvények európai közösségi jogi aktusnak való megfeleltetéssel összefüggő módosításáról szóló 2005. évi CXXVII. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/152. (XII. 23.) 8805-8810. oldal]
- Egyes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi feladat- és hatásköröket megállapító törvények szervezetváltozással összefüggő módosításáról szóló 2005. évi CXXXI. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/. oldal]
- A kormányzati szerkezetalkítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/154. (XII. 14.) 12122-12293. oldal]
- 2007. évi XXIX. törvény egyes környezetvédelmi tárgyú törvények környezeti felelősséggel összefüggő módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/. 52. (IV. 25.) 3316-3320. oldal]

- 2007. évi. LXXXII. egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/83. (VI. 29.) 6109-6178. oldal]

3. 1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról (Vtv.)
[Megjelent: Magyar Közlöny 1996/53. (VII. 3.)]

Módosította

- az 1998. évi LXXVIII. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 1998/114. (XII. 19.)]
- a 2003. évi XIII. törvény az Országos Magyar Vadászkaráról szóló 1997. évi XLVI. törvény és a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2003/27. (III. 18.) 2034-2035. oldal]
- a 2004. évi XCIV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/150. (X. 19.) 12234-12237. oldal]
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/96. (VII.11.) 5200-5268. oldal]
- A kormányzati szerveszervezetalkítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/154. (XII. 14.) 12122-12293. oldal]
- Egyes agrár tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi XVI. törvény
[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/. oldal]
- 2007. évi. LXXXII. egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/83. (VI. 29.) 6109-6178. oldal]

Kormányrendeletek:

1. 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról
[Megjelent: Magyar Közlöny 1998/3. (I. 23.)]

Módosította

- 139/1999. (IX. 3.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 1999/79. (IX. 3.)]
- 100/2001. (VI. 20.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet módosításáról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2001/68. (VI. 20.) 4409-4410. oldal]

Majd felváltotta:

348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról
[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/161. (XII. 23.)]

Módosította

- A védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról szóló 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 325/2007. (XII. 11.) Korm. rendelet
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/172. (XII. 11.)]

2. 275/2004 (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/143. (X. 8.) 11756-11816. oldal]

Módosította

- Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet módosításáról szóló 201/2006. (X.2.) Korm. rendelet
[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/121. (X. 2.)]
- A fás szárú energetikai ültetvényekről szóló 71/2007. (IV. 14.) Korm. rendelet
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/47. (IV. 14.)]
- Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet módosításáról szóló 144/2007. (VI. 22.) Korm. rendelet
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/78. (VI. 22.)]

3. 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról

[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/3. (I. 11.) 61-68. oldal]

- Egyes környezetvédelmi és vízügyi tárgyú jogszabályok módosításáról szóló 377/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/ 183. (XII. 23.)]

4. A természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról szóló 276/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/143. (X. 8.)]

5. A környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet

[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/ 161. (XII. 23.)]

Módosította

- A környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 11/2007. (II.6.) Korm. rendelet
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/ 13. (II. 6.)]
- A környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 39/2007. (III.13.) Korm. rendelet
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/ 29. (III.13.)]
- A környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 106/2007. (V.9.) Korm. rendelet
[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/57. (V.9)]

6. A Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet

[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/ 140. (X. 18.)]

Miniszteri rendeletek:

1. 13/2001 (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről

[Megjelent: Magyar Közlöny 2001/53. (V. 9.) 3446-3512. oldal]

Módosította

- 21/2001. (IX. 28.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet módosításáról

[Megjelent: Magyar Közlöny 2001/106. (IX. 28.) 7140. oldal]

- 23/2005. (VIII. 31.) KvVM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet módosításáról

[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/117. ((VIII. 31.) 6371-6405. oldal]

- 23/2007. (VI. 27.) KvVM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet módosításáról

[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/ 81. (VI. 27.) 5831-5848. oldal]

- 18/2008. (VI. 19.) KvVM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet módosításáról

[Megjelent: Magyar Közlöny 2008/90. (VI. 19.) 5435-5439. oldal]

2. 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól (Vhr.)

[Megjelent: Magyar Közlöny 2004/62. (V. 4.) 6453-6512. oldal]

Módosította

- az 56/2005. (VI. 25.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet módosításáról

[Megjelent: Magyar Közlöny 2005/86. (VI. 25.) 4433-4448. oldal].

- A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet módosításáról szóló 42/2006. (V. 31.) FVM rendelet

[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/65. (V. 31.) 5404-5407. oldal].

- A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet módosításáról szóló 61/2007. (VII.13.) FVM rendelet

[Megjelent: Magyar Közlöny 2007/94. (VII. 13.) 7111-7112. oldal].

3. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 45/2006. (XII. 8.)

[Megjelent: Magyar Közlöny 2006/151. (XII. 8.) 11991. oldal].

Egyéb jogi eszközök:

- A „Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzéké”-be bejegyzett hazai védett vizek és vadvízterületekről szóló 8004/2003. (K. Ért. 11.) KvVM tájékoztató
- A „Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzéké”-be bejegyzett hazai védett vizek és vadvízterületek körének bővítéséről szóló 8003/2006. (K. V. Ért. 9.) KvVM tájékoztató

3.1.2. Vadászható fajok jegyzéke

Magyarországon 2005-2007-ben az alábbi fajok voltak vadászhatóak (a vadászati idényeket lásd a 3.2 pont alatt):

Vetési lúd (<i>Anser fabalis</i>)	Fácán (<i>Phasianus colchicus</i>)
Nagy lilik (<i>Anser albifrons</i>)	Szárcsa (<i>Fulica atra</i>)
Csörgő réce (<i>Anas crecca</i>)	Erdei szalonka (<i>Scolopax rusticola</i>)
Tőkés réce (<i>Anas platyrhynchos</i>)	Örvös galamb (<i>Columba palumbus</i>)
Böjti réce (<i>Anas querquedula</i>)	Balkáni gerle (<i>Streptopelia decaocto</i>)
Barátréce (<i>Aythya ferina</i>)	Szajkó (<i>Garrulus glandarius</i>)
Kerceréce (<i>Bucephala clangula</i>)	Szarka (<i>Pica pica</i>)
Fogoly (<i>Perdix perdix</i>)	Dolmányos varjú (<i>Corvus cornix</i>)

3.1.3 Madárfajokra vonatkozó akciótervek (fajmegőrzési tervek) és specifikus madárvédelmi intézkedések

2004. december 22-én két madárfajra – tűzok (*Otis tarda*) és kék vércse (*Falco vespertinus*) – vonatkozó fajmegőrzési tervet fogadott el a környezetvédelmi és vízügyi miniszter, amelyek végrehajtása egyben meg is kezdődött.

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság és 8 partnerszervezete által 2004-ben közösen elnyert „Conservation of Otis tarda in Hungary” című LIFE-Nature pályázat a globálisan veszélyeztetett, hazánkban fokozottan védett **tűzok** 'in-situ' védelmének kiterjesztését tűzte ki célul, s a tűzok állomány 10 %-os növekedését irányozza elő a projekt négy éves időszaka alatt. A projekt élőhely védelmi intézkedéseket fogantat az ország kilenc legjelentősebb tűzok élőhelyén, melyek mindegyike SPA (Special Protection Areas) terület. A kulcsfontosságú földterületek (dűrgő-, fészkelő- és telelőhelyek) megvásárlásával tűzokkíméleti területek kerülnek kialakításra közel 2000 hektáron, ahol az élőhely kezelési tevékenységek a tűzok éves életciklusához igazodnak.

A faj számára a legnagyobb veszélyt az élőhelyein folytatott intenzív mezőgazdasági tevékenység jelenti, melynek mérséklésére létrejött a regionális tűzokvédelmi munkatársak hálózata, akiknek a fészkek mentésén és az állomány monitorozásán túl a gazdálkodókkal való folyamatos kapcsolattartás is feladatuk.

A projekt 8 mintaterületén 2007. szeptember 30-ig 1937 hektárt sikerült megvásárolni, mely a tervezethez képest (1881 ha) 103 %-os teljesítést jelent. A megvásárolt területeket mintaterületenkénti bontásban az alábbi táblázat mutatja be:

Szám	Projekt terület	Tervezett terület (ha)	2007. szeptember 30-ig megvásárolt terület (ha)
1.	Kiskunsági szikes puszták	330	290
2.	Solti-sík	50	30
3.	Dévanányai-sík	200	228

4.	<i>Kis-Sárrét</i>	127	83
5.	<i>Bihari sík</i>	385	386
6.	<i>Hortobágy</i>	180	206
7.	<i>Hevesi-sík</i>	486	625
8.	<i>Borsodi Mezőség</i>	123	89
	Összesen:	1 881	1 937

Egyes területeken megkezdődött az okszerű élőhely kezelés. A Kiskunságban a megvásárolt területek javarésze haszonbérbe adott terület, így az Európai Bizottság állásfoglalása alapján e területek vonatkozásában kötelező érvényű kezelési megállapodást kell kötni a vagyonkezelőnek és az aktuális földhasználónak a bérleti szerződés időtartamára. Saját földhasználatba mindössze 37 ha került, mely a program előírásainak megfelelően parlagműveléssel, kaszálással és repcetelepítéssel került hasznosításra a 2007. évben.

Folyamatosan zajlik az élőhely-, az állomány- és a predátor monitorozás. Elkészültek, és folyamatosan frissítésre kerülnek a mintaterületek élőhely térképei, melyek a tűzok előfordulási adatokkal összevetve alkalmasak az adott célterületeken leginkább hatékony tűzokkíméleti gazdálkodási rendszerek kialakítására. A 2005. évi monitorozási eredmények nyomtatott formában is megjelentek a Magyar Apróvad Közlemények különszámaként.

A regionális tűzokvédelmi munkatársak közreműködésével javaslat készült az összes projekt mintaterület ÉTT rendszerbe való integrálására, mely a program fő célkitűzései közt is szerepel. Ennek megfelelően a Solti-sík, a Bihari-sík, a Kis Sárrét és a Hortobágy érintett élőhelyei a lehető legkorábbi időpontban bevonandók a támogatási rendszerbe. Ezen intézkedés a LIFE kötelezően elvárt „továbbfolytatását” is szolgálja a hosszú távú természetvédelmi célú élőhely kezelés biztosításával, ezáltal hozzájárul a program 50 % állománynövekedés eléréséhez.

A projekt érintett 9 Natura2000 SPA területére a fenntartási tervek végső változatának elkészítése folyamatban van, a Szakállamtitkárságra való benyújtásuk 2008-ban várható.

A 2006. augusztus 3-án benyújtott Projektmódosítási Kérelmet a Bizottság elfogadta, melynek értelmében az ÉMÁSZ társfinanszírozóból projekt partnerré vált, valamint 75 ha gyeptelepítés térben átcsoportosításra került a Hortobágyról a Solti-sík mintaterületre, ahol összesen 126 ha gyeptelepítés történt 2007-ben.

A LIFE projektől független, egyéb fontos tevékenységek:

- A Dévaványai Tűzokvédelmi Mintaterület sikerrel látta el feladatát: a 408 ha-os, legelőket és szántókat tartalmazó, a ragadozók távoltartása érdekében 8250 m hosszú kerítéssel körbezárt kert célja a mentett fészekaljából származó tenyészet második generációs repatriációjának biztosítása. 2006-ban 45 tojás került be a dévaványai keltető állomásra, ebből 11 csibe kelt ki, közülük 8 került ki repatriációra. 2007-ben 48 tojás került be az állomásra, ebből 23 csibe kelt ki, közülük 16 példány került repatriációra. A Mintaterületre továbbá a vadon élő tűzokok is évről-évre jelentős számban költöznek be fészkelni, felismerve azt, hogy az élőhely struktúrája megfelelő, és a terület szőrmés ragadozóktól illetve emberi zavarástól mentes.
- Karcag mellett 40, a Biharban 89 FireFly típusú madáreltérítő eszközt helyeztek ki kísérleti jelleggel, a tűzokok vezetéknek ütközés miatti pusztulásának csökkentése érdekében.
- KIOP támogatásból összesen 740 ha, tűzokvédelmi célt szolgáló földterületet vásárolt meg a HNPI 2005-2008-ban a Hortobágy, Nagykunság és Bihar térségek madárvédelmi területein.

A 2004-es évben folytatódott a 2002-ben megkezdett, és magyar részről a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME – BirdLife Hungary), mint kedvezményezett irányításával futó LIFE Nature projekt a **parlagi sas** (*Aquila heliaca*) Kárpát-medencei (magyar és szlovák) állományának védelmére. A legfontosabb, 2004-ben (is) folytatott, az egyéb fejezetekben szereplő programoktól (pl. különleges madárvédelmi területek kijelölése) különálló, fajspecifikus tevékenységek: élőhely-minőség értékelése a földhasználattal összefüggésben, élőhely-kezelési javaslatok kidolgozása, monitorozás, rádiós és műholdas nyomon követés, műfészkek építése, fészekőrzés. 2004-ben pl. 64 fészeknél követték figyelemmel a költés sikerességét, összegyűjtötték a tojás-, fióká- és táplálékmaradványokat, valamint a vedlett tollakatt az egyedek genetikai azonosításához. 2003-2004 során tíz kifejlett fiókára helyeztek kézi bemérésű rádiós jeladót, és ezeket hónapokig nyomon követték. 2003-ban és 2004-ben is két-két fiókát jelöltek meg műholdas nyomkövetésű adóval, és ezek sorsát is figyelemmel kísérték, az adatokat feldolgozták.

5132 db szigetelőpapucsot készítettek el és helyeztek ki a LIFE projektből. 2004-ben tíz pár parlagi sas fészkel a projekt során kihelyezett mesterséges fészkekben. 2004-ben egy mesterségesen keltetett fiókát helyeztek be egy másik pár fiókája mellé, a fészket időszakosan őriztették és mindkét fióka sikeresen kirepült.

„A **kék vércse** védelme a Pannon régióban” című LIFE Nature program végrehajtása a terveknek megfelelően zajlott a jelentési időszakban. A program első másfél évi szakmai és pénzügyi jelentését az Európai Bizottság részére elkészítették.

Potenciális költőhelyek növelése érdekében folytatták a mesterséges költőládák kihelyezését, így 2007 végére összesen 2120 db (1930 db Magyarországon, 190 db Romániában) költőládát telepítettek. A program során kihelyezett műfészkeket rendszeresen ellenőrizték a költési időszakban. A 2007. évi költési időszakra hazánkban már kihelyezett 1880 db költőláda esetében a foglalási arány 17%, míg a Romániában kihelyezett 190 db láda esetében 19% volt.

2007-ben is felmérték a vetési varjú telepeken, szoliter módon, valamint meglévő mesterséges telepeken költő kék vércse párokat. A hazai ismert költőállomány 2007-ben 820 pár, a romániai programterületen 181 pár kék vércse volt. A program keretében az őszi időszakban 7 héten keresztül zajlott a gyülekező madarak szinkronja a teljes programterületen.

A költési időszakban Magyarországon és Romániában összesen 977 madárra került színes gyűrű, így a 2006-ban jelölt 223 egyeddel együtt összesen 1200 kék vércse azonosítható a gyűrűk egyedi színskombinációja alapján.

A potenciális költőterületek növelésére tervezett erdőfoltok telepítése 2007 tavaszán a hazai programterületen (35 helyszín) befejeződött. A 2006/2007 téli és tavaszi időszakot jellemző rendkívüli szárazság következtében azonban a telepítéseknek 37%-a gyenge minőségű, vagy sikertelen volt. Ezen helyszínek egy részén az újratelepítés 2007 őszén megtörtént.

Élőhely kezelést megalapozó felmérések keretében a mintaterületen (KMNPI: Vásárhelyi- és Csanádi-puszták SPA) 14 kifejlett madarat fogtak be és szereltek fel rádióadóval. A rádió telemetriás mérések a teljes költési szezonban, illetve az őszi gyülekezés idején zajlottak.

A pályázat a kék vércsére veszélyes, középveszélyű légvezetékek közül kb. 400 km hazai és kb. 35 km hosszú romániai szakasz szigetelését vállalta. A kijelölt szakaszok oszlopainak szigeteléséről a területileg illetékes áramszolgáltatókkal jelenleg is folyik az egyeztetés.

A vetési varjú védelmi helyzetének erősítése érdekében, költőtelepeiket veszélyeztetettségűtől és időszaktól függő rendszerességgel ellenőrzik, hogy az illegális tevékenységeket (falopás, zavarás, fiókakiszedés stb.) megelőzzék. Az ellenőrzések kapcsán újabb 4 atrocitás vált ismertté, amelyekben eljárás folyt. Magyarországon 825 db kérdőívet küldtek ki a gazdálkodóknak információgyűjtés céljából a Vetésivarjú-Konfliktuskezelési Terv elkészítéséhez. Az őszi folyamán megkezdődött a terv vitára bocsátása gazdafórumok keretében.

Az érintett érdekcsoportok és szélesebb közönség bevonása, illetve tájékoztatása kapcsán 2007-ben 7 újságcikk és legalább 32 webhír született, 4 megjelenés volt országos televíziókban, 3 országos rádióban, valamint 4 előadást is tartottak a programról.

Folytatódott a **fogoly** (*Perdix perdix*) védelmét célzó, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Vadgazdálkodási Intézetének koordinálásával folyó Magyar Fogolyvédelmi Program, amelyet 1992-ben indított el a Földművelésügyi Minisztérium.

A programban részt vevő vadgazdálkodók élőhelyfenntartó, -javító tevékenységének célkitűzései:

- eredményes fészkelést biztosító növénytermesztési állományszerkezet és technológiák kialakítása, bevezetése,
- az egész évben megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékot biztosító mikro-élőhelyek (állományszegélyek) rendszerének kialakítása,
- a szárnyas és szőrmés dűvadfajok állományainak szinten tartása a természetvédelmi szemlélet érvényesítése mellett.

E tennivalók elvégzése céljából hozták létre a Magyar Fogoly Kutató Csoportot, amelynek munkatársai, referensei az ország 4 legfontosabb apróvadás körzetében kialakított referencia területeken folytatták az elmúlt 13 évben kutatói, szaktanácsadói és korlátos jogkörű ellenőrző munkájukat. A referenciaterületi státuszra sikeres pályázók a Vadgazdálkodási Alapról szóló rendelet alapján évente 50%-os támogatást kaptak és ugyanilyen mértékű önrészesedést vállaltak a fogolyvédelmi projektek költségeinek finanszírozására. A pénzforrásokat a Program koncepciójának megfelelően csak élőhely-fejlesztésre és a dűvadgyérítést, valamint más vadgazdálkodási munkákat végző vadőr kötelező alkalmazására, illetve közvetlen munkáját segítő eszközök (fegyver, csapdák, stb.) beszerzésére fordíthatták.

1. táblázat : A MAGYAR FOGOLYVÉDELMI PROGRAM projektjei a jelentési időszakban

Vadgazdálkodó	A project neve
FERTŐTÁJ Vt, Sopron	HARKA
LAJTA-HANSÁG Rt. Mosonmagyaróvár	LAJTA
APAJ-ÜRBÖPUSZTA TERMÉSZETVÉDŐ Vt.	APAJ
KOSSUTH Vt. Dunavecse	DUNAVECSE
HUBERTUSZ Vt, Abádszalók	ABÁDSZALÓK
DÉVAVÁNYAI Vt, Dévaványa	DÉVAVÁNYA
KONDOROSI GAZDÁK Vt, Kondoros	

Az állományregenerációt célzó tenyésztés és kibocsátás érdekében 2004/2005 folyamán a Gemenc Rt. Lenesi területén kialakították a magyarországi fogoly törzstelepet mintegy 500 páros törzsállomány létesítésével, amelynek eredete fele-fele részben hazai és szlovéniai. A dúsítást a korábban megállapított géncentrumok környékén tervezik elkezdni.

3.2/ Madárfajok vadászata és befogása (7. cikk)

Vadászattal kapcsolatos jogszabályok

A madárvédelmi irányelv madarak vadászatára vonatkozó előírásait a többször módosított 1996. évi, a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.), illetve a végrehajtásáról szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) tartalmazzák. A jogszabályok teljes címe, a módosító jogszabályok, valamint megjelenésük helye a 3.1 pont alatt, az irányelv megfelelési táblázata 2007. december 31-iki állapot szerint az 5. pont alatt található.

Vadászati idények

A 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet 5. számú melléklete az alábbi táblázatban szereplő madárfajok vadászatával kapcsolatban rendelkezik.

Faj	Melléklet	Vadászati időny	Kiegészítő rendelkezések
Vetési lúd (<i>Anser fabalis</i>)	II/1	X.1 – I. 31 (XII.1 – I. 31)	A vetési lúd vadászati időnye Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád Megye teljes közigazgatási területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok Megye Tiszántúli területén december 1-én kezdődik és január 31-ig tart. Vetési lúdból és nagy lilikből együtt naponta személyenként összesen legfeljebb négy darab ejthető el.
Nagy lilik (<i>Anser albifrons</i>)	II/2	X.1 – I. 31 (XII.1 – I. 31)	A nagylik vadászati időnye Hajdú-Bihar, Békés és Csongrád Megye teljes közigazgatási területén, valamint Jász-Nagykun-Szolnok Megye Tiszántúli területén december 1-én kezdődik és január 31-ig tart. Nagylikból és vetési lúdból együtt naponta személyenként összesen legfeljebb négy darab ejthető el.
Csörgő réce (<i>Anas crecca</i>)	II/1	IX.1 – I. 31	Csörgő récéből, természetes tőkés récéből, barátrécéből, kerцерécéből és szárcsából együtt naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el.
Tőkés réce (<i>Anas platyrhynchos</i>)	II/1	IX.1 – I. 31	Természetes tőkés récéből, csörgő récéből, barátrécéből, kerцерécéből és szárcsából együtt naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el. Tenyésztett tőkésréce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
Böjti réce (<i>Anas querquedula</i>)	II/1	Idény nélkül	Jelenleg nem vadászható faj.
Barátréce (<i>Aythya ferina</i>)	II/1	X.1 – I. 31	Barátrécéből, természetes tőkés récéből, csörgő récéből, kerцерécéből és szárcsából együtt naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el.
Kerцерéce (<i>Bucephala clangula</i>)	II/2	X.1 – I. 31	Kerцерécéből, természetes tőkés récéből, csörgő récéből, barátrécéből és szárcsából együtt naponta személyenként összesen legfeljebb 8 darab ejthető el.
Fogoly (<i>Perdix perdix</i>)	II/1	X.1 – XII. 31	Fogoly indokolt esetben vadászható azokon a vadászterületeken, ahol kibocsátás történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit és a hasznosítás mértéke, feltételei mellett a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét is.
Fácán (<i>Phasianus colchicus</i>) – kakas – tyúk	II/1	X.1 – II. 28 Idény nélkül	A fácantyúk kibocsátás esetében vadászható, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit és a hasznosítás mértéke, feltételei mellett a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét is.
Szárcsa (<i>Fulica atra</i>)	II/1	IX.1 – I. 31	Szárcsából, természetes tőkés récéből, csörgő récéből, barátrécéből és kerцерécéből együtt naponta személyenként

			összesen legfeljebb 8 darab ejthető el.
Erdei szalonka (<i>Scolopax rusticola</i>)	II/1	III. 1 – IV. 10	Erdei szalonkára csak húzáson szabad vadászni. Naponta, személyenként legfeljebb 4 darabot szabad elejteni.
Örvös galamb (<i>Columba palumbus</i>)	II/1	VIII. 15 – X. 31	
Balkáni gerle (<i>Streptopelia decaocto</i>)	II/1	VIII. 15 – II. 28	
Szajkó (<i>Garrulus glandarius</i>)	II/2	VIII. 1 – II. 28	Apróvadás vadászterületeken a szajkó az apróvad szaporodási időszakában a vadászati hatóság külön engedélyével gyéríthető.
Szarka (<i>Pica pica</i>)	II/2	VII. 1 – II. 28	Apróvadás vadászterületeken a szarka az apróvad szaporodási időszakában a vadászati hatóság külön engedélyével gyéríthető.
Dolmányos varjú (<i>Corvus cornix</i>)	II/2	VII. 1 – II. 28	Apróvadás vadászterületeken a dolmányos varjú az apróvad szaporodási időszakában a vadászati hatóság külön engedélyével gyéríthető.

Vadászattal kapcsolatos hatósági rendszer: 2006. december 31-ig a vadászati igazgatással összefüggő egyes irányítási, szervezési, valamint hatósági feladatokat a 19 megyei földművelésügyi hivatal vadászati és halászati felügyelőségei látták el. A vadgazdálkodással, vadászattal összefüggésben az országos koordinációt, felügyeletet, valamint egyes első- és másodfokú hatósági feladatokat a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) Vadászati, Halászati és Vízgazdálkodási Főosztálya látta el. 2007. január 1. óta – a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal létrehozásáról és működéséről 274/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet értelmében – a Kormány vadászati hatósággként a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központját (II. fok.), továbbá annak területi szerveit (I. fok) jelölte ki. Az FVM a továbbiakban hatósági feladatokat nem lát el.

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet) 2005-ös módosítása 2005. augusztus 15-től betiltotta Magyarország vizes élőhelyein az ólomsörét használatát.

59. § (1) Vizes területeken és azok védősávjában az ólomsörét használata 2005. augusztus 15. napjától vadászat során tilos. Amennyiben védősáv nem kerül hatósági kijelölésre, a vizes terület határterületén vízivad vadászat oly módon folytatható, hogy a tilalommal érintett területre a kilőtt ólomsörét ne hulljon vissza

A rendelet III. sz. melléklete felsorolja azokat a legfontosabb vizes élőhelyeket, amelyeken a jogszabály erejénél fogva tiltott az ólomsörét használata, továbbá definiálja a rendelkezés szempontjából vizes élőhelynek minősülő területeket, hogy ennek alapján a további, tilalom által érintett területek konkrét meghatározását a regionális vadászati hatóság végezhesse el, a természetvédelmi hatósággal való egyeztetés után.

A rendelet ezen felül bővítette azon területek listáját, amelyeken a vízivad vadászatának rendjét a vadászati hatóság a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával szabályozza. E jegyzék tartalmazza Magyarország vízivad fészkelési és vonulási szempontból legjelentősebb vizes élőhelyeit, köztük a legtöbb magyar ramsari területet is. Ezen felül, több területen a nemzeti park igazgatóságok több esetben sikerrel kezdeményezték vízivad vadászatának időbeli korlátozását az FM Hivatalnál (pl. a HNPI szikes tavakon, a BANPI a Mórchelyi-halastavakon).

3.3/Eszközök, eljárások vagy módszerek a madarak nagy tömegben történő vagy nem szelektív alapon történő befogására vagy elpusztítására (8. cikk)

A vadon élő szervezetek, így a vadon élő madarak nagy tömegben történő vagy nem szelektív alapon történő befogásáról vagy elpusztításáról általánosságban a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) rendelkezik:

9. § (1) A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

(2) Tilos a vadon élő szervezetek gyűjtésének, pusztításának, vadon élő állatok befogásának, életük kioltásának olyan eszközét és módszerét használni, mely válogatás nélküli vagy tömeges pusztulásukkal, sérülésükkel, kínzásukkal jár.

A vadászható fajokra, így a vadászható madárfajokra vonatkozóan a nagy tömegben történő vagy nem szelektív alapon történő befogásról vagy elpusztításról a Vtv. rendelkezik:

30. § (1) A vadat elejteni, elfogni kizárólag a törvényben meghatározott módon szabad. Tilos a vadat a vonatkozó közösségi rendeletben foglalt csapdázási módszerrel, valamint mérge alkalmazásával elfogni, illetve elpusztítani.

67. § (1) Vadat csak vadászati célra engedélyezett - legalább negyvenöt centiméter csőhosszúságú - vadászlőfegyverrel lehet elejteni.

67. § (3) Vadat elfogni az e célra szolgáló hálóval, befogó karámmal, altató-, bénítólövedékes fegyverrel, valamint a vonatkozó közösségi rendeletben nem tiltott, illetve megengedett csapdázási módszerrel lehet.

A madárvédelmi irányelv 8. cikk (2) alapján a tagállamok megtiltják az irányelv IV. melléklet b) pontjában felsorolt járművekből és az ott megadott feltételek mellett végzett bármiféle vadászatot. E tiltást a Vtv. fogalmazza meg a magyar jogrendben:

71. § (1) E törvény alkalmazásában tiltott vadászati módnak minősül: a) a motoros járműről, a motoros járműből vagy a mozgásban lévő járműről (...) történő vadászat,

A nem vadászható, Magyarországon védettnek vagy az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentősnek minősített madárfajokra vonatkozóan a Tvt. alapján lehet kiadni gyérítési vagy befogási engedélyt (figyelemmel a Tvt. fent idézett, a nagy tömegben történő vagy nem szelektív alapon történő elpusztítást tiltó, illetve a befogást korlátozó rendelkezéseire). E szerint:

43. § (2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett állatfaj

a) állományának szabályozásához;

b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;

Védett madárfajokra, amint a derogációnak minősülő engedélyek alábbi összefoglalása is mutatja, csak kivételes esetekben adtak ki gyérítési engedélyt. Nagy számban történő befogás vagy gyérítés jellemzően az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentősnek minősülő öt madárfaj esetében fordulhat elő a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KÖM rendelet alapján:

4. § (3) A bütykös hattyú (*Cygnus olor*), a házi veréb (*Passer domesticus*), a kárókatona (*Phalacrocorax carbo*), a sárgalábú sirály (*Larus cachinnans*) és a seregély (*Sturnus vulgaris*) riasztása, elejtése, gyérítése, állományának szabályozása közegészségügyi okból, a légiközlekedés biztonsága, valamint az okszerű

mezőgazdasági termelés biztosítása érdekében – amennyiben természetvédelmi érdeket nem sért – engedélyezhető, de riasztásuk a védett természeti területeken kívül július 1. és február 28. között, a repülőtereken és biztonsági övezetükben pedig egész évben engedély nélkül végezhető.

A kiadott engedélyek összefoglaló ismertetését a 3.4. fejezet tartalmazza.

3.4/ Az 5., 6., 7 és 8. cikkek (9. cikk) alóli derogációk összefoglalása

Az alábbiakban összefoglalást adunk a 2005-2007 közötti időszakban a természetvédelmi, illetve a vadászati hatóságok által vadon élő madárfajok egyedeire vonatkozóan kiadott és a madárvédelmi irányelv fenti cikkeihez képest derogációnak minősülő engedélyekről.

A kiadott gyérítési engedélyek nagyobb számban a kárókatona, a seregély, a sárgalábú sirály és a bütykös hattyú állományának szabályozását célozták.

A gyérítés eszköze kivétel nélkül lőfegyver, tehát szelektív eszköz volt. A befogás eszköze házi verébnél függőnyháló, míg a védett ragadozómadárfajok esetében élvefogó hójacsapda volt. A szelektivitás kérdése két engedélytípusban merült fel:

a) egyes, a fokozottan védett kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmeus*) által is használt víztereken a természetvédelmi hatóság csak olyan egyének számára engedélyezte a kárókatona kilövését, akik a természetvédelmi őrk előtt vizsgát tettek arról, hogy el tudják különíteni a két kárókatonafajt.

b) az élvefogó hójacsapdák alkalmazásának engedélyezésekor az olyan területeken, ahol egyéb védett vagy fokozottan védett ragadozómadarak is számottevő eséllyel kerülhettek a csapdába, a természetvédelmi hatóság az ezen fajok egyedeivel való bánásmódról (azonnali elengedés) is rendelkezett.

Kárókatonával kapcsolatos, derogációt jelentő tevékenységre a jelentési időszakban 146 engedélyt adtak ki: ebből 17 csak riasztást engedélyezett. 91 esetben adtak ki olyan engedélyt, amely gyérítést is engedélyezett, de nem határozták meg a lelőhető egyedek számát, és nem is volt ismert a ténylegesen lelőtt egyedszám. 10 olyan lőfegyveres gyérítési engedélyt adtak ki, amelyekben szintén nem határozták meg a kilőhető kárókatonák számát, de a jelentések alapján összesen 2098 egyedet ténylegesen le is lőttek. 23 gyérítési engedély meghatározta a maximális kilőhető egyedszámot. Összesen 1710 egyedre adtak így engedélyt, de sok esetben nem vált ismertté a ténylegesen lelőtt egyedek száma. A 23 engedély alapján kilőtt és le is jelentett terítékek összesítése 362 pd.

A fentiekben tárgyalt, kárókatonára kiadott engedélyek indoklása minden esetben a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése volt. Két további esetben az engedély kiadásának indoka a vadon élő növény- és állatvilág védelme volt, míg három másik esetben a halgazdaságok és a vadon élő növény- és állatvilág védelme együttesen. Ezen gyérítési engedélyek közül kettő a kárókatonák fészkelőtelepén történő szándékos zavarást, továbbá az egyik a tojások lelakkozását is engedélyezte. Az engedélyek alapján elpusztított egyedek száma csak ez utóbbi esetben ismert, ahol 530 tojást lakkoztak le.

Szintén a halgazdaságok súlyos károsodásának megelőzése érdekében adtak ki derogációs engedélyeket a **sárgalábú sirály** gyérítésére (négy engedély, amelyben nem határozták meg a kilőhető példányok számát, de az egyik alapján ismert az elejtett egyedek száma: 425) és riasztására (3 engedély), a **szürke gém** (*Ardea cinerea*) gyérítésére (2 engedély, meghatározatlan példányszámmal és az elejtett példányok száma is ismeretlen) és riasztására (8 engedély), továbbá a **dankasirály** (*Larus ridibundus*) riasztására (6 engedély).

A mezőgazdasági kultúrák súlyos károsodásának megelőzése volt a célja az alábbi fajokra kiadott derogációs engedélyeknek:

- **seregély:** 44 engedélyből 6 csak riasztásra vonatkozott. A gyérítést is lehetővé tevő engedélyek vagy nem határozták meg a maximális példányszámot, vagy időegységre

vonatkoztatták azt. 25 ilyen engedéllynél nem érkezett visszajelzés az engedélyesektől a lelőtt egyedek számáról, míg 13 esetben igen (összesen 924 seregélyt ejtettek el).

- **nyári lúd** (*Anser anser*): 6 riasztási engedélyt adtak ki a jelentési időszakban.
- **daru** (*Grus grus*): 4 riasztási engedélyt adtak ki a jelentési időszakban.
- **holló** (*Corvus corax*): 1 riasztási engedélyt adtak ki a jelentési időszakban.

A **vetési varjú** (*Corvus frugilegus*) vonatkozásában kiadott, és derogációnak minősülő engedélyek az esetek többségében szintén a mezőgazdasági kultúrák súlyos károsodásának megelőzését szolgálták. 17 esetben adtak ki ilyen indoklással riasztási, és 2 esetben gyérítési engedélyt (utóbbiakat meghatározatlan példányszámra, az elejtett egyedek száma ismeretlen). Közegészségügyi szempontok játszottak szerepet 7 engedély kiadásában, amelyek közül kettő riasztásra szolgált, egy riasztással egybekötött fészekleverésre a fészekrakás időszakában, míg három a költési időn kívüli fészekleverést tette lehetővé. Egy engedély 30 példány befogására és vérvétel utáni elengedésére vonatkozott, aminek célja mycoplasmosis kórokozó kimutatása volt egy nagy értékű pulyka tenyésztelő közelében.

A közegészségügy érdekében adtak ki derogációs engedélyeket a **házi verébre** is: a 23 engedélyből 22 áruházak belső légtérébe költözött madarakra vonatkozott, 17 esetben riasztást, 3 esetben a fészkek eltávolítását engedélyezték, míg kétszer lőfegyveres gyérítést is lehetővé tettek (az elejtett egyedek száma ismeretlen). Egy további engedély 30 példány befogására és vérvétel utáni elengedésére vonatkozott, aminek célja mycoplasmosis kórokozó kimutatása volt egy nagy értékű pulyka tenyésztelő közelében.

Városi épületek környezetében okozott közegészségügyi problémák miatt engedélyezték fecskefészkek költési időn kívüli eltávolítását is. 12 esetben adtak engedélyt **molnárfecskék** (*Delichon urbicum*) fészkeinek eltávolítására: ebből 5 esetben határozták meg a fészkek számát (összesen 203), míg a többi engedélyben az ingatlanok megnevezésével szabtak korlátot a tevékenységnek. Az utóbbiak közül egy engedély **füsti fecskék** (*Hirundo rustica*) fészkeinek eltávolítását is lehetővé tette.

Kizárólag fészek-áthelyezésre, fészek-eltávolításra és ezzel egyidőben új fészekalap kihelyezésére, illetve a nem biztonságos fészkek új fészekmagasítóra helyezésére adtak engedélyt a **fehér gólya** (*Ciconia ciconia*) vonatkozásában. A 46 engedély 84 fészkek biztonságosabbá illetve közegészségügyi, szempontból is elfogadhatóbbá tételét szolgáltatta a fokozottan védett madár egyedeinek védelme mellett.

A **bütykös hattyúra** kiadott 5 derogációs engedély az alábbiak szerint oszlott meg: a vadon élő növény- és állatvilág (elsősorban a fészkelő madárvilág) védelmét szolgáltatta az a 60 példányra kiadott engedély, amelynek alapján 56 egyed el is ejtettek. Egy hasonló indoklású engedély 2 példány áttelepítését tette lehetővé. A mezőgazdasági kultúrák súlyos károsodásának megelőzését szolgáltatta egy riasztási és egy gyérítési engedély (meghatározatlan példányszámra, az elejtett egyedek száma ismeretlen). Az oktatás és kutatás céljainak érdekében adtak ki egy engedélyt két példány élve történő befogására és tartására.

Szintén kutatási céllal engedélyezték két alkalommal 20-20 példány, illetve egy alkalommal meghatározatlan számú **függőcinege** (*Remiz pendulinus*) befogását és laboratóriumban történő tartását (utóbbi esetben meghatározatlan időre is szólt az engedély). Egy engedélyt adtak ki **örvös légykapók** (*Ficedula albicollis*) kutatása céljából: 12 példány tartását engedélyezték a meghatározott kísérletek idejére.

Héja (*Accipiter gentilis*) befogására 17 természetvédelmi engedélyt adtak ki a jelentési időszakban, egy kivételével minden esetben fácántelep közeléből való eltávolítás érdekében, illetve ezzel egyidejűleg a hazai solymászati szükségletek kielégítése céljából. Az egyik fácántelep védelmét szolgáló engedély a fiókák fészkekből való kiszedésére is feljogosította az engedélyest. Négy engedélyben nem határozták meg a maximális példányszámot, ebből kettő csak a madarak eltávolítását és elengedését tette lehetővé, míg kettő alapján solymászoknak is lehetett juttatni a befogott héjakat. A visszajelzések alapján 49 héját biztosan igénybe vettek az engedélyesek, míg három olyan engedély is volt (összesen 40 példányra), amelyek esetében nem kaptunk

visszajelzést a befogott héják számáról. További egy engedély nem fácántelep, hanem **fogoly** (*Perdix perdix*) kibocsátásának helyszínén tette lehetővé héják befogását és elengedését. Ez az engedély **barna réthéják** (*Circus aeruginosus*) és **egerészölyvek** (*Buteo buteo*) befogásának és elengedésének lehetőségét is tartalmazta.

3.5 A III/2. mellékleten lévő fajok kereskedelmének engedélyezése (6. cikk)

A III/2. mellékletben felsorolt madárfajok kereskedelmét Magyarország nem kérelmezte és ilyen irányú tevékenységet nem engedélyezett 2005-2007-ben. A III/2. mellékleten szereplő fajok közül a nagy lilik, a csörgő réce, a barátréce, a szárcsa és az erdei szalonka tartoztak a vadászható fajok közé a jelentési időszakban. E fajok kereskedelméről a 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól így rendelkezik:

45. § (2) A vadászható madárfajok közül a bőjti réce, a kerceréce, a csörgőréce, a barátréce, a szárcsa, a balkáni gerle, a szarka, a szajkó, a dolmányos varjú, a vetési lúd, a nagyililik és az erdei szalonka esetében tilos azok élő vagy elpusztult, illetve elejtett egyedeinek és származékainak vagy könnyen felismerhető részeinek eladása, eladásra történő szállítása, eladásra történő tartása, valamint eladásra történő felkínálása.

E fajok tekintetében a jogszabály tehát egyértelműen tilt, engedély kiadására sem ad lehetőséget. A többi, a III/2. mellékleten szereplő faj Magyarországon védett, így rájuk a Tvt. rendelkezései vonatkoznak. E szerint:

43. § (2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett állatfaj
 b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, ...
 ...
 d) egyedeinek kikészítéséhez, preparálásához, a preparátumok birtokban tartásához;
 ...
 h) egyedének cseréjéhez, adásvételéhez;
 i) egyedének külföldre viteléhez, onnan történő behozatalához, az országon való átszállításához;

A jelentési időszakban a természetvédelmi hatóságok ilyen engedélyt nem adtak ki.

3.6 Az EU-ban természetes körülmények között élő nem forduló madárfajok betelepítése (11. cikk)

Magyarországon a nem őshonos állatfajok betelepítését a Tvt. szabályozza. E szerint:

13. § (2) Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítéséhez, továbbá vadon élő állatfaj visszatelepítéséhez a miniszter - a vadgazdálkodásért felelős miniszter hozzájárulásával kiadott - engedélyre van szükség.

(4) A (2) bekezdésben foglalt kivétellel a nem őshonos élő szervezetek betelepítéséhez vagy élő szervezet visszatelepítéséhez - a vadgazdálkodásért felelős miniszter hozzájárulásával - a miniszter engedélyre van szükség.

A jelentési időszakban ilyen engedély kiadására, azaz faunaidegen madárfaj betelepítésére nem került sor.

4. A 10. CIKKBEN HIVATKOZOTT VALAMENNYI MADÁRFAJ ÁLLOMÁNYÁNAK VÉDELME, KEZELÉSE ÉS HASZNÁLATÁRA IRÁNYULÓ KUTATÁS ÉS TEVÉKENYSÉG TÁMOGATÁSA (10. CIKK).

4.1/ Kutatási tevékenység teljesítése vagy folytatása 2005-2007-ben

Ragadozómadarak állományfelmérése (MME – BirdLife Hungary)

2005-2007 során a magyarországi ragadozómadárfajok felmérésében éves szinten közel 200 szakember vett részt, részben civil szervezetektől, részben a nemzeti park-igazgatóságoktól.

A hazánkban költő összes fokozottan védett ragadozómadár-faj költőállományát igyekeztek teljesen vagy részlegesen felmérni. Részleges felmérés esetén a revírek meghatározásánál figyelembe vették az előző évekből származó adatokat is, és ennek alapján becsülték meg az állományt. Vagyis ha éveken keresztül egy adott élőhelyen fészkel egy pár madár, de az adott évben valamilyen okból nem költött, attól függetlenül revírként regisztrálták.

A fajok adatainak összeállítását nagymértékben segítette, hogy kutatásukkal, védelmükkel több mint két évtizede foglalkoznak, ezért a revírek jelentős részét már a korábbi évekből jól ismerik. A gyakori fajok esetében előre meghatározott években rendszeresen országos állományfelmérést végeznek. A ritka fajok állományát évente felmérik, ami kiterjed a fészkek lakottságának ellenőrzésére, illetve a költési siker megállapítására is. Természetesen a fészkeket nem minden esetben keresik meg, pl. az. ártéri területeken költő barnakánya-párok egy részét a revírt fogláló madarak alapján határozták meg.

A nagyobb fészkelő állománnyal rendelkező fajok, pl. barna rétihéja (*Circus aeruginosus*) esetében nem minden évben, hanem rotációsán 2-4 évente, mintaterületeken folyik felmérés, és ennek alapján végeznek becsléseket az országos állományra, illetve annak trendjére.

A Magyar Vízivad Információs Rendszer

A magyar vízivad védelmét megalapozó információkhoz három monitorozó rendszer működésének eredményeként juthatunk hozzá, ezek pedig az alábbiak:

- **Magyar Vízivad Monitoring (MVvM)**
- **Magyar Erdei Szalonka Teríték Monitoring (MESzTM)**
- **Országos Vadgazdálkodási Adattár (OVA)**

Közülik a Magyar Vízivad Monitoring 1996 óta, a Magyar Erdei Szalonka Teríték Monitoring 1990 óta működik a Nyugat-Magyarországi Egyetem Vadgazdálkodási Intézete keretében, a Magyar Vízivad Kutató Csoport szervezésében. Elődje az 1984 óta szervezett Magyar Vadlúd Monitoring volt.

Az **Országos Vadgazdálkodási Adattár** a Szent István Egyetem Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszékén került kidolgozásra és a feladata a vadgazdálkodás teljes adatbázisának kezelése, illetőleg az új üzemtervek nyilvántartása és feldolgozása. Az Adattár két fontos input alrendszerét az éves „Vadgazdálkodási Jelentések”, illetve a „Vadállomány becslési Jelentések” képezik. Ezek közül a Vadgazdálkodási Jelentések tartalmazzák a vadászható vízivad fajok terítékadatait, s mint évről-évre megismétlődő adatszolgáltatás, ugyancsak tartamos monitorozásnak tekinthető.

A két monitorozó rendszer képezi annak a **Vízivad Adatbázisnak** az alapját, amely a **Magyar Vízivad Információs Rendszer** központja, s a későbbi feldolgozások után a felhasználók számára biztosít döntéstámogató megállapításokat. A feldolgozások során az alábbiak kerülnek megállapításra:

1. A vizsgált fajok éven belüli és több éves dinamikája egyes területek, régiók és az ország viszonylatában
2. A vadászható fajok terítékének éven belüli és több éves dinamikája egyes területek, régiók és az ország viszonylatában
3. A vizsgált fajok területhasználata és -választása, továbbá annak éven belüli dinamikája
4. Az egyes területek vízivad-közösségei és azok változása

Az első két feldolgozás a fajvédelmi (természet- és vadvédelmi egyaránt) és a vadászati politika információigényeit egyaránt szolgálja. Általuk állapíthatók meg:

- a védendő, illetve a vadászható fajok listája,
- a vadászidények hossza,
- az engedélyezhető vadászati módszerek,
- a teríték nagysága, azaz a terítékkorlátozás szükségessége
- a statisztikai adatszolgáltatás további finomításának szükségessége

A fajok terület-használatára és annak dinamikájára vonatkozó eredmények az aktív természetvédelem alapjait teremtik meg, hiszen a fajokat csak adott területen, élőhelyeik védelmével, fejlesztésével tudjuk megőrizni, állományukat kizárólag így növelhetjük.

A Magyar Vízivad Információs Rendszernek nagy előnye, hogy az AEWA szellemének megfelelően a védelem és a fenntartható hasznosítás, azaz a természetvédelem és a vadgazdálkodás egymást feltételező és kiegészítő ismereteit és céljait szolgálja ki úgy, hogy mindig figyelembe veszi az egész működési egységét.

A tartamos működéshez szükséges feltételek biztosításához a 2031/1998 (II.13.) számú Kormányhatározat teremti meg a feltételeket, amely **"A Nemzeti Környezetvédelmi Program 1998. évi Intézkedési Tervéről"** szól. Ebben a 13. sorszám alatti NKP Program címe az alábbi: **"Vadon élő állatvilág tartamos hasznosítása"**, tervezett ideje 1999-2009, a program felelőse és végrehajtója a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, s elvárt közvetlen eredménye az „állapotváltozások és állománydinamika követése”.

A Magyar Vízivad Információs Rendszer Vízivad Adatbázisának a fajok természetes állományosságát, aktuális diszperzióját és a vízivad közösségek ugyancsak aktuális összetételét meghatározó **megfigyelő rendszere** a tartósan működő **Magyar Vízivad Monitoring**.

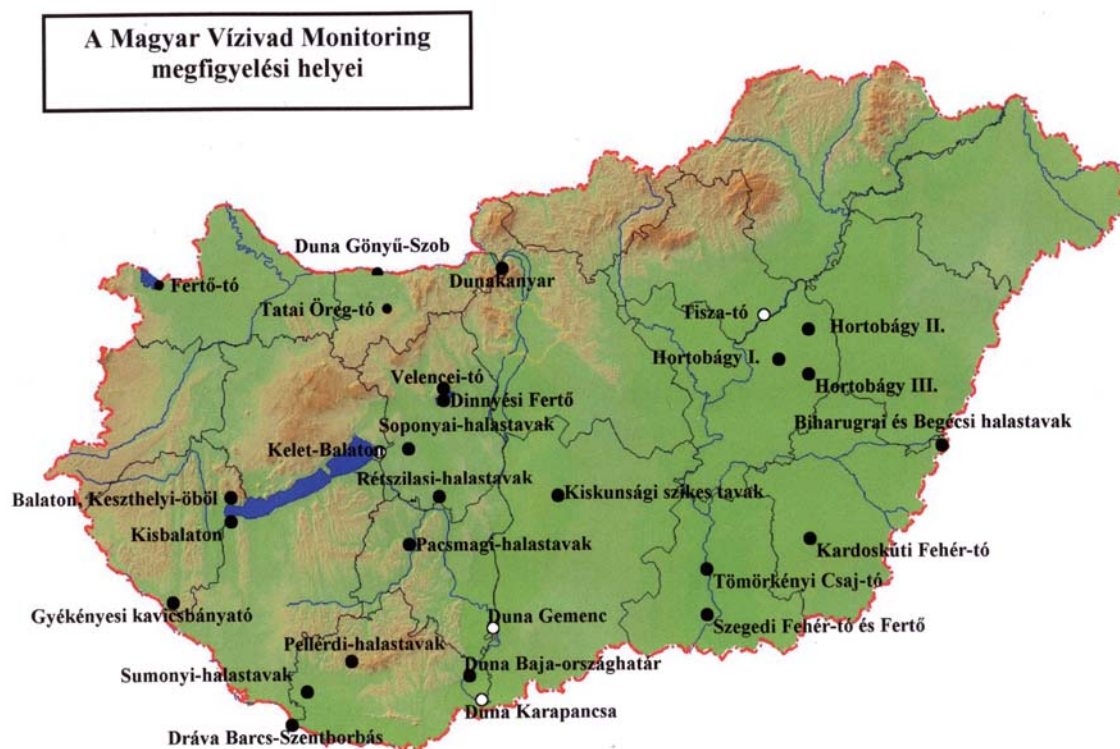
A megfigyelések köre az alábbi taxonokra terjed ki: búvárakúak (*Gaviiformes*), vöcsökalakúak (*Podicipediformes*) és lúdalakúak (*Anseriformes*) minden Magyarországon előforduló fajára, a kárókatonára (*Phalacrocorax carbo*), a kis kárókatonára (*Phalacrocorax pygmeus*), a nagy kócsagra (*Egretta alba*), a szürke gémre (*Ardea cinerea*), a szárcsára (*Fulica atra*), a darura (*Grus grus*) és a rétisásra (*Haliaeetus albicilla*), azaz összesen 51 fajra.

A felsorolásból látszik, hogy elsősorban az azonos helyen élő fajokat illetve fajcsoportokat választották ki, de ugyanakkor tekintettel voltak a halgazdálkodás információigényére is. Így kerültek a felmérendő fajok közé a bűvárok és vöcskök, vagy a két kárókatonafaj és a szürke gém.

A Magyar Vízivad Monitoring megfigyeléseit az 1996/97-es kezdő idényben októbertől márciusig, azaz hat hónapban végezte, minden hónapban a nemzetközi szinkronnaphoz igazodva, azaz az adott hónap 15-éhez legközelebb eső szombaton, míg a vasárnap a rossz időjárás esetére tartalékolt megfigyelési nap volt. Az 1997/98-as idényben már az augusztus és április közötti 9 hónap a megfigyelés időszaka, amely így a vedlés, nyár végi gyülekezés időszakát ugyanúgy lefedi, mint az áprilisi későbbi vonulásokat.

A megfigyelések **23 körzetben** történnek (ld. térkép), amelyek esetenként 2-6 alkörzetre is bonthatók, így összesen a teljes vízivad monitorozó rendszer **48 megfigyelési egységben** folyik. A teljes megnevezés azért szükséges, mert a vadlúd monitorozásba a Balaton K-i területe, a Duna Gemenci szakasza, továbbá a Tisza tó is bekapcsolódnak. Így a megfigyeléssel valamilyen szinten érintett **területegységek száma 51**.

A nemzetközi standardoknak megfelelően végzett megfigyelések során természetesen feljegyzik a környezet állapotára (elsősorban a zavarásra) vonatkozó adatokat. Az Országos Meteorológiai Szolgálat havi jelentéseiből rendelkezésre állnak az egyes körzetekre vonatkozó napi meteorológiai adatok, azaz a hőmérsékletre és a csapadékra vonatkozó információk. Az egyes feldolgozásokat külön publikációkban adják közre a Magyar Vízivad Közlemények köteteiben.

A MAGYAR VÍZIVAD MONITORING területei

Gyakori madarak magyarországi helyzetét tükröző statisztikai táblázatok és elemzések az MME Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) felmérések 1999-2007. adatai alapján

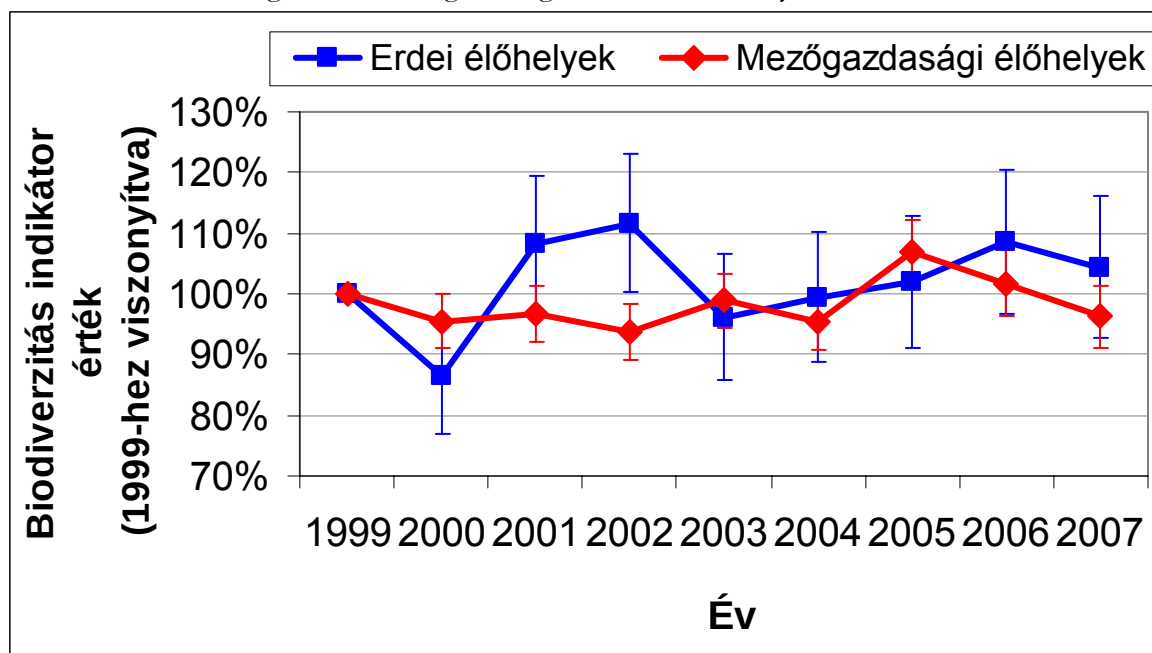
Az MME - BirdLife Hungary 1998-ban kezdte meg egy olyan általános madármonitorozó rendszer kialakítását az EBCC és az RSPB szakmai és anyagi támogatásával, amely a gyakori madarak országos szintű, véletlen mintavételen alapuló felmérési terület választása és standard számlálási módszere alapján Közép- Kelet-Európában elsőként valósította meg nemcsak a felmért madárfajok monitorozását, hanem az adott ország főbb élőhelyei természeti állapotának rendszeres, éves monitorozását is.

A Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) 1999 óta szolgáltat Magyarország főbb élőhelyeire nézve reprezentatív adatokat, amelyek alapján az eltelt 9 év módot ad a vizsgált gyakori madárfajok állományváltozásának torzítatlan elemzésére.

Az MMM keretében végzett munka első 9 éve nagy jelentőséggel bír, hisz hazánk EU csatlakozás előtti természeti állapotáról szolgál egyedülálló információkkal úgy, hogy a program folyamatos működése révén naprakész adatok állnak rendelkezésre a következő években bekövetkező változások detektálására. Ez különösen nagy jelentőségű az olyan nagy kiterjedésű

területek, mint például a mezőgazdasági élőhelyek esetében, ahol jelentős átalakulások várhatóak a következő években.

2005-2007 során az MME Monitoring Központja évente elkészítette az országos és regionális szintű gyakorisági és denzitási táblázatokat, valamint az Európában a madártani monitorozás vizsgálatokban az utóbbi években standard statisztikai eljárásként használt TRIM programcsomag alkalmazásával elemezték az állományváltozásokat és trendjüket. Az adatokból a European Bird Census Council (EBCC), RSPB, BirdLife és Statistics Netherlands által bevezetett biodiverzitás indikátor értékeket is megadták a mezőgazdasági és az erdei élőhelyekre.

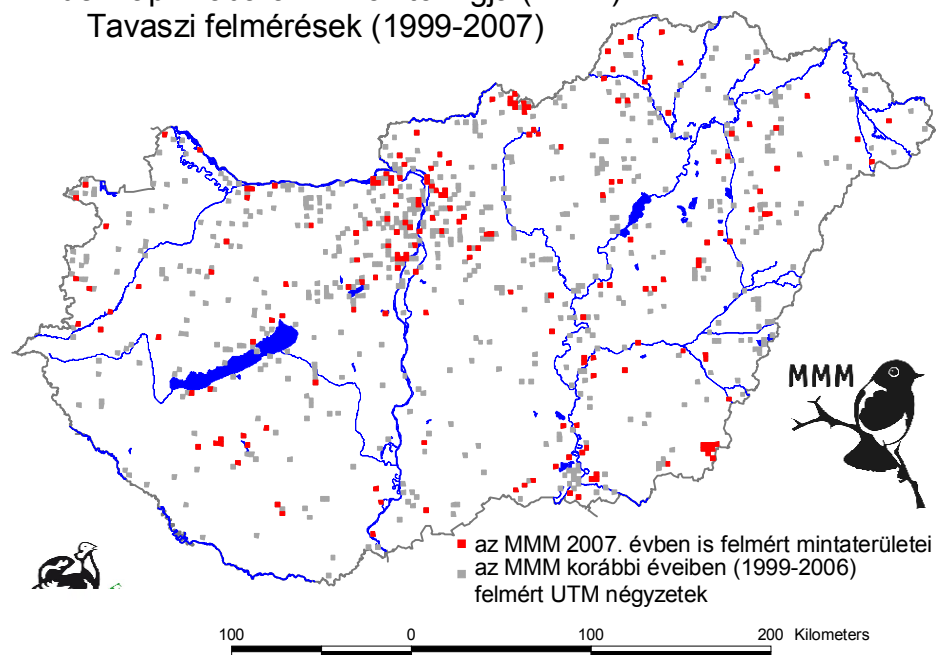

A Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) programot az MME Monitoring Központ koordinálja, a terepi munka résztvevői az MME önkéntes felmérői.

1999-2007. között közel 1150 jelentkező csatlakozott a programhoz. Ebben az időszakban mintegy 750 felmérő végzett tavaszi felméréseket, kb. 850 db 2,5 x 2,5 km-es mintaterületen (UTM kvadrátban). Évente 200-290 db mintaterületen történik tavaszi MMM felmérés. Az adatbázis mérete 7 726 520 rekord.

A felmérők a tavaszi felmérés során a szemirandom módon kiválasztott 2.5 x 2.5km UTM kvadrátot kétszer (április 15. és május 10., ill. május 11. és június 10. között egyszer-egyszer, egymástól legalább 14 napos eltéréssel) mérik fel, reggel 5 és 10 óra között, megadott felmérési pontokon. Az adott időpontban, adott szélesség mellett (a Beaufort skála szerinti 0 és 2 fokozat között), 5 perc standard felmérési idő alatt a felmérő által az adott időpontban biztosan azonosítható adott madárfajból, észlelt (látott vagy hallott) egyedeket az adott felmérési pont 100 m-es körzetében élőhelyek szerint jelölik be, de megadják a 100 és 200 m-es távolság közötti körzetben észlelt, ill. az átrepülő egyedek számát is fajonként. A felmérést adott éven belül ugyanazon a ponton azonos személynek kell végeznie.

Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) Tavaszi felmérések (1999-2007)

Fokozottan védett és telepesen fészkelő madárfajok országos felmérése

A helyi adatfelvételeket a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárságának koordinációjában és a nemzeti-park igazgatóságok zoológiai osztályainak helyi irányításában és összefogásában a zoológus szakemberek és a természetvédelmi őrök végzik.

E fajok többsége ritkaságuk és diszperz elterjedésük miatt standardizált módszerekkel nem vagy alig monitorozható. A felmérés módszere: a potenciális és ismert fészkelőterületek bejárása az 1. táblázatban megjelölt perióduson belüli időpontban legalább egyszer, amennyiben az adott faj várható állományának fészkelése (jelenléte, fészkelésre utaló jelei) ill. a faj biztos hiánya ennek alapján kimutatható. Amennyiben eredménytelen az első bejárás (nem sikerült kimutatni a faj várt állományát), a táblázatban a fajra bejelölt periódus folyamán újabb bejárás szükséges. Védett területek és különleges madárvédelmi területek esetében ajánlott a terület háromszori bejárása az április közepétől júniusig terjedő időszakban olyan időpontokban, amikor lehetőség van az adott területen várható célfajok fészkelésének megállapítására.

Az adatfelvétel az alábbi kategóriákban történt 2005-2007-ben: fokozottan védett/nemzetközi jelentőségű madárfajok összesített fészkelőállomány-adatai az adott nemzeti park igazgatóság működési területén (29 lehetséges faj); a telepesen fészkelő madárfajok állományadatai telepenként (29 lehetséges faj); védett természeti területek illetve különleges madárvédelmi területek madárállományai (44 lehetséges fajra állományfelmérés, 17 fajra jelenlét/hiány felmérés).

Egyes kiemelten fontos területeken részletes, minden madárfajra kiterjedő, illetve élőhelyek szerinti madárközösségeket (pl. nádi madárközösségeket) vizsgáló monitorozás is folyik (pl. Kis-Balaton, Pécselyi-medence).

Madárgyűrzés

Magyarországon a madárgyűrzés 100 éves múltra tekint vissza. 1908-tól 1976-ig a hazai madárgyűrzést a Magyar Ornitológiai Központ, később Madártani Intézet szervezte és koordinálta. A Madárgyűrzési Központ és az ezzel együtt járó köteleességek és feladatok 1976-ban átkerültek a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülethez (MME). A Központ 2007. év végén 312 regisztrált – madárjelölésre jogosító bizonyítvánnyal rendelkező – külső

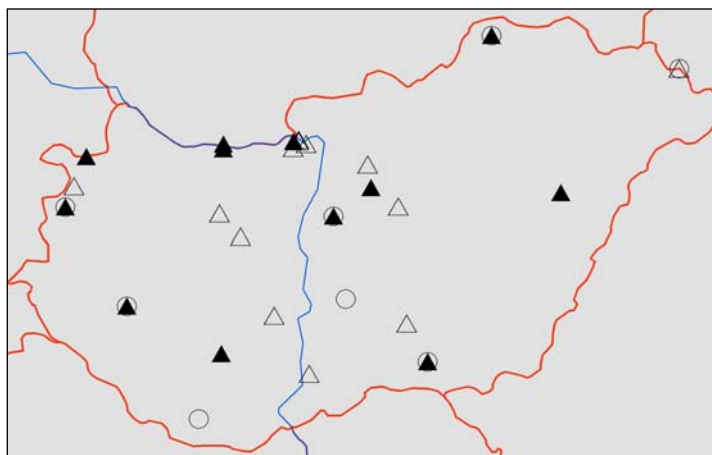
munkatársat tart nyilván, akiknek nagy része az MME Gyűrűző és Vonuláskutató Szakosztályának tagja.

A Madárgyűrűzési Központ a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület önálló egysége, működésének alapjait a KvVM és az MME között 2004. november 12-én kötött megállapodás rendezi, illetve 2007-től a Központ státuszát a 348/2006. (XII.23.) számú kormányrendelet határozza meg. A megállapodás alapján a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium 5 éven át évi 5 millió forinttal járul hozzá a Központ működési költségeihez, ennek fejében hozzáférést kap a gyűrűzési adatokhoz illetve elemzésekhez.

A Madárgyűrűzési Központ alapfeladatai:

- a) a magyarországi madárgyűrűzés kezdete óta fennmaradt és időközben folyamatosan felhalmozott madárgyűrűzési adatok egységes adatbankba gyűjtése és tárolása;
- b) a hazai madárgyűrűzési tevékenység koordinációja a jogszabályok és alapelvek alapján;
- c) adatszolgáltatási feladatok a gyűrűzők, bejelentők, külföldi központok, az EURING és az adatkérők felé.

A Központ kiemelt feladata az „*Actio Hungarica*” Madárvonulás-kutató Hálózat és az Állandó Ráfordítású Gyűrűzés (Constant Effort Site – CES) szervezése és szakmai irányítása, az éves gyűrűzési jelentések összeállítása, valamint a magyarországi madárgyűrűzés 100 éves évfordulójára a hazai madárvonulási atlasz elkészítése.

„Actio Hungarica” Madárvonulás-kutató Hálózat működtetése.

A hálózat célja a hazai fészkelő és vonuló madarak standard mintavételi eljárással végzett hosszútávú monitorozás vizsgálata az őszi vonulási időszakban. Az 1977-ben indult akcióprogram ma egységes és szigorú feltételek (**AH protokoll**) között működik az ország nyolc pontján, különböző típusú élőhelyeken. A hálózat tagjai (*a térképen körrel jelölve*): Barabási Madárvonulás-kutató és Gyűrűző Tábor, Bódva-völgyi Madárvonulás-kutató és Természetvédelmi Tábor, Fenékpusztai Madártani Állomás, Fehér-tavi Ornitológiai Tábor, Kolon-tavi Madárvárta, Ócsai Madárvárta, Sumonyi Madárgyűrűző Tábor, Tömördi Természetvédelmi és Madárgyűrűző Tábor. 2007-ben a program keretén belül több, mint 100 ezer madár került jelölésre az **AH protokoll** alapján. Ez az országos gyűrűzési eredményeknek hozzávetőlegesen a fele.

Állandó Ráfordítású Gyűrűzés (Constant Effort Site – CES) szervezése. A CES program olyan információk gyűjtését tűzi ki céljául, amelyek segítenek feltárni a madárpopulációk változásait a költési időszakban történő gyűrűzés segítségével. A program a BTO (British Trust for Ornithology) által indított CES program alapjaira épül és az EURING számára kidolgozott EURO-CES programba integrálódik. Az egységes mintavételezési eljárás alapja a **CES protokoll**. A 2004-ben 14 CES hellyel indult programban 2007-ben **25** CES ponton történt értékelhető

mintavételezés a CES protokoll alapján (*térképen: háromszög*). A 25 pontból 12 helyen mind a négy évben folyt standard mintavételezés (*térképen: teli háromszög*).

2007-ben az évi adminisztrációs kötelezettségen túl folytatódott és befejeződött a teljes mértékben digitalizált hazai madárgyűrűzési adatbank ellenőrzése. A madárgyűrűzési adatbázisban jelenleg (2007. december 31.) **4 132 519** rekord van (hazai gyűrűzések és megkerülések, kiegészített és folyamatban lévő külföldi vonatkozású megkerülések). 2007-ben megjelent a Madárgyűrűzési Központ 2004. és 2005. évi részletes, szakmai riportja, az *Aquila* folyóiratban (Karcza, Zs. & Marosi, N. (2006.): 2004–2005 report of the Hungarian Bird Ringing Centre. *Aquila* 113, p. 123–162.)

2007. nyár végén (2007. augusztus 30-31.) a Fertő-Hanság és Órségi Nemzeti Parkban, Fertőújlakon (Csapody István Oktatóközpont és Természetiskola) került megrendezésre az EURING 2007. évi közgyűlése. A találkozón összesen 46 külföldi vendég vett részt, összesen 22 országból (Magyarországgal együtt 24 madárgyűrűzési központ).

Átmeneti Támogatás pályázat

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium 2006-ban pályázatot nyert az Átmeneti Támogatási (Transition Facility) keretből arra, hogy az beindítsa Magyarországon az élőhelyvédelmi illetve a madárvédelmi irányelv követelményeinek megfelelő monitorozást. 2007-ben a projekt végrehajtásának előkészítése és a közbeszerezetetés folyt, és 2008. januártól indultak meg a konkrét munkák, amelynek során 11 adathiányos madárfaj mintaterületeken történő és 11 adathiányos különleges madárvédelmi terület minden madárfajra kiterjedő felmérése folyik egy éven át. A felmérések a monitorozási protokollok kidolgozását, megalapozását célozzák.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által támogatott jelentősebb madárvédelmi célú pályázatok

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium 2005., 2006. és 2007. évi célleírányzatából meghirdetett "Zöld Forrás" pályázat révén az alábbi jelentősebb madárvédelmi intézkedést hajtottak végre állami és civil természetvédelmi szervezetek.

<i>Pályázó szervezet</i>	<i>Projekt leírása</i>	<i>KvVM támogatás</i>
E-Misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület	A Felső- Tisza környezeti állapotának javítása gyakorlati tevékenységek által	1 600 000
NIMFEA Természetvédelmi Egyesület	Komplex biodiverzitás-védelmi célprogram (madár-repatriáció, odú és mesterséges fészkelőhely kialakítások, és nem védett területek kutatásai, bagolyvédelmi tevékenységek	1 350 000
Pest Környéki Madarász Kör	Dunakanyar Biomonitoring program folytatása	610 000

Tiszadobi Természetvédők Egyesülete	A közép-tiszai mentett oldali vizes élőhelyek rehabilitációja, a Vásárhelyi terv víztárolási lehetőségének felhasználásával	900 000
Herman Ottó Természetvédő Kör	A HOTEK erdő élőhely-rekonstrukciója, és a Fekete István Oktatóközpont ifjúsági szakmai tevékenységeinek fenntartása	1 200 000
Sokoró Ökológiai Park Alapítvány	A Pannonhalma - Sokoró dombvidék gyurgyalag védelmi programja	540 000
Természet Szolgálatában Alapítvány	Országos program a védett madárfajok gyakorlati védelme érdekében	2 000 000
Jászkun Természetvédelmi Szervezet	Természetközeli élőhelyek kezelése a Közép-Alföldön	900 000
Pest Környéki Madarász Kör	A Galgahévízi láprét természetvédelmi kezelése (elnádasodás kaszálással való visszaszorítása, a terület madártani felmérése)	360 000
Hortobágy Természetvédelmi Egyesület	Természetvédelmi szempontból kiemelt fontosságú fészkelő és vonuló madárfajok állományfelmérése a Hortobágyon	630 000
Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület	Mesterséges odútelepek kialakítása és fenntartása a Zempléni Tájegység erdőiben	450 000
Baranya Természeti Értékeiért Alapítvány	A lakosság környezeti tudatának növelése madár- és denevértelepítési akciókkal	360 000
Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület	Hevesvizekényi átmeneti madármenhely üzemeltetése és fejlesztése	315 000

Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület	Közösségi jelentőségű, fokozottan védett madárfajok monitoringja a Hevesi síkon és a Jászságban	360 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Önkéntes hálózat a Fontos Madárélőhelyek (IBA/Natura 2000) védelmében	3 700 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Az MME helyi jelentőségű madárvédelmi és természetvédelmi programjai	3 400 000
Börzsöny Természet- és Környezetvédelmi Közhatal Alapítvány	Természetvédelmi feladatok a Börzsönyben	450 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Környezeti tudatosságot fokozó, a társadalom aktív közreműködésére építő, a természetvédelem társadalmi háttérét növelő szervezetfejlesztő és szemléletformáló tevékenység	2 700 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Az MME regionális környezeti nevelési munkájának erősítése	3 400 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Állatfajok védelme érdekében tervezett széleskörű gyakorlati fajvédelmi programok, továbbá védett fajok egyedeit, állományait, élőhelyeit veszélyeztető tényezők feltárása, kiküszöbölése	3 400 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Országos szervezett madár- és természetvédelmi központú környezeti nevelés (10-3 fejezetikezelésű előirányzat terhére)	1 800 000

Jászkun Természetvédelmi Szervezet	Az albertirsai gyurgyalgatelep rekonstrukciója	315 000
Al-Dunai Természetvédelmi Alapítvány	Béda-Karapancsai madármonitoring	315 000
Pilis Természetvédelmi Egyesület	Nehezen felmérhető madárfajok monitoringja	225 000
A Vonuló Madarakért Alapítvány	"Actio Hungarica", országos madárvonulás monitorozó hálózat működtetése	600 000
NIMFEA Természetvédelmi Egyesület	Biodiverzitás fenntartási célú vizes élőhely-rekonstrukciós tevékenységek a Nagy-Sárrét peremvidéken	900 000
Tápió-vidék Természeti Értékeiért Közalapítvány	Erdőszőlő homokbuckás élőhelyeinek rekonstrukciója	720 000
Baranya Természeti Értékeiért Alapítvány	A fokozottan védett nappali ragadozómadár fajok és a gyöngybagoly monitorozása és védelme Baranya megyében	270 000
ZÖLD KÖR (alias Hajdúböszörményi Ifjúsági Természetvédő Kör)	A Hajdúság és Észak Hortobágy általános természetvédelmi feladatainak ellátása	850 000
Jászkun Természetvédelmi Szervezet	Országos szalakótavédelmi program	400 000
Ócsai Madárvárta Egyesület	Az Ócsai Madárvárta Oktatóközpontjának működtetése és fejlesztése	1 800 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Mezőgazdasági területekhez kötődő kiemelt fajok védelme 2005-2006	1 800 000

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Vizes élőhelyekhez kötődő fajok védelme	1 800 000
Dél-Balaton Természetvédelmi Egyesület	A Balatona Nagyberek zoológiai vizsgálata	500 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Integrált madár-monitoring rendszer fejlesztése és működtetése	3 500 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Nappali ragadozó madarak és baglyok országos állományfelmérése	1 800 000
Chernel István Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Természetvédelmi monitorozás, faj- és élőhely-védelem, illetve környezeti nevelés Vas megyében, 2006	500 000
Kelet-Magyarországi Természet- és Környezetvédelmi Alapítvány	A Hajdúnánás, Polgár, Görbeháza területén lévő fás- legelők madártani értékeinek monitorozása és védelme	200 000
Madárkórház Alapítvány	Madármentő vándorkiállítás	300 000
Pest Környéki Madarász Kör	Madártani szemléletformálási program a Dunakanyarban és környékén	300 000
Jászkun Természetvédelmi Szervezet	1) Természetvédelmi oktatás és szemléletformálás a Közép-Alföldön, 2.) Városlakó állatfajok védelme, 3.) Az albertirsai gyurgyalagtelep védelme	800 000

Dél-Nyírség-Bihari Tájvédelmi és Kult. Értékőrző Egyesület	Védett és fokozottan védett ragadozó madaraink és baglyaink plakátsorozat kiadása	200 000
Tápió-vidék Természeti Értékeiért Közalapítvány	Környezeti nevelés a tanösvény és természetismereti túrákon, valamint a madárvonulás kutató állomás bemutatásán keresztül	200 000
Baranya Természeti Értékeiért Alapítvány	Madár- és denevérállományok felmérése és a fajok védelme Baranya megyében	400 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Országos és helyi jelentőségű madár- és természetvédelmi komplex program	10 000 000
Börzsöny Természet- és Környezetvédelmi Közhasznú Alapítvány	Vadon élő védett, sérült állatok mentése és környezeti nevelés akciókkal, előadásokkal- 1.3.2 programrész	200 000
Ócsai Madárvárta Egyesület	Az Ócsai Madárvárta 2006-os működtetése (monitoring, ismeretterjesztés, fejlesztés és működés)	650 000
A Vonuló Madarakért Alapítvány	Az AH (actio hungarica) és a CES (állandó ráfordítású gyűrzés) monitoring program	900 000
Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány	Gyöngybagolyvédelmi feladatok 2006-ban	400 000
Jászkun Természetvédelmi Szervezet	Természetközeli élőhelyek védelme a Közép-Alföldön, országos szalakóta-védelmi program, az abonyi kék vércse telep védelme	500 000

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Fenékpusztai madármentő állomás működésének támogatása	350 000
A Vonuló Madarakért Alapítvány	Az AH (Actio Hungarica) és a CES (Állandó Ráfordítású Gyűrzés) monitoring program	800 000
Chernel István Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Környezeti nevelés a Tömördi Madárvártán	200 000
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	Integrált monitoring rendszer működtetése Különleges Madárvédelmi (SPA) területeken	1 300 000
Ócsai Madárvárta Egyesület	Az Ócsai Madárvárta Oktatóközpontjának újjáépítése	400 000
Pest Környéki Madarász Kör	"Honnan jöttél fülemüle?" - környezeti nevelés a Galgahévízi lápréten	100 000
Ócsai Madárvárta Egyesület	Az Ócsai Madárvárta 2007. január 19-i tüzesete miatti újjáépítés költségeihez hozzájárulás	5 000 000
Kossuth Kiadó Rt.	Magyar madárvonulási atlasz (a hazai, 100 éves madárgyűrzési adatbank teljes körű, tudományos igényű feldolgozása) megjelentetése	6 000 000

A jelentési időszakban külföldi támogatással folyó, madárvédelmi szempontból releváns nagyprojektek

A pályázat címe	A megítélés éve	Időtartam	EU általi támogatás (euró)	A projekt teljes költsége (euró)	Támogatási arány (%)	Honlap cím
Hullámtéri gazdálkodás a Közép-Tisza mentén (Management of floodplains on the	2000	2001. jan. - 2005. dec.	217663	435 326	50	http://www.wwf.def.hu/wwfrol_1_1_3_tisza_1.php

Tisza)						
Nagy-vókonyai vizes és pusztai élőhely-rehabilitáció (Habitat management of Hortobágy eco-region for bird protection)	2002	2002. júl. - 2006. júl.	622 151	829 534	75	http://www.hortobagyte.hu/06-life-h.html
Tájrehabilitáció a Hortobágyi Nemzeti Parkban (Restoration of pannonic steppes, marshes of Hortobágy National Park)	2002	2002. máj. - 2005. nov.	546 521	780 744	70	http://life2002.hnp.hu/hun/html/hnpframe.html
A parlagi sas védelme a Kárpát-medencében (Conservation of <i>Aquila heliaca</i> in the Carpathian basin)	2002	2002. okt. - 2005. dec.	439 106	585 475	75	www.imperialeagle.hu
Pannon tölgyesek és dolomit gyepek élőhely-rekonstrukciója a Kis- és Nagy-Szénáson (Restoration of Pannonic forests and grasslands on the Szénás-hills)	2003	2003. aug. - 2008. aug.	635 462	847 283	75	www.szenas.hu
A tűzok védelme Magyarországon (Conservation of <i>Otis tarda</i> in Hungary)	2004	2004. okt. - 2008. szept.	1929024	4 349 471	44,35	www.tuzok.hu
Gyepterületek rehabilitációja és mocsarak védelme az egyek-pusztakócsi mocsárrendszer területén (Grassland restoration and marsh protection in Egyek-Pusztakócs)	2004	2004. szept. - 2008. dec.	700302	1 040 000	67	http://life2004.hnp.hu/
A Beregi-síkság komplex élőhely-rehabilitációja (Északkelet-Magyarország) " A dagadólápok, az átmeneti lápok, a síklápok, valamint a fás legelők és a gyepterületek helyreállítása és hosszú távú fenntartása" (Complex habitat rehabilitation of the Central Bereg Plain, Northeast Hungary – Restoration and	2004	2005. jan. - 2008. dec.	858 325	1 226 178	70	http://www.lifebereg.hnp.hu/

preparation for long term maintenance of active raised bogs, mires, fens, grasslands and parkland meadows)						
A kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>) védelme a Pannon régióban (Conservation of <i>Falco vespertinus</i> in the Pannonian region)	2005	2006. jan. - 2009. dec.	772 190	1 546 580	49,93	http://www.falcoproject.hu/hu/content/show
Pannon gyepek élőhelykezelése Magyarországon (Habitat Management on the Pannonian Grasslands in Hungary)	2005	2006. jan. - 2009. dec.	666 774	1 082 424	61,6	http://www.grasshabit.hu/
A kerecsensólyom védelme a Kárpát-medencében (Conservation of <i>Falco cherrug</i> in the Carpathian basin)	2006	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	1 606 715	2 152 042	74,66	http://www.kerecsensolyom.mme.hu
Az euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek és pannon homoki gyepek megőrzése a Nagykőrösi pusztai tölgyesek Natura 2000 területen (Conservation of Euro-siberian steppic woods and Pannonic sand steppes in 'Nagykőrösi pusztai tölgyesek' pSCI)	2006	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	1 397 427	1 863 236	75	www.pusztaitolgyesek.hu
Élőhely-helyreállítás és gyepterkeztetés a Felső-Kongó-medencén /Tapolcai-medence/ (Restoration and grassland management of Felső-Kongó meadows)	2006	Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság	143 245	288 045	49,73	http://www.life-tapolcaimedence.hu/
Összesen			10 317 242	16 591 012		

Közlemények (beleértve madáratlaszok, jelentések, honlapok)

A Chernel István Madártani és Természetvédelmi Egyesület munkájának támogatói 2005-ben. -
In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2005. 10. sz., 70. p.

- A Jánossy Dénes által leírt új madárfajok és -alfajok. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 6. sz., 6. p.
- A madarak és a víz. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 2. sz., 35. p.
- A parlagi sas az év madara. - In: Erdészeti lapok, ISSN 1215-0398, 2005. (140. évf.), 2. sz., 2/B2. p.
- Alonso, Juan Carlos: The Great Bustard in Spain: conservation status and research projects. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 183-189. p.
- Andrési P. (2007): 2007 - Az év madara a mezei veréb. Erdészeti lapok, 142. évf., 5. sz., 5/B3. p.
- Andrési Pál: Madaras erdészeink. - In: Erdészeti lapok, ISSN 1215-0398, 2007. (142. évf.), 12. sz., 391. p.
- Andrési Pál: Tavaszi madárkalendárium. Ásotthalom, Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskola és Kollégium : Erdészeti Szakiskola és Kollégium, 2005
- Andrikovics Sándor - Forró László - Gere Géza - Lakatos Gyula - Sasvári Lajos: Water bird guilds and their feeding connections in the Bodrogsziget, Hungary. Hydrobiologia. 2006 1 September; 567:31-42.
- Andrikovics Sándor - Kiss Ottó - Kiss Béla - Nagy Beáta: Vízimadarak potenciális táplálékbázisáról szikes vizekben. Természetvédelmi Közlemények. 2007; 13:319-327.
- Anonymous: Behaviour, nest-site selection and the use of artificial nest-sites by red-footed falcons in Hortobágy National Park, Hungary. British Birds. 2005 June; 98(6):317-319.
- Árva madárfiókák?. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 3. sz., 25. p.
- Augustin Jakob - Blomqvist Donald - Szép Tibor - Szabó Zoltán - D. Wagner - Richard H.: No evidence of genetic benefits from extra-pair fertilisations in female sand martins (*Riparia riparia*). Journal of Ornithology. 2007 April; 148(2):189-198.
- Avian Pathology. 2007 June; 36(3):245-249.
- Az év madara: a parlagi sas. - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2005. (60. évf.), 1. sz., 19. p.
- Az MME Nomenclator Bizottság 2002. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 73-89. p.
- Az MME Nomenclator Bizottság 2003. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 91-105. p.
- Az MME Nomenclator Bizottság 2004. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 107-122. p.
- Bába Károly: Living gastropod species collected from bird feathers. Tiscia (Szeged). 2006; 35:89-91.
- Bagyura János - Günes, Burak - Filotás Zoltán - Harangi István - Haraszthy László - Kalocsa Béla - Boyla, Kerem - Klinker, Jens - Tevelly Richárd - Tamás Enikő Anna - Viszló Levente: Vonuló madarak számlálása a Boszporuszánál - 1993. - In: Heliaca, 2006. 1. sz., 74-79. p.
- Bagyura János: A fokozottan védett ragadozó madarak országos állományfelmérése 2006-ban. Budapest, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, 2007
- Bagyura János: A KÖVICE ragadozó madaras pályázatának pénzügyi elosztása. - In: Heliaca, 2005. 1. sz., 102-103. p.
- Bakó Csaba: Madarak és Fák Napja a szombathelyi parkerdőben. - In: Erdészeti lapok, ISSN 1215-0398, 2007. (142. évf.), 5. sz., 167. p.
- Bakonyi Tamás - Ivanics Éva - Erdélyi Károly - Ursu Krisztina - Ferenczi Emőke - Weissenböck - Herbert - Nowotny Norbert: Lineage 1 and 2 strains of encephalitic West Nile virus, central Europe. Emerging Infectious Diseases. 2006 April; 12(4):618-623.
- Báldi András - Batáry Péter - Erdős Sarolta - Kisbenedek Tibor - Orci Kirill Márk - Orosz András - Podlussány Attila - Rédei Dávid - Rédei Tamás - Rozner István - Sárospataki Miklós - Szél Győző - Szűts Tamás: Legelés intenzitásának hatása alföldi gyepek biodiverzitására. Természetvédelmi Közlemények. 2007; 13:249-257.

- Báldi András - Batáry Péter - Erdős Sarolta: Effects of grazing intensity on bird assemblages and populations of Hungarian grasslands. *Agriculture Ecosystems and Environment*. 2005 June 30; 108(3):251-263.
- Báldi András - Batáry Péter: Nest predation in European reedbeds: different losses in edges but similar losses in interiors. *Folia Zoologica*. 2005; 54(3):285-292.
- Báldi András - Faragó Sándor: Long-term changes of farmland game populations in a post-socialist country (Hungary). *Agriculture Ecosystems and Environment*. 2007 January; 118(1-4):307-311.
- Báldi András - Vörös Judit: Extinction debt of Hungarian reserves: a historical perspective. *Basic and Applied Ecology*. 2006; 7(4):289-295.
- Báldi András: Factors influencing occurrence of passerines in the reed archipelago of Lake Velence (Hungary). *Acta Ornithologica* (Warsaw). 2006 Summer; 41(1):1-6.
- Báldi András: The importance of temporal dynamics of edge effect in reedbed design: a 12-year study on five bird species. *Wetlands Ecology and Management*. 2005 April; 13(2):183-189.
- Bánhidi Péter - Gyurácz József: Madárgyűrűzés a Tömördi Madárvártán 2007-ben. - In: *Cinege : vasi madártani tájékoztató*, ISSN 1416-6356, 2007. 12. sz., 14-17. p.
- Bánhidi Péter - Gyurácz József: Madárgyűrűző programok a Tömördi Madárvártán 2005-ben. - In: *Cinege : vasi madártani tájékoztató*, ISSN 1416-6356, 2005. 10. sz., 18-21. p.
- Bánhidi Péter - Gyurácz József: Madárgyűrűző programok eredményei a Tömördi Madárvártán 2006-ban. - In: *Cinege : vasi madártani tájékoztató*, ISSN 1416-6356, 2006. 11. sz., 17-20. p.
- Bánhidi Péter: Füsti fecske (*Hirundo rustica*) mint kakukkgazdamadár. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 224, 237. p.
- Bankovics András - Boros Emil - Németh Ákos - Bíró Csaba - Bankovics Attila: Reasons of the population increase of Great Bustard (*Otis tarda*) in the Kiskunság (Hungary). - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 163-168. p.
- Bankovics Attila: A general overview of the threats of Hungarian Great Bustards (*Otis tarda*). - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 135-142. p.
- Bankovics Attila: A kevés néha nagyon sok. A Fidzsi-szigetek madárvilága. - In: *Vadon*, ISSN 1586-0434, 2007. 6. sz., 2-7. p.
- Bankovics Attila: A Mecsek madárvilága (Aves). - In: *Folia comloensis = Komlói Közlemények*, ISSN 0236-8927, 2006. 15. sz., 317-360. p.
- Bankovics Attila: An introduction to the Memorandum of Understanding on the Conservation and Management of the Middle European Population of the Great Bustard (*Otis tarda*). - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 131-134. p.
- Bankovics Attila: Az év madara : a mezei veréb. - In: *Természetbúvár*, ISSN 0866-1510, 2006. (61. évf.), 6. sz., 18-19. p.
- Bankovics Attila: Az év madara 2008-ban: a kanalasgém. - In: *Természetbúvár*, ISSN 0866-1510, 2007. (62. évf.), 6. sz., 32-33. p.
- Bankovics Attila: Fenyőszajkó (*Nucifraga caryocatactes*) a Péteri-tavon. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 227, 240. p.
- Bankovics Attila: Lilebíbic (*Chettusia gregaria*) megfigyelése a Hortobágyon. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 221, 234. p.
- Bankovics Attila: Madarak a vadonból. - In: *Vadon*, ISSN 1586-0434, 2005. 2. sz., 8-11. p.
- Bankovics Attila: The breeding sites and distribution of red-crested pochard *Netta rufina* in Hungary.
- Barati Sándor - Hudák Katalin - Ézsöl Tibor: Növénytani és madártani adatok a monoki Őr-hegy és Szőlős-hegy területéről. - In: *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, ISSN 0134-1243, 2006. 30. évf., 415-421. p.
- Barbácsy Z. (2005): A fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) fészkelése a Zalai-dombsíkon. *The nesting of the White-backed Woodpecker at the hilly region of Zala*. *Cinege* 10., p. 25.

- Barbácsy Zoltán: A szalafői őserdő madárközösségének összehasonlító elemzése 1994-ben és 2006-ban végzett felmérés alapján. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 9-19. p.
- Barki Márta: Odúlakó madaraink védelmében, 2007. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2007. 12. sz., 12-13. p.
- Barki Márta: Odúlakó madaraink védelmében. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2006. 11. sz., 13-15. p.
- Batáry Péter - Báldi András - Erdős Sarolta: Grassland versus non-grassland bird abundance and diversity in managed grasslands: local, landscape and regional scale effects. Biodiversity and Conservation. 2007 April; 16(4):871-881.
- Batáry Péter - Báldi András - Erdős Sarolta: Helyi és tájszerkezeti hatások alföldi gyepek madárközösségére. - In: Természetvédelmi közlemények, ISSN 1216-4585, 2007. 13. sz., 241-248. p.
- Batáry Péter - Báldi András - Erdős Sarolta: The effects of using different species conservation priority lists on the evaluation of habitat importance within Hungarian grasslands. Bird Conservation International. 2007 March; 17(1):35-43.
- Bényei József: Madarász Gyula művészete. - In: Debreceni szemle, ISSN 1218-022X, 2007. (15. évf.), 1. sz., 115-117. p.
- Bereczky István: Beszámoló a sajtóhídvégi madármenhelyen 2005-ben mentett madarokról. - In: Heliaca, 2005. 1. sz., 104-105. p.
- Bereczky István: Beszámoló a sajtóhídvégi madármenhelyen 2006-ban mentett madarokról. - In: Heliaca, 2006. 1. sz., 88-89. p.
- Béres István: A kígyászölyv (*Circetus gallicus*) viselkedési és fészkelési szokásai a Zempléni-hegységben. Szakdolgozat Debrecen, Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum, 2007
- Biczó András - Péczely Péter: Display activity and seasonality of faecal sexual steroids in male great bustard (*Otis tarda* L.). Acta Biologica Hungarica. 2007 March; 58(1):21-33.
- Bleeker Maarten - Kingma - Sjouke A. - Szentirmai - István - Székely Tamás - Komdeur Jan: Body condition and clutch desertion in penduline tit *Remiz pendulinus*. Behaviour. 2005 November-December; 142(11-12):1465-1478.
- Bókony Veronika - Líker András - Székely Tamás - Kis János - Szentirmai István: A melanin alapú színezet funkciója madaraknál: a hódító fekete?. - In: Állattani közlemények, ISSN 0002-5658, 2005. (90. évf.), 2. sz., 17-28. p.
- Boldogh Sándor - Farkas Roland - Szomorad Ferenc - Szaniszló M. István: Territóriumtartó törpekuvák (*Glaucidium passerinum*)-pár megfigyelése az Aggteleki Nemzeti Parkban. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 65-68. p.
- Borbáth Péter - Zalai Tamás: Kék vércse (*Falco vespertinus*) őszi gyülekezése a Hevesi-síkon. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 39-44. p.
- Boros E.- Széll A. Kurpé I. - Németh Á. (2005): Spatial differences and periodical changes in breeding biology parameters in Hungarian Great Bustard (*Otis tarda*) populations. Aquila 112., p. 203-210.
- Boros Emil - Andrikovics Sándor - Kiss Béla - Forró László: Feeding ecology of migrating waders (*Charadrii*) at sodic-alkaline pans in the Carpathian Basin. Bird Study. 2006 March; 53(1):86-91.
- Boros Emil - Bánfi Szabolcs - Forró László: Anostracans and microcrustaceans as potential food s of waterbirds on sodic pans of the Hungarian plain. Hydrobiologia. 2006 1 September; 567:341-349.
- Boros Emil - Széll Antal - Kurpé István - Németh Ákos: Spatial differences and periodical changes in breeding biology parameters in Hungarian Great Bustard (*Otis tarda*) populations. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 203-210. p.
- Börtönbüntetés madárirásért. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 2. sz., 12. p.
- Büki József: A madártan könyvtára. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 6. sz., 18-19. p.

- Cherry MI. - Bennett ATD - Moskát Csaba: Do cuckoos choose nests of great reed warblers on the basis of host egg appearance? *Journal of Evolutionary Biology*. 2007 May; 20(3):1218-1222.
- Cherry Michael - I. Bennett - Andrew TD - Moskát Csaba: Host intra-clutch variation, cuckoo egg matching and egg rejection by great reed warblers. *Naturwissenschaften*. 2007 June; 94(6):441-447.
- Csatlakozott a háromezredik tag a Madárbarát kert programhoz. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 5. sz., 26. p.
- Cserna Zoltán, ifj.: A székesfehérvári madarászegyesület. - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2005. (12. évf.), 7. sz., 2. p.
- Csörgő Tibor: S. O. S. Madárvárta! - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2007. (62. évf.), 2. sz., 35. p.
- Dévényi K.- Francz M.- Márki Zs. (2006): Natura 2000 területek Magyarországon. Térkép.
- Drexler Szilárd: Madárbarát kert. Budapest, Cser Kiadó, 2005
- Ecsedi Zoltán - Oláh János, ifj.: A hortobágyi táj és a madárvilág együttes védelme. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 1. sz., 13, 16. p.
- Emri Tamás - Farkas Roland - Nehézy László - Zöld Barna Mihály: A törpekuvick (Glaucidium passerinum) kilencedik magyarországi előfordulása. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 169-170, 184. p.
- Emri Tamás - Gyüre Péter - Nehézy László - Zöld Barna Mihály: A fecskesirály (Larus sabini) negyedik magyarországi előfordulása. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 169, 183-184. p.
- Erdélyi Károly - Ursu Krisztina - Ferenczi Emőke - Szeredi Levente - Rátz Ferenc - Skare József - Bakonyi Tamás: Clinical and pathologic features of lineage 2 West Nile virus infections in birds of prey in Hungary. *Vector-Borne and Zoonotic Diseases*. 2007 Summer; 7(2):181-188.
- Erdős Sarolta - Szép Tibor - Báldi András - Nagy Károly: Mezőgazdasági területek felszínborításának és tájszerkezetének hatása három madárfaj gyakoriságára. - In: Tájökológiai lapok, ISSN 1589-4673, 2007. (5. évf.), 1. sz., 161-172. p.
- Európai Madármegfigyelő Napok. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 20. p.
- Európai Madármegfigyelő Napok. 2006. október 7-8.. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 4. sz., 22. p.
- Faragó S. (2005): A Magyar Vízivad Monitoring adatbázisa, 2004/2005. Nyugat-Magyarországi Egyetem, Vadgazdálkodási Intézet, Magyar Vízivad Kutató Csoport. p. 184.
- Faragó S. (2005): One-hundred-year trend of the Great Bustard (*Otis tarda*) population in the Kisalföld region. *Aquila* 112., p. 153–162.
- Faragó S. (2006): A Magyar Vízivad Monitoring adatbázisa, 2005/2006. Nyugat-Magyarországi Egyetem, Vadgazdálkodási Intézet, Magyar Vízivad Kutató Csoport. 2006. p. 180.
- Faragó Sándor: [Shooting or protection? Conflict bird species in Hungary.] Schiessen oder Schützen? Vogelarten an der Grenze der Nutzung in Ungarn. *Beitraege zur Jagd- und Wildforschung*. 2005; 30:95-107.
- Faragó Sándor: A vonuló vízivad populációk fenntartásának alapjai Magyarországon. Doktori értekezés. Sopron 2006
- Faragó Sándor: One-hundred-year trend of the Great Bustard (*Otis tarda*) population in the Kisalföld region. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 153-162. p.
- Fatér I. (2007): Hamvas rétihéja-védelmi program – 2005. *Heliaca* 2005, p. 29–33.
- Fatér Imre - Motkó Béla: Élesszemű vadpóka. Féltett madarunk, a tűzok. - In: *Vadon*, ISSN 1586-0434, 2007. 5. sz., 10-14. p.
- Fatér Imre - Tóth László - Tamás Enikő Anna: Protection of Montagu's harrier *Circus pygargus* on the Heves-Borsod Plain with special attention to nesting on agricultural habitats.
- Felmérés a Magyarországon előforduló madárfajokról. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2006. (13. évf.), 1. sz., 18. p.

- Fenyősi László: Studies of avian communities along river Drava, between 2000-2004 (Aves) = Madárközösségek vizsgálata a Dráva somogyi szakasza mentén, 2000-2004-ben. - In: Natura Somogyiensis, ISSN 1587-1908, 2005. 7. sz., 119-141. p.
- Fintha István - Pásti Csaba: A csonttollú (*Bombycilla garrulus*) előfordulása Magyarországon 1953-2005 között. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 69-85. p.
- Firmánszky G.- Petrovics Z.- Szitta T.- Solti B.- Vácz M.- Molnár I. L.- Kovács A.- Kleszó A. - Harmos K.- Kazi R. - Bagyura J. (2007): Uhu állomány adatok – 2005. Heliaca 2005, p. 50–51.
- Fiskus O. - Duhay G. - Csősz M. (szerk.) (2005): Szélenergia és természetvédelem. 29 p.
- Forintos Nikolett: Madárles Dunakeszi árterén. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 4. sz., 17. p.
- Fuisz Tibor - I. de Kort - Selvino R: Habitat-dependent call divergence in the common cuckoo: is it potential signal for assortative mating? Proceedings of the Royal Society Biological Sciences Series B. 2007 7 September; 274(1622):2093-2097.
- Gruber Ágnes: Felhívás madarak felmérésére. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2005. 10. sz., 16-17. p.
- Gyurác József - Bánhidi Péter - Csiszár Bernadett: Ritka madárfajok a Tömördi Madárvártán. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2007. 12. sz., 28-31. p.
- Gyurác József: Fészkelő és táplálkozó madárközösségek a Tömördi Madárvárta környékén 2007-ben. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2007. 12. sz., 26-28. p.
- Hadarics Tibor: A magyar madárnevek helyesírása. Békászó sas, fekete rigó és társaik. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 5. sz., 23-25. p.
- Hadarics Tibor: H5N1 avagy amit érdemes tudni a madárinfluenzáról. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 1-2. sz., 4-9. p.
- Hadarics Tibor: Új fajok a Fertő madárfaunájában 1996 és 2003 között. - In: Szélkiáltó, ISSN 1217-9705, 2006. 12. sz., 23-27. p.
- Hadarics Tibor: Új madárfajok Magyarország faunájában a Magyar Madártani Egyesület 1974-es megalakulása óta. Szakdolgozat Budapest, ELTE, 2006
- Hadarics Tibor: Válogatás 2004 legérdekesebb madártani megfigyelései közül. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 1. sz., 23-25. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2005 januárjának és februárjának érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 2. sz., 20-21. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2005 júliusának és augusztusának érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 5. sz., 22. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2005 májusának és júniusának érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 4. sz., 20-21. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2005 márciusának és áprilisának érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 3. sz., 22-23. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2005 novemberétől 2006 februárjáig terjedő időszak érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 1-2. sz., 32-34. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2005 szeptemberének és októberének érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 6. sz., 22-24. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2006 júliusának és augusztusának érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 5. sz., 23. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2006 májusának és júniusának érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 4. sz., 23. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2006 márciusának és áprilisának érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 3. sz., 22-23. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2006 szeptemberének és októberének érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 6. sz., 23. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2007 augusztusa és októbere közötti időszak érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 32. p.

- Hadarics Tibor: Válogatás 2007 februárja és áprilisa közötti időszak érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 2. sz., 33. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás 2007 májusa és júliusa közötti időszak érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 3. sz., 28. p.
- Hadarics Tibor: Válogatás a 2006 novembere és 2007 januárja közötti időszak érdekes madártani megfigyeléseiből. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 1. sz., 32. p.
- Hargitai Rita - Török János - Tóth László - Hegyi Gergely - Rosivall Balázs - Szigeti Beáta - Szöllősi Eszter: Effects of environmental conditions and parental quality on inter- and intraclutch egg-size variation in the collared flycatcher (*Ficedula albicollis*). *Auk*. 2005 April; 122(2):509-522.
- Harsányi Krisztián - Illés Péter: Adatok a Tömördi Madárvárta környékének kisemlős faunájához. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2007. 12. sz., 41-42. p.
- Hartl Éva: Madarak és Fák Napja a XX. század első felében Magyarországon. (1906-1944). Sopron, Nyugat-Magyarországi Egyetem : Erdőmérnöki Kar : Erdészeti Politikai és Ökonómiai Tanszék, 2007
- Határtalan madárirítás. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 1. sz., 12. p.
- Hauber Mark - Moskát Csaba - Bán Miklós: Experimental shift in hosts' acceptance threshold of inaccurate-mimic brood parasite eggs. *Biology Letters*. 2006 June 22; 2(2):177-180.
- Hegyi Gergely - Rosivall Balázs - Szöllősi Eszter - Hargitai Rita - Eens Marcel - Török János: A role for female ornamentation in the facultatively polygynous mating system of collared flycatchers. *Behavioral Ecology*. 2007 November-December; 18(6):1116-1122.
- Hegyi Gergely - Rosivall Balázs - Török János: Paternal age and offspring growth: separating the intrinsic quality of young from rearing effects. *Behavioral Ecology and Sociobiology*. 2006 September; 60(5):672-682.
- Hegyi Gergely - Török János - Garamszegi László Zsolt - Rosivall Balázs - Szöllősi Eszter - Hargitai Rita: Dynamics of multiple sexual signals in relation to climatic conditions. *Evolutionary Ecology Research*. 2007 October; 9(6):905-920.
- Hegyi Gergely - Török János: Developmental plasticity in a passerine bird: an experiment with collared flycatchers *Ficedula albicollis*. *Journal of Avian Biology*. 2007 May; 38(3):327-334.
- Honza Marcel - Voslajerova Katerina - Moskát Csaba: Eviction behaviour of the common cuckoo *Cuculus canorus* chicks. *Journal of Avian Biology*. 2007 May; 38(3):385-389.
- Horváth Győző - Molnár Dániel - Németh Tamás - Csete Sándor: Landscape ecological analysis of barn owl pellet data from the Drava lowlands, Hungary. *Natura Somogyiensis*. 2005; 7:179-189.
- Horváth Márton - Demeter Iván - Kovács András - Fatér Imre - Bagyura János: A parlagi sas az Európai Unió természeti kincse. A ritka ragadozómadarat 2005-ben az év madarának választották. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2005. 1. sz., 6-10. p.
- Horváth Márton - Vili Nóra - Kalmár Lajos: Madarat tolláról.... - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 1. sz., 6. p.
- Horváth Róbert - Habarics Béla: Fokozottan védett ragadozó madár megfigyelések a Szatmár-Beregi Tájvédelmi Körzetben, 2005-ben. - In: Heliaca, 2005. 1. sz., 72-73. p.
- Horváth Zoltán - Pintér Tamás: A hazai rétisas (*Haliaeetus albicilla*)-állomány fészkelőhely-választása a 2000. év felmérései alapján. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 23-32. p.
- Horváth Zoltán: Újabb adat egerészölyvfőka rétisásfészkekben történő megfigyeléséről. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 165, 179-180. p.
- III. Szatmár-Beregi Madarász Napok. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 2. sz., 12. p.
- Illés Péter: Volt egyszer... két téli madárgyűrűző tábor. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2007. 12. sz., 57-58. p.
- Ismerje meg a kertje madárvendégeit!. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 1-2. sz., 21. p.

- Jávor Benedek - Jordán Ferenc - Török János: A comparative sink web analysis of two bird species in two habitats: trophic structure, functionality, aggregation and system-level indication. *Community Ecology*. 2005; 6(1):13-22.
- Juhász Lajos: "A magyar nép kedves madara" : A fehér gólya. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 3. sz., 11-13. p.
- Juhász Lajos: "A tavaszváró madár". A széncinege. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2006. (13. évf.), 2. sz., 20-22. p.
- Juhász Lajos: "Etessétek az ég madarait". A téli madáretető vendégei. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2005. (12. évf.), 12. sz., 8-11. p.
- Juhász Lajos: Az alföld madara: A sárga billegető. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2006. (13. évf.), 7. sz., 16-17. p.
- Juhász Lajos: A közösség madara! : A csóka. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 10. sz., 20-21. p.
- Juhász Lajos: A köztünk élő madár! : A füsti fecske. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 4. sz., 20-22. p.
- Juhász Lajos: A madárbarát London. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2005. (12. évf.), 10. sz., 4-7. p.
- Juhász Lajos: A tavaszkialtó madár! : A csuszka. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 2. sz., 23-25. p.
- Juhász Lajos: A veréb is madár! : A házi veréb. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 1. sz., 24-27. p.
- Juhász Lajos: Erdők, mezők hétköznapi madara : a mezei veréb. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2006. (13. évf.), 3. sz., 20-23. p.
- Juhász Lajos: Hegyvidéki fenyvesek madarai. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 8. sz., 19-21. p.
- Juhász Lajos: Madarak vándorúton. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2005. (12. évf.), 9. sz., 4-8. p.
- Juhász Lajos: Madarászélmények a nyári üdülés alatt. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 7. sz., 20-22. p.
- Juhász Lajos: Mik rejtőznek az odúk mélyén? Pillanatkép az odúlakú madarak életéből. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2005. (12. évf.), 6. sz., 20-22. p.
- Juhász Lajos: Termésdíszek az ágakon : Madaraink tápláléka. - In: *Díszmadár magazin*, ISSN 1218-4098, 2006. (13. évf.), 12. sz., 27-29. p.
- Kalocsa B. - Tamás E. A. (2006): A fekete gólya állománykövetése és gyakorlati védelmi intézkedések a Duna-Dráva Nemzeti Park gemenci területein, 1992–2005. *Paeonia* 2., p. 89–106.
- Kalocsa Béla - Tamás Enikő Anna: An analysis of nesting data of black storks *Ciconia nigra* in the Gemenc region of the Danube-Drava National Park (1992-2003). *Biota (Race)*. 2006; 7(1-2):47-50.
- Kalocsa Béla - Tamás Enikő Anna: An evaluation of colour ringing recoveries of black storks *Ciconia nigra* in Hungary. *Biota (Race)*. 2006; 7(1-2):51-56.
- Kalotás Zs. (2005): A Duna-Dráva Nemzeti Park. 240 p.
- Karcza Zsolt - Halmos Gergő: A Madárgyűrűzési központ 2003. évi jelentése. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 95-127. p.
- Karcza Zsolt - Marosi Róbert: A Madárgyűrűzési Központ 2004-2005. évi jelentése. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 123-162. p.
- Karcza Zsolt: "A 234 éves madár" avagy érdekességek a Madárgyűrűzési Központ archívumából 2.. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 3. sz., 6. p.
- Karcza Zsolt: A Madárgyűrűzési Központ 2005. évi rövid munkabeszámolója. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 3. sz., 4-5. p.
- Karcza Zsolt: Török gyerek elvágta; avagy érdekességek a Madárgyűrűzési Adatbank archívumából. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 1-2. sz., 12-13. p.

- Katona Csaba: A darázsölyv (*Pernis apivorus*), az egerészölyv (*Buteo buteo*), héja (*Accipiter gentilis*) és a holló (*Corvus corax*) fészkelésének vizsgálata a Heves-Borsodi-dombságon 1996-1998 között. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 39-42. p.
- Katona Csaba: A hegyi billegető (*Motacilla cinerea*) első bizonyított költése a Heves-Borsodi-dombságon. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 224-225, 237-238. p.
- Katona Csaba: Gulipánok (*Recurvirostra avosetta*) fészkelése az Északi-középhegység peremén. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 221-222, 234-235. p.
- Katona Csaba: Halvány gezék (*Hippolais pallida*) a Bükk-vidéken. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 226-227, 239-240. p.
- Katona Csaba: Kék vércse (*Falco vespertinus*) fészkelése Rimaszombat határában. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 166, 180. p.
- Katona Mihály: Urbanizálódó madaraink. Madártani kutatások a Tiszazugban. Kunszentmárton, Kunszentmártoni Csillagászati, Környezet- és Természetvédő Egyesület, 2007
- Kelemen Tibor: Madarak és Fák Napja országos verseny területi fordulója Szombathelyen. - In: *Cinege* : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2006. 11. sz., 60-61. p.
- Kelemen Tibor: Madarak és Fák Napja országos verseny területi fordulója, Szombathely, 2005. - In: *Cinege* : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2005. 10. sz., 65. p.
- Kelemen Tibor: Madaras megfigyelések Szombathelyről. - In: *Cinege* : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2005. 10. sz., 29-34. p.
- Kereki Albert: A Madarak és Fák Napja. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 1-2. sz., 18-19. p.
- Kertész Virág - Bakonyi Gábor - Farkas Beáta: Water pollution by Cu and Pb can adversely affect mallard embryonic development. *Ecotoxicology and Environmental Safety*. 2006 September; 65(1):67-73.
- Keserű Mihály - Juhász Éva - Szabó Rita - Tavaszi Judit - Várnagy László: Három növényvédő szer egyedi méreghatásának vizsgálata madárteratológiai tesztben. - In: *Növényvédelem*, ISSN 0133-0829, 2007. (43. évf.), 3. sz., 113-119. p.
- Keszeg Tibor - Sár József - Dudás György - Zelenák Károly: Béka látta madárodú - Bogármúzeum magánkezdeményezésre - A madarak éjszakái. - In: *Természetbúvár*, ISSN 0866-1510, 2006. (61. évf.), 6. sz., 39. p.
- Kiss Ádám: Madárdalos pusztá: a 2004. évi Herman Ottó-verseny díjazott kiselőadása. - In: *Természetbúvár*, ISSN 0866-1510, 2005. (60. évf.), 3. sz., 41. p.
- Klein Ákos - Nagy Tibor - Csörgő Tibor - Mátyás Róbert: Exterior nest-boxes may negatively affect barn owl *Tyto alba* survival: an ecological trap. *Bird Conservation International*. 2007 September; 17(3):273-281.
- Kordos László: Szemelvények a magyarországi madárfauna történetéből. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 6. sz., 10-14. p.
- Kotymán László: A vörös vércse (*Falco tinnunculus*) fészkelése talajon. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 219-220, 232-233. p.
- Kotymán László: Megfigyelések a kerecsensólyom (*Falco cherrug*) viselkedéséről. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 219, 232. p.
- Kovács András: Parlagisas-védelmi kezelési javaslatok. Budapest, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, 2005
- Kovács Anikó - Batáry Péter - Báldi András: Különböző intenzitással kezelt szántóföldek madár és növény fajszámának és abundanciájának összehasonlítása. - In: *Természetvédelmi közlemények*, ISSN 1216-4585, 2007. 13. sz., 371-378. p.
- Kovács G. (2005): Változások a Hortobágyon és annak ornizában. Hortobágyi mozaikok. p. 91–111.
- Kovács Gábor - Kovács Gergely Károly: Énekes hattyúk (*Cygnus cygnus*) és apácaludak (*Branta leucopsis*) nyári megjelenése 2005-ben a Hortobágyon. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 163-164, 177-178. p.

- Kovács Gábor: A 2006-os árvízi és belvízi árasztások hatása a Hortobágy déli és nyugati területeinek madárvilágára. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 21-38. p.
- Kovács Gábor: Amerikai madárvendég a Hortobágyon. [*Bartramia longicauda*]. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 24. p.
- Kovács Gábor: Bölömbikák (*Botaurus stellaris*) csoportos légi harca. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 163, 177. p.
- Kovács Gábor: Búbospacsirták (*Galerida cristata*) csapatos téli megjelenése szikes pusztai élőhelyeken. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 170-171, 185. p.
- Kovács Gábor: Dolmányos varjú (*Corvus corone cornix*) sikeres költése egy hortobágyi vésett kútágasban. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 176, 191. p.
- Kovács Gábor: Foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*) fészkelése löszpuszta-gyepen. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 173-174, 187-188. p.
- Kovács Gábor: Fűrj (*Coturnix coturnix*) előfordulása vízi élőhelyeken. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 221, 234. p.
- Kovács Gábor: Hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) különös zsákmányolása. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 218, 231. p.
- Kovács Gábor: Kékbegy (*Luscinia svecica*)-fióka éneklése július végén. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 172-173, 187. p.
- Kovács Gábor: Kiszáradt fákon éneklő nádírigók (*Acrocephalus arundinaceus*). - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 226, 239. p.
- Kovács Gábor: Megfigyelés a Hortobágyon átnyaraló darvak (*Grus grus*) szikes pusztai táplálkozásáról. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 167, 181. p.
- Kovács Gábor: Megfigyelések a fakó rétihéja (*Circus macrourus*) 2004-es őszi mozgalmáról és zsákmányolási kísérleteiről a Hortobágyon. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 218-219, 231-232. p.
- Kovács Gábor: Nagy őrgébics (*Lanius excubitor*) különös zsákmányolása sekély vízből. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 175-176, 190. p.
- Kovács Gergely Károly: Haris (*Crex crex*) Debrecen belterületén. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 166-167, 180-181. p.
- Kovács Péter - Szinetár Csaba: Újabb adatok a Tömördi Madárvárta pókfaunájához IV. Az Ablánc-patak menti égeres talajlakó pókközösségének vizsgálata. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2007. 12. sz., 46-48. p.
- Langgemach, Torsten - Litzbarski, Heinz: Results of artificial breeding in the German Great Bustard (*Otis tarda*) Conservation Project. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 191-202. p.
- Langgemach, Torsten: Predation management to improve the reproductive success of the Great Bustard (*Otis tarda*) in Germany. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 151-152. p.
- Lanszki József.: A kuvik (*Athene noctua*) táplálék-összetétele egy Somogy megyei külvárosi élőhelyen. Natura Somogyiensis. 2006; 9:315-324.
- Lendvai Ádám - Liker András - Barta Zoltán: The effects of energy reserves and dominance on the use of social-foraging strategies in the house sparrow. Animal Behaviour. 2006 October; 72(4):747-752.
- Lendvai Csaba: A nagy kócsag, avagy a természetvédelem jelképének sikertörténete. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 5. sz., 4-7. p.
- Lendvai Csaba: Madarászúton Gambiában. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 4. sz., 8-12. p.
- Lengyel Szabolcs: Benefits of large broods by higher chick survival and better territories in a precocial shorebird. Behavioral Ecology and Sociobiology. 2007 February; 61(4):589-598.
- Lengyel Szabolcs: Spatial differences in breeding success in the pied avocet *Recurvirostra avosetta*: effects of habitat on hatching success and chick survival. Journal of Avian Biology. 2006 July; 37(4):381-395.

- Liker András: "A veréb is madár" - de még milyen!. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2006. 5. sz., 36-39. p.
- Liszákné Bocskay Zsuzsa: Matematika és madarászat. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 3. sz., 37. p.
- Lovászi Péter: A fehér gólya (*Ciconia ciconia*) fészekrakóhely-választásának természetvédelmi vonatkozásai Magyarországon. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 9-14. p.
- Lovászi Péter: Az év madara: A tövisszúró gébics. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 1-2. sz., 10-11. p.
- Lovászi Péter: Az év madara: a tövisszúró gébics. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2006. 1. sz., 8-9. p.
- Lovranits Júlia: Madarászok Fejér megyében. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 6. sz., 1315. p.
- Lőrincz Csilla: Madarász ovi 2005. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2005. 10. sz., 66-67. p.
- Lőrincz Csilla: Madarász ovi 2006. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2006. 11. sz., 58-59. p.
- Lőrincz Csilla: Madáretetőm madarai gyermekrajz pályázat 2005-ben. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2005. 10. sz., 68-69. p.
- Lőrincz Csilla: Madáretetőm madarai gyermekrajzpályázat 2006. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2006. 11. sz., 56-58. p.
- Madarak a ragasztóban. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 4. sz., 22. p.
- Madarak és Fák Napja országos verseny. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 6. sz., 17. p.
- Madarak és Fák Napja versenyfelhívás. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 1. sz., 21. p.
- Madarak és Fák Napja. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 3. sz., 17. p.
- Madarak és Fák Napja. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 2. sz., 22. p.
- Madarász ovi és Madarász sulis címmel oktatócsomagot adott ki az MME. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 2. sz., 16. p.
- Madarász szemmel a Tisza-tónál. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2007. 4. sz., 48. p.
- Madárbarát kert - reklámfilm. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 4. sz., 25. p.
- Madárbarát mintakertek. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 4. sz., 25. p.
- Madáretetés. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 6. sz., 24-25. p.
- Madáretető túrák. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 5. sz., 14. p.
- Madáretető túrák. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 21. p.
- Madárfarok-mustra. - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2006. (61. évf.), 3. sz., 15. p.
- Madárfarok-mustra. - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2007. (62. évf.), 2. sz., 15. p.
- Madárfarok-válasz. - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2006. (61. évf.), 4. sz., 14. p.
- Madárfarok-válasz. - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2007. (62. évf.), 3. sz., 14. p.
- Madárkarácsony. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 6. sz., 26. p.
- Madárökológiai előadóülés. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 2. sz., 22. p.
- Magyar Gábor: Ecsedi Zoltán (szerk.): A Hortobágy madárvilága. Hortobágy Természetvédelmi Egyesület, Balmazújváros, 2004. 588 oldal számos színes fényképpel, Kókay Szabolcs és Nagy Gyula szövegekkel illusztrálva. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 197-198. p.
- Magyar Gábor: Honosodó madaraink: szállóvendégekből itt lakók. - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2007. (62. évf.), 5. sz., 16-17. p.
- Magyar Gábor: Linné szellemében. Tudományos madárnevek - mikor és hogyan használjuk őket helyesen?. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 3. sz., 18-20. p.
- Magyar Gábor: Magevők, Húsevők, mindenevők: madaraink étlapja. - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2007. (62. évf.), 2. sz., 32-34. p.

- Magyar Gábor: Megjegyzések néhány vitatott fajról Magyarország madarainak névjegyzékében. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 53-72. p.
- Magyar Gábor: Szárnyaló költözés - vírusteherrel: a madárvonulás országútjai. - In: Természetbúvár, ISSN 0866-1510, 2006. (61. évf.), 2. sz., 10-12. p.
- Márta Kriszta: A (mezei) veréb is madár! - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 1. sz., 14-16. p.
- Mátrai Norbert - Gyurácz József - Bank László: A nádi tücsökmadár (*Locustella luscinioides*) őszi vonulása egy dél-magyarországi nádasban. Állattani Közlemények. 2006; 91(1):19-28.
- Mészáros Anita - Tóth Zoltán - Pásztor Erzsébet: Body mass of female great tits (*Parus major*) at egg laying. Journal of Ornithology. 2006 July; 147(3):414-418.
- Mészáros Anna Lília - Kajdócsi Szabolcs - Szentirmai István - Komdeur Jan - Székely Tamás: Breeding site fidelity in penduline tit *Remiz pendulinus* in Southern Hungary. European Journal of Wildlife Research. 2006 March; 52(1):39-42.
- Michl Gábor: A gyilkos kór madárszárnyakon érkezett. Madárinfluenza. Budapest, Medicina Könyvkiadó, 2006
- Mogyorósi Sándor: A Fertő-tó öblözeteinek és belső tavainak szerepe egyes vízimadár-fajok vonulásában. Szakdolgozat Debrecen, Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum, Mezőgazdaságtudományi Kar, 2006
- Molnár Attila: Hortobágyi mozaikok. Debrecen, Hortobágyi Nemzeti Park Ig., 2005
- Molnár Csaba - Tóth Lilla: Madarak, vadak, etológusok. - In: Természet világa : természettudományi közlöny, ISSN 0040-3717, 2007. (138. évf.), 1. sz., 10-13. p.
- Mónus Ferenc - Barta Zoltán: Repeatability analysis of egg shape in a wild Tree Sparrow (*Passer montanus*) population: a sensitive method for egg shape description. - In: Acta zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae, ISSN 1217-8837, 2005. (51. évf.), 2. sz., 151-162. p.
- Moskát Csaba - Barta Zoltán - Hauber ME. - Honza M.: High synchrony of egg laying in common cuckoos (*Cuculus canorus*) and their great reed warbler (*Acrocephalus arundinaceus*) hosts. Ethology Ecology and Evolution. 2006 July; 18(2):159-167.
- Moskát Csaba - Hauber Mark: Conflict between egg recognition and egg rejection decisions in common cuckoo (*Cuculus canorus*) hosts. Animal Cognition. 2007 October; 10(4):377-386.
- Motkó Béla: Madarászbarát víztaposó. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 22. p.
- Nagy Cs. (2007): A Fertő-Hanság Nemzeti Park. Ahol a puszták véget érnek. 208 p.
- Nagy Gábor: Új adatok a Mecsek madárfaunájának ismeretéhez (Aves). - In: Acta naturalia Pannonica, ISSN 1788-9413, 2007. 2. sz., 187-188. p.
- Nagy Károly: Legyen Ön is madárszámláló! - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2007. 4. sz., 28-29. p.
- Nagy Sándor: "Madarak és Fák Napja" Országos Verseny. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 3. sz., 26. p.
- Nagy Zsanett: Madarak - más kép(p). - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2006. (13. évf.), 12. sz., 19. p.
- Németh Ákos - Pigniczki Csaba: A vastagsőrű füzike (*Phylloscopus schwarzi*) harmadik magyarországi adata az izsáki Kolon-tóról. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 49-51. p.
- Nemzetközi Madármegfigyelő Napok. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 5. sz., 16-17. p.
- Oláh János, ifj. - Zalai Tamás: A szélesfarkú halfarkas (*Stercorarius pomarinus*) XX. századi előfordulásai Magyarországon különös tekintettel 1999-es inváziójára. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 43-48. p.
- Oláh János, ifj.: Rendhagyó sárjáró (*Limicola falcinellus*)-vonulás Magyarországon 2004-ben. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 53-63. p.
- Orbán Zoltán: Tanulmányúton a királyi madarászoknál. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 3. sz., 18-20. p.

- Osborne, Patrick E. - Fraser, Anna M. P.: Re-introducing Great Bustards (*Otis tarda*) to Britain: context, challenges and first results. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 175-182. p.
- Őszi madárvonulás a kertben. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 4. sz., 24. p.
- Palatitz P. - Solt Sz. - Fehérvári P. (2007): Kékvércse-védelmi Munkacsoport 2005. évi beszámolója. *Heliaca* 2005, p. 12-17.
- Pálmai Nimród - Deim Zoltán - Erdélyi Károly - Bálint Ádám - Márton Lázár - Glavits Róbert: Gross- and histopathological lesions caused by highly pathogenic avian influenza virus (H5N1) in mute swans (*Cygnus olor*). Preliminary report. *Magyar Állatorvosok Lapja*. 2006 May; 128(5):265-272.
- Pálmai Nimród - Erdélyi Károly - Bálint Ádám - Márton Lázár - Dán Ádám - Deim Zoltán - Ursu Krisztina - Londt Brandon - Z. Brown - Ian H. - Glavits - Róbert: Pathobiology of highly pathogenic avian influenza virus (H5N1) infection in mute swans (*Cygnus olor*). *Avian Pathology*. 2007 June; 36(3):245-249.
- Pap Péter László - Tökölyi Jácint - Szép Tibor: Host-symbiont relationship and abundance of feather mites in relation to age and body condition of the barn swallow (*Hirundo rustica*): an experimental study. *Canadian Journal of Zoology*. 2005 August; 83(8):1059-1066.
- Pápai Gábor: Madarak és Fák Napja 1906-2006. - In: *Erdészeti lapok*, ISSN 1215-0398, 2007. (142. évf.), 5. sz., 166. p.
- Parlagi sas (az év madara). - In: *Természetbúvár*, ISSN 0866-1510, 2005. (60. évf.), 1. sz., 24-25. p.
- Pásti Csaba: A csonttollúak (*Bombycilla garrulus*) újabb hazai inváziója 2005/2006 telén. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 171-172, 185-187. p.
- Pásti Csaba: Bütykös ásólúd (*Tadorna tadorna*) újabb hazai fészkelése. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 215-216, 228-229. p.
- Pauliny Angéla - Wágner Richárd - Augustin Jakob - Szép Tibor - Blomqvist Donald: Age-independent telomere length predicts fitness in two bird species. *Molecular Ecology*. 2006 May; 15(6):1681-1687.
- Pellinger A. (2006): A sarlósfecske (*Apus apus*) költésbiológiai vizsgálata Sopronban. Study of the breeding biology of the Swift (*Apus apus*) in Sopron. *Szélkiáltó* 12., p. 3-15.
- Pellinger A.- Mogyorósi S. - Hadarics T. (2005): Expansion of Shelduck (*Tadorna tadorna* L.) in Hungary. In: *Goose 2005. 9th Annual Meeting of Goose Specialist Group of Wetlands International*. 5-9. November 2005 Sopron, Hungary. Abstracts. Institute of Wildlife Management, Faculty of Forestry, University of West Hungary, Sopron. p. [51].
- Pellinger Attila - Váczi Miklós: Factors endangering the Great Bustard (*Otis tarda*) population of the Kisalföld and nature conservation measures to protect the species. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 211-213. p.
- Pellinger Attila: Csörgő réce (*Anas crecca*) fészkelése Mekszikópusztán. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 216-217, 229-230. p.
- Pellinger Attila: Üstökösreçe (*Netta rufina*) első fészkelése a petőházi cukorgyár ülepítőtavain. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 217, 230. p.
- Petárdák és madarak. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 1. sz., 12. p.
- Pigniczki Csaba - Karcza Zsolt: First results of spoonbill colour-ringing project in Hungary (2003-2005). *EUROSITE Spoonbill Network Newsletter*. 2006 March; 4:8-9.
- Pigniczki Csaba: A széki lile (*Charadrius alexandrinus*) állományának alakulása Magyarországon a 2000-es évek elején. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 45-51. p.
- Pigniczki Csaba: Az év madara: a kanalasgém. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 8-10. p.
- PMS - a madarak védelmében. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 35. p.
- Práger Anna: Population estimates, trends and synchronised census of Great Bustard (*Otis tarda*) in Hungary. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 143-150. p.

- Práger Anna: Species conservation and site management of the Great Bustard (*Otis tarda*) in Hungary. Masters Project (ENVS698) San Francisco, University of San Francisco, 2006
- Prommer M. - Bagyura J. (2007): Vándorsólyom-védelmi program – 2005. *Heliaca* 2005, p. 21–26.
- Prommer Mátyás: Átnyaraló pusztai ölyv (*Buteo rufinus*) Esztergom környékén. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 164-165, 178-179. p.
- Prommer Mátyás: Az esztergomi bazilika ragadozó madarai. - In: *Heliaca*, 2006. 1. sz., 82-85. p.
- Purger Jenő - Mészáros József - Lidia A. Possible effects of nest predation on the breeding success of ferruginous ducks *Aythya nyroca*. *Bird Conservation International*. 2006 December; 16(4):309-316.
- Rékási József - Haraszthy László: Adatok a gyurgyalag (*Merops apiaster*) táplálkozásához köpetei alapján. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 223, 236. p.
- Rékási József - Kiss J. Botond: Újabb adatok a hreciscai (Románia) pelikántelegen fészkelő gödények rágótetveiről. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 215, 228. p.
- Rékási József - Saxena, Arun Kumar: A new Phthiraptera species (Philopteridae) from the Red Avadavat (*Amandava amandava*). - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 87-93. p.
- Rékási József: Adatok a Fertő-Hanság Nemzeti Parkban 2002-ben gyűrzött madarokról gyűjtött rágótetvekről (Phthiraptera). - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 168-169, 182-183. p.
- Rózsa Lajos: Madarak és albérlők. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 2. sz., 22-24. p.
- Sályi Gábor: Vadon élő állatok, elsősorban védett madarak növényvédő szer mérgezései, különös tekintettel a karbofurán okozta kártételre. - In: *Paeonia : a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság értesítője*, 2006. 2. sz., 107-117. p.
- Sasvári Lajos - Hegyi Zoltán - Péczely Péter: Maternal condition affects the offspring testosterone concentration in early nestling period: an experimental test on tawny owls. *Ethology*. 2006 April; 112(4):355-361.
- Sasvári Lajos - Hegyi Zoltán: Effects of breeding experience on nest-site choice and the reproductive performance of tawny owls (*Strix aluco*). *Journal of Raptor Research*. 2005 March; 39(1):26-35.
- Sasvári Lajos - Nishiumi Isao: Environmental conditions affect offspring sex-ratio variation and adult survival in tawny owls. *Condor*. 2005 May; 107(2):321-326.
- Sasvári Lajos: Társas kapcsolódás és a reprodukció adaptív összefüggése madarakon. Doktori értekezés tézisei 2006
- Schmidt András: Berki poszáta (*Cettia cetti*) költése a Kis-Balatonban. - In: *Aquila*, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 225-226, 238-239. p.
- Schmidt Egon: Bajban vonuló madarak: lekésik a hernyóinváziót. - In: *Természetbúvár*, ISSN 0866-1510, 2006. (61. évf.), 5. sz., 37. p.
- Schmidt Egon: Harsogó madárdal. - In: *Természetbúvár*, ISSN 0866-1510, 2007. (62. évf.), 2. sz., 13-15. p.
- Schmidt Egon: Kevesebb madár. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 24. p.
- Schmidt Egon: Madarak az antennán. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 1. sz., 33. p.
- Schmidt Egon: Madarak és.... - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 3. sz., 24. p.
- Schmidt Egon: Madárfüttyös tavasz. - In: *Természetbúvár*, ISSN 0866-1510, 2005. (60. évf.), 2. sz., 13-15. p.
- Schmidt Egon: Ne csak madarakat!. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 1-2. sz., 36. p.
- Schmidt Egon: Szívében midig madarász volt. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 6. sz., 9. p.
- Schmidt Emese: Mitikus madarak. - In: *Madártávlat*, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 5. sz., 25. p.

- Schmidt Emese: Természettudatos oktatás. Madarász programok óvodás és általános iskolás gyerekeknek. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 36. p.
- Selmezi Kovács Ádám: Madárinfluenza Magyarországon - régen és most. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2006. 2. sz., 12-15. p.
- Selmezi Kovács Ádám: Visszatapsolt hattyúdal. Régi-új fészkelő a hazai madárfaunában. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2007. 5. sz., 15-17. p.
- Simit, Dogan - Yardim, Ümit: Madárvonulás monitorozása a Boszporusznál. - In: Heliaca, 2006. 1. sz., 73-74. p.
- Simon Adrienn: A kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmeus*) hazai helyzete és gazdálkodási vonatkozásai. Gödöllő, SzIE Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar : Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, 2007
- Simon László: Madárgyűrűzési központ - Denevérgyűrűzési központ. - In: Magyar Denevérvédelmi Konferencia, 2005. 2-4. sz., 135-139. p.
- Solti Béla: Az uhu (*Bubo bubo*) a Mátrában 1996-2006. *Folia Historico Naturalia Musei Matraensis*. 2006; 30:285-295.
- Solti Béla: Nyílfarkú halfarkas (*Stercorarius longicaudatus*) előfordulása Érden. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 167-168, 182. p.
- Szabadban, szabadon - együttműködésben Magyarország madaraiért. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 30-31. p.
- Szabó Balázs - Végyári Zsolt: Population trends, habitat selection and conservation status of the ferruginous duck in Hungary.
- Szállj el, nagy madár! - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 5. sz., 15. p.
- Szmadám György: "Hithcock madarai" Budapesten. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 3. sz., 25. p.
- Szmadám György: A magyarság jeles madarai 1. A kócsagtól a daruig. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2006. 6. sz., 8-11. p.
- Szentirmai István - Székely Tamás - Líker András: The influence of nest size on heat loss of Penduline Tit eggs. - In: *Acta zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, ISSN 1217-8837, 2005. (51. évf.), 1. sz., 59-66. p.
- Szép T. - Nagy K. (2006): Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) 1999-2005. Magyarország természeti állapota az EU-csatlakozáskor, az adatok fényében. Madártávlat, 13. évf., 1-2. sz., 14-17. p.
- Szép Tibor - Nagy Károly: Magyarország természeti állapota az EU csatlakozáskor az MME Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) 1999-2005 adatai alapján. - In: Természetvédelmi közlemények, ISSN 1216-4585, 2006. 12. sz., 5-16. p.
- Szép Tibor - Nagy Károly: Mindennapi Madaraink Monitoringja (MMM) 1999-2005. Magyarország természeti állapota az EU-csatlakozáskor, az adatok fényében. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 1-2. sz., 14-17. p.
- Szinai Péter: A bütykös hattyú (*Cygnus olor*) és helyzete Magyarországon. Debrecen, Debreceni Egyetem, Természetvédelmi Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék, 2006
- Szinai Péter: The present status of pygmy cormorants (*Phalacrocorax pygmeus*) in Hungary. *Wetlands International Cormorant Research Group Bulletin*. 2005 July; 6:19-20.
- Szőllősi Eszter - Rosivall Balázs - Török János: Is hatching asynchrony beneficial for the brood? *Behavioral Ecology*. 2007 March-April; 18(2):420-426.
- Tamás Enikő Anna - Kalocsa Béla - Strazds Maris: The 4th International Conference on the Black Stork. *Biota (Race)*. 2006; 7(1-2):1-125.
- Tamás Enikő Anna - Kalocsa Béla: Management-related problems of floodplain habitats for the Black stork (*Ciconia nigra*). *Archiv fuer Hydrobiologie Supplement*. 2005; 155(1-4):483-490.
- Tamás Enikő Anna - Kalocsa Béla: The diet of young and feeding places of adult's black storks *Ciconia nigra* in Gemenc. *Biota (Race)*. 2006; 7(1-2):103-107.
- Tardy J. (szerk.) (2007): A magyarországi vadvizek világa. 420 p.

- Terepmadarász Találkozó és Madarász Futam. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2005. (12. évf.), 3. sz., 17. p.
- Tóth Zoltán - Horváth Győző - Müller Ernő: Investigation of the mortality of a local barn owl population using key factor analysis. Italian Journal of Zoology (Modena). 2005; 72(3):229-234.
- Tóth Zsigmond: A kék madár. Tollas a háta, koronás a feje. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2007. 3. sz., 20-21. p.
- Tóth Zsigmond: A veszprémi Kittenberger Kálmán Állatkert madárvilága. - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 3. sz., 24-27. p.
- Tóth Zsigmond: Madarászszemmel Magyarország állatkertjeiben (1.) : A Szegedi Vadaspark madárvilága. - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2006. (13. évf.), 5. sz., 24-27. p.
- Tóth Zsigmond: Madarászszemmel Magyarország állatkertjeiben (7.) A debreceni Nagyerdei Kultúrpark madárvilága. - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 7. sz., 24-27. p.
- Tóth Zsigmond: Madárvásár. - In: Vadon, ISSN 1586-0434, 2006. 6. sz., 30-31. p.
- Török Hunor Attila - Petrilláné Bartha Enikő: Vándorfűzike (*Phylloscopus inornatus*) előfordulása a barabási Kaszonyi-hegyen. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2006. 113. évf., 174-175, 188-190. p.
- Török Hunor Attila: Réti cankó (*Tringa glareola*) fészekvédő viselkedése a Nyíregyháza melletti Nyírjes-sziken. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 222-223, 235-236. p.
- Trnka, A. - Szinai Péter - Hosek, V.: Daytime activity of reed passerine birds based on mist-netting. - In: Acta zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae, ISSN 1217-8837, 2006. (52. évf.), 4. sz., 417-425. p.
- Tucakov Marko - Kalocsa Béla - Tamás Enikő Anna - Zuljevic Antun - Erg Boris - Deme Tamás: The black stork *Ciconia nigra* between the Sio Channel and the Drava River in the central Danube floodplain: transboundary monitoring and protection plan. Biota (Race). 2006; 7(1-2):109-118.
- Tucakov, Marko: Migration dynamic of Common Pochard (*Aythya ferina*) and Ferruginous Duck (*Aythya nyroca*) on Kolut fishpond, northern Serbia. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 15-22. p.
- Turny Zoltán: Érdekes madármegfigyelések a Budai-hegységben, 2006-ban. - In: Heliaca, 2006. 1. sz., 89-90. p.
- Váczi Miklós: Adatok egyes ritka madárfajok helyzetéhez a Kisalföldön. - In: Szélkiáltó, ISSN 1217-9705, 2006. 12. sz., 16-19. p.
- Váczi Miklós: Érdekes adatok ritka madárfajokról a Kisalföldön. - In: Heliaca, 2005. 1. sz., 114-115. p.
- Váczi Miklós: Téli ragadozó madár számlálások eredményei a Kisalföldön. - In: Heliaca, 2005. 1. sz., 113-114. p.
- Van Dijk - Rene E - Szentirmai István - Komdeur Jan - Székely Tamás: Sexual conflict over parental care in penduline tits *Remiz pendulinus*: the process of clutch desertion. Ibis. 2007 July; 149(3):530-534.
- Vándor Barbara: Fiókák, madarak, emberek. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 2. sz., 36-37. p.
- Vándor Barbara: Madarászás a kertben. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 3. sz., 34-36. p.
- Vándor Barbara: Téli madáretetés. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2007. (14. évf.), 4. sz., 33-34. p.
- Varga László: A gyöngyöshermáni kavicsbánya-tavon 2005-ben végzett madármegfigyelések összegzése. - In: Cinege : vasi madártani tájékoztató, ISSN 1416-6356, 2005. 10. sz., 27-29. p.
- Varga Sándor: Európa legszebb madarai, a zsezsék (1.). - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 6. sz., 20-22. p.

- Varga Sándor: Európa legszebb madarai, a zsezsék (2.). - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 7. sz., 16-18. p.
- Varga Sándor: Európa legszebb madarai, a zsezsék (3.). - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 8. sz., 16-18. p.
- Varga Sándor: Európa legszebb madarai, a zsezsék (4.). - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2007. (14. évf.), 9. sz., 16-17. p.
- Varga Sándor: Madárparadicsom Straubingban. - In: Díszmadár magazin, ISSN 1218-4098, 2005. (12. évf.), 2. sz., 26-28. p.
- Vasuta Gábor: Tengeri récék és társaik a "magyar tengeren". Téli madarászat a Balaton körül. - In: Madártávlat, ISSN 1217-7156, 2006. (13. évf.), 6. sz., 20-22. p.
- Végvári Zsolt - Fenyvesi László - Kapocsi István - Kovács Gábor - Lelkes András - Pellinger Attila - Pigniczki Csaba - Szilágyi Attila - Szinai Péter - Vasas András: Population dynamics of the spoonbill in Hungary and its colony site selection in the Hortobágy National Park. EUROSITE Spoonbill Network Newsletter. 2006 March; 4:1-7.
- Végvári Zsolt - Kapocsi István: Habitat use, nest site selection and conservation status of the Great Bustard (*Otis tarda*) in the Hortobágy National Park between 1999-2004. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 169-174. p.
- Végvári Zsolt: A Hortobágy madárvilága, The Birdlife of the Hortobágy, Die Vogelwelt der Hortobágy. Hortobágyi Nemzeti Park Ig., 2006
- Verma, Ashok: Observations on the plumage and moulting of Eurasian Marsh Harrier (*Circus aeruginosus*) wintering in India. - In: Aquila, ISSN 0374-5708, 2005. 112. évf., 33-37. p.
- Winkler Dániel: Ecological succession of breeding bird communities in deciduous and coniferous forests in the Sopron Mountains, Hungary = Fészkelő madárközösségek szukcessziójának vizsgálata a Soproni-hegység lomb- és fenyő állományaiban. - In: Acta silvatica et lignaria Hungarica, ISSN 1786-691X, 2005. 1. évf., 49-58. p.

Internetes honlap:

2004. májusában épült ki a Magyarországon előforduló, elsősorban a szórványos és ritka madárfajok adatait gyűjtő on-line interaktív adatbázis, amely a www.birding.hu címen érhető el. A szakmai közönség számára (a regisztrált felhasználók száma megközelíti a 4000 főt) szabadon hozzáférhető, kereshető SQL adatbázis jelenleg 390 madárfaj közel 50.0000 recens előfordulási adatát tartalmazza. Egy-egy adattábla (rekord) exportálható módon tartalmazza a következőket: dátum, feltöltés dátuma, faj neve, tudományos név, kor, nem, példány, település, megye, terület, feltöltő, megfigyelő(k), megjegyzés. Mindezek mellé GoogleMap alapú alkalmazás társul, amely a terület pontosabb azonosítását teszi lehetővé.

1. Szemináriumok, konferenciák, munkacsoportülések az eredmények terjesztésére

Magyarországon 2005-2007 során a következő jelentősebb madártani témájú konferenciák, szakmai találkozók kerültek megrendezésre.

	Időpont	Helyszín	Résztvevők száma	Témakör
9th Annual Meeting of Goose Specialist Group of Wetlands International	2005. 11. 05–09	Sopron	40 fő	A lúdalakúak (<i>Anseriformes</i>) biológiájával és természetvédelmével kapcsolatos tapasztalatok, eredmények, madárinfluenza.
Eurosite Spoonbill Workshop	2006. 08.30-09. 01.	Hortobágy	40 fő	Kanalasgém védelem.
VI th European Crane Conference	2006. 10. 10-15.	Hortobágy	40 fő	Daruvédelem.
EURING 2007. évi közgyűlése	2007. 08. 30-31.	Fertőújlak	52 fő	Az európai gyűrűzőközpontok

				munkája, eredményei, tapasztalatcsere.
A határon átnyúló madárvédelmi és természetvédelmi tevékenységek lehetőségei	2007.08.21-23.	Szeged	40 fő	A kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>), a szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>), a kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>) és a fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>) védelmére irányuló nemzetközi projektek
III. Szatmár Beregi Madarász Napok	2005. 05. 06-08.	Nagyar	50 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
IV. Szatmár Beregi Madarász Napok	2006. 04. 28-30.	Nagyar	50 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
V. Szatmár Beregi Madarász Napok	2007. 04. 27-29.	Nagyar	50 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
V. Terepmadarász Találkozó	2005. 09. 01-04.	Hortobágy	160 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
VI. Terepmadarász Találkozó	2006. 08. 31-09.03.	Hortobágy	160 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
VII. Terepmadarász Találkozó	2007. 08. 30 - 09. 02.	Hortobágy	160 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
XVI. Sasriasztó	2005. 09. 09-11.	Pilisszántó	50 fő	Madártani előadások, szakmai programok.
XVII. Sasriasztó	2006. 09. 09-10.	Jászkisér	50 fő	Madártani előadások, szakmai programok.
XVIII. Sasriasztó	2007. 09. 14-16.	Kis-Balaton	50 fő	Madártani előadások, szakmai programok.
I. Sólyomcsalogató	2006. 02. 25.	Kecskemét	50 fő	Ragadozómadár-védelmi, uhu- és feketególya-védelmi programok
XI. MMM Országos találkozó	2007. 12. 08.	Budapest	60 fő	A Mindennapi Madaraink Monitoringja program tapasztalatai és tervei
V. Tatai Vadlúd Sokadalom	2005. 11. 25-27.	Tata	700 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny.
VI. Tatai Vadlúd Sokadalom	2006. 11. 24-26.	Tata	4500-5000 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny, gyermek rajzverseny, madárgyűrzési bemutató, madárfestmény vásár.
VII. Tatai Vadlúd Sokadalom	2007. 11. 23-25.	Tata	6000-6500 fő	Madártani előadások, megfigyelési verseny, természetismereti túrák, madár- és természetvédelmi filmvetítés, író-olvasó találkozó.

Az MME Természetvédelmi Tanácsadó Szolgálat (MME TTSz) 2005-2007 évben az ország számos pontján tartott tájékoztatókat és képzéseket helyi gazdálkodóknak, falugazdászoknak.

A képzések keretében az Érzékeny Természeti Területek természetvédelmi alapjait, követelményeit, indokait mutatták be a jelenlévőknek. A képzések a kötelező agrár-környezetgazdálkodási képzések részeként kerültek meghirdetésre.

A TTSz széleskörű képzési program alapjait rakta le és megkezdte a program tesztelését a Natura 2000 témakör vonatkozásában és a vidékfejlesztési és természetvédelmi kezelési kérdések témakörében is. A program továbbfejlesztésére és széleskörű megvalósítására van szükség a következő években.

4.2/Oktatás, információ, tájékoztatás a madárvédelem területén

A Nemzeti Park Igazgatóságok madárvédelmi tevékenységei az oktatás, bemutatás és környezeti nevelés keretein belül 2005 – 2007 között

A Nemzeti Park Igazgatóságok oktatással és környezeti neveléssel kapcsolatos madárvédelmi tevékenységei közül 2005-ben a Madarak és Fák Napja (2005. május 10.) alkalmából rendezett vetélkedők, versenyek elsősorban a helyi iskolákkal együttműködve valósultak meg, ennek megfelelően leginkább az iskoláskorúaknak szóltak. A Madarak és Fák Napja, valamint egyéb jeles napok alkalmából (Kezdő Madarászok Napja, Állatok Világnapja, Nemzetközi Madármegfigyelési Nap) általánosan elterjedtek a különböző tanösvényeken szervezett madármegfigyelések szakvezetéssel (Búbos vöcsök tanösvény - BNP, ócsai Selyem-réti tanösvény- DINPI, Vízi Rence Tanösvény – FHNPI). A Hortobágyi Nemzeti Park területén ebben az évben adták át a Tiszatavi Vízi Sétány és Tanösvényt, ahol két madárvárta és egy 8 méter magas madármegfigyelő torony biztosítja a tó rejtett részeinek megfigyelését. Külön említést érdemelnek az ifjúság nevelésében fontos szerepet játszó programok (Szlovák-karszt NP – Aggteleki NP közös szervezésében meghirdetett „A gólya az én barátom” című akcióprogram, Ócsa: „Vigyázz a madárra” program – KNPI, Durrell klub – HNP). 2005. november 7-én a FHNPI adott otthont a Vadlúd konferenciának (Kócsagvárbán).

A Nemzeti Park Igazgatóságok 2006-ban szintén vetélkedőket, előadásokat rendeztek a jeles napokon (Madarak és Fák Napja, Állatok Világnapja, Kezdő Madarászok Napja, Nemzetközi Madármegfigyelő Nap) felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt. Év közben a madárvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű élőhelyeken szakvezetéssel, illetve szervezett körülmények között volt lehetőségük a látogatóknak madármegfigyelésen részt venni (Hajnali madárles – FHNPI, Darunézó program – HNPI, „Hajnali barangolások” – tűzokles, dürgő tűzokkakasok megfigyelése természetes környezetben a Dévaványai-Ecsegi pusztán szakvezetéssel és „Madárzsongás túra” – gyalogtúra szakvezetővel a Hortobágy-Berettyó mentén. KMNPI). A Bükk NPI 3 madárgyűrűző táborát szervezett. A Kiskunsági NPI „Madárbarát kertem lesz!” elnevezéssel közös programot indított a Hunyadvárosi Önkormányzattal, amelynek keretében előadásokat és odúosztást tartottak a városrész lakóinak. Több kiállítást is rendeztek a NPI-ok a madarak megismerése és védelme érdekében ebben az évben: az MME Soproni helyi csoportjának fotókiállítása a Kócsagvárbán (FHNPI), „A Nagy-Sárrét jelene és múltja” - A térség természeti értékei és a tűzokvédelem (KMNPI), a Kőszegi Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpontban: A madarak élete állandó kiállítás. A Hortobágyi NP Látogatóközpontjában 2006. október 11-14 között rendezték a Nemzetközi Daruvédelmi Konferenciát.

2007-ben a Madarak és Fák Napján kívül a Madármegfigyelési Világnapra is több rendezvényt szerveztek a NPI-ok (a megújult Tőreki-tavak tanösvény bejárása és természetismereti tudáspróba gyerekeknek - BfNPI, madármegfigyelés Pilisszentivánon – DINPI, madárles a Fertő szikes tavainál, a Nyírkai-Hanyban, a Pannonhalmi TK-ban – FHNPI). Az Aggteleki NPI gólyavédelmi akcióprogramja (Gólya-nap Keleméren) Gólyavédelmi vándorkiállítás megnyitójával kezdődött 7 együttműködő iskolával. Az ANPI Bódva-völgyi Madárvonulás-kutató Táborát szervezett. Gólyafesztivált tartott a DDNPI Kölkeden, valamint madárgondozást a Szársomlyón és Püspökszentlászlón.

Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság 2006. őszén önálló interaktív kiállítást nyitott a Madarak Élete címmel a kőszegi Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpontban, amelyet évente 10.000 fő látogat.

Madárvédelemmel kapcsolatos képzéseket és közönségtájékoztatással, szemléletformálással kapcsolatos tevékenységeket elsősorban a madárvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezetek,

ezen belül is hangsúlyosan az 1974-ben alapított, ma már több mint tízezer tagot számláló Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME - BirdLife Hungary) végzett.

Főbb szemléletformáló és tömegtájékoztató rendezvények, intézkedések:

“Az év madara” kampány

2005 a parlagi sas (*Aquila heliaca*), 2006 a tövisszúró gébics (*Lanius collurio*), 2007 a mezei veréb (*Passer montanus*) védelmének éve volt. Az MME honlapján bemutatásra kerültek a madárfajok, emellett sajtóhírek, cikkek jelentek meg, interjúk készültek.

Madárbarát kert program

Az öt éve indított programra folyamatos a jelentkezés, az intézmények és a magánszemélyek részéről egyaránt. 2007. év végére közel 3300 regisztrált tag volt. A környezetvédelmi és vízügyi miniszter támogatásának köszönhetően 150 óvoda regisztrálta magát a programban, akik a madárbarát feltételek kialakításához szükséges egységcsomagot is kaptak.

Madarász ovi, Madarász sulis, előadások

Az MME tagjai országosan 86 Madarász ovi és 20 Madarász sulis keretében közel 1000 foglalkozást tartottak évente, amelyeken 2000 gyerek vett részt. A rendszeres foglalkozások mellett nagyon sok felkérést kaptak különböző előadások megtartására.

Táborok

2005-2007-ben az MME 15 helyszínen szervezett táborot (helyszínenként több turnusban) amelyeken több ezer táborozó vett részt.

Madármegfigyelő Napok (1992 óta, a program megalakulása óta vesz részt rajta Magyarország)

2005. október 1–2-án, 2006. október 7-8-án, 2007. október 6-7-én kerültek megrendezésre az Európai Madármegfigyelő Napok. Az érdeklődők létszáma mindhárom évben megközelítette az 5000 főt, a helyszínek száma pedig 150 felett volt. A résztvevők madarásztúrákon, előadásokon, gyűrzési bemutatókon vehettek részt. A rendezvény egyben verseny is az országok között, ahol Magyarország minden évben az első között végez. Tavaly mindhárom kategóriában második helyezést értünk el.

Madarak és Fák Napja

A Madarak és Fák Napja Országos Verseny megrendezése mellett az ország több pontján szerveztek e nap kapcsán programokat. Az országos vetélkedőkre több mint 500 csapat nevezett be mindhárom évben.

Közönségszolgálat

Folyamatosan működött az MME közönségszolgálat, amelyet e-mailen keresztül és egy kedvezményesen hívható kék szám segítségével is el lehetett érni munkaidőben.

5. A NEMZETI JOGSZABÁLYOK IRÁNYELV ÁLTAL ELŐÍRT FŐBB SZAKASZAINAK SZÖVEGE (18. CIKK).

1. cikk (1) Ez az irányelv a Szerződésben érintett tagállamok európai területén természetesen előforduló összes vadon élő madárfaj védelmére vonatkozik. Magába foglalja e fajok védelmét, kezelését és ellenőrzését, továbbá szabályokat állapít meg hasznosításukkal kapcsolatban.

Tvt 4. § e) védett természeti érték (természetvédelmi érték): e törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított - kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő - élő szervezet egyede,

fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, továbbá barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

(2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett állatfaj

- a) állományának szabályozásához;
- b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;
- c) egyedeinek szaporításához;
- d) egyedének kikészítéséhez, preparálásához, a preparátumok birtokban tartásához;
- e) egyedének élőállat gyűjteményben történő tartásához;
- f) hazai állatfaj-állományának külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítéséhez;
- g) állományai közötti mesterséges gécseréhez;
- h) egyedének cseréjéhez, adásvételéhez;
- i) egyedének külföldre viteléhez, onnan történő behozatalához, az országon való átszállításához;
- j) egyede visszatelepítéséhez, betelepítéséhez;
- k) kártételének megelőzése érdekében riasztási módszer alkalmazásához;
- l) egyede fészkeinek áttelepítéséhez;
- m) egyedének házasításához.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott engedély a külön jogszabályok szerinti állategészségügyi engedélyek beszerzése alól nem mentesít.

(4) Fokozottan védett állatfajok esetén a (2) bekezdés szerinti engedély csak természetvédelmi vagy más közérdekből adható meg.

13/2001. KöM rendelet 4. § (2) bekezdés: Az (1) bekezdés szerinti fajokra a Tvt. 42-44. és 80. §-ának, továbbá a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet, valamint a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról szóló 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

2., 4., 8. Melléklet a 13/2001 KöM rendelethez [melyek lefedik a nem vadászható Európai Közösségben előforduló vadon élő madárfajokat]

348/2006. Korm. rendelet 1. § (1) E rendelet hatálya kiterjed

- a) a védett, fokozottan védett, illetve az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajok egyedeire;
 - b) az a) pontban nem szereplő, nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő állatfajok egyedeire;
 - c) az a)-b) pontok szerinti állatfajok és a természetvédelmi oltalom alatt nem álló állatfajok közötti keresztezésekkel és keresztezésekből létrejött hibridekre
- [a továbbiakban a)-c) pontok együtt: védelemben részesülő állatfajok].

(2) Az irányelv a madarakra, tojásaikra, fészkeikre és élőhelyeikre vonatkozik.

Tvt 4. § e) védett természeti érték (természetvédelmi érték): e törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított - kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő - élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, továbbá barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány;

4. § i) élőhely: az a meghatározható térbeli egység, ahol adott élő szervezet és állománya (populáció), vagy élőlények életközössége a természeti rendszerben előfordul és a kialakulásához, fennmaradásához, szaporodásához, tenyésztéséhez szükséges környezeti feltételek adottak;

4. § p) egyed (példány): élő szervezet, annak valamennyi fejlődési szakasza, alakja, állapota és származéka, valamint az elpusztult élőlény, illetve az a termék vagy készítmény, amelyről csomagolása vagy egyéb irat, adat, illetve körülmény alapján megállapítható, hogy a felsoroltak valamelyikéből készült, illetve ezek valamelyikéből származó összetevőt tartalmaz;

8. § (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

2. cikk A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy az 1. cikkben meghatározott fajok állományait megfelelő szinten fenntartsák, vagy megfelelő szintre hozzák, amely megfelel különösen az ökológiai, tudományos és kulturális igényeknek, mialatt figyelembe veszi a gazdasági és rekreációs igényeket is.

Tvt. preambulum: Az Országgyűlés felismerve, hogy a természeti értékek és természeti területek a nemzeti vagyon sajátos és pótolhatatlan részei, fenntartásuk, kezelésük, állapotuk javítása, a jelen és jövő nemzedékek számára való megőrzése, a természeti erőforrásokkal történő takarékos és ésszerű gazdálkodás biztosítása, a természeti örökség és a biológiai sokféleség oltalma, valamint az ember és természet közötti harmonikus kapcsolat - nemzetközi kötelezettségvállalásainkkal összhangban történő - kialakítása, mint az emberiség fennmaradásának alapvető feltétele, a természet hatékony védelmének létrehozását igényli, ezért a következő törvényt alkotja:

Tvt. 1. § E törvény célja:

a) a természeti értékek és területek, tájak, valamint azok természeti rendszereinek, biológiai sokféleségének általános védelme, megismerésének és fenntartható használatának elősegítése, továbbá a társadalom egészséges, esztétikus természet iránti igényének kielégítése;

b) a természetvédelem hagyományainak megóvása, eredményeinek továbbfejlesztése, a természeti értékek és területek kiemelt oltalma, megőrzése, fenntartása és fejlesztése.

2. § (1) E törvény rendelkezéseit alkalmazni kell:

d) a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesítése, különösen a gazdasági, pénzügyi, oktatásügyi politika és szabályozórendszer kialakítása,

4. § E törvény alkalmazásában:

a) természeti érték: a természeti erőforrás [Kt. 4. § c) pont], az élővilág és a fennmaradásához szükséges élettelen környezete, valamint más - e törvényben meghatározott -, természeti erőforrásnak nem minősülő környezeti elem [Kt. 4. § a) pont], beleértve a védett természeti értéket is;

5. § (2) A természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.

9. § (1) A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

(2) Tilos a vadon élő szervezetek gyűjtésének, pusztításának, vadon élő állatok befogásának, életük kioltásának olyan eszközét és módszerét használni, mely válogatás nélküli vagy tömeges pusztulásukkal, sérülésükkel, kínzásukkal jár.

53. § (4) A miniszter az Alapterv végrehajtása érdekében, szükség szerint:

a) regionális,

b) adott tájra vagy védett természeti területre,

c) természeti értékekre vonatkozó

tervet készít, készített, illetőleg kezdeményezi annak elkészítését.

347/ 2006. Korm. rendelet 37. §. Az NPI állami alaptevékenysége körében

a) ellátja

aa) a védett és fokozottan védett természeti értékek, védett és fokozottan védett természeti területek, a Natura 2000 területek, valamint a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó területek és értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat, kivéve azokat a feladatokat, amelyeket más szerv vagy természetes személy köteles ellátni,

bb) az élőhelyek kialakításával és fenntartásával, valamint

bc) a sérült, károsodott élőhelyek helyreállításával, valamint rehabilitációjával kapcsolatos feladatokat;

c) vezeti a működési területén lévő védett természeti területek és természeti értékek nyilvántartását, gondoskodik a természetvédelmi célú nyilvántartások vezetéséhez szükséges elsődleges és másodlagos adatgyűjtésről, illetve működteti a feladatkörével összefüggő területi monitoring és információs rendszert, együttműködik más információs és ellenőrző rendszerekkel;

269/2007. Korm. rendelet 3. § (1) A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.

(2) Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető.

(3) A gyepterület túllegeltetése tilos.

- (4) A gazdálkodási tevékenység során a gyepterület maradó károsítása tilos.
- (5) Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürülékből származhat, trágya kiszórása tilos.
4. § (1) A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át - beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is - kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.
- (2) A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.
- (3) Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.
- (4) A Natura 2000 gyepterületeken a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: felügyelőség), helyi jelentőségű védett természeti területnek minősülő Natura 2000 gyepterület esetében a települési önkormányzat jegyzőjének, a fővárosban a főjegyzőnek az engedélye szükséges, amelyet természetvédelmi hatósági jogkörében eljárva ad ki:
- a) a nád irtásához, valamint
- b) az október 31. és április 23. között történő legeltetéshez.
- (5) Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges. Az engedélyezési eljárásban a (4) bekezdésben meghatározott, az adott terület szerinti illetékes hatóság - természetvédelmi hatósági jogkörében eljárva - szakhatósággént vesz részt.
5. § (1) A kaszálást a kaszálendő terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.
- (2) Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
- (3) A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak. Amennyiben a (2) bekezdés szerinti védekezés során a földhasználó nem tudja betartani a 4. § (1) bekezdésében előírt 5%-os határértéket, úgy ezt a kaszálás időpontjáról szóló előzetes bejelentésével egy időben jeleznie kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.
- (4) Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.

3. cikk (1) A 2. cikkben foglalt követelmények figyelembevételével a tagállamok valamennyi, az 1. cikkben meghatározott madárfaj esetében megteszik a megfelelő intézkedéseket, amelyek az élőhelyek megfelelő sokféleségének és nagyságának megőrzéséhez, fenntartásához vagy helyreállításához szükségesek.

Tvt. 1. § E törvény célja:

b) a természetvédelem hagyományainak megóvása, eredményeinek továbbfejlesztése, a természeti értékek és területek kiemelt oltalma, megőrzése, fenntartása és fejlesztése.

2. § (1) E törvény rendelkezéseit alkalmazni kell:

(2) A természetvédelem (1) bekezdésben foglaltakon túlmenő feladata, hogy

d) a védett természeti értékeket és a védett természeti területeket a jelen és a jövő nemzedék számára megőrizze, azokat szükség szerint helyreállítsa, fenntartásukat, fejlődésüket biztosítsa.

5. § (1) Minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme. Ennek érdekében a tőlük elvárható mértékben kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, következményeik megszüntetésében, a károsodás előtti állapot helyreállításában.

(2) A természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.

8. § (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

9. § (1) A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

(2) Tilos a vadon élő szervezetek gyűjtésének, pusztításának, vadon élő állatok befogásának, életük kioltásának olyan eszközét és módszerét használni, mely válogatás nélküli vagy tömeges pusztulásukkal, sérülésükkel, kínzásukkal jár.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kíntása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

1996. évi LV. törvény (Vtv.) 28. § (2) A vadászaton kívül a vad nyugalma mindenki köteles megővni. Tilos vadászaton kívül a vad fennmaradását bármilyen módon veszélyeztetni.

(3) A vad védelme érdekében tilos a vad búvó-, lakó-, és táplálkozási, valamint szaporodási vagy költési helyét zavarni. Nem minősül zavarásnak az okszerű mező- és erdőgazdálkodással összefüggő tevékenység, ideértve a halastavak lehalasztását is.

(4) Tilos a madarak fészkeinek és fészkelésének vadászati célra engedélyezett vagy bármely más eszközzel való zavarása, megrongálása vagy elpusztítása. A vadászati hatóság a tilalom alól felmentést adhat, amennyiben a vadállomány védelme, valamint a vadkárok megelőzése ezt különösen indokoltá teszi.

(2) A biotópok és élőhelyek megőrzése, fenntartása és helyreállítása elsősorban az alábbi intézkedéseket foglalja magába:

- a) védett területek kialakítása;**
- b) a védett területeken belüli és kívüli élőhelyek ökológiai szempontú fenntartása és kezelése;**
- c) a tönkretett biotópok helyreállítása;**
- d) biotópok kialakítása.**

Tvt. 8. § (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

15. § (1) Természeti területnek minősül, ha a 4. § d) pontjában meghatározott feltételeknek megfelel:

- a) az erdő, gyepek, nádas, művelési águ termőföld;
- b) a művelés alól kivettként nyilvántartott földterület, ha nem építmény elhelyezésére szolgál, vagy ha e törvény hatálybalépésekor, jogerősen jóváhagyott bányászati műszaki üzemi terv alapján nem áll bányaművelés alatt;
- c) a mező- és erdőgazdasági hasznosításra alkalmatlan földterület.

(2) Az (1) bekezdés hatálya alá tartozó természeti területek jegyzékét a miniszter folyamatosan, de legkésőbb e törvény hatálybalépésétől számított 2 éven belül az agrárpolitikáért felelős miniszterrel együttes rendeletben közzéteszi.

(3) A (2) bekezdés szerint közzétett természeti terület kijelölésének tényét az ingatlan-nyilvántartásba fel kell jegyezni, a kijelölés feloldását követően a feljegyzést törölni kell. A feljegyzést, illetve annak törlését a természetvédelmi hatóság hivatalból kezdeményezi.

Az élőhelyek általános védelme

16. § (1) A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás (a továbbiakban: gazdálkodás) során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.

(2) A gazdálkodást a talajfelszín, a felszíni és felszín alatti formakincs, a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni.

(3) Erdő telepítése - ha a termőhelyi adottságok lehetővé teszik - elsősorban őshonos fafajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék.

(4) Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.

(5) A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait - a vizes élőhelyek védelme érdekében - meg kell őrizni. A vízépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.

17. § (1) A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megővése érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.

(2) A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására.

(3) A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, meliorációs tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat

és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.

(4) A növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok forgalomba hozatalának, felhasználásának, alkalmazásának kísérleti célú, ideiglenes vagy végleges engedélyezése a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel lehetséges, az engedélyezéshez a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.

(5) A talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok természeti területen történő felhasználása - külön jogszabályban foglaltak szerint - csak indokolt esetben, talajvizsgálatok eredményeire alapozva, természetkímélő módon történhet.

(6) Természeti területen a természeti értékek és a biológiai sokféleség fenntartása érdekében egyes növényvédő szerek vagy a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásának - külön jogszabály szerinti - korlátozását vagy megtiltását a természetvédelmi hatóság kezdeményezheti.

18. § (1) A természetes és természetközeli állapotú vizes élőhelyen, a természeti értékek fennmaradásához, a természeti rendszerek megóvásához, fenntartásához szükséges vízmennyiséget (ökológiai vízmennyiség) mesterséges beavatkozással elvonni nem lehet.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott vízmennyiséget a természetvédelmi hatóság állapítja meg.

(3) Természeti területen - a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével - tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új építmények elhelyezése. A hajózást, a halastavakon a halászati hasznosítást szolgáló létesítmények elhelyezésére a külön jogszabályban meghatározott módon és esetben, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával [21. § (3) bekezdés b) pont] kerülhet sor.

(4) Tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 1000 méteren belül - a vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével - a külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.

22. § Kiemelt oltalmuk biztosítása érdekében védetté kell nyilvánítani a a biológiai sokféleség megőrzése céljából arra érdemes

a) vadon élő szervezeteket, életközösségeiket, továbbá termő-, tartózkodó-, élőhelyeiket;

23. § (1) Természeti érték és terület kiemelt oltalma a védetté nyilvánítással jön létre.

24. § (1) Természeti területet [15. § (1) bekezdés] és más - e törvény 22. §-a alapján - védelemre érdemes földterületet

a) országos jelentőségű terület esetén a miniszter

b) helyi jelentőségű terület esetén a települési - Budapesten a fővárosi - önkormányzat rendeletben nyilvánít védetté.

28. § (1) A védett természeti terület a védelem kiterjedtségének, céljának, hazai és nemzetközi jelentőségének megfelelően lehet:

a) nemzeti park,

b) tájvédelmi körzet,

c) természetvédelmi terület,

d) természeti emlék.

(2) Nemzeti park az ország jellegzetes, természeti adottságaiban lényegesen meg nem változtatott, olyan nagyobb kiterjedésű területe, melynek elsődleges rendeltetése a különleges jelentőségű, természetes növény- és állattani, földtani, víztani, tájképi és kultúrtörténeti értékek védelme, a biológiai sokféleség és természeti rendszerek zavartalan működésének fenntartása, az oktatás, a tudományos kutatás és a felüdülés elősegítése.

(3) Tájvédelmi körzet az ország jellegzetes természeti, tájképi adottságokban gazdag nagyobb, általában összefüggő területe, tájrészlete, ahol az ember és természet kölcsönhatása esztétikai, kulturális és természeti szempontból jól megkülönböztethető jelleget alakított ki, és elsődleges rendeltetése a tájképi és a természeti értékek megőrzése.

(4) Természetvédelmi terület az ország jellegzetes és különleges természeti értékekben gazdag, kisebb összefüggő területe, amelynek elsődleges rendeltetése egy vagy több természeti érték, illetve ezek összefüggő rendszerének a védelme. A 23. § (2) bekezdése alapján védett láp, szikes tó természetvédelmi területnek minősül.

30. § (1) Védett természeti területet - szükség esetén - védőövezettel kell ellátni. A védőövezet kiterjedéséről - a 24. § (3) bekezdésének b) pontja figyelembevételével - a védettséget kimondó jogszabályban kell rendelkezni.

(2) A védőövezetben a természetvédelmi hatóság engedélyéhez vagy hozzájárulásához kötött tevékenységek körét

- a) országos jelentőségű védett természeti terület esetében a miniszter,
- b) helyi jelentőségű védett természeti terület esetében a települési önkormányzat - fővárosban a fővárosi önkormányzat - rendeletben határozza meg.

(3) A védőövezet rendeltetése, hogy megakadályozza vagy mérsékelje azoknak a tevékenységeknek a hatását, amelyek a védett természeti terület állapotát vagy rendeltetését kedvezőtlenül befolyásolnák.

(4) Az e törvény hatálybalépése előtt védetté nyilvánított természeti területek védőövezetét a törvény hatálybalépésétől számított 2 éven belül, a (2) bekezdésben meghatározott jogszabályban kell kijelölni.

(5) A védőövezet kiterjedését meghatározó jogszabály hatálybalépése előtt jogszerűen megkezdett tevékenységek folytatását a felmentésre [24. § (3) bekezdés b) pontja] vonatkozó szabály alkalmazásával biztosítani kell.

36. § (1) A védett természeti területen a természetvédelmi kezelési módokat, korlátozásokat és tilalmakat, továbbá az egyéb kötelezettségeket a védetté nyilvánító jogszabályban kell megállapítani.

(2) Természetvédelmi kezelésnek minősül a védett természeti érték, terület felmérését és nyilvántartását, megóvását, őrzését, fenntartását, bemutatását, valamint helyreállítását célzó valamennyi tevékenység.

53. § (1) A természet védelmével, a biológiai sokféleség megőrzésével kapcsolatos állami feladatok és politika meghatározása, a természeti és táji értékek, természetes élőhelyek, vadon élő növény- és állatfajok, valamint más természeti értékek felmérésének, értékelésének, védelmének és helyreállításának biztosítása, az ezzel kapcsolatos tevékenységek összehangolása érdekében a Nemzeti Környezetvédelmi Program (Kt. 40. §) részét képező Nemzeti Természetvédelmi Alaptervet (a továbbiakban: Alapterv) kell készíteni.

(3) A (2) bekezdés d) és e) pontjában meghatározott

a) ökológiai (zöld) folyosó az egyes védett természeti területek, valamint egyes védett természeti területek védőövezete, Natura 2000 területek, érzékeny természeti területek és természeti területek között a biológiai kapcsolatot biztosító, vagy ezt elősegítő területeket, területsávokat és területmozaikokat, és ezek láncolatát, valamint az ezeken található élőhelyeket;

b) ökológiai hálózat egyes védett természeti területek, valamint egyes védett természeti területek védőövezete, Natura 2000 területek, érzékeny természeti területek és természeti területek ökológiai (zöld) folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak egységes elnevezését jelenti; továbbá az

c) érzékeny természeti terület az olyan extenzív művelés alatt álló terület, amely a természetkímélő gazdálkodási módok megőrzését, fenntartását, ezáltal az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség fennmaradását, a tájképi és kultúrtörténeti értékek megóvását szolgálja.

71. § (2) Támogatást kell biztosítani különösen: ...

b) élőhely rekonstrukciót, élőhely kialakítást végzőknek, kivéve, ha az erre irányuló kötelezettség megállapítására szankcióként került sor.

275/2004. Korm. rendelet 5. számú melléklet: különleges madárvédelmi területek

45/2006. KvVM rendelet 1. számú melléklet különleges madárvédelmi területek helyrajzi számai

276/2004. Korm. rendelet 3. § (1) Helyreállítási támogatásban részesülhet:

- a) akit a tevékenysége befejezésekor hatósági határozat a támogatható védett természeti érték vagy terület természetes vagy természetközeli állapotának helyreállítására kötelez;
- b) aki önként vállalja a támogatható védett természeti érték, illetőleg terület természetes vagy természetközeli állapotának helyreállítását.

(2) Nem részesülhet az (1) bekezdés szerinti helyreállítási támogatásban, akinek jogellenes magatartása miatt válik szükségessé a helyreállítás.

(3) A helyreállítási támogatás a helyreállítás hatósági határozatban előírt helyreállítási költségének a 100%-a, csökkentve az egyéb támogatással.

4. § (1) Fejlesztési támogatásban részesülhet a támogatás jogosultja, aki a támogatható védett természeti érték vagy terület védelmére, megőrzésére, természetkímélő használatára, élőhelyek javítására, felújítására irányuló, közvetlen természetvédelmi eredménnyel járó fejlesztést végez.

(2) A közvetlen természetvédelmi eredménynek meg kell felelnie a Tvt. 36. § (3) bekezdése szerinti természetvédelmi kezelési tervnek, illetőleg a természetvédelmi hatóság engedélyében vagy szakhatósági hozzájárulásában foglaltaknak.

(3) A támogatható fejlesztés kizárólagosan, illetőleg részlegesen természetvédelmi célú fejlesztés lehet.

347/2006. Korm. rendelet 37. § Az NPI állami alaptevékenysége körében

bb) az élőhelyek kialakításával és fenntartásával, valamint

bc) a sérült, károsodott élőhelyek helyreállításával, valamint rehabilitációjával kapcsolatos feladatokat;

132/2003. (XII. 11.) OGY határozat

Az elmúlt időszak és a jövő elsődleges feladata az EU-csatlakozásra való felkészülés. Az Európai Unió madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvének a hazai jogrendbe történő beépítése nagyrészt megtörtént. Az európai jelentőségű fajok egy részének védelme érdekében megkezdődött az akciótervek kidolgozása, és előrehaladás történt a tekintetben is, hogy felmérjük, hol vannak ezeknek a fajoknak olyan élőhelyei, ahol megfelelő védelem, illetve kezelés esetén hosszú távon megőrizhető, viszonylag erős populációk várhatóak. A hazai védett fajok jegyzéke kibővült a közösségi jelentőségű védett állatokkal és növényekkel. Az EU élőhelyvédelmi irányelvének II. mellékletébe javasolt egyes növény- és állatfajok védelmére programok indultak, melyeket a nemzeti park-igazgatóságok koordináltak. E programok az állományok felmérését, egyes esetekben monitorozását, a védelmi program kialakítását, a védelem feltételeinek meghatározását és megvalósítását foglalták magukban. A természetvédelmi és florisztikai kutatások mellett új lendületet kapott a vegetációkutatás is, ami tudományos jelentőségén túl a Natura 2000-területek kijelölésének megalapozását is elősegítette. A madárvédelmi irányelv követelményei alapján javaslat született a Natura 2000 hálózat részét képező különleges madárvédelmi területek kijelölésére és a megőrzésükhöz szükséges stratégia és akcióterv kidolgozására.

A kb. 1 millió hektár kiterjedésű, védett természeti területek alkotta hálózat, az Európai Unió Natura 2000 hálózata, és az ezeket a területeket, valamint a védőövezeteket, a természeti területeket, a természeti területekként nyilvántartott területeket, az ökológiai (zöld-) folyosókat és a természetközeli területeket is magában foglaló nemzeti ökológiai hálózat gyakorlatilag az összes, természetvédelmi szempontból értékes terület döntő hányadát magában foglalja (természetesen nem minden területet tartozik majd a „klasszikus” védett természeti terület kategóriába). A Natura 2000-területek a védett természeti területekkel átfedhetnek, egy részükön azonban a terület használójával megkötött megállapodás, szerződés lesz a biztosítéka a természetbarát, extenzív, a védendő faj vagy élőhely igényeinek legjobban megfelelő kezelés fenntartásának. Az említett területi védelmen túl nagy nemzeti programjaink, így a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program és a kor követelményeihez alkalmazkodó, kidolgozás alatt álló Nemzeti Erdőstratégia, valamint az európai uniós Víz Keretirányelv hazai együttes megvalósítása biztosíthatja hazánk természeti értékeinek hosszú távú megőrzését.

4. cikk (1) Az 1. mellékletben említett fajok fennmaradásának és szaporodásának biztosítása érdekében elterjedési területükön az élőhelyüket érintő különleges védelmi intézkedésekre van szükség.

Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni:

- a) a kipusztulással fenyegetett fajokat;
- b) az élőhelyük meghatározott változásaira érzékeny fajokat;
- c) a kis állományuk vagy korlátozott helyi elterjedésük miatt ritkának minősített fajokat;
- d) az élőhelyük egyedi jellege miatt különleges figyelmet érdemlő egyéb fajokat.

Az állományszintek változásának irányát és ingadozásait az értékelések háttér-információiként figyelembe kell venni.

Tvt. 22. § Kiemelt oltalmuk biztosítása érdekében védetté kell nyilvánítani a tudományos, kulturális, esztétikai, oktatási, gazdasági és más közérdekből, valamint a biológiai sokféleség megőrzése céljából arra érdemes

a) vadon élő szervezeteket, életközösségeiket, továbbá termő-, tartózkodó-, élőhelyeiket;...

c) természetes, természetközeli tájakat, tájrészleteket;...

i) álló- és folyóvizeket, így különösen tavat, patakot, mocsarat;

23. § (1) Természeti érték és terület kiemelt oltalma a védetté nyilvánítással jön létre.

(2) E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek [24. § (1) bekezdés] minősülnek.

(3) A (2) bekezdés alkalmazásában: ...

d) a láp olyan földterület, amely tartósan vagy időszakosan víz hatásának kitett, illetőleg amelynek talaja időszakosan vízzel telített, és

da) amelynek jelentős részén lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatók, vagy

db) talaját változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegképződési folyamatok jellemzik;

e) a szikes tó olyan természetes vagy természetközeli vizes élőhely, amelynek medrét tartósan vagy időszakosan legalább 600 mg/liter nátrium kation dominanciájú oldott ásványi anyag tartalmú felszíni víz borítja, illetve a területén sziki életközösségek találhatók;

(4) A (2) bekezdés hatálya alá tartozó lápok, szikes tavak, kunhalmok és földvárak jegyzékét a miniszter a törvény hatálybalépésétől számított 3 éven belül közzéteszi és a jegyzéket évente felülvizsgálja. A jegyzék tájékoztató jellegű és nem érinti a (2) bekezdés alapján, e törvény hatálybalépésével bekövetkező védelmét.

(5) Ha védett természeti érték, terület védelme csak különleges intézkedésekkel biztosítható, a természeti értéket, területet vagy annak egy részét fokozottan védetté kell nyilvánítani.

A tagállamok a mennyiségük és méretük szerint legalkalmasabb területeket e fajok védelme érdekében különleges védelmi területekké minősítik, figyelembe véve a fajok védelmi szükségleteit azokon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területeken, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell.

275/2004. Korm. rendelet 2. § e) különleges madárvédelmi terület: az 5. melléklet szerinti, olyan közösségi szempontból jelentős természeti értékekkel rendelkező terület, amelyen az 1. A) számú mellékletben meghatározott közösségi jelentőségű madárfaj, valamint az 1. B) számú mellékletben meghatározott vonuló madárfaj jelentős állománya, illetve élőhelye található, különös tekintettel a nemzetközi jelentőségű és egyéb vizes élőhelyekre;

1. A) számú melléklet a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelethez: Községi jelentőségű madárfajok

5. számú melléklet a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelethez: Különleges madárvédelmi területek

9. számú melléklet a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelethez: A különleges madárvédelmi, valamint a különleges és a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek kijelölésének szempontjai

45/2006. KvVM rendelet 1. számú melléklet különleges madárvédelmi területek helyrajzi számai

Ramsari területek felsorolása:

1993. évi. XLII. törvény,

A „Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzéké”-be bejegyzett hazai védett vizek és vadvízterületekről szóló 8004/2003. (K. Ért. 11.) KvVM tájékoztató

A „Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzéké”-be bejegyzett hazai védett vizek és vadvízterületek körének bővítéséről szóló 8003/2006. (K. V. Ért. 9.) KvVM tájékoztató

4. c ikt (2) A tagállamok hasonló intézkedéseket tesznek az I. mellékletben fel nem sorolt, rendszeresen előforduló vonuló fajok esetében is, szem előtt tartva azok védelmi szükségleteit azon a földrajzi tengeri és szárazföldi területen, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell, tekintettel költő-, vedlő- és telelőterületeikre, valamint vonulási útvonaluk pihenőhelyeire.

275/2004. Korm. rendelet

1. B melléklet Az Európai Közösség területén rendszeresen előforduló egyéb, vonuló madárfajok

5. számú melléklet a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelethez: Különleges madárvédelmi területek

45/2006. KvVM rendelet 1. számú melléklet különleges madárvédelmi területek helyrajzi számai

Art. 4.2 A tagállamok e célból külön figyelmet fordítanak a vizes élőhelyek védelmére, és különösen a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyekre.

Ramsari területek felsorolása:

1993. évi. XLII. törvény,

A „Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzéké”-be bejegyzett hazai védett vizek és vadvízterületekről szóló 8004/2003. (K. Ért. 11.) KvVM tájékoztató

A „Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzéké”-be bejegyzett hazai védett vizek és vadvízterületek körének bővítéséről szóló 8003/2006. (K. V. Ért. 9.) KvVM tájékoztató

4. cikk (3) A tagállamok minden lényeges információt megküldenek a Bizottság részére, hogy az megfelelő lépéseket kezdeményezhessen annak koordinálása érdekében, hogy az (1) és (2) bekezdésekben meghatározott területek összefüggő rendszert képezzenek, amely megfelel e fajok védelmi szükségleteinek azokon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területeken, ahol ezt az irányelvet alkalmazni kell.

275/204. Korm. rendelet 13. § (3) A 79/409/EGK tanácsi irányelv 4. cikke (3) bekezdésében, 9. cikke (3) bekezdésében, 10. cikke (2) bekezdésében, 12. cikkében, valamint a 92/43/EGK tanácsi irányelv 16. cikke (2) bekezdésében, 17. cikke (1) bekezdésében, 22. cikke b) pontjában meghatározott jelentést, a (2) bekezdés szerinti kutatás, illetőleg monitorozás alapján a Minisztérium készíti el és küldi meg az Európai Bizottság részére. A jelentést a Minisztérium honlapján is közzé kell tenni.

4. cikk (4) Az (1) és (2) bekezdésekben meghatározott védett területek vonatkozásában a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket az élőhelyek szennyezésének vagy elpusztításának, illetve a madarak bármiféle zavarásának elkerülése érdekében, amennyiben azok e cikk céljai szempontjából jelentőséggel bírnak. A tagállamok e védett területeken kívül is törekednek az élőhelyek szennyezésének vagy elpusztításának elkerülésére.

92/43/EGK irányelv 7. cikk A 4. cikk (1) bekezdése alapján besorolt vagy a 4. cikk (2) bekezdése értelmében annak megfelelően elismert területek tekintetében ezen irányelv alkalmazásának napjától, illetve – amennyiben az későbbi időpontra esik – azon időponttól számítva, amikor a tagállam a 79/409/EGK irányelv értelmében végrehajtja illetve elismeri a besorolást, a 79/409/EGK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe ezen irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek.

6. cikk (2) – A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.

Tvt. 16. § (1) A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás (a továbbiakban: gazdálkodás) során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.

(2) A gazdálkodást a talajfelszín, a felszíni és felszín alatti formakincs, a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni.

(3) Erdő telepítése - ha a termőhelyi adottságok lehetővé teszik - elsősorban őshonos fafajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék.

(4) Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.

(5) A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait - a vizes élőhelyek védelme érdekében - meg kell őrizni. A vízépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.

17. § (1) A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.

(2) A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására.

(3) A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, meliorációs tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat

és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.

(4) A növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok forgalomba hozatalának, felhasználásának, alkalmazásának kísérleti célú, ideiglenes vagy végleges engedélyezése a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel lehetséges, az engedélyezéshez a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.

(5) A talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok természeti területen történő felhasználása - külön jogszabályban foglaltak szerint - csak indokolt esetben, talajvizsgálatok eredményeire alapozva, természetkímélő módon történhet.

(6) Természeti területen a természeti értékek és a biológiai sokféleség fenntartása érdekében egyes növényvédő szerek vagy a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásának - külön jogszabály szerinti - korlátozását vagy megtiltását a természetvédelmi hatóság kezdeményezheti.

18. § (1) A természetes és természetközeli állapotú vizes élőhelyen, a természeti értékek fennmaradásához, a természeti rendszerek megóvásához, fenntartásához szükséges vízmennyiséget (ökológiai vízmennyiség) mesterséges beavatkozással elvonni nem lehet.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott vízmennyiséget a természetvédelmi hatóság állapítja meg.

(3) Természeti területen - a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével - tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új építmények elhelyezése. A hajózást, a halastavakon a halászati hasznosítást szolgáló létesítmények elhelyezésére a külön jogszabályban meghatározott módon és esetben, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával [21. § (3) bekezdés b) pont] kerülhet sor.

(4) Tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 1000 méteren belül - a vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével - a külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.

31. § Tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.

38. § (1) Védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges különösen:

- a) kutatás, gyűjtés, kísérlet végzéséhez, kivéve, ha a kutatást országos jelentőségű védett természeti területen az igazgatóság végzi;
- b) a gyepek feltöréséhez, felújításához, felületéhez, öntözéséhez, legeltetéshez, kaszáláshoz;
- c) a terület helyreállításához, jellegének, használatának megváltoztatásához;
- d) termőföldnek nem minősülő földterület rendeltetésének, termőföld művelési ágának a megváltoztatásához;
- e) az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa kivágásához, telepítéséhez;
- f) nád és más vízinövényzet égetéséhez, irtásához, aratásához, gyepek és parlagterület, tarló és szalma égetéséhez, valamint - a kijelölt és kiépített tűzrakóhely kivételével - erdőterületen tűz gyújtásához;
- g) növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok felhasználásához;
- h) horgászathoz;
- i) közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez, sportversenyhez, technikai jellegű sporttevékenység folytatásához;
- j) járművel történő közlekedéshez, az arra kijelölt utak, az engedélyezett tevékenységek végzéséhez szükséges munkagépek, valamint a feladatukat ellátó - külön jogszabályokban erre feljogosított - személyek járművei kivételével.

(2)

(3) Növény- és állategészségügyi karantén fertőzés és járványhelyzet elhárítása során, az (1) bekezdés g) pontja szerinti eljárás lefolytatása helyett, a természetvédelmi hatóságnak egyidejűleg be kell jelenteni a felhasználandó készítmény fajtáját.

(4) A kezelési terv meghatározhatja a védett természeti területen folytatandó tevékenységnek azokat a feltételeit, amelyek teljesítése a 38. § (1) bekezdésében meghatározott engedély beszerzése alól mentesít.

39. § (1) Védett természeti területre közvetlen kihatással lévő vagy azt közvetlenül érintő más hatósági eljárás során a természetvédelmi hatóság szakhatóságként működik közre, így különösen:

- a) földrészlet megosztása, alakjának, terjedelmének megváltoztatása;
- b) telekalakítás, építés, létesítés és használatbavétel;

- c) nyomvonalas létesítmény és földmű építése;
- d) ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése során;
- e) külön jogszabályban meghatározott esetben az erdészeti, vadászati, halászati hatósági eljárásokban;
- f) bányatelek megállapításának, módosításának, az ásványi nyersanyag feltárására, kitermelésére, valamint a meddőhányó hasznosítására, a kitermelés szünetelésére, a bánya bezárására vonatkozó műszak üzemi tervek és a tájrendezési terv jóváhagyásának, továbbá a bányászati létesítmények építésének és üzembe helyezésének engedélyezésekor, kivéve, ha a tevékenység környezeti hatásvizsgálat- vagy egységes környezethasználati engedélyköteles;
- g) termőföld más célú hasznosításának;
- h) külön jogszabályban meghatározott veszélyes anyag átszállításának, tárolásának engedélyezésekor.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

(2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett állatfaj

- a) állományának szabályozásához;
- b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;
- c) egyedeinek szaporításához;
- d) egyedének kikészítéséhez, preparálásához, a preparátumok birtokban tartásához;
- e) egyedének élőállat gyűjteményben történő tartásához;
- f) hazai állatfaj-állományának külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítéséhez;
- g) állományai közötti mesterséges géncserehez;
- h) egyedének cseréjéhez, adásvételéhez;
- i) egyedének külföldre viteléhez, onnan történő behozatalához, az országon való átszállításához;
- j) egyede visszatelepítéséhez, betelepítéséhez;
- k) kártételének megelőzése érdekében riasztási módszer alkalmazásához;
- l) egyede fészkének áttelepítéséhez;
- m) egyedének háziiasításához.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott engedély a külön jogszabályok szerinti állategészségügyi engedélyek beszerzése alól nem mentesít.

(4) Fokozottan védett állatfajok esetén a (2) bekezdés szerinti engedély csak természetvédelmi vagy más közérdekből adható meg.

Természetvédelmi bírság

Tvt. 80. § (1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával

- a) a természet védelmét szolgáló jogszabály, illetve egyedi határozat előírásait megsérti;
- b) a védett természeti értéket jogellenesen veszélyeztet, károsítja, elpusztítja, vagy védett természeti terület állapotát, minőségét jogellenesen veszélyeztet, rongálja, abban kárt okoz;
- c) a védett természeti területet, továbbá barlangot jogellenesen megváltoztatja, átalakítja, illetve azon vagy abban a védelem céljával össze nem egyeztethető tevékenységet folytat;
- d) a védett élő szervezet, életközösség élőhelyét, illetőleg élettevékenységét jelentős mértékben zavarja;
- e) a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, hozzájárulásához kötött tevékenységet engedély, hozzájárulás nélkül vagy attól eltérően végez

természetvédelmi bírságot köteles fizetni.

(2) A természetvédelmi bírságot a természetvédelmi hatóság szabja ki. A természetvédelmi bírság adók módjára behajtandó köztartozás.

(3) A bírság kiszabására a természetvédelmi hatóságnak az (1) bekezdésben meghatározott cselekményről való tudomásszerzésétől számított 1 éven túl nincs lehetősége. Az elkövetésétől számított öt éven túl nem szabható ki bírság, kivéve, ha a cselekmény jogszerűtlen állapot fenntartásával valósul meg. Ebben az esetben az elévülés mindaddig nem kezdődik meg, amíg a jogszerűtlen állapot fennáll.

(4) Ha a természetvédelmi bírságot

- a)
- b) a helyi védett természeti terület esetében szabták ki, akkor az önkormányzat környezetvédelmi alapja, vagy annak természetvédelmi célokat szolgáló részének [62. § (3) bekezdés] bevételi forrása. Ha a települési önkormányzat nem rendelkezik környezetvédelmi alappal, akkor a b) pontban foglalt bevétel is a központi költségvetés bevétele.

(5) A természetvédelmi bírság nem mentesít a büntetőjogi, a szabálysértési, a kártérítési felelősség, valamint a tevékenység korlátozására, felfüggesztésére, tiltására, továbbá a helyreállításra vonatkozó kötelezettség teljesítése alól.

(6) A természetvédelmi bírság kiszabására vonatkozó eljárási szabályokat, valamint a bírság mértékét és megállapításának módját a Kormány rendeletben állapítja meg.

275/2004 K. 4. § (1) A Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1-3. számú mellékletben meghatározott fajok, és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

8. § (1) A Natura 2000 terület fenntartási céljainak elérését nem veszélyeztető vagy nem sértő és a Natura 2000 terület jelölésekor jogszerűen, jogerős engedélynek megfelelően folytatott tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

(2) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen tilos engedély nélkül vagy az engedélytől eltérő módon olyan tevékenységet folytatni, illetve olyan beruházást végezni, amely - a 4. § (1) bekezdésére figyelemmel - a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.

(3) A (2) bekezdés esetén a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: felügyelőség) az engedélyköteles tevékenységet engedély hiányában, illetőleg az engedélyben foglaltaktól eltérő módon végző személyt e tevékenységének a folytatásától eltiltja. A tevékenység tilalma helyett korlátozás is elrendelhető, amennyiben a Natura 2000 terület védelmének biztosításához ez is elegendő.

(4) A felügyelőség a (2) bekezdés szerinti tevékenység tanúsítóját az eredeti állapot helyreállítására kötelezi. Amennyiben az eredeti állapot helyreállítására nincs lehetőség, a felügyelőség az érintettekkel történő előzetes egyeztetést követően a várható természeti kárral arányban álló, más Natura 2000 területen elvégzendő, annak céljából fakadó helyreállítási és fejlesztési feladat elvégzését írja elő a (2) bekezdés szerinti tevékenység gyakorlójának.

(5) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti tevékenység engedélyezése nem a felügyelőség hatáskörébe tartozik, akkor a felügyelőség az (3)-(4) bekezdés szerinti intézkedések érdekében az engedélyező hatóságot megkeresi.

(6) A (2)-(3) bekezdésen túlmenően a felügyelőség védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen korlátozza, felfüggeszti vagy megtiltja a lehatárolásának alapjául szolgáló madárfaj, közösségi és kiemelt jelentőségű faj állománya, illetve közösségi és kiemelt jelentőségű élőhelytípus súlyos vagy helyrehozhatatlan károsodásának veszélyével járó, engedélyhez nem kötött, a mező-, illetve erdőgazdálkodás körén kívül eső tevékenységeket. Ugyanígy jár el a felügyelőség a földhasználati szabályokat sértő, engedélyhez nem kötött mező- és erdőgazdálkodási tevékenységek esetén.

9. § (1) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeken, amennyiben azok a Tvt. 4. §-a b) pontjának megfelelő természeti területek, a Tvt. 21. §-ának (1) bekezdése szerint kell eljárni.

(2) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen a felügyelőség engedélye szükséges a) a gyepterítéséhez, felülvetítéséhez, faültetvényé alakításához;

b) a terület helyreállításához;

c) az erdőkről és az erdő védelméről szóló törvény, valamint a fás szárú energetikai ültetvényekről szóló kormányrendelet hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fás legelőn lévő fa kivágásához, telepítéséhez;

d) a talajfelszínen, száznál több fő részvételével zajló közösségi és tömegsportesemény rendezéséhez, valamint a technikai jellegű sporttevékenység folytatásához.

(3) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területre irányuló hatósági eljárás során a felügyelőség, illetve a külön jogszabályban meghatározott természetvédelmi hatóság szakhatósági hozzájárulása szükséges

a) telekalakítás, építés és használatbavétel engedélyezéséhez;

b) nyomvonalas létesítmény, elektronikus hírközlő építmények, továbbá földmű építése engedélyezéséhez;

c) vízimunka, vízlétesítmény és vízhasználat engedélyezéséhez;

d) ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezéséhez;

e) bányatelek megállapításának, módosításnak, az ásványi nyersanyag feltárására, kitermelésére, valamint a meddőhányó hasznosítására, a kitermelés szüneteltetésére, a bánya bezárására vonatkozó műszaki üzemtervek és a tájrendezési terv jóváhagyásának, továbbá a bányászati létesítmények építésének és üzembe helyezésének, továbbá a bányászattal összefüggő vízjogi hatósági eljárásokban;

- f) halászati hatósági eljárásban;
- g) vadaspark, vadaskert létesítésére, hatósági vadászat elrendelésére, tenyésztett vad vadászterületre történő kiengedésének engedélyezésére, vadászati idény módosítására, valamint vízivad fészkelési és vonulási szempontból nemzetközi vagy hazai kiemelt jelentőségű vízi élőhelyeken a vízivad vadászat rendjére irányuló vadászati hatósági eljárásban;
- h) az erdőtelepítési-kivitelezési terv jóváhagyására, engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően telepített erdő faállománya fenntartásának engedélyezésére, erdőterület igénybevételeének engedélyezésére, az erdő terület tervezett igénybevételeére vonatkozó elvi hozzájárulásra irányuló erdészeti hatósági eljárásban;
- i) termőföld más célú hasznosítását eredményező területhasználatához.
- (4) Az engedélyező hatóság a (3) bekezdés szerint meghatározott eljárásba szakhatóságként akkor is köteles bevonni a felügyelőséget, illetve a külön jogszabályban meghatározott természetvédelmi hatóságot, amennyiben a hatósági eljárás nem Natura 2000 területre irányul, de a rendelkezésére álló adatok szerint a Natura 2000 területekre jelentős kihatással lehet.
- (5) A közút, a vasút, az energetikai hálózat fenntartásához, kezeléséhez szükséges tevékenységek - a 4. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések figyelembevételével és az elengedhetetlenül szükséges igénybevétele mellett - a felügyelőség engedélye, illetve szakhatósági hozzájárulásának kikérése nélkül végezhetők.
10. § (1) Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más terv vagy beruházás részeként az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján várhatóan jelentős hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak vizsgálnia kell a tervnek vagy beruházásnak a Natura 2000 területen előforduló, a terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajokra és élőhelytípusokra gyakorolt hatását.
- (2) A természetvédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti beruházást akkor engedélyezheti, illetőleg ahhoz szakhatóságként akkor járulhat hozzá, ha megállapítható, hogy az nem veszélyezteti vagy károsítja a Natura 2000 területet, továbbá - a 4. § (1)-(2) bekezdésének figyelembevételével - nem ellentétes a jelölés céljaival.
- (3) A természetvédelmi hatóság - egyéb ésszerű megoldás hiányában a 10/A. §-ban foglalt eltérésekkel - akkor is köteles az (1) bekezdés szerinti tervet elfogadni, illetőleg a beruházást engedélyezni vagy ahhoz a szakhatósági hozzájárulást megadni, ha a terv vagy beruházás az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a Natura 2000 terület állagára, illetve a rajta előforduló, a terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1., 2. vagy 3. mellékletben felsorolt fajok vagy a 4. mellékletben felsorolt élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére káros hatással lehet, azonban ahhoz a 10/A. § (2)-(3) bekezdés szerinti közérdek fűződik.
- (4) Amennyiben a (3) bekezdés alapján a tervet el kell fogadni, illetőleg a beruházást engedélyezni kell, vagy ahhoz a szakhatósági hozzájárulást meg kell adni, a károkozást a lehető legkisebbre kell csökkenteni. A természetvédelmi hatóság ezen túlmenően a terv kidolgozója, illetve a beruházás engedélyese részére a Natura 2000 területek egységességének, valamint az élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének biztosítása érdekében más Natura 2000 területen a várható természeti kárral arányos helyreállítási és fejlesztési feladat (a továbbiakban: kiegyenlítő intézkedés) elvégzését írja elő.
- (5) Az (1) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése előtt - indokolt esetben - ki kell kérni az érintett nyilvánosság véleményét, amelynek érdekében az eljáró hatóság közmeghallgatást tart. E bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni az államtitkot vagy szolgálati titkot, illetőleg alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdeket érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló külön jogszabály hatálya alá tartozó beruházások esetén.
- (6) A természetvédelmi hatóság a (4) bekezdés szerinti kiegyenlítő intézkedésről a 8. számú melléklet szerinti adatlapon - a Minisztériumon keresztül - tájékoztatja az Európai Bizottságot.
- (7) A 10. § (5) bekezdésben foglalt rendelkezéseit a jelölt Natura 2000 területekre nem kell alkalmazni.
- 10/A. § (1) Az a terv vagy beruházás, amely az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján jelentős hatással lehet valamely Natura 2000 területen előforduló, annak kijelölésének alapjául szolgáló, a 2. B) vagy 3. B) mellékletben felsorolt kiemelt jelentőségű közösségi fajra vagy a 4. B) mellékletben felsorolt kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusra, - a (3) bekezdés kivételével - kizárólag kiemelt fontosságú közérdekből fogadható el, illetőleg engedélyezhető.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából kiemelt fontosságú közérdeknek minősül az emberi egészség és élet védelme, a köz biztonságának a fenntartása, valamint a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése.
- (3) A Natura 2000 területen előforduló kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusra vagy kiemelt jelentőségű közösségi fajra várhatóan jelentős hatással lévő olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg

engedélyezése előtt, amelyhez - a (2) bekezdésben felsoroltakon kívül - egyéb kiemelt fontosságú közérdek fűződik, ki kell kérni az Európai Bizottság véleményét. Egyéb kiemelt fontosságú közérdeknek minősülhetnek különösen a 4. § (2) bekezdésében foglalt, az ország társadalmi-gazdasági fejlődését szolgáló célok.

(4) A (3) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése előtt az Európai Bizottság véleményét a természetvédelmi hatóság a 8. számú melléklet szerinti adatlap alapján - az államtitokról és szolgálati titokról szóló külön törvényben foglaltak figyelembevételével - a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumon (a továbbiakban: Minisztérium) keresztül kéri ki.

(5) Amennyiben a (3) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése nem a természetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik, az eljárásba a természetvédelmi hatóságot szakhatóságként be kell vonni. A természetvédelmi hatóság állásfoglalásához csatolja a kitöltött 8. számú melléklet szerinti adatlapot, amely alapján az Európai Bizottság véleményét - a Minisztériumon keresztül - az eljáró hatóság kéri ki.

(6) A (3) bekezdés szerinti terv elfogadása előtt az Európai Bizottság véleményét a 8. számú melléklet szerinti adatlapon országos hatáskörű szerv által kidolgozott terv esetén a Minisztérium, minden más esetben - a Minisztériumon keresztül - a felügyelőség kéri ki.

11. § A Natura 2000 területek tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43. §-ában, valamint a külön kormányrendeletben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni.

13. § (1) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeken a természetvédelmi előírások megsértése esetén a Tvt. 80. §-a (1) bekezdésének a) és e) pontjában, (2), (3), (5) és (6) bekezdésében, valamint a külön jogszabályban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

6. cikk (3) – Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy projekt hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy projekt részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.

275/2004 Kr. 4. § (2) A Natura 2000 területekkel kapcsolatban az (1) bekezdésben meghatározott célját más, különösen az ország társadalmi-gazdasági fejlődése, illetve a honvédelmi érdek szempontjából lényeges, törvényben vagy a kormányrendeletben meghatározott, fontos közérdeket szolgáló fejlesztési célokkal összehangoltan kell megvalósítani.

10. § (1) Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más terv vagy beruházás részeként az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján várhatóan jelentős hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak vizsgálnia kell a tervnek vagy beruházásnak a Natura 2000 területen előforduló, a terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajokra és élőhelytípusokra gyakorolt hatását.

(2) A természetvédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti beruházást akkor engedélyezheti, illetőleg ahhoz szakhatóságként akkor járulhat hozzá, ha megállapítható, hogy az nem veszélyezteti vagy károsítja a Natura 2000 területet, továbbá - a 4. § (1)-(2) bekezdésének figyelembevételével - nem ellentétes a jelölés céljaival.

(3) A természetvédelmi hatóság - egyéb ésszerű megoldás hiányában a 10/A. §-ban foglalt eltérésekkel - akkor is köteles az (1) bekezdés szerinti tervet elfogadni, illetőleg a beruházást engedélyezni vagy ahhoz a szakhatósági hozzájárulást megadni, ha a terv vagy beruházás az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a Natura 2000 terület állagára, illetve a rajta előforduló, a terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1., 2. vagy 3. mellékletben felsorolt fajok vagy a 4. mellékletben felsorolt élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére káros hatással lehet, azonban ahhoz a 10/A. § (2)-(3) bekezdés szerinti közérdek fűződik.

(4) Amennyiben a (3) bekezdés alapján a tervet el kell fogadni, illetőleg a beruházást engedélyezni kell, vagy ahhoz a szakhatósági hozzájárulást meg kell adni, a károkozást a lehető legkisebbre kell csökkenteni. A természetvédelmi hatóság ezen túlmenően a terv kidolgozója, illetve a beruházás engedélyese részére a Natura 2000 területek egységességének, valamint az élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi

helyzetének biztosítása érdekében más Natura 2000 területen a várható természeti kárral arányos helyreállítási és fejlesztési feladat (a továbbiakban: kiegyenlítő intézkedés) elvégzését írja elő.

(5) Az (1) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése előtt - indokolt esetben - ki kell kérni az érintett nyilvánosság véleményét, amelynek érdekében az eljáró hatóság közmeghallgatást tart. E bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni az államtitkot vagy szolgálati titkot, illetőleg alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdeket érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló külön jogszabály hatálya alá tartozó beruházások esetén.

(6) A természetvédelmi hatóság a (4) bekezdés szerinti kiegyenlítő intézkedésről a 8. számú melléklet szerinti adatlapon - a Minisztériumon keresztül - tájékoztatja az Európai Bizottságot.

(7) A 10. § (5) bekezdésben foglalt rendelkezéseit a jelölt Natura 2000 területekre nem kell alkalmazni.

10/A. § (1) Az a terv vagy beruházás, amely az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján jelentős hatással lehet valamely Natura 2000 területen előforduló, annak kijelölésének alapjául szolgáló, a 2. B) vagy 3. B) mellékletben felsorolt kiemelt jelentőségű közösségi fajra vagy a 4. B) mellékletben felsorolt kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusra, - a (3) bekezdés kivételével - kizárólag kiemelt fontosságú közérdekből fogadható el, illetőleg engedélyezhető.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából kiemelt fontosságú közérdeknek minősül az emberi egészség és élet védelme, a köz biztonságának a fenntartása, valamint a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése.

(3) A Natura 2000 területen előforduló kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusra vagy kiemelt jelentőségű közösségi fajra várhatóan jelentős hatással lévő olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amelyhez - a (2) bekezdésben felsoroltakon kívül - egyéb kiemelt fontosságú közérdek fűződik, ki kell kérni az Európai Bizottság véleményét. Egyéb kiemelt fontosságú közérdeknek minősülhetnek különösen a 4. § (2) bekezdésében foglalt, az ország társadalmi-gazdasági fejlődését szolgáló célok.

(4) A (3) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése előtt az Európai Bizottság véleményét a természetvédelmi hatóság a 8. számú melléklet szerinti adatlap alapján - az államtitokról és szolgálati titokról szóló külön törvényben foglaltak figyelembevételével - a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumon (a továbbiakban: Minisztérium) keresztül kéri ki.

(5) Amennyiben a (3) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése nem a természetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik, az eljárásba a természetvédelmi hatóságot szakhatóságként be kell vonni. A természetvédelmi hatóság állásfoglalásához csatolja a kitöltött 8. számú melléklet szerinti adatlapot, amely alapján az Európai Bizottság véleményét - a Minisztériumon keresztül - az eljáró hatóság kéri ki.

(6) A (3) bekezdés szerinti terv elfogadása előtt az Európai Bizottság véleményét a 8. számú melléklet szerinti adatlapon országos hatáskörű szerv által kidolgozott terv esetén a Minisztérium, minden más esetben - a Minisztériumon keresztül - a felügyelőség kéri ki.

11. § A Natura 2000 területek tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43. §-ában, valamint a külön kormányrendeletben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni.

13. § (1) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeken a természetvédelmi előírások megsértése esetén a Tvt. 80. §-a (1) bekezdésének a) és e) pontjában, (2), (3), (5) és (6) bekezdésében, valamint a külön jogszabályban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

Kvt. 43. § (1) A környezetvédelemmel összefüggő törvényjavaslat és más jogszabály (a továbbiakban együtt: jogszabály) az ország társadalmi-gazdasági tervei, területfejlesztési koncepciói, továbbá a regionális hatást eredményező döntések (a továbbiakban együtt: döntés) előkészítője köteles az intézkedés környezetre gyakorolt hatásait vizsgálni és értékelni, s azt vizsgálati elemzésben (a továbbiakban: vizsgálati elemzés) összefoglalni.

(2) A (1) bekezdés alkalmazásában a környezetvédelemmel összefüggő jogszabály az a törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet, illetőleg döntés, amely

- a) a környezeti elemekre,
- b) a környezet minőségére, vagy
- c) a környezettel összefüggésben az emberi egészségre hatást gyakorol.

(3) A környezetvédelemmel összefüggő gazdasági szabályozó eszközök (vám-, adó- és illetékszabályok stb.) bevezetésére irányuló szabályozások, továbbá jelentős módosítások esetében a vizsgálati elemzést minden esetben el kell végezni.

67. § (1) A környezetre jelentős mértékben hatást gyakorló tevékenység [(2) bek. a) pont] megkezdése előtt környezeti hatásvizsgálatot kell végezni.

(2) A környezeti hatásvizsgálat szempontjából

- a) környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységnek minősül valamely - a Kormány által rendeletben meghatározott - létesítmény vagy művelet telepítése, megvalósítása, meglévő létesítmény vagy művelet felhagyása, jelentős bővítése, valamint a technológia- és a termékváltás, illetve ezek jelentős módosítása;
- b) kérelmező: az a) pontban meghatározott tevékenység kezdeményezője, illetőleg gyakorlója.

A természeti állapotfelmérés

79. § (1) Ha a jogszabályban meghatározott tevékenység megkezdése környezeti hatásvizsgálat (Kt. 67. §) elvégzéséhez kötött, annak részeként természeti állapotfelmérést kell készíteni.

(2) Az állapotfelmérés magában foglalja:

- a) az érintett terület természeti értékeinek, azok helyzetének a felmérését;
- b) a természeti értékeket - beleértve a védett természeti értékeket - jelentősen befolyásoló, veszélyeztető, károsító tevékenységek bemutatását;
- c) a tervezett tevékenységek megvalósítása és a gazdálkodás nyomán a várható változásokat, továbbá a természeti értékek megóvására, elkerülhetetlen károsodásuk csökkentésére vonatkozó intézkedéseket is.

2/2005 Kr. 1. § (1) A rendelet hatálya a Kvt. 43. § (4) és (5) bekezdése szerinti tervre, illetve programra (a továbbiakban: terv, illetve program) terjed ki.

(2) A környezeti vizsgálat [Kvt. 43. § (6) bekezdés] lefolytatása mindig kötelező - a (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kivétellel - arra a tervre, illetve programra, amely

a) az 1. számú mellékletben szerepel, továbbá

b) az 1. számú mellékletben fel nem sorolt olyan terv, illetve program, amely

...

bb) a külön jogszabályban meghatározott Natura 2000 területre jelentős káros hatással lehet.

8. § (3) A környezeti értékelésnek és a terv, illetve program tervezetének Kvt. 43. § (6) bekezdés a) pontja szerinti véleményezéséhez a kidolgozó

a) megküldi a terv, illetve program egyeztetési dokumentációját a környezeti értékeléssel a környezet védelméért felelős szerveknek és a Kvt. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint az Országos Környezetvédelmi Tanácsnak;

b) nyilvánosságra hozza a következőket:

ba) a terv, illetve program célja,

bb) a terv, illetve program környezeti értékelést is tartalmazó egyeztetési dokumentációja hol és mikor tekinthető meg,

bc) milyen módon és időpontig lehet észrevételeket tenni.

A vélemények és az észrevételek megadására a véleménykérés kézhezvétele, illetőleg nyilvánosságra hozatala időpontjától számítva legalább 30 napos határidőt kell biztosítani. A kidolgozó az általa megadott határidőre beérkezett véleményeket és észrevételeket veszi figyelembe.

6. cikk (4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közérdekre figyelemmel – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy projektet, a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

275/2004 Kr. 4. § (2) A Natura 2000 területekkel kapcsolatban az (1) bekezdésben meghatározott célját más, különösen az ország társadalmi-gazdasági fejlődése, illetve a honvédelmi érdek szempontjából lényeges, törvényben vagy a kormányrendeletben meghatározott, fontos közérdeket szolgáló fejlesztési célokkal összehangoltan kell megvalósítani.

10. § (1) Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más terv vagy beruházás részeként az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján várhatóan jelentős hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak vizsgálnia kell a tervnek vagy beruházásnak a Natura 2000 területen előforduló, a terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajokra és élőhelytípusokra gyakorolt hatását.

- (2) A természetvédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti beruházást akkor engedélyezheti, illetőleg ahhoz szakhatóságként akkor járulhat hozzá, ha megállapítható, hogy az nem veszélyezteti vagy károsítja a Natura 2000 területet, továbbá - a 4. § (1)-(2) bekezdésének figyelembevételével - nem ellentétes a jelölés céljaival.
- (3) A természetvédelmi hatóság - egyéb ésszerű megoldás hiányában a 10/A. §-ban foglalt eltérésekkel - akkor is köteles az (1) bekezdés szerinti tervet elfogadni, illetőleg a beruházást engedélyezni vagy ahhoz a szakhatósági hozzájárulást megadni, ha a terv vagy beruházás az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a Natura 2000 terület állagára, illetve a rajta előforduló, a terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1., 2. vagy 3. mellékletben felsorolt fajok vagy a 4. mellékletben felsorolt élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére káros hatással lehet, azonban ahhoz a 10/A. § (2)-(3) bekezdés szerinti közérdek fűződik.
- (4) Amennyiben a (3) bekezdés alapján a tervet el kell fogadni, illetőleg a beruházást engedélyezni kell, vagy ahhoz a szakhatósági hozzájárulást meg kell adni, a károkozást a lehető legkisebbre kell csökkenteni. A természetvédelmi hatóság ezen túlmenően a terv kidolgozója, illetve a beruházás engedélyese részére a Natura 2000 területek egységességének, valamint az élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének biztosítása érdekében más Natura 2000 területen a várható természeti kárral arányos helyreállítási és fejlesztési feladat (a továbbiakban: kiegyenlítő intézkedés) elvégzését írja elő.
- (5) Az (1) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése előtt - indokolt esetben - ki kell kérni az érintett nyilvánosság véleményét, amelynek érdekében az eljáró hatóság közmeghallgatást tart. E bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni az államtitkot vagy szolgálati titkot, illetőleg alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdeket érintő vagy különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló külön jogszabály hatálya alá tartozó beruházások esetén.
- (6) A természetvédelmi hatóság a (4) bekezdés szerinti kiegyenlítő intézkedésről a 8. számú melléklet szerinti adatlapon - a Minisztériumon keresztül - tájékoztatja az Európai Bizottságot.
- (7) A 10. § (5) bekezdésben foglalt rendelkezéseit a jelölt Natura 2000 területekre nem kell alkalmazni.
- 10/A. § (1) Az a terv vagy beruházás, amely az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján jelentős hatással lehet valamely Natura 2000 területen előforduló, annak kijelölésének alapjául szolgáló, a 2. B) vagy 3. B) mellékletben felsorolt kiemelt jelentőségű közösségi fajra vagy a 4. B) mellékletben felsorolt kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusra, - a (3) bekezdés kivételével - kizárólag kiemelt fontosságú közérdekből fogadható el, illetőleg engedélyezhető.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából kiemelt fontosságú közérdeknek minősül az emberi egészség és élet védelme, a köz biztonságának a fenntartása, valamint a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése.
- (3) A Natura 2000 területen előforduló kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusra vagy kiemelt jelentőségű közösségi fajra várhatóan jelentős hatással lévő olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amelyhez - a (2) bekezdésben felsoroltakon kívül - egyéb kiemelt fontosságú közérdek fűződik, ki kell kérni az Európai Bizottság véleményét. Egyéb kiemelt fontosságú közérdeknek minősülhetnek különösen a 4. § (2) bekezdésében foglalt, az ország társadalmi-gazdasági fejlődését szolgáló célok.
- (4) A (3) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése előtt az Európai Bizottság véleményét a természetvédelmi hatóság a 8. számú melléklet szerinti adatlap alapján - az államtitokról és szolgálati titokról szóló külön törvényben foglaltak figyelembevételével - a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumon (a továbbiakban: Minisztérium) keresztül kéri ki.
- (5) Amennyiben a (3) bekezdés szerinti beruházás engedélyezése nem a természetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik, az eljárásba a természetvédelmi hatóságot szakhatóságként be kell vonni. A természetvédelmi hatóság állásfoglalásához csatolja a kitöltött 8. számú melléklet szerinti adatlapot, amely alapján az Európai Bizottság véleményét - a Minisztériumon keresztül - az eljáró hatóság kéri ki.
- (6) A (3) bekezdés szerinti terv elfogadása előtt az Európai Bizottság véleményét a 8. számú melléklet szerinti adatlapon országos hatáskörű szerv által kidolgozott terv esetén a Minisztérium, minden más esetben - a Minisztériumon keresztül - a felügyelőség kéri ki.
11. § A Natura 2000 területek tekintetében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43. §-ában, valamint a külön kormányrendeletben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni.
13. § (1) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeken a természetvédelmi előírások megsértése esetén a Tvt. 80. §-a (1) bekezdésének a) és e) pontjában, (2), (3), (5) és (6) bekezdésében, valamint a külön jogszabályban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

2/2005 Kr. 1. § (1) A rendelet hatálya a Kvt. 43. § (4) és (5) bekezdése szerinti tervre, illetve programra (a továbbiakban: terv, illetve program) terjed ki.

(2) A környezeti vizsgálat [Kvt. 43. § (6) bekezdés] lefolytatása mindig kötelező - a (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kivétellel - arra a tervre, illetve programra, amely

a) az 1. számú mellékletben szerepel, továbbá

b) az 1. számú mellékletben fel nem sorolt olyan terv, illetve program, amely

...

bb) a külön jogszabályban meghatározott Natura 2000 területre jelentős káros hatással lehet.

[4. 4 cikk 2. mondata] A tagállamok e védett területeken kívül is törekednek az élőhelyek szennyezésének vagy elpusztításának elkerülésére.

Tvt. 16. § (1) A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás (a továbbiakban: gazdálkodás) során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.

(2) A gazdálkodást a talajfelszín, a felszíni és felszín alatti formakincs, a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni.

(3) Erdő telepítése - ha a termőhelyi adottságok lehetővé teszik - elsősorban őshonos fafajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék.

(4) Gyeptáborozás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.

(5) A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait - a vizes élőhelyek védelme érdekében - meg kell őrizni. A vízépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.

17. § (1) A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.

(2) A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására.

(3) A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, meliorációs tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.

(4) A növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok forgalomba hozatalának, felhasználásának, alkalmazásának kísérleti célú, ideiglenes vagy végleges engedélyezése a külön jogszabályban meghatározott feltételekkel lehetséges, az engedélyezéshez a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.

(5) A talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok természeti területen történő felhasználása - külön jogszabályban foglaltak szerint - csak indokolt esetben, talajvizsgálatok eredményeire alapozva, természetkímélő módon történhet.

(6) Természeti területen a természeti értékek és a biológiai sokféleség fenntartása érdekében egyes növényvédő szerek vagy a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásának - külön jogszabály szerinti - korlátozását vagy megtiltását a természetvédelmi hatóság kezdeményezheti.

18. § (1) A természetes és természetközeli állapotú vizes élőhelyen, a természeti értékek fennmaradásához, a természeti rendszerek megóvásához, fenntartásához szükséges vízmennyiséget (ökológiai vízmennyiség) mesterséges beavatkozással elvonni nem lehet.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott vízmennyiséget a természetvédelmi hatóság állapítja meg.

(3) Természeti területen - a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével - tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új építmények elhelyezése. A hajózást, a halastavakon a halászati hasznosítást szolgáló létesítmények elhelyezésére a külön jogszabályban meghatározott módon és esetben, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával [21. § (3) bekezdés b) pont] kerülhet sor.

(4) Tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 1000 méteren belül - a vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével - a külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.

31. § Tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

5. cikk A 7. és 9. cikkek sérelme nélkül, a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket az 1. cikkben meghatározott valamennyi madárfaj védelme általános rendszerének kialakítására, megtiltva különösen:

- a) a bármilyen módszerrel végzett szándékos elpusztítást vagy befogást;
- b) fészkeik és tojásaik szándékos elpusztítását vagy károsítását, illetve fészkeik eltávolítását;
- c) tojásaik természetből való begyűjtését és e tojások birtoklását, még üres állapotban is;
- d) e madarak szándékos zavarását, különösen a költési és fiókanevelési időszakban, amennyiben a zavarás jelentős lenne az irányelv céljait tekintve;
- e) olyan fajokhoz tartozó madarak tartását, amelyek vadászata és befogása tilos.

Tvt. 4. § p) egyed (példány): élő szervezet, annak valamennyi fejlődési szakasza, alakja, állapota és származéka, valamint az elpusztult élőlény, illetve az a termék vagy készítmény, amelyről csomagolása vagy egyéb irat, adat, illetve körülmény alapján megállapítható, hogy a felsoroltak valamelyikéből készült, illetve ezek valamelyikéből származó összetevőt tartalmaz;

22. § Kiemelt oltalmuk biztosítása érdekében védetté kell nyilvánítani a tudományos, kulturális, esztétikai, oktatási, gazdasági és más közérdekből, valamint a biológiai sokféleség megőrzése céljából arra érdemes

a) vadon élő szervezeteket.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

(2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett állatfaj

- a) állományának szabályozásához;
- b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;
- c) egyedeinek szaporításához;
- d) egyedének kikészítéséhez, preparálásához, a preparátumok birtokban tartásához;
- e) egyedének élőállat gyűjteményben történő tartásához;
- f) hazai állatfaj-állományának külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítéséhez;
- g) állományai közötti mesterséges génccseréhez;
- h) egyedének cseréjéhez, adásvételéhez;
- i) egyedének külföldre viteléhez, onnan történő behozatalához, az országon való átszállításához;
- j) egyede visszatelepítéséhez, betelepítéséhez;
- k) kártételének megelőzése érdekében riasztási módszer alkalmazásához;
- l) egyede fészkeinek áttelepítéséhez;
- m) egyedének házasításához.

13/2001 KöM rendelet 1. § (1) A védett növény-, illetve állatfajokat, valamint egyedeik pénzben kifejezett értékét az 1. számú, illetőleg a 2. számú melléklet, a fokozottan védett növény-, illetve állatfajokat, valamint egyedeik pénzben kifejezett értékét a 3. számú, illetőleg a 4. számú melléklet szerint állapítom meg. A védett gomba- és zuzmófajokat, valamint egyedeik pénzben kifejezett értékét a 9. számú melléklet szerint állapítom meg.

4. § (1) A rendelet 1-4. számú mellékleteiben nem szereplő, az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok körét a 7. számú és a 8. számú melléklet tartalmazza.

(2) Az (1) bekezdés szerinti fajokra a Tvt. 42-44. és 80. §-ának, továbbá a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet, valamint a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról szóló 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

Vtv. 28. § (1) A vadászatra jogosult nem veszélyeztetheti a nem vadászható állatfajok, az élő szervezetek, valamint a vadászterületre meghatározott legkisebb vadlétszám fennmaradását.

(3) A vad védelme érdekében tilos a vad búvó-, lakó-, és táplálkozási, valamint szaporodási vagy költési helyét zavarni. Nem minősül zavarásnak az okszerű mező- és erdőgazdálkodással összefüggő tevékenység, ideértve a halastavak lehalásztását is.

(4) Tilos a madarak fészkének és fészkelésének vadászati célra engedélyezett vagy bármely más eszközzel való zavarása, megrongálása vagy elpusztítása. A vadászati hatóság a tilalom alól felmentést adhat, amennyiben a vadállomány védelme, valamint a vadkárok megelőzése ezt különösen indokoltá teszi.

348/2006. Korm. rendelet 3. § (2) Az (1) bekezdés szerinti tevékenység - a természetvédelemért felelős miniszternek a Tvt. 44. § (4) bekezdése alapján kiadott rendeletében foglalt tevékenység kivételével, illetve ha az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajokra vonatkozó külön jogszabály másként nem rendelkezik - akkor engedélyezhető, ha közérdekből szükséges, nincs más kielégítő megoldás, és nem jár az adott állatfaj természetes állományának tartós sérelmével.

4. § (1) Védelemben részesülő állatfaj egyedének tartása, hasznosítása, bemutatása költségvetési szerv, valamint közhasznú szervezet részére engedélyezhető, ha

a) tevékenysége közérdeket szolgál;

b) a védelemben részesülő állatfaj egyedének gondozását, ellátását felügyelő személyt (a továbbiakban: felelős személy) foglalkoztat; valamint

c) az adott faj egyedére vonatkozó, az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban az adott faj egyedére meghatározott feltételeket tartósan biztosítja.

(2) Védelemben részesülő állatfaj egyedének a tartása, hasznosítása, illetve bemutatása a (3) bekezdésben foglalt kivétellel természetes személy részére akkor engedélyezhető, ha

a) tevékenysége közérdeket szolgál;

b) nagykorú;

c) az adott faj egyedére vonatkozó, az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban az adott faj egyedére meghatározott feltételeket tartósan biztosítja.

(3) Természetes személy fokozottan védett állatfajok egyedének tartására, hasznosítására, bemutatására - a természetvédelmi érdekből végzett kutatás, valamint a solymászati tevékenység, sérült egyed tartása kivételével - engedélyt nem kaphat.

(4) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában, valamint a (2) bekezdés c) pontjában meghatározott feltételeket a védelemben részesülő állatfaj egyede származékának esetében nem kell alkalmazni.

(5) Jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet részére - a költségvetési szerv és a közhasznú szervezet kivételével - kizárólag védelemben részesülő állatfaj egyede származékának, valamint a természet védelméért felelős miniszternek a Tvt. 44. § (4) bekezdése alapján kiadott rendeletében foglalt rendszeresen hasznosított védett állatfaj egyedének tartása, hasznosítása, bemutatása engedélyezhető.

6. cikk (1) A (2) és (3) bekezdés rendelkezéseinek sérelme nélkül, a tagállamok megtiltják az 1. cikkben meghatározott valamennyi madárfaj esetében az élő vagy elpusztult madarak és e madarak származékainak vagy könnyen felismerhető részeinek eladását, eladásra történő szállítását, eladásra történő tartását és eladásra történő felkínálását.

Tvt. 4. § p) egyed (példány): élő szervezet, annak valamennyi fejlődési szakasza, alakja, állapota és származéka, valamint az elpusztult élőlény, illetve az a termék vagy készítmény, amelyről csomagolása vagy egyéb irat, adat, illetve körülmény alapján megállapítható, hogy a felsoroltak valamelyikéből készült, illetve ezek valamelyikéből származó összetevőt tartalmaz;

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

(2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett állatfaj

b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;

h) egyedének cseréjéhez, adásvételéhez;

i) egyedének külföldre viteléhez, onnan történő behozatalához, az országon való átszállításához;

348/2006. Korm. rendelet 2. § E rendelet alkalmazásában

- a) védelem: a védelemben részesülő állatfaj egyedének vagy állományának megőrzését, fennmaradását és fenntartását szolgáló tevékenység vagy intézkedés;
- e) tartás: a hasznosítás, valamint a bemutatás kivételével a védelemben részesülő állatfaj egyedének birtokba, illetve élőállat gyűjteményben tartása - ideértve az eladásra történő tartást is -, különösen az egyed gondozása, országhatáron belüli, nem eladásra történő szállítása, idomítása, továbbá preparátumának birtokban tartása;
- f) hasznosítás: a védelemben részesülő állatfaj egyedének - a bemutatás kivételével történő - bármilyen igénybevétele, amely az egyed élettevékenységét, túlélési vagy szaporodási esélyeit, fennmaradását befolyásolja, így különösen
- fa) elpusztítás, gyűjtés, befogás, csere, adásvétel, eladásra történő szállítás, eladásra történő felkínálás, külföldre vitel, onnan történő behozatal, az országon való átszállítás,
- fb) tenyésztés,
- fc) élettelen egyed kikészítése, preparálása,
- fd) visszatelepítés, betelepítés, állomány-szabályozás, hazai állatfaj állományának külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítése,
- fe) házasítás,
- ff) állományok közötti mesterséges géncsere,
- fg) kutatás;
- g) bemutatás: a védelemben részesülő állatfaj egyedének közszemlére tétele;
- h) kutatás: a védelemben részesülő állatfaj egyedének tudományos célú hasznosítása, különösen a vérvétel, gyűrűzés, egyéb jelölés - kivéve a fogságban lévő egyedek azonosításához szükséges jelölés -, biometria adatok megfogással járó felvétele, vegyi, biokémiai készítményekkel történő kezelés, szabadtéri kísérlet;
3. § (1) Védelemben részesülő állatfajok egyedének tartásához, hasznosításához, bemutatásához, valamint az egyed tartójának, hasznosítójának személyében bekövetkező változashoz - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti tevékenység - a természetvédelemért felelős miniszternek a Tvt. 44. § (4) bekezdése alapján kiadott rendeletében foglalt tevékenység kivételével, illetve ha az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajokra vonatkozó külön jogszabály másként nem rendelkezik - akkor engedélyezhető, ha közérdekből szükséges, nincs más kielégítő megoldás, és nem jár az adott állatfaj természetes állományának tartós sérelmével.
- (3) Tartási, hasznosítási, bemutatási engedély csak a jogszerűen megszerzett, illetőleg külföldről jogszerűen behozott egyedre adható. Az engedély kiadását meg kell tagadni, amennyiben a tartás, hasznosítás, illetve bemutatás jogszabályi feltételei nem biztosítottak.
9. § (1) Védelemben részesülő állatfajok keresztezésére, illetve hibridjeik tenyésztésére csak természetvédelmi érdekből adható engedély.
- (2) A védelemben részesülő állatfajok tenyésztésére adott engedély a szaporulat tartására nem jogosít, ezt külön kérelmezni kell a természetvédelmi hatóságnál. Tenyésztési engedély csak akkor adható, ha az engedélyes a szaporulat jogszerű elhelyezéséről gondoskodni tud, és az erre vonatkozó szándéknyilatkozatot kérelméhez mellékel.
10. § (1) Védelemben részesülő állatfaj kutatásának engedélye iránti kérelemhez kutatási tervet kell csatolni, amely tartalmazza a kutatás irányítójának, valamint a tevékenységben részt vevő személyeknek a 4. számú melléklet 1-6. pontjában meghatározott adatait, az adatkezeléshez való hozzájáruló nyilatkozatait, a kutatott állatfajok felsorolását, a kutatás helyét, időpontját, időtartamát, célját és módszerét. A kutatást végző közhasznú szervezetnek, illetve költségvetési szervnek a kutatás irányítását végző személyt ki kell jelölnie. Amennyiben a kutatást természetes személy végzi, maga minősül a kutatás irányítójának.
- (2) Amennyiben a kutatás nem szelektív módszerrel történik, a kutatási tervben a kutatott állatfajnak a faj feletti rendszertani egységét (taxon) is elegendő meghatározni.
- (3) Kutatási célból olyan nem szelektív módszer, amely szükségszerűen a begyűjtött egyedek pusztulásával jár, kizárólag gerinctelenek és halak esetében engedélyezhető.
- (4) Védelemben részesülő gerinces állatfajra vonatkozó, az állatkísérletekről szóló külön jogszabály szerinti kísérlet kutatási tervéhez csatolni kell az illetékes megyei (fővárosi) állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás engedélyét.
- (5) A kutatás irányítójának az 5. § szerinti előírásoknak meg kell felelnie.
13. § Védelemben részesülő állatfaj egyedének bemutatása akkor engedélyezhető, ha összhangban van a természetvédelmi érdekekkel, és oktatási, ismeretterjesztési vagy tudományos célból szükséges, valamint a kérelmező rendelkezik tartási engedéllyel, továbbá élő egyed esetében az adott fajra vonatkozó, az állatkert

és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló külön jogszabály szerinti feltételeket a bemutatás helyén és annak teljes időtartama alatt biztosítja.

Eljárási szabályok

17. § (1) A tartási, hasznosítási, bemutatási engedély iránti kérelmet a 4. számú melléklet szerinti formanyomtatványon kell benyújtani a (2) bekezdésben meghatározott természetvédelmi hatósághoz.

(2) Fokozottan védett állatfaj egyedének tartását, hasznosítását, valamint bemutatását a Főfelügyelőség, egyéb védelemben részesülő állatfaj egyedének tartását, hasznosítását, valamint bemutatását a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: felügyelőség) engedélyezi.

(3) Amennyiben a védett állatfaj egyedének hasznosítására, bemutatására vonatkozó tevékenység több hatóság illetékességi területéhez tartozik, az engedélyező hatóság a Főfelügyelőség.

18. § A védelemben részesülő állatfaj egyedének tartását, hasznosítását, bemutatását engedélyező határozatban rendelkezni kell:

- a) az állatfaj egyedének tulajdonjogi viszonyairól;
- b) az egyed tartásának helyéről, körülményeiről, az egyedről való gondoskodásról;
- c) a tartás, hasznosítás, bemutatás feltételeiről;
- d) a tevékenységet végző személyről;
- e) az egyeddel végezhető tevékenységekről, azok módszereiről, eljárásairól, eszközeiről, időbeli és térbeli körülményeiről, esetleges kockázati tényezőiről;
- f) emlős-, madár- és hüllőfajok esetében az egyed 5. számú melléklet szerinti egyedi jelöléséről;
- g) az ellenőrzés feltételeinek biztosításáról;
- h) az engedély érvényességi idejéről;
- i) tenyésztés engedélyezése esetén a szaporulat tartásáról, a tenyésztésre használható hím- és nőivarú példányokról;
- j) kutatás engedélyezése esetén a kutatási jelentés, illetve a kutatás eredményéből származó adatok tartalmáról, formájáról, gyakoriságáról, címzettjéről és a kutatási jelentés készítésére kötelezett személyről;
- k) a védelemben részesülő állatfajok egyedének természetből való befogására, illetve elpusztítására vonatkozó engedélyezés esetén az engedélyezett tevékenység végrehajtásának eredményéről szóló jelentéstételi kötelezettségről.

19. § (1) A szaporulat tartására irányuló engedélykérelmet a szaporulat születését (kelését) követő 15 napon belül kell a természetvédelmi hatósághoz benyújtani.

(2) A védelemben részesülő állatfaj egyede tartására, hasznosítására, bemutatására jogosult a jogszabályokban vagy az engedélyben előírt feltételek megváltozását (különösen a pusztulást, elszökést) 8 napon belül, a felelős személyében bekövetkezett változást a változás megtörténtét követő 15 napon belül köteles bejelenteni a természetvédelmi hatóságnak.

20. § (1) A természetvédelmi hatóság a tartási, hasznosítási, valamint bemutatási engedélyt visszavonja, ha az alábbiak közül valamelyik feltétel megvalósul:

- a) az engedélyezés feltételei már nem állnak fenn;
- b) az engedély jogosultja a tevékenységét az engedélytől eltérően, a természetvédelmi érdekekkel nem összeegyeztethető módon gyakorolja;
- c) az engedély jogosultja a tartott, hasznosított, bemutatott állatfaj egyedét jogellenesen veszélyezteti, továbbá tevékenységével más védelemben részesülő állatfaj egyedét vagy élőhelyét szándékosan veszélyezteti;
- d) az engedély jogosultja a felelős személyében bekövetkezett változás bejelentését követő 30 napon belül nem gondoskodik megfelelő felelős személy alkalmazásáról;
- e) az engedély jogosultja az engedélyben foglalt, valamint az adott faj egyedére vonatkozó tartási feltételeket hatósági felhívás ellenére sem biztosítja.

(2) A természetvédelmi hatóság a tartási, bemutatási, hasznosítási engedélyt visszavonhatja, ha a tartási, bemutatási, hasznosítási engedély jogosultja

- a) nem tesz eleget a jogszabályban vagy az engedélyben előírt adatszolgáltatási kötelezettségének;
 - b) megakadályozza a hatósági ellenőrzést;
 - c) tevékenységével más védelemben részesülő állatfaj egyedét vagy élőhelyét gondatlanul veszélyezteti.
- (3) A természetvédelmi hatóság az engedély kiadását legfeljebb két évre megtagadhatja, ha az (1)-(2) bekezdésben foglaltak alapján az engedélyt visszavonták. Az engedély kiadásának megtagadásánál a hatóságnak figyelemmel kell lennie a jogsértés súlyára, céljára, időtartamára, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására.

21. § (1) A fokozottan védett állatfajok engedéllyel tartott egyedeiről a Főfelügyelőség, az egyéb védelemben részesülő állatfajok engedéllyel tartott egyedeiről a felügyelőség nyilvántartást vezet.

(2) A vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EK tanácsi irányelv 9. cikkének (3) bekezdése alapján az irányelv 5., 6., 7. és 8. cikkében foglalt rendelkezésektől való eltérésnek, illetve a természetes élőhelyek és a vadon élő növény- és állatvilág megőrzéséről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EKG tanácsi irányelv 16. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján az irányelv 12., 13. és 14. cikkében, valamint a 15. cikk a) és b) pontjában foglaltaktól való eltérésnek minősülő engedélyekről, valamint az e rendelet 18. § k) pontja alapján begyűjtött adatokról a fokozottan védett állatfajok tekintetében a Főfelügyelőség, az egyéb védelemben részesülő állatfajok tekintetében a felügyelőség nyilvántartást vezet.

(3) A Főfelügyelőség, valamint a felügyelőség a megelőző tárgyévre vonatkozó, az (1), illetőleg a (2) bekezdés szerint nyilvántartott adatait minden év május 31-ig megküldi a minisztérium részére.

Vtv. 38. § (1) A vadászati év az év március hónap első napján kezdődik és a következő év február hónap utolsó napjáig tart. A vadászati idény az a naptári időszak, mely a vadászati éven belül kijelöli az egyes vadfajok vadászatának idejét (a továbbiakban: vadászati idény). A vadászati idényt a miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.

(2) Azt a vadfajt, amelyre a miniszter vadászati idényt nem állapít meg, a vadászati éven belül kímélni kell (a továbbiakban együtt: vadászati tilalmi idő).

(3) A vadászati hatóság hivatalból vagy kérelemre indított eljárás során a vad védelme, az erdészeti és a növényi kultúrák, valamint a mesterséges vizek halállományának védelme, járványveszély és a vad által okozott folyamatos károsítás megelőzése érdekében, továbbá tudományos, oktatási és kutatási célból:

a) a rendeletben meghatározott vadászati idényt meghatározott vadászterületekre meghosszabbíthatja;

b) a rendeletben meghatározott vadászati idényt meghatározott vadászterületekre rövidebb időszakban állapíthatja meg, továbbá

c) a vadászati idényen belül korlátozhatja vagy megtilthatja egy vagy több vadfaj vadászatát;

d) meghatározott vadfaj túlszaporodása esetén vadászati tilalmi időben vadászatot engedélyezhet vagy rendelhet el.

(4) Természetvédelmi oltalom alatt álló állatfaj eseti vadászatát - az oltalom feloldása után - a természetvédelmi hatóság engedélyezi.

Vhr. 45. § (1) A vadászható madárfajok jogszerűen elejtett, befogott egyedeit szállítani és értékesíteni, az ország területéről kivinni, az országba behozni, valamint az ország területén átszállítani úgy szabad, ha a madár legalább egyik szárnyán a vadfaj meghatározásához szükséges mértékben a tollazatot meghagyták.

(2) A vadászható madárfajok közül a bőjti réce, a kerceréce, a csörgőréce, a barátaréce, a szárcsa, a balkáni gerle, a szarka, a szajkó, a dolmányos varjú, a vetési lúd, a nagylilik és az erdei szalonka esetében tilos azok élő vagy elpusztult, illetve elejtett egyedeinek és származékainak vagy könnyen felismerhető részeinek eladása, eladásra történő szállítása, eladásra történő tartása, valamint eladásra történő felkínálása. Ezen cselekmények az egyéb vadászható madárfajok esetében csak a jogszerűen elejtett, befogott egyedekkel végezhetők.

6. cikk (2) Az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységek nem tiltottak a III/1 mellékletben meghatározott fajok esetében, amennyiben a madarakat a jogszabályok betartásával ölték meg vagy fogták be vagy más jogszerű módon jutottak hozzájuk.

Vtv. 57. § (1) A jogosult vadászterületén évente az éves vadgazdálkodási tervben meghatározott fajú és darabszámú vadat ejthet, illetőleg foghat el. A vadászati hatóság az éves vadgazdálkodási tervben meghatározott darabszámú, az elejtett vad megjelölésére alkalmas, sorszámmal ellátott azonosítót (a továbbiakban: azonosítójel) bocsát a jogosult részére. Az azonosítóért a miniszter által rendeletben megállapított összegű díjat kell fizetni.

58. § (1) A jogosult - a vadászat formájától függetlenül - köteles a vadászat lefolyásának utólagos ellenőrzésére alkalmas napló (a továbbiakban: vadászati napló) vezetéséről gondoskodni.

(2) A jogosult a vadászat befejezését követően köteles az elejtett vadról nyilvántartást vezetni (a továbbiakban: teríték-nyilvántartás).

(3) Az elfogott vad nyilvántartására a teríték-nyilvántartás szabályait kell alkalmazni.

64. § (1) A vadász

- a) a vadászjegyet vagy a vadászati engedélyt (a továbbiakban együtt: engedély),
- b) az egyéni lőjegyzéket,

Vhr. 1. § A Vtv. alkalmazásában vadászható állatfajok a következők (a továbbiakban: vad):

a) nagyvadfajok

Gímszarvas (*Cervus elaphus*),
 Dámszarvas (*Cervus dama*),
 Őz (*Capreolus capreolus*),
 Muflon (*Ovis gmelini musimon*),
 Vaddisznó (*Sus scrofa*),
 Szikaszarvas - Japán szika (*Cervus nippon nippon*),
 Dybowski szika (*Cervus nippon hortulorum*), és

ba) apróvadfajok

Mezei nyúl (*Lepus europaeus*),
 Üregi nyúl (*Oryctolagus cuniculus*),
 Fácán (*Phasianus colchicus*),
 Fogoly (*Perdix perdix*),
 Vetési lúd (*Anser fabalis*),
 Nagylilik (*Anser albifrons albifrons*),
 Tőkés réce (*Anas platyrhynchos*),
 Böjti réce (*Anas querquedula*),
 Csörgő réce (*Anas crecca*),
 Barátréce (*Aythya ferina*),
 Kerceréce (*Bucephala clangula*),
 Szárcsa (*Fulica atra*),
 Erdei szalonka (*Scolopax rusticola*),
 Balkáni gerle (*Streptopelia decaocto*),
 Örvös galamb (*Columba palumbus*),
 bb) egyéb apróvadfajok
 Házi görény (*Mustela putorius*),
 Nyest (*Martes foina*),
 Borz (*Meles meles*),
 Róka (*Vulpes vulpes*),
 Aranyakál (*Canis aureus*),
 Pézsmapocok (*Ondatra zibethicus*),
 Nyestkutya (*Nyctereutes procyonoides*),
 Mosómedve (*Procyon lotor*),
 Dolmányos varjú (*Corvus corone cornix*),
 Szarka (*Pica pica*),
 Szajkó (*Garrulus glandarius*).

45. § (1) A vadászható madárfajok jogszerűen elejtett, befogott egyedeit szállítani és értékesíteni, az ország területéről kivinni, az országba behozni, valamint az ország területén átszállítani úgy szabad, ha a madár legalább egyik szárnyán a vadfaj meghatározásához szükséges mértékben a tollazatot meghagyták.

(2) A vadászható madárfajok közül a böjti réce, a kerceréce, a csörgőréce, a barátréce, a szárcsa, a balkáni gerle, a szarka, a szajkó, a dolmányos varjú, a vetési lúd, a nagylilik és az erdei szalonka esetében tilos azok élő vagy elpusztult, illetve elejtett egyedeinek és származékainak vagy könnyen felismerhető részeinek eladása, eladásra történő szállítása, eladásra történő tartása, valamint eladásra történő felkínálása. Ezen cselekmények az egyéb vadászható madárfajok esetében csak a jogszerűen elejtett, befogott egyedekkel végezhetők.

46. § A vadászjeggyel rendelkező vadász egyéni lőjegyzékének (zsákmányjegyzékének) mintáját a 12. számú melléklet tartalmazza. Egyéni vadászat esetén a vadász az elejtett vad birtokba vételét követően köteles az elejtés tényét az egyéni főjegyzékbe haladéktalanul bejegyezni, társas vadászat esetén a bejegyzési kötelezettség a vadászat végén esedékes.

47. § (1) Az egyéni, illetve a társas vadászati naplót és terítéknyilvántartást a 13. számú mellékletben foglalt minta szerint területrészenként elkülönítve kell vezetni. Minden vadászatot új sorszámon, annak

megkezdése előtt kell naplózni, a vadászat várható befejezésével együtt. A bejegyzett befejezési időponttól a vadász vadászati tevékenységet nem végezhet. Egyéni vendég- vagy bér vadászat esetében a vadászatot a kísérő vadász jegyezi be, társas vadászat esetében pedig a vadászatvezető. Amennyiben a vadászon vadelejtés, sebzés, hibázás vagy bármilyen vadászati, illetve rendkívüli esemény történt akkor a vadászat végén - egyéni vadászat esetén a vadász, társas vadászat esetén a vadászatvezető, bér- és vendég vadászat esetén pedig a kísérő vadász - a vadászati napló megfelelő rovatába bejegyezni, valamint a bejegyzést aláírásával hitelesíteni köteles.

(2) A vadászjegyet, az egyéni lőjegyzéket, a hivatásos vadász szolgálati naplóját, az egyéni, illetve a társas vadászati napló és teríték-nyilvántartást és a jogosult által vezetett dokumentumokat a vadász, illetve a jogosult - az eredeti bejegyzésekkel - az érvényessége lejártát vagy lezárását követő legalább öt évig köteles megőrizni. A vadász, illetve a jogosult öt munkanapon belül köteles bejelenteni a vadászati hatóságnak, ha a felsorolt dokumentumok közül bármelyik elveszik, megsemmisül, vagy azt tőle eltulajdonítják.

(3) A vadászati napló és teríték-nyilvántartás vezetését a jogosulton kívül a vadászati hatóság ellenőrizheti. 13. számú melléklet a 79/2004. (V. 4.) FVM rendelethez

I.

TÁRSASVADÁSZATI NAPLÓ ÉS TERÍTÉK-NYILVÁNTARTÁS TARTALMA

Társas vadászati napló és teríték-nyilvántartás vezetésre jogosultak

II.

EGYÉNI VADÁSZATI NAPLÓ ÉS TERÍTÉK-NYILVÁNTARTÁS TARTALMA

Vadásztársasági tagok és hivatásos vadászok vadászjegy nyilvántartója

6. cikk (3) A tagállamok, a III/2 mellékletben felsorolt fajok esetében bizonyos korlátozások előírásával engedélyezhetik területükön az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységeket, amennyiben a madarak befogása vagy megölése a jogszabályok betartásával történt, vagy más jogszerű módon jutottak hozzájuk.

[Magyarország nem engedélyezett az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységeket a III/2. melléklet vonatkozásában.]

7. cikk (1) A Közöség egész területén lévő állomány szintjük, földrajzi elterjedésük és szaporodási rátájuk alapján a II. mellékletben felsorolt fajok nemzeti jogszabályok adta kereteken belül vadászhatók. A tagállamok biztosítják, hogy e fajok vadászata ne ássa alá az elterjedési területükön tett védelmi erőfeszítéseket.

(2) A II melléklet 1. részében meghatározott fajok azon a földrajzilag meghatározott tengeri és szárazföldi területen vadászhatók, ahol ezen irányelv alkalmazandó.

Vtv. (1) A vadászatra jogosult nem veszélyeztetheti a nem vadászható állatfajokat, az élő szervezeteket, valamint a vadászterületre meghatározott legkisebb vadlétszám fennmaradását.

(2) A vadászon kívül a vad nyugalma mindenki köteles megőrizni. Tilos vadászon kívül a vad fennmaradását bármilyen módon veszélyeztetni.

(3) A vad védelme érdekében tilos a vad bűvő-, lakó-, és táplálkozási, valamint szaporodási vagy költési helyét zavarani. Nem minősül zavarásnak az okszerű mező- és erdőgazdálkodással összefüggő tevékenység, ideértve a halastavak lehalasztását is.

(4) Tilos a madarak fészkeinek és fészkelésének vadászati célra engedélyezett vagy bármely más eszközzel való zavarása, megrongálása vagy elpusztítása. A vadászati hatóság a tilalom alól - a természetvédelmi hatóság előzetes szakhatósági hozzájárulásával - felmentést adhat, amennyiben a vadállomány védelme, valamint a vadkárok megelőzése ezt különösen indokoltá teszi.

38. § (1) ... A vadászati időny az a naptári időszak, mely a vadászati éven belül kijelöli az egyes vadfajok vadászatának idejét (a továbbiakban: vadászati időny). A vadászati időnyt a miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.

(2) Azt a vadfajt, amelyre a miniszter vadászati időnyt nem állapít meg, a vadászati éven belül kímélni kell...

Vhr. 27. § (1) A vadászati időnyeket az 5. számú melléklet tartalmazza. A vadászati időny, ha annak kezdete vasárnapra vagy hétfőre esik, akkor kiterjed az azt megelőző egy, illetve kettő napra. Ha a vadászati időny vége péntekre vagy szombatára esik, akkor kiterjed az azt követő kettő, illetve egy napra is.

(2) Az 5. számú melléklet II. részében felsorolt vízivad fészkelése és vonulása szempontjából nemzetközi jelentőségű és hazai kiemelt jelentőségű vízi élőhelyeken a vadászati hatóság - védett természeti területet,

illetve NATURA 2000 területet illetően a természetvédelmi hatóság szakhatósági hozzájárulásával - szabályozza a vízivad vadászat rendjét. Ebben meghatározza a vízivad vadászatának helyét, módját, idejét, gyakoriságát.

Vhr. 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet 5. számú melléklet (lásd alatt)

Tvt. 11. § (1) A vadgazdálkodás, vadászat, halgazdálkodás, halászat és horgászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadon élő vadászható, halászható (horgászható) vad- és halfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti.

(2) A vadászható és halászható vad- és halfajok vadászata, halászata és horgászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

(3) A nem halászható (horgászható) fajokról, a halászati (horgászati) tilalmakról és fajok szerinti tilalmi időkről a halgazdálkodásért felelős miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel (a továbbiakban: miniszter) együttesen rendelkezik.

(4) A vadászható állatfajok (vad) körének meghatározására, vadászati idény és vadászati tilalom megállapítására a vad védelméről, a vadgazdálkodásról valamint a vadásatról szóló törvény rendelkezései az irányadók.

(5) Az Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozó vadászható állatfajok kereskedelmi, behozatali és kiviteli szabályait a miniszter - a vadgazdálkodásért felelős miniszterrel egyetértésben - rendeletben határozza meg.

12. § (1) Ha valamely területen a vadászható vadfaj, illetve a halászható (horgászható) halfaj állománya a vadászat, illetve halászat (horgászat) vagy más tényező miatt veszélyeztetetté válik, a természetvédelmi hatóság kezdeményezheti a vadászati, illetve a halászati hatóságnál vadászati, illetve halászati (horgászati) korlátozás vagy tilalom elrendelését.

(2) A vadászható vad- és a halászható (horgászható) halfaj túlszaporodása esetén, illetve a nem őshonos, nem meghonosodott, a hazai állatvilágtól idegen állomány felszámolása érdekében, a természetvédelmi hatóság a vadászati (halászati) hatóságnál az állomány szabályozását vagy felszámolását kezdeményezi.

13. § (1) Ha természeti területen gazdasági tevékenység, így különösen a vadgazdálkodási, vadászati, halászati, horgászati tevékenység gyakorlásának módja a természet védelméhez fűződő érdekeket súlyosan sérti vagy veszélyezteti, a természetvédelmi hatóság a tevékenység korlátozását, megtiltását kezdeményezi.

(2) Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítéséhez, továbbá vadon élő állatfaj visszatelepítéséhez a miniszter - a vadgazdálkodásért felelős miniszter hozzájárulásával kiadott - engedélyre van szükség.

(3) A vadászati hatóság a természetvédelmi hatóság kezdeményezésére kötelezheti a vadászatra jogosultat a tájidegen vadon élő állatfajok állományának vadászati módszerekkel történő csökkentésére vagy felszámolására.

(4) A (2) bekezdésben foglalt kivétellel a nem őshonos élő szervezetek betelepítéséhez vagy élő szervezet visszatelepítéséhez - a vadgazdálkodásért felelős miniszter hozzájárulásával - a miniszter engedélyre van szükség.

7. cikk (3) A II. melléklet 2. részében meghatározott fajok csak abban a tagállamban vadászhatók, amelyeknél ez fel van tüntetve.

Vtv. 38. § (1) ... A vadászati idény az a naptári időszak, mely a vadászati éven belül kijelöli az egyes vadfajok vadászatának idejét (a továbbiakban: vadászati idény). A vadászati idényt a miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.

38. § (4) Természetvédelmi oltalom alatt álló állatfaj eseti vadászatát - az oltalom feloldása után - a természetvédelmi hatóság engedélyezi.

7. cikk (4) A tagállamok biztosítják, hogy a hatályos nemzeti előírások alapján történő vadászat – beleértve a solymászatot is, amennyiben ezt gyakorolják – megfeleljen az ésszerű hasznosítás és az ökológiailag kiegyensúlyozott állományszabályozás elveinek, és hogy ez a gyakorlat összeegyeztethető legyen e fajok, különösen a vonuló fajok, állományainak vonatkozásában a 2. cikkből következő intézkedésekkel. Biztosítják különösen azt, hogy azokat a fajokat, amelyekre a vadászati jogszabályok vonatkoznak, ne vadásszák sem a fészekrakás, sem a fiókanevelés időszakában, sem a szaporodás különböző szakaszaiban. A vonuló fajok esetében biztosítják különösen azt, hogy azokat a fajokat, amelyekre a vadászati törvények vonatkoznak, ne vadásszák szaporodási időszakukban vagy a fiókanevelési területükre történő visszatérésük során.

Vtv. Preambulum: Az Országgyűlés felismerve azt, hogy valamennyi vadon élő állatfaj a Föld megújuló természeti erőforrásainak, valamint a biológiai életközösségnek pótolhatatlan része, tudatában annak, hogy a vadon élő állat esztétikai, tudományos, kulturális, gazdasági és genetikai értékek hordozója, s ezért - mint az egész emberiség és nemzetünk kincsét - természetes állapotban a jövő nemzedékek számára is meg kell őrizni,

a természet védelme, a vadállomány ésszerű hasznosítása érdekében a következő törvényt alkotja:

Vtv. 1. § (1) E törvény a Magyar Köztársaság területén vadon élő állatfajok közül a vadászható állatfajok természetes állapota fenntartásának igényével tartalmazza a vadászati jog gyakorlásának, hasznosításának, a vadászható állatfajok és élőhelyük védelmének, a vadgazdálkodás, a vadászat, továbbá a vad által és a vadászat során, valamint a vadban okozott károk megtérítésének szabályait, továbbá a vadászati jog jogellenes hasznosítása során alkalmazható bírságokat és egyéb szankciókat, a vadászati igazgatással összefüggő állami feladatokat és hatásköröket.

8. § (1) Vadászterületnek minősül - hasznosítási formájától függetlenül - az a földterület, valamint vízfelület, amelynek kiterjedése a háromezer hektárt eléri, és szemközti határvonalainak távolsága legalább háromezer méter, továbbá, ahol a vad

- a) a szükséges táplálékot megtalálja,
- b) természetes szaporodási feltételei, valamint
- c) természetes mozgásigénye, búvóhelye, nyugalma adott.

19. § (1) A vadászterület határát a kialakítandó vadászterület tulajdonosának - társult vadászati jog esetén a kialakítandó vadászterület tulajdonosai képviselőjének - kérelmére a vadászati hatóság határozatban állapítja meg.

(2) A vadászterület határának megállapításánál figyelemmel kell lenni:

- a) a vadászterület rendeltetésére;
- b) a vadászterületté minősíthető föld tulajdoni, használati viszonyaira;
- c) a vad mozgási körére, életfeltételeire, védelmére, valamint az élőhely ökológiai adottságaira;
- d) az érintett földrészeket művelési ágára;
- e) a területen mező-, erdő- vagy vadgazdálkodási tevékenységet folytató szervezet belső szervezeti felépítésére;
- f) a biztonságos vadászat lehetőségére;
- g) az erdőgazdálkodási üzemterv betartásának lehetőségére;
- h) államhatár esetében a szükséges védőtávolságra, továbbá arra, hogy
- i) zárványterület ne keletkezzen;
- j) a háromezer hektár vagy azt meghaladó természetvédelem alatt álló területek - a védelmükhöz szükséges övezettel együtt - lehetőleg önálló vadászterületet képezzenek;
- k) a háromezer hektárnál kisebb területű természetvédelem alatt álló területek lehetőleg egy vadászterületre essenek.

28. § (1) A vadászatra jogosult nem veszélyeztetheti a nem vadászható állatfajok, az élő szervezetek, valamint a vadászterületre meghatározott legkisebb vadlétszám fennmaradását.

(2) A vadászaton kívül a vad nyugalma mindenki köteles megőrizni. Tilos vadászaton kívül a vad fennmaradását bármilyen módon veszélyeztetni.

(3) A vad védelme érdekében tilos a vad búvó-, lakó-, és táplálkozási, valamint szaporodási vagy költési helyét zavarni. Nem minősül zavarásnak az okszerű mező- és erdőgazdálkodással összefüggő tevékenység, ideértve a halastavak lehalasztását is.

(4) Tilos a madarak fészkeinek és fészkelésének vadászati célra engedélyezett vagy bármely más eszközzel való zavarása, megrongálása vagy elpusztítása. A vadászati hatóság a tilalom alól felmentést adhat, amennyiben a vadállomány védelme, valamint a vadkárok megelőzése ezt különösen indokoltá teszi.

38. § (1) A vadászati év az év március hónap első napján kezdődik és a következő év február hónap utolsó napjáig tart. A vadászati idény az a naptári időszak, mely a vadászati éven belül kijelöli az egyes vadfajok vadászatának idejét (a továbbiakban: vadászati idény). A vadászati idényt a miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.

(2) Azt a vadfajt, amelyre a miniszter vadászati idényt nem állapít meg, a vadászati éven belül kímélni kell (a továbbiakban együtt: vadászati tilalmi idő).

Vhr. 27. § (1) A vadászati idényeket az 5. számú melléklet tartalmazza. A vadászati idény, ha annak kezdete vasárnapra vagy hétfőre esik, akkor kiterjed az azt megelőző egy, illetve kettő napra. Ha a vadászati idény vége péntekre vagy szombatra esik, akkor kiterjed az azt követő kettő, illetve egy napra is.

(2) Az 5. számú melléklet II. részében felsorolt vízivad fészkelése és vonulása szempontjából nemzetközi jelentőségű és hazai kiemelt jelentőségű vízi élőhelyeken a vadászati hatóság - védett természeti területet, illetve NATURA 2000 területet illetően a természetvédelmi hatóság szakhatósági hozzájárulásával - szabályozza a vízivad vadászat rendjét. Ebben meghatározza a vízivad vadászatának helyét, módját, idejét, gyakoriságát.

Vhr. 79/2004. (V. 4.) FVM rendelet 5. számú melléklet (lásd II/1. melléklet alatt)

Tvt. 11. § (1) A vadgazdálkodás, vadászat, halgazdálkodás, halászat és horgászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadon élő vadászható, halászható (horgászható) vad- és halfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti.

(2) A vadászható és halászható vad- és halfajok vadászata, halászata és horgászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

(3) A nem halászható (horgászható) fajokról, a halászati (horgászati) tilalmakról és fajok szerinti tilalmi időkről a halgazdálkodásért felelős miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel (a továbbiakban: miniszter) együttesen rendelkezik.

(4) A vadászható állatfajok (vad) körének meghatározására, vadászati idény és vadászati tilalom megállapítására a vad védelméről, a vadgazdálkodásról valamint a vadásatról szóló törvény rendelkezései az irányadók.

(5) Az Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védeltségi kategóriába tartozó vadászható állatfajok kereskedelmi, behozatali és kiviteli szabályait a miniszter - a vadgazdálkodásért felelős miniszterrel egyetértésben - rendeletben határozza meg.

12. § (1) Ha valamely területen a vadászható vadfaj, illetve a halászható (horgászható) halfaj állománya a vadászat, illetve halászat (horgászat) vagy más tényező miatt veszélyeztetetté válik, a természetvédelmi hatóság kezdeményezheti a vadászati, illetőleg a halászati hatóságnál vadászati, illetve halászati (horgászati) korlátozás vagy tilalom elrendelését.

(2) A vadászható vad- és a halászható (horgászható) halfaj túlszaporodása esetén, illetve a nem őshonos, nem meghonosodott, a hazai állatvilágtól idegen állomány felszámolása érdekében, a természetvédelmi hatóság a vadászati (halászati) hatóságnál az állomány szabályozását vagy felszámolását kezdeményezi.

13. § (1) Ha természeti területen gazdasági tevékenység, így különösen a vadgazdálkodási, vadászati, halászati, horgászati tevékenység gyakorlásának módja a természet védelméhez fűződő érdekeket súlyosan sérti vagy veszélyezteti, a természetvédelmi hatóság a tevékenység korlátozását, megtiltását kezdeményezi.

(2) Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítéséhez, továbbá vadon élő állatfaj visszatelepítéséhez a miniszter - a vadgazdálkodásért felelős miniszter hozzájárulásával kiadott - engedélyre van szükség.

(3) A vadászati hatóság a természetvédelmi hatóság kezdeményezésére kötelezheti a vadászatra jogosultat a tájidegen vadon élő állatfajok állományának vadászati módszerekkel történő csökkentésére vagy felszámolására.

(4) A (2) bekezdésben foglalt kivétellel a nem őshonos élő szervezetek betelepítéséhez vagy élő szervezet visszatelepítéséhez - a vadgazdálkodásért felelős miniszter hozzájárulásával - a miniszter engedélyre van szükség.

348/2006. Korm. rendelet 14. § (1) A tartás, hasznosítás, bemutatás engedélyezésére vonatkozó rendelkezéseket a solymászati célú engedélyezés esetén az e cím szerinti eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Solymászmadárnak kizárólag a (3) bekezdésben felsorolt madárfajok azon egyedei minősülnek, amelyeket az (5) bekezdés szerinti célra tartanak.

(3) Solymászati célra - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - tartási, hasznosítási, bemutatási engedély kultúrtörténeti hagyományápolás céljából kizárólag természetes személynek, csak héjára (*Accipiter gentilis*), karvalyra (*Accipiter nisus*), szirti sasra (*Aquila chrysaetos*), északi sólyomra (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyomra (*Falco biarmicus*), valamint vándorsólyomra (*Falco peregrinus*) adható. Szirti sas (*Aquila chrysaetos*), északi sólyom (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyom (*Falco biarmicus*), valamint vándorsólyom (*Falco peregrinus*) esetében a tartási, hasznosítási, bemutatási engedély további feltétele, hogy a solymásmadár természetvédelmi hatósági engedéllyel működő hazai tenyészetből, illetőleg jogszerűen működő külföldi tenyészetből származzon.

(4) Karvaly (*Accipiter nisus*) tenyésztésére engedély nem adható. Héja (*Accipiter gentilis*) esetében kizárólag annak törzsalakjára (*Accipiter gentilis gentilis*), a hazai solymászati igényeknek megfelelő mértékig adható tenyésztési engedély.

(5) A (3) bekezdés szempontjából kultúrtörténeti hagyományápolásnak minősül a solymászatnak mint történelmi vadászati módszernek a természetvédelmi jogszabályokkal összeegyeztethető gyakorlása, az ehhez szükséges solymásmadarak hazai létszámának fenntartására irányuló befogás, tenyésztés, idomítás, illetve a solymászat mint vadászati módszer - szervezett rendezvényen történő - ismeretterjesztési célú gyakorlati bemutatása.

15. § (1) Természetes személy egyidejűleg legfeljebb 2 példány vadászatra használt solymásmadár és 2 pár tenyésztésre használt solymásmadár tartására jogosult.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti mennyiséget az engedéllyel tartott solymásmadár szaporulata túllépi, az engedélyes 3 hónapon belül gondoskodni köteles a jogszerűen tartható egyedek számát meghaladó egyedek jogszerű elhelyezéséről.

16. § (1) Solymászati célra tartási, hasznosítási, bemutatási engedélyt az a természetes személy kaphat, aki a 4. § (2) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott feltételeken túl,

a) a minisztérium által szervezett vizsgabizottság előtt sikeres természetvédelmi vizsgát tett;

b) a solymásmadarat vadászat vagy tenyésztés céljából tartja;

c) vadászati célú tartás engedélyezése esetén érvényes vadászjeggyel rendelkezik;

d) tenyésztés kérelmezése esetén legalább 3 év solymásmadár-tartási gyakorlattal rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti vizsga feltételeit, rendjét, tematikáját a 3. számú melléklet tartalmazza.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti vizsgával egyenértékűnek minősülhet az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, továbbá az olyan államban tett vizsga, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott vizsga elismeréséről a Főfelügyelőség dönt szükség szerint különbségi vizsga előírásával.

(5) A tenyésztésre használt solymásmadarakat páronként szirti sas (*Aquila chrysaetos*) esetében minimum 28 négyzetméter alapterületű és 3,5 méter magas röpdében, míg északi sólyom (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyom (*Falco biarmicus*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*) és a héja törzsalakja (*Accipiter gentilis gentilis*) esetében minimum 12 négyzetméter alapterületű és 2,7 méter magas röpdében kell elhelyezni. Egy tenyészröpdében maximum 2 tenyészmadár, illetve függetlenné válásukig a tenyészpár utódai tarthatók.

(6) A vadászati célra tartott solymásmadarak esetében a hagyományos tartásnál alkalmazott kerti ülőke, magasállvány, illetve repítődrótos elhelyezés rendszeres röptetés mellett alkalmazható.

(7) A vadászati célra használt solymásmadarat - a karvaly (*Accipiter nisus*) és a szirti sas (*Aquila chrysaetos*) kivételével - a vadászat során rádiótelemetriás jelzőrendszerrel kell ellátni.

8. cikk (1) Az irányelv alá tartozó madarak vadászatának, befogásának vagy megölésének vonatkozásában a tagállamok megtiltják a madarak tömeges vagy válogatás nélküli befogására vagy megölésére alkalmazott, illetve egy faj helyi kipusztítására alkalmas eszközök, eljárások vagy módszerek használatát, különösen azokat, amelyek a IV. melléklet a) pontjában szerepelnek.

Tvt. 9. § (1) A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

(2) Tilos a vadon élő szervezetek gyűjtésének, pusztításának, vadon élő állatok befogásának, életük kioltásának olyan eszközét és módszerét használni, mely válogatás nélküli vagy tömeges pusztulásukkal, sérülésükkel, kínzásukkal jár.

Vtv. 30. § (1) A vadat elejteni, elfogni kizárólag a törvényben meghatározott módon szabad. Tilos a vadat a vonatkozó közösségi rendeletben foglalt csapdázási módszerrel, valamint méreg alkalmazásával elfogni, illetve elpusztítani.

67. § (1) Vadat csak vadászati célra engedélyezett - legalább negyvenöt centiméter csőhosszúságú - vadászlőfegyverrel lehet elejteni.

(3) Vadat elfogni az e célra szolgáló hálóval, befogó karámmal, altató-, bénítólövedékes fegyverrel, valamint a vonatkozó közösségi rendeletben nem tiltott, illetve megengedett csapdázási módszerrel lehet.

68. § (1) E törvény alkalmazásában tiltott vadászati eszköznek minősül:

- a) a mérgezett hegyű és robbanó fejú nyílvessző;
 - b) a számszeríj;
 - c) az e törvény előírásainak meg nem felelő vadászíj, illetve nyílvessző;
 - d) a lőfegyverre szerelt hangtompító eszköz;
 - e) a gímszarvasra, dámszarvasra, muflonra, valamint őzre történő vadászat esetén a sörétes vadászlőfegyver;
 - f) a hurok, horog, madárlép, verem;
 - g) a működése vagy felhasználása körülményei folytán nem szelektív háló.
71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:
- a) légi járműből, vadászható madárfajok esetén a motoros járműből vagy járműről, vadászható emlősfajok esetén mozgó motoros járműből vagy járműről, továbbá az óránként öt kilométert meghaladó sebességgel közlekedő vízi járműből,
 - b) a vízivad vadászatának kivételével a lesgödörből,
 - c) a vízivad vadászatának kivételével a vízi járműről,
 - d) mesterséges fényforrás, továbbá a fényszóró engedély nélküli használatával,
 - e) a gímszarvasra, a dámszarvasra, az őzre, illetőleg a muflonra hajtóvadászat keretében történő vadászat, továbbá
 - f) a falkavadászat,
 - g) az érintett vadászatra jogosultak közötti megállapodás hiányában a szomszédos vadászterület határától számított háromszáz méteren belüli lesvadászat,
 - h) vadászati idénytől függetlenül az olyan időpontban történő vadászat, amikor a vad menekülési lehetősége bármilyen természeti ok miatt jelentősen korlátozott,
 - i) a vaddisznó és a róka vadászatának kivételével a csillagászati napnyugtát egy órával követő és a csillagászati napkeltét egy órával megelőző időpontok közötti vadászat (a továbbiakban: éjszakai vadászat),
 - j) vadászati tilalmi időben, vadászati kíméleti területen, a vadászati tilalom hatósági elrendelése ellenére folytatott vadászat,
 - k) a jogszabályban foglaltak kivételével a vadászati idényen kívüli - a vadászati hatóság engedélye nélküli - vadászat.

(2) A vadászat rendje megsértésének minősül továbbá az alábbi eszközökkel történő vadászat:

- a) az önműködő (automata) és öntöltő (félautomata) golyós lőfegyver;
- b) a sörétes vadászlőfegyverrel a két tölténynél nagyobb tárkapacitású öntöltő (félautomata) vagy önműködő (automata) sörétes vadászlőfegyver;
- c) a vaddisznó vadászata esetén - a sörétes vadászlőfegyverből kilőhető golyóval történő vadászat kivételével - a sörétes vadászlőfegyver;
- d) a gímszarvasra, a dámszarvasra, a muflonra történő vadászat esetében a kétezer ötszáz joule-nál kisebb csőtorkolati energiájú vadászlőszer, őzre történő vadászat esetében az ezer joule-nál kisebb csőtorkolati energiájú vadászlőszer;
- e) az elektronikus optikai eszköz;
- f) a vad megtévesztésére alkalmas elektronikus akusztikai eszköz;
- g) a vad megtévesztésére alkalmas mesterséges anyag, valamint vak és megcsonkított élő csali állat;
- h) az áramütést előidéző elektromos eszközök;
- i) az emlősfajok ejtőhálójával történő befogásának kivételével a robbanószer;
- j) tükör és más vakító eszköz, továbbá gázok és kifüstölés;
- k) elektronikus képnagyítóból vagy képátalakítóból álló éjszakai lövésre alkalmas célzóeszközök;

l) mérgezett vagy altató csalétek;

m) vadászható emlősfajok esetében a működése vagy felhasználása körülményei folytán nem szelektív csapdázási módszer, vadászható madárfajok esetében a madarak tömeges vagy nem szelektív befogását vagy elpusztítását eredményező, illetve a fajok helyi eltűnését eredményező csapdázási eszköz, illetve eljárás és módszer.

58. § (1) Apróvadat sörétes vadászlőfegyverből kilőtt söréttel, nagyvadat golyós vadászlőfegyverrel szabad elejteni. A hivatásos vadász által - nagyvad utánkeresés során kegyelemlövéshez - alkalmazható vadászlőszerszám kivételével vadászati célra legalább 2 mm-től legfeljebb 5 mm-ig terjedő átmérőjű sörét használható.

(2) Az 1. § bb) pontjában felsorolt apróvadfajokra vadászlőfegyverből kilőtt söréttel és golyós vadászlőfegyverrel - ideértve az ezer joule-nál kisebb csőtorkolati energiájú vadászlőszert és a 0,22 kaliberű golyós vadászlőfegyvert - is lehet vadászni. Vaddisznóra, rókára, borzra, aranysakálra, nyestkuttyára, mosómedvére sörétes vadászlőfegyverből kilőtt golyóval is lehet vadászni.

(3) Működése vagy felhasználása körülményei folytán szelektív vadbefogó hálózattal kizárólag a zárttéri tenyésztésből származó kibocsátott fácán, továbbá a mezei és üregi nyúl, a róka, a gímszarvas, a dámszarvas, a muflon, valamint az őz fogható be.

75/A. § (2) A Vtv. 71. § (2) bekezdésének e) pontja szerint nem minősül elektronikus optikai eszköznek a céltávcsőben célzás megkönnyítése céljából elektronikusan megvilágított irányzék.

8.2 cikk (2) A tagállamok megtiltják továbbá a IV. melléklet b) pontjában felsorolt járművekből és az ott megadott feltételek mellett végzett bármiféle vadászatot.

Vtv. 71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

a) légi járműből, vadászható madárfajok esetén a motoros járműből vagy járműről, vadászható emlősfajok esetén mozgó motoros járműből vagy járműről, továbbá az óránként öt kilométert meghaladó sebességgel közlekedő vízi járműből,

9. cikk (1) A tagállamok, ha nincs más kielégítő megoldás, eltérhetnek az 5., 6., 7. és 8. cikk rendelkezéseitől a következő okok miatt:

a) –a közegészség és közbiztonság érdekében,

– a légi közlekedés biztonsága érdekében,

– a növényi kultúrák, az állatállomány, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése érdekében,

– a növény- és állatvilág védelme érdekében;

b) a kutatás és oktatás, az állományfeljavítás, a visszatelepítés és az esetlegesen ezekhez szükséges tenyésztés céljából;

c) szigorúan szabályozott feltételek mellett és szelektív alapon, egyes madarak kis számú befogásának, tartásának vagy egyéb ésszerűen megindokolható hasznosításának engedélyezése érdekében.

Tvt. 43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

(2) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges védett állatfaj

a) állományának szabályozásához;

b) egyedeinek gyűjtéséhez, befogásához, elejtéséhez, birtokban tartásához, idomításához;

c) egyedeinek szaporításához;

d) egyedének kikészítéséhez, preparálásához, a preparátumok birtokban tartásához;

e) egyedének élőállat gyűjteményben történő tartásához;

f) hazai állatfaj-állományának külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítéséhez;

g) állományai közötti mesterséges gécseréhez;

h) egyedének cseréjéhez, adásvételéhez;

i) egyedének külföldre viteléhez, onnan történő behozatalához, az országon való átszállításához;

j) egyede visszatelepítéséhez, betelepítéséhez;

k) kártételének megelőzése érdekében riasztási módszer alkalmazásához;

l) egyede fészkeinek áttelepítéséhez;

m) egyedének házasításához.

74. § (1) Védett állatfaj egyede kártételeinek megelőzéséről, illetve csökkentéséről a kártétellel érintett ingatlan tulajdonosa, illetve használója a tőle elvárható módon és mértékben gondoskodik. Ha a kártételt a kötelezett nem képes megelőzni, kérheti a természetvédelmi hatóság hasonló célra irányuló intézkedését.

(2) Riasztási módszerek alkalmazása, illetve - kivételes esetben - a túlszaporodott állomány egyedeinek befogása vagy gyérítése csak a természetvédelmi hatóság engedélyével és felügyeletével végezhető.

(3) A természetvédelmi hatóság szükség esetén vagy a tulajdonos, használó kérésére gondoskodik a riasztásban, befogásban, gyérítésben kellő szakértelemmel rendelkező szerv bevonásáról. A természetvédelmi hatóság saját kezdeményezése esetén az ebből eredő költségeket maga viseli. Ha a természetvédelmi hatóság beavatkozásával a tulajdonos, használó kérésének tett eleget, a költségek viselésére a közöttük létrejött megállapodás az irányadó.

(4) A természetvédelmi hatóság kártalanítást fizet, ha a védett állatfaj egyedének kártétele azért következett be, mert

- a) nem tett eleget az (1) bekezdésben meghatározott, megalapozott kérelemnek;
 - b) indokolatlanul nem engedélyezte riasztási módszer alkalmazását vagy a túlszaporodott állomány egyedeinek befogását, gyérítését;
 - c) indokolatlanul nem teljesítette a (3) bekezdésben meghatározott kérést.
- A természetvédelmi hatóságot más esetben kártalanítási kötelezettség nem terheli.

348/2006. Korm. rendelet 2. § E rendelet alkalmazásában

b) természetvédelmi érdek: valamely állatfaj természetes állományának fennmaradása, szaporodása, illetőleg az adott állatfaj egyedének vagy állományának védelme, továbbá valamely védett vagy fokozottan védett faj egyedét, állományát veszélyeztető helyzet elhárítása, ideértve a védett vagy fokozottan védett fajok egyedei és élőhelyeik védelme érdekében szükséges intézkedéseket;

c) közérdek: a természetvédelmi érdek, valamint a természetvédelmi érdekekkel és célokkal összeegyeztethető oktatási, ismeretterjesztési, tudományos célú, illetőleg kultúrtörténeti hagyományápolásnak minősülő tevékenység, továbbá a közegészségügyi, környezetvédelmi vagy állategészségügyi veszélyhelyzet elhárítása;

3. § (1) Védelemben részesülő állatfajok egyedének tartásához, hasznosításához, bemutatásához, valamint az egyed tartójának, hasznosítójának személyében bekövetkező változashoz - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tevékenység - a természetvédelemért felelős miniszternek a Tvt. 44. § (4) bekezdése alapján kiadott rendeletében foglalt tevékenység kivételével, illetve ha az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajokra vonatkozó külön jogszabály másként nem rendelkezik - akkor engedélyezhető, ha közérdekből szükséges, nincs más kielégítő megoldás, és nem jár az adott állatfaj természetes állományának tartós sérelmével.

(3) Tartási, hasznosítási, bemutatási engedély csak a jogszerűen megszerzett, illetőleg külföldről jogszerűen behozott egyedre adható. Az engedély kiadását meg kell tagadni, amennyiben a tartás, hasznosítás, illetve bemutatás jogszabályi feltételei nem biztosítottak.

(4) A tartási, hasznosítási, bemutatási engedélyt az engedélyes köteles hatósági ellenőrzés során a hatóság részére felmutatni.

4. § (1) Védelemben részesülő állatfaj egyedének tartása, hasznosítása, bemutatása költségvetési szerv, valamint közhasznú szervezet részére engedélyezhető, ha

- a) tevékenysége közérdeket szolgál;
- b) a védelemben részesülő állatfaj egyedének gondozását, ellátását felügyelő személyt (a továbbiakban: felelős személy) foglalkoztat; valamint
- c) az adott faj egyedére vonatkozó, az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban az adott faj egyedére meghatározott feltételeket tartósan biztosítja.

(2) Védelemben részesülő állatfaj egyedének a tartása, hasznosítása, illetve bemutatása a (3) bekezdésben foglalt kivétellel természetes személy részére akkor engedélyezhető, ha

- a) tevékenysége közérdeket szolgál;
- b) nagykorú;
- c) az adott faj egyedére vonatkozó, az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban az adott faj egyedére meghatározott feltételeket tartósan biztosítja.

(3) Természetes személy fokozottan védett állatfajok egyedének tartására, hasznosítására, bemutatására - a természetvédelmi érdekből végzett kutatás, valamint a solymászati tevékenység, sérült egyed tartása kivételével - engedélyt nem kaphat.

(4) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában, valamint a (2) bekezdés c) pontjában meghatározott feltételeket a védelemben részesülő állatfaj egyede származékának esetében nem kell alkalmazni.

(5) Jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet részére - a költségvetési szerv és a közhasznú szervezet kivételével - kizárólag védelemben részesülő állatfaj egyede származékának, valamint a természet védelméért felelős miniszternek a Tvt. 44. § (4) bekezdése alapján kiadott rendeletében foglalt rendszeresen hasznosított védett állatfaj egyedének tartása, hasznosítása, bemutatása engedélyezhető.

5. § (1) Nem kaphat tartási, bemutatási és hasznosítási engedélyt, illetőleg nem lehet felelős személy, akit

a) természetkárosítás, állatkínzás bűncselekménye elkövetése miatt jogerősen felelősségre vontak, a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények alóli mentesítéséig, de legalább az ítélet jogerőre emelkedését követő öt évig;

b) a természet védelmével kapcsolatban elkövetett szabálysértésért jogerősen felelősségre vontak, a határozat jogerőre emelkedését követő három évig; vagy

c) természetvédelmi, illetve állatvédelmi bírsággal sújtottak, a határozat jogerőre emelkedését követő három évig.

(2) Felelős személy az lehet, aki

a) nagykorú;

b) rendelkezik - a gyűrzési és jelölési tevékenység kivételével - az 1. számú melléklet szerinti szakirányú végzettséggel és gyakorlattal.

10. § (1) Védelemben részesülő állatfaj kutatásának engedélye iránti kérelemhez kutatási tervet kell csatolni, amely tartalmazza a kutatás irányítójának, valamint a tevékenységben részt vevő személyeknek a 4. számú melléklet 1-6. pontjában meghatározott adatait, az adatkezeléshez való hozzájáruló nyilatkozatait, a kutatott állatfajok felsorolását, a kutatás helyét, időpontját, időtartamát, célját és módszerét. A kutatást végző közhasznú szervezetnek, illetve költségvetési szervnek a kutatás irányítását végző személyt ki kell jelölnie. Amennyiben a kutatást természetes személy végzi, maga minősül a kutatás irányítójának.

(2) Amennyiben a kutatás nem szelektív módszerrel történik, a kutatási tervben a kutatott állatfajnak a faj feletti rendszertani egységét (taxon) is lelegendő meghatározni.

(3) Kutatási célból olyan nem szelektív módszer, amely szükségszerűen a begyűjtött egyedek pusztulásával jár, kizárólag gerinctelenek és halak esetében engedélyezhető.

(4) Védelemben részesülő gerinces állatfajra vonatkozó, az állatkísérletekről szóló külön jogszabály szerinti kísérlet kutatási tervéhez csatolni kell az illetékes megyei (fővárosi) állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás engedélyét.

(5) A kutatás irányítójának az 5. § szerinti előírásoknak meg kell felelnie.

14. § (1) A tartás, hasznosítás, bemutatás engedélyezésére vonatkozó rendelkezéseket a solymászati célú engedélyezés esetén az e cím szerinti eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Solymásmadárnak kizárólag a (3) bekezdésben felsorolt madárfajok azon egyedei minősülnek, amelyeket az (5) bekezdés szerinti célra tartanak.

(3) Solymászati célra - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - tartási, hasznosítási, bemutatási engedély kultúrtörténeti hagyományápolás céljából kizárólag természetes személynek, csak héjára (*Accipiter gentilis*), karvalyra (*Accipiter nisus*), szirti sasra (*Aquila chrysaetos*), északi sólyomra (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyomra (*Falco biarmicus*), valamint vándorsólyomra (*Falco peregrinus*) adható. Szirti sas (*Aquila chrysaetos*), északi sólyom (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyom (*Falco biarmicus*), valamint vándorsólyom (*Falco peregrinus*) esetében a tartási, hasznosítási, bemutatási engedély további feltétele, hogy a solymásmadár természetvédelmi hatósági engedéllyel működő hazai tenyészetből, illetőleg jogszzerűen működő külföldi tenyészetből származzon.

(4) Karvaly (*Accipiter nisus*) tenyésztésére engedély nem adható. Héja (*Accipiter gentilis*) esetében kizárólag annak törzsalakjára (*Accipiter gentilis gentilis*), a hazai solymászati igényeknek megfelelő mértékig adható tenyésztési engedély.

(5) A (3) bekezdés szempontjából kultúrtörténeti hagyományápolásnak minősül a solymászatnak mint történelmi vadászati módszernek a természetvédelmi jogszabályokkal összeegyeztethető gyakorlása, az ehhez szükséges solymásmadarak hazai létszámának fenntartására irányuló befogás, tenyésztés, idomítás, illetve a solymászat mint vadászati módszer - szervezett rendezvényen történő - ismeretterjesztési célú gyakorlati bemutatása.

15. § (1) Természetes személy egyidejűleg legfeljebb 2 példány vadászatra használt solymászmadar és 2 pár tenyésztésre használt solymászmadar tartására jogosult.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti mennyiséget az engedéllyel tartott solymászmadar szaporulata túllépi, az engedélyes 3 hónapon belül gondoskodni köteles a jogszerűen tartható egyedek számát meghaladó egyedek jogszerű elhelyezéséről.

16. § (1) Solymászati célra tartási, hasznosítási, bemutatási engedélyt az a természetes személy kaphat, aki a 4. § (2) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott feltételeken túl,

a) a minisztérium által szervezett vizsgabizottság előtt sikeres természetvédelmi vizsgát tett;

b) a solymászmadarat vadászat vagy tenyésztés céljából tartja;

c) vadászati célú tartás engedélyezése esetén érvényes vadászjeggyel rendelkezik;

d) tenyésztés kérelmezése esetén legalább 3 év solymászmadar-tartási gyakorlattal rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti vizsga feltételeit, rendjét, tematikáját a 3. számú melléklet tartalmazza.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti vizsgával egyenértékűnek minősülhet az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, továbbá az olyan államban tett vizsga, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott vizsga elismeréséről a Főfelügyelőség dönt szükség szerint különbségi vizsga előírásával.

(5) A tenyésztésre használt solymászmadarakat páronként szirti sas (*Aquila chrysaetos*) esetében minimum 28 négyzetméter alapterületű és 3,5 méter magas röpdében, míg északi sólyom (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyom (*Falco biarmicus*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*) és a héja törzsalakja (*Accipiter gentilis gentilis*) esetében minimum 12 négyzetméter alapterületű és 2,7 méter magas röpdében kell elhelyezni. Egy tenyészröpdében maximum 2 tenyészmadár, illetve függetlenné válásukig a tenyészpár utódai tarthatók.

(6) A vadászati célra tartott solymászmadarak esetében a hagyományos tartásnál alkalmazott kerti üllőke, magasállvány, illetve repítődrótos elhelyezés rendszeres röptetés mellett alkalmazható.

(7) A vadászati célra használt solymászmadarat - a karvaly (*Accipiter nisus*) és a szirti sas (*Aquila chrysaetos*) kivételével - a vadászat során rádiótelemetriás jelzőrendszerrel kell ellátni.

Vhr. 27/A. § (1) Amennyiben nincs más kielégítő megoldás, a vadászati hatóság a döntést az alábbi esetekben hozhatja meg:

a) a Vtv. 28. § (4) bekezdése esetében a közegészség és közbiztonság, vagy a légi közlekedés biztonsága, vagy a mezőgazdasági hasznosítású növények és állatok, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése, vagy a növény- és állatvilág természetvédelmi célú védelme érdekében, valamint az állományfeljavítás, a visszatelepítés és az ezekhez szükséges tenyésztés céljából;

b) a Vtv. 30. § (2) bekezdése esetében a közegészség és közbiztonság, vagy a mezőgazdasági hasznosítású növények és állatok, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése vagy a növény- és állatvilág természetvédelmi célú védelme érdekében, valamint az állományfeljavítás, a visszatelepítés és az ezekhez szükséges tenyésztés céljából;

c) a Vtv. 38. § (3) bekezdésének a) és d) pontja esetében a közegészség és közbiztonság, vagy a légi közlekedés biztonsága, vagy a mezőgazdasági hasznosítású növények és az állatok, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése vagy a növény- és állatvilág természetvédelmi célú védelme érdekében, valamint a kutatás és oktatás, az állományfeljavítás, a visszatelepítés és az ezekhez szükséges tenyésztés céljából;

d) a Vtv. 39. § (3) bekezdése esetében a közegészség és közbiztonság, vagy a légi közlekedés biztonsága, vagy a mezőgazdasági hasznosítású növények és állatok, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése vagy a növény- és állatvilág természetvédelmi célú védelme érdekében.

(2) Az (1) bekezdés szerinti döntésben meg kell határozni:

a) azt a vadfajt és az egyedek számát, amelyre a döntés vonatkozik,

b) a befogás vagy elejtés engedélyezett módját, eszközeit,

c) azt a területet, ahol a döntésben foglalt tevékenység gyakorolható,

d) a döntés érvényességi idejét.

(3) A vadászati hatóság meghatározott esetekben az engedélyes (kötelezett) részére a döntésben foglaltak végrehajtásáról jelentéstételi kötelezettséget is előírhat.

9. (2) cikk Az eltérések esetében meg kell határozni:

- a fajokat, amelyekre az eltérések vonatkoznak,
- a befogás vagy megölés engedélyezett eszközeit, eljárásait vagy módszereit,
- a kockázati tényezőket, valamint az időbeli és térbeli körülményeket, amelyek mellett ilyen eltérések engedélyezhetők,
- a hatóságot, amely felhatalmazást kap annak kinyilvánítására, hogy a szükséges feltételek teljesülnek és annak meghatározására, hogy milyen eszközök, eljárások vagy módszerek alkalmazhatóak, milyen korlátok között és ki által,
- az elvégzendő ellenőrzéseket.

348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) E rendelet hatálya kiterjed

- a) a védett, fokozottan védett, illetve az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajok egyedeire;
 - b) az a) pontban nem szereplő, nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő állatfajok egyedeire;
 - c) az a)-b) pontok szerinti állatfajok és a természetvédelmi oltalom alatt nem álló állatfajok közötti kereszteződésekkel és keresztezésekből létrejött hibridekre
- [a továbbiakban a)-c) pontok együtt: védelemben részesülő állatfajok].

2. § E rendelet alkalmazásában

- e) tartás: a hasznosítás, valamint a bemutatás kivételével a védelemben részesülő állatfaj egyedének birtokba, illetve élőállat gyűjteményben tartása - ideértve az eladásra történő tartást is -, különösen az egyed gondozása, országhatáron belüli, nem eladásra történő szállítása, idomítása, továbbá preparátumának birtokban tartása;
- f) hasznosítás: a védelemben részesülő állatfaj egyedének - a bemutatás kivételével történő - bármilyen igénybevétele, amely az egyed élettevékenységét, túlélési vagy szaporodási esélyeit, fennmaradását befolyásolja, így különösen
- fa) elpusztítás, gyűjtés, befogás, csere, adásvétel, eladásra történő szállítás, eladásra történő felkínálás, külföldre vitel, onnan történő behozatal, az országon való átszállítás,
- fb) tenyésztés,
- fc) élettelen egyed kikészítése, preparálása,
- fd) visszatelepítés, betelepítés, állomány-szabályozás, hazai állatfaj állományának külföldi állományból származó egyeddel történő kiegészítése,
- fe) házasítás,
- ff) állományok közötti mesterséges géncsere,
- fg) kutatás;

g) bemutatás: a védelemben részesülő állatfaj egyedének közszemlére tétele;

h) kutatás: a védelemben részesülő állatfaj egyedének tudományos célú hasznosítása, különösen a vérvétel, gyűjtés, egyéb jelölés - kivéve a fogságban lévő egyedek azonosításához szükséges jelölés -, biometria adatok megfogással járó felvétele, vegyi, biokémiai készítményekkel történő kezelés, szabadtéri kísérlet;

3. § (1) Védelemben részesülő állatfajok egyedének tartásához, hasznosításához, bemutatásához, valamint az egyed tartójának, hasznosítójának személyében bekövetkező változashoz - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tevékenység - a természetvédelemért felelős miniszternek a Tvt. 44. § (4) bekezdése alapján kiadott rendeletében foglalt tevékenység kivételével, illetve ha az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajokra vonatkozó külön jogszabály másként nem rendelkezik - akkor engedélyezhető, ha közérdekből szükséges, nincs más kielégítő megoldás, és nem jár az adott állatfaj természetes állományának tartós sérelmével.

(3) Tartási, hasznosítási, bemutatási engedély csak a jogszerűen megszerzett, illetőleg külföldről jogszerűen behozott egyedre adható. Az engedély kiadását meg kell tagadni, amennyiben a tartás, hasznosítás, illetve bemutatás jogszabályi feltételei nem biztosítottak.

(4) A tartási, hasznosítási, bemutatási engedélyt az engedélyes köteles hatósági ellenőrzés során a hatóság részére felmutatni.

4. § (1) Védelemben részesülő állatfaj egyedének tartása, hasznosítása, bemutatása költségvetési szerv, valamint közhasznú szervezet részére engedélyezhető, ha

- a) tevékenysége közérdeket szolgál;

- b) a védelemben részesülő állatfaj egyedének gondozását, ellátását felügyelő személyt (a továbbiakban: felelős személy) foglalkoztat; valamint
- c) az adott faj egyedére vonatkozó, az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban az adott faj egyedére meghatározott feltételeket tartósan biztosítja.
- (2) Védelemben részesülő állatfaj egyedének a tartása, hasznosítása, illetve bemutatása a (3) bekezdésben foglalt kivétellel természetes személy részére akkor engedélyezhető, ha
- a) tevékenysége közérdeket szolgál;
- b) nagykorú;
- c) az adott faj egyedére vonatkozó, az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló külön jogszabályban az adott faj egyedére meghatározott feltételeket tartósan biztosítja.
- (3) Természetes személy fokozottan védett állatfajok egyedének tartására, hasznosítására, bemutatására - a természetvédelmi érdekből végzett kutatás, valamint a solymászati tevékenység, sérült egyed tartása kivételével - engedélyt nem kaphat.
- (4) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában, valamint a (2) bekezdés c) pontjában meghatározott feltételeket a védelemben részesülő állatfaj egyede származékának esetében nem kell alkalmazni.
- (5) Jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet részére - a költségvetési szerv és a közhasznú szervezet kivételével - kizárólag védelemben részesülő állatfaj egyede származékának, valamint a természet védelméért felelős miniszternek a Tvt. 44. § (4) bekezdése alapján kiadott rendeletében foglalt rendszeresen hasznosított védett állatfaj egyedének tartása, hasznosítása, bemutatása engedélyezhető.
5. § (1) Nem kaphat tartási, bemutatási és hasznosítási engedélyt, illetőleg nem lehet felelős személy, akit
- a) természetkárosítás, állatkínzás bűncselekménye elkövetése miatt jogerősen felelősségre vontak, a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények alóli mentesítéséig, de legalább az ítélet jogerőre emelkedését követő öt évig;
- b) a természet védelmével kapcsolatban elkövetett szabálysértésért jogerősen felelősségre vontak, a határozat jogerőre emelkedését követő három évig; vagy
- c) természetvédelmi, illetve állatvédelmi bírsággal sújtottak, a határozat jogerőre emelkedését követő három évig.
- (2) Felelős személy az lehet, aki
- a) nagykorú;
- b) rendelkezik - a gyűrzési és jelölési tevékenység kivételével - az 1. számú melléklet szerinti szakirányú végzettséggel és gyakorlattal.
6. § (1) Védelemben részesülő állatfaj élő egyedének tartására vonatkozó engedély a kérelemben meghatározott időtartamra, de legfeljebb négy évre adható.
- (4) Amennyiben a védelemben részesülő állatfaj a (3) bekezdésben meghatározott külön jogszabályban nem szerepel, vagy annak valamelyik kategóriába való besorolása nem egyértelmű, a tartás minimális feltételeit a természetvédelmi hatóság a (3) bekezdésben meghatározott külön jogszabály szerinti tartási feltételek figyelembevételével állapítja meg.
- (8) A természetvédelmi hatóság a tartási feltételeket rendszeresen - szükség szerint a helyszínen - ellenőrzi.
9. § (1) Védelemben részesülő állatfajok keresztezésére, illetve hibridjeik tenyésztésére csak természetvédelmi érdekből adható engedély.
- (2) A védelemben részesülő állatfajok tenyésztésére adott engedély a szaporulat tartására nem jogosít, ezt külön kérelmezni kell a természetvédelmi hatóságnál. Tenyésztési engedély csak akkor adható, ha az engedélyes a szaporulat jogszerű elhelyezéséről gondoskodni tud, és az erre vonatkozó szándéknyilatkozatot kérelméhez mellékel.
10. § (1) Védelemben részesülő állatfaj kutatásának engedélye iránti kérelemhez kutatási tervet kell csatolni, amely tartalmazza a kutatás irányítójának, valamint a tevékenységben részt vevő személyeknek a 4. számú melléklet 1-6. pontjában meghatározott adatait, az adatkezeléshez való hozzájáruló nyilatkozatait, a kutatott állatfajok felsorolását, a kutatás helyét, időpontját, időtartamát, célját és módszerét. A kutatást végző közhasznú szervezetnek, illetve költségvetési szervnek a kutatás irányítását végző személyt ki kell jelölnie. Amennyiben a kutatást természetes személy végzi, maga minősül a kutatás irányítójának.
- (2) Amennyiben a kutatás nem szelektív módszerrel történik, a kutatási tervben a kutatott állatfajnak a faj feletti rendszertani egységét (taxon) is legendő meghatározni.
- (3) Kutatási célból olyan nem szelektív módszer, amely szükségszerűen a begyűjtött egyedek pusztulásával jár, kizárólag gerinctelenek és halak esetében engedélyezhető.

(4) Védelemben részesülő gerinces állatfajra vonatkozó, az állatkísérletekről szóló külön jogszabály szerinti kísérlet kutatási tervéhez csatolni kell az illetékes megyei (fővárosi) állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás engedélyét.

(5) A kutatás irányítójának az 5. § szerinti előírásoknak meg kell felelnie.

11. § (1) Védelemben részesülő madár-, valamint denevérfaj egyedének gyűrűzésére, illetőleg jelölésére az kaphat engedélyt, aki a tevékenységet természetvédelmi vagy tudományos céllal végzi, és érvényes gyűrűző vizsgával rendelkezik. A gyűrűző vizsga feltételeit, rendjét, tematikáját a 2. számú melléklet tartalmazza.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vizsgával egyenértékűnek minősülhet az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, továbbá az olyan államban tett vizsga, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott vizsga elismeréséről az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: Főfelügyelőség) dönt szükség szerint különbségi vizsga előírásával.

12. § (1) Védelemben részesülő madárfajok egyedei jelölőgyűrűvel történő jelölésének az országos koordinációját kizárólag a madarak tudományos célú jelölésének nemzetközi koordinációját ellátó szervezet hazai tagszervezete végezheti.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szervezet az országos koordináció keretében végzi:

a) a jelölőgyűrűk központi beszerzését és kiadását, a gyűrűk egységes, a nemzetközi előírásoknak megfelelő minőségének biztosítását;

b) az országos gyűrűzőprojektek központi, egységes koordinációját, engedélyeztetését, színesgyűrűs, nemzetközi jelölőprogramok esetén a külföldi részprogramokkal való összehangolását;

c) a hazai gyűrűzési adatbázis folyamatos karbantartását, fejlesztését;

d) a kapcsolattartást a hazai gyűrűzőkkel és a külföldi gyűrűzőközpontokkal (gyűrűzési jelentések befogadása és feldolgozása, megkerülések adatcseréje), illetve nemzetközi szervezetekkel.

(3) Védelemben részesülő madárfajok vadon élő egyedeinek gyűrűzése kizárólag az (1) bekezdésben meghatározott szervezet által kiadott jelölőgyűrűkkel végezhető.

(4) Az európai denevérfajok populációinak megőrzéséről szóló megállapodás végrehajtása érdekében a védelemben részesülő denevérfajok egyedei gyűrűzésének országos, központi koordinációját a Magyar Természettudományi Múzeum végzi.

(5) A (4) bekezdésben foglalt országos koordináció keretében a Magyar Természettudományi Múzeum az alábbiakat végzi:

a) az országos gyűrűzőprojektek központi, egységes koordinációját, engedélyeztetését, nemzetközi jelölőprogramok esetén a külföldi részprogramokkal való összehangolását;

b) a hazai gyűrűzési adatbázis folyamatos karbantartását, fejlesztését;

c) a kapcsolattartást a hazai gyűrűzőkkel és a külföldi gyűrűzőközpontokkal (gyűrűzési jelentések befogadása és feldolgozása, megkerülések adatcseréje), illetve nemzetközi szervezetekkel.

(6) A madár- és denevérgyűrűzési alapadatok és az azokból származtatott adatok hozzáférését, továbbá felhasználásuk jogát az országos koordinációt végző szervezetnek folyamatosan biztosítani kell a természetvédelemért felelős minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) számára.

(7) Védelemben részesülő állatfaj egyedének a megfogása, amennyiben az egyedet a megfogást követően közvetlenül jelölik, illetve adatait rögzítik és szabadon bocsátják, nem minősül tartásnak, illetőleg befogásnak.

(8) Védelemben részesülő madár- és denevérfajok egyedei jelölőgyűrűvel történő jelölésére engedély annak adható, aki az általa fogott és jelölt állatokkal kapcsolatos adatait minden évben eljuttatja az (1), illetve a (4) bekezdésben meghatározott szervezethez. A szervezet minden év március 31-ig tájékoztatja a természetvédelmi hatóságot az előző évi jelentés teljesítéséről.

A bemutatásra vonatkozó szabályok

13. § Védelemben részesülő állatfaj egyedének bemutatása akkor engedélyezhető, ha összhangban van a természetvédelmi érdekekkel, és oktatási, ismeretterjesztési vagy tudományos célból szükséges, valamint a kérelmező rendelkezik tartási engedéllyel, továbbá élő egyed esetében az adott fajra vonatkozó, az állatkert és az állatotthon létesítésének, működésének és fenntartásának részletes szabályairól szóló külön jogszabály szerinti feltételeket a bemutatás helyén és annak teljes időtartama alatt biztosítja.

A szolymásatra vonatkozó szabályok

14. § (1) A tartás, hasznosítás, bemutatás engedélyezésére vonatkozó rendelkezéseket a solymászati célú engedélyezés esetén az e cím szerinti eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Solymásmadárnak kizárólag a (3) bekezdésben felsorolt madárfajok azon egyedei minősülnek, amelyeket az (5) bekezdés szerinti célra tartanak.

(3) Solymászati célra - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - tartási, hasznosítási, bemutatási engedély kultúrtörténeti hagyományápolás céljából kizárólag természetes személynek, csak héjára (*Accipiter gentilis*), karvalyra (*Accipiter nisus*), szirti sasra (*Aquila chrysaetos*), északi sólyomra (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyomra (*Falco biarmicus*), valamint vándorsólyomra (*Falco peregrinus*) adható. Szirti sas (*Aquila chrysaetos*), északi sólyom (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyom (*Falco biarmicus*), valamint vándorsólyom (*Falco peregrinus*) esetében a tartási, hasznosítási, bemutatási engedély további feltétele, hogy a solymásmadár természetvédelmi hatósági engedéllyel működő hazai tenyészetből, illetőleg jogszerűen működő külföldi tenyészetből származzon.

(4) Karvaly (*Accipiter nisus*) tenyésztésére engedély nem adható. Héja (*Accipiter gentilis*) esetében kizárólag annak törzsalakjára (*Accipiter gentilis gentilis*), a hazai solymászati igényeknek megfelelő mértékig adható tenyésztési engedély.

(5) A (3) bekezdés szempontjából kultúrtörténeti hagyományápolásnak minősül a solymászatnak mint történelmi vadászati módszernek a természetvédelmi jogszabályokkal összeegyeztethető gyakorlása, az ehhez szükséges solymásmadarak hazai létszámának fenntartására irányuló befogás, tenyésztés, idomítás, illetve a solymászat mint vadászati módszer - szervezett rendezvényen történő - ismeretterjesztési célú gyakorlati bemutatása.

15. § (1) Természetes személy egyidejűleg legfeljebb 2 példány vadászatra használt solymásmadár és 2 pár tenyésztésre használt solymásmadár tartására jogosult.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti mennyiséget az engedéllyel tartott solymásmadár szaporulata túllépi, az engedélyes 3 hónapon belül gondoskodni köteles a jogszerűen tartható egyedek számát meghaladó egyedek jogszerű elhelyezéséről.

16. § (1) Solymászati célra tartási, hasznosítási, bemutatási engedélyt az a természetes személy kaphat, aki a 4. § (2) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott feltételeken túl,

a) a minisztérium által szervezett vizsgabizottság előtt sikeres természetvédelmi vizsgát tett;

b) a solymásmadarat vadászat vagy tenyésztés céljából tartja;

c) vadászati célú tartás engedélyezése esetén érvényes vadászjeggyel rendelkezik;

d) tenyésztés kérelmezése esetén legalább 3 év solymásmadár-tartási gyakorlattal rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti vizsga feltételeit, rendjét, tematikáját a 3. számú melléklet tartalmazza.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti vizsgával egyenértékűnek minősülhet az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, továbbá az olyan államban tett vizsga, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott vizsga elismeréséről a Főfelügyelőség dönt szükség szerint különbözeti vizsga előírásával.

(5) A tenyésztésre használt solymásmadarakat páronként szirti sas (*Aquila chrysaetos*) esetében minimum 28 négyzetméter alapterületű és 3,5 méter magas röpdében, míg északi sólyom (*Falco rusticolus*), Feldegg-sólyom (*Falco biarmicus*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*) és a héja törzsalakja (*Accipiter gentilis gentilis*) esetében minimum 12 négyzetméter alapterületű és 2,7 méter magas röpdében kell elhelyezni. Egy tenyészröpdében maximum 2 tenyészmadár, illetve függetlenné válásukig a tenyészpár utódai tarthatók.

(6) A vadászati célra tartott solymásmadarak esetében a hagyományos tartásnál alkalmazott kerti ülőke, magasállvány, illetve repítődrótos elhelyezés rendszeres röptetés mellett alkalmazható.

(7) A vadászati célra használt solymásmadarat - a karvaly (*Accipiter nisus*) és a szirti sas (*Aquila chrysaetos*) kivételével - a vadászat során rádiotelemetriás jelzőrendszerrel kell ellátni.

Eljárási szabályok

17. § (1) A tartási, hasznosítási, bemutatási engedély iránti kérelmet a 4. számú melléklet szerinti formanyomtatványon kell benyújtani a (2) bekezdésben meghatározott természetvédelmi hatósághoz.

(2) Fokozottan védett állatfaj egyedének tartását, hasznosítását, valamint bemutatását a Főfelügyelőség, egyéb védelemben részesülő állatfaj egyedének tartását, hasznosítását, valamint bemutatását a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: felügyelőség) engedélyezi.

(3) Amennyiben a védett állatfaj egyedének hasznosítására, bemutatására vonatkozó tevékenység több hatóság illetékességi területéhez tartozik, az engedélyező hatóság a Főfelügyelőség.

18. § A védelemben részesülő állatfaj egyedének tartását, hasznosítását, bemutatását engedélyező határozatban rendelkezni kell:

- a) az állatfaj egyedének tulajdonjogi viszonyairól;
- b) az egyed tartásának helyéről, körülményeiről, az egyedről való gondoskodásról;
- c) a tartás, hasznosítás, bemutatás feltételeiről;
- d) a tevékenységet végző személyről;
- e) az egyeddel végezhető tevékenységekről, azok módszereiről, eljárásairól, eszközeiről, időbeli és térbeli körülményeiről, esetleges kockázati tényezőiről;
- f) emlős-, madár- és hüllőfajok esetében az egyed 5. számú melléklet szerinti egyedi jelöléséről;
- g) az ellenőrzés feltételeinek biztosításáról;
- h) az engedély érvényességi idejéről;
- i) tenyésztés engedélyezése esetén a szaporulat tartásáról, a tenyésztésre használható hím- és nőivarú példányokról;
- j) kutatás engedélyezése esetén a kutatási jelentés, illetve a kutatás eredményéből származó adatok tartalmáról, formájáról, gyakoriságáról, címzettjéről és a kutatási jelentés készítésére kötelezett személyről;
- k) a védelemben részesülő állatfajok egyedének természetből való befogására, illetve elpusztítására vonatkozó engedélyezés esetén az engedélyezett tevékenység végrehajtásának eredményéről szóló jelentéstételi kötelezettségről.

19. § (1) A szaporulat tartására irányuló engedélykérelmet a szaporulat születését (kelését) követő 15 napon belül kell a természetvédelmi hatósághoz benyújtani.

(2) A védelemben részesülő állatfaj egyede tartására, hasznosítására, bemutatására jogosult a jogszabályokban vagy az engedélyben előírt feltételek megváltozását (különösen a pusztulást, elszökést) 8 napon belül, a felelős személyében bekövetkezett változást a változás megtörténtét követő 15 napon belül köteles bejelenteni a természetvédelmi hatóságnak.

20. § (1) A természetvédelmi hatóság a tartási, hasznosítási, valamint bemutatási engedélyt visszavonja, ha az alábbiak közül valamelyik feltétel megvalósul:

- a) az engedélyezés feltételei már nem állnak fenn;
- b) az engedély jogosultja a tevékenységét az engedélytől eltérően, a természetvédelmi érdekekkel nem összeegyeztethető módon gyakorolja;
- c) az engedély jogosultja a tartott, hasznosított, bemutatott állatfaj egyedét jogellenesen veszélyezteti, továbbá tevékenységével más védelemben részesülő állatfaj egyedét vagy élőhelyét szándékosan veszélyezteti;
- d) az engedély jogosultja a felelős személyében bekövetkezett változás bejelentését követő 30 napon belül nem gondoskodik megfelelő felelős személy alkalmazásáról;
- e) az engedély jogosultja az engedélyben foglalt, valamint az adott faj egyedére vonatkozó tartási feltételeket hatósági felhívás ellenére sem biztosítja.

(2) A természetvédelmi hatóság a tartási, bemutatási, hasznosítási engedélyt visszavonhatja, ha a tartási, bemutatási, hasznosítási engedély jogosultja

- a) nem tesz eleget a jogszabályban vagy az engedélyben előírt adatszolgáltatási kötelezettségének;
- b) megakadályozza a hatósági ellenőrzést;
- c) tevékenységével más védelemben részesülő állatfaj egyedét vagy élőhelyét gondatlanul veszélyezteti.

(3) A természetvédelmi hatóság az engedély kiadását legfeljebb két évre megtagadhatja, ha az (1)-(2) bekezdésben foglaltak alapján az engedélyt visszavonták. Az engedély kiadásának megtagadásánál a hatóságnak figyelemmel kell lennie a jogsértés súlyára, céljára, időtartamára, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására.

21. § (1) A fokozottan védett állatfajok engedéllyel tartott egyedeiről a Főfelügyelőség, az egyéb védelemben részesülő állatfajok engedéllyel tartott egyedeiről a felügyelőség nyilvántartást vezet.

(2) A vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EK tanácsi irányelv 9. cikkének (3) bekezdése alapján az irányelv 5., 6., 7. és 8. cikkében foglalt rendelkezésektől való eltérésnek, illetve a természetes élőhelyek és a vadon élő növény- és állatvilág megőrzéséről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 16. cikkének (1) és (2) bekezdése alapján az irányelv 12., 13. és 14. cikkében, valamint a 15. cikk a) és b) pontjában foglaltaktól való eltérésnek minősülő engedélyekről, valamint az e rendelet 18. § k) pontja alapján begyűjtött adatokról a fokozottan védett állatfajok tekintetében a Főfelügyelőség, az egyéb védelemben részesülő állatfajok tekintetében a felügyelőség nyilvántartást vezet.

(3) A Főfelügyelőség, valamint a felügyelőség a megelőző tárgyévra vonatkozó, az (1), illetőleg a (2) bekezdés szerint nyilvántartott adatait minden év május 31-ig megküldi a minisztérium részére.

Vtv. 30. § (1) A vadat elejteni, elfogni kizárólag a törvényben meghatározott módon szabad. Tilos a vadat a vonatkozó közösségi rendeletben foglalt csapdázási módszerrel, valamint mérge alkalmazásával elfogni, illetve elpusztítani.

(2) A vadászati hatóság vadgazdálkodási, humán-, illetve állat-egészségügyi indokokra tekintettel, a mérgező hatású anyagok használatára vonatkozó külön jogszabályok figyelembevételével engedélyezheti szelektív mérge alkalmazását.

67. § (1) Vadat csak vadászati célra engedélyezett - legalább negyvenöt centiméter csőhosszúságú - vadászlőfegyverrel lehet elejteni.

(2) Vadászíjjal történő vadászat esetében gímszarvast, dámszarvast, muflont, vaddisznót és őzet kizárólag 222,7 newton húzóerőt meghaladó vadászíjjal és arra alkalmas vadászvevesszővel lehet elejteni.

(3) Vadat elfogni az e célra szolgáló hálóval, befogó karámmal, altató-, bénítólövedékes fegyverrel, valamint a vonatkozó közösségi rendeletben nem tiltott, illetve megengedett csapdázási módszerrel lehet.

(4) Altató-, bénítólövedékes fegyvert csak a vadászati hatóság előzetes engedélyével, erre képesített vadász használhat.

Vhr. 27/A. § (1) Amennyiben nincs más kielégítő megoldás, a vadászati hatóság a döntést az alábbi esetekben hozhatja meg:

a) a Vtv. 28. § (4) bekezdése esetében a közegészség és közbiztonság, vagy a légi közlekedés biztonsága, vagy a mezőgazdasági hasznosítású növények és állatok, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése, vagy a növény- és állatvilág természetvédelmi célú védelme érdekében, valamint az állományfeljavítás, a visszatelepítés és az ezekhez szükséges tenyésztés céljából;

b) a Vtv. 30. § (2) bekezdése esetében a közegészség és közbiztonság, vagy a mezőgazdasági hasznosítású növények és állatok, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése vagy a növény- és állatvilág természetvédelmi célú védelme érdekében, valamint az állományfeljavítás, a visszatelepítés és az ezekhez szükséges tenyésztés céljából;

c) a Vtv. 38. § (3) bekezdésének a) és d) pontja esetében a közegészség és közbiztonság, vagy a légi közlekedés biztonsága, vagy a mezőgazdasági hasznosítású növények és az állatok, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése vagy a növény- és állatvilág természetvédelmi célú védelme érdekében, valamint a kutatás és oktatás, az állományfeljavítás, a visszatelepítés és az ezekhez szükséges tenyésztés céljából;

d) a Vtv. 39. § (3) bekezdése esetében a közegészség és közbiztonság, vagy a légi közlekedés biztonsága, vagy a mezőgazdasági hasznosítású növények és állatok, az erdők, a halgazdaságok és a vizek súlyos károsodásának megelőzése vagy a növény- és állatvilág természetvédelmi célú védelme érdekében.

(2) Az (1) bekezdés szerinti döntésben meg kell határozni:

a) azt a vadfajt és az egyedek számát, amelyre a döntés vonatkozik,

b) a befogás vagy elejtés engedélyezett módját, eszközeit,

c) azt a területet, ahol a döntésben foglalt tevékenység gyakorolható,

d) a döntés érvényességi idejét.

(3) A vadászati hatóság meghatározott esetekben az engedélyes (kötelezett) részére a döntésben foglaltak végrehajtásáról jelentéstételi kötelezettséget is előírhat.

58. § (1) Apróvadat sörétes vadászlőfegyverből kilőtt söréttel, nagyvadat golyós vadászlőfegyverrel szabad elejteni. A hivatásos vadász által - nagyvad utánkeresés során kegyelemlövéshez - alkalmazható vadászlőszert kivételével vadászati célra legalább 2 mm-től legfeljebb 5 mm-ig terjedő átmérőjű sörét használható.

(3) Működése vagy felhasználása körülményei folytán szelektív vadbefogó hálóval kizárólag a zárttéri tenyésztésből származó kibocsátott fácán, továbbá a mezei és üregi nyúl, a róka, a gímszarvas, a dámszarvas, a muflon, valamint az őz fogható be.

59. § (1) Vizes területeken és azok védősávjában az ólomsörét használata 2005. augusztus 15. napjától vadászat során tilos. Amennyiben védősáv nem kerül hatósági kijelölésre, a vizes terület határterületén vízivad vadászat oly módon folytatható, hogy a tilalommal érintett területre a kilőtt ólomsörét ne hulljon vissza.

60. § (1) A vadászati hatóság külön engedélyével meghatározott célra tudományos kísérlet, lakott területről történő eltávolítás és egyéb humán-, illetve állat-egészségügyi célból vadbefogásra olyan kábító és bénító

vegyszert, valamint lőszert lehet alkalmazni, amely a vad életét és testi épségét nem veszélyezteti. Tudományos kutatás céljából a vadászati hatóság a vadászati módok, illetve a vadászati idények alól felmentést adhat.

(2) A Vtv. 30. §-ának (2) bekezdése alapján róka, dolmányos varjú, szarka és szajkó elpusztítására védett állatot nem veszélyeztető szelektív hatású vegyszer is alkalmazható.

13/2001. KöM rendelet 4. § (1) A rendelet 1-4. számú mellékleteiben nem szereplő, az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok körét a 7. számú és a 8. számú melléklet tartalmazza.

(2) Az (1) bekezdés szerinti fajokra a Vtv. 42-44. és 80. §-ának, továbbá a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 8/1998. (I. 23.) Korm. rendelet, valamint a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról szóló 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

10. cikk (1) A tagállamok ösztönözik az 1. cikkben meghatározott valamennyi madárfaj állományának védelméhez, kezeléséhez és hasznosításához szükséges kutatást és bármely egyéb tevékenységet.

(2) Különleges figyelmet fordítanak az V. mellékletben felsorolt témákra vonatkozó kutatásra és más tevékenységre. A tagállamok megküldenek a Bizottság részére minden olyan információt, amely lényeges ahhoz, hogy az az e cikkben említett kutatás és tevékenység összehangolása érdekében megfelelő intézkedéseket tegyen.

Vtv. 2. § (1) E törvény rendelkezéseit alkalmazni kell:...

f) a természet védelmével kapcsolatos kutatási, bemutatási, oktatási, nevelési, ismeretterjesztési és tudományos tevékenység szakmai irányítása és támogatása,...
során.

(2) A természetvédelem (1) bekezdésben foglaltakon túlmenő feladata, hogy

a) a kiemelt oltalmat igénylő, föld-, víz-, növény- és állattani, tájképi, kultúrtörténeti szempontból, illetőleg más közérdekből kiemelt védelemre érdemes természeti értékek és területek körét megállapítsa;

b) a védett természeti értékeket és a védett természeti területeket veszélyeztető jelenségeket feltárja; biodiverzitás-monitorozó rendszer keretében az irányelvek mellékleteiben szereplő hazai élőhelyek és fajok megfigyelése szabványosított módszerekkel megkezdődött. Az így szerzett információkat a tagállamok és a közösség szintjén végzett kutatások megfelelő koordinációja érdekében szükséges kicserélni. Az időszakosan elkészítendő nemzeti jelentések alapját is a monitorozásból származó adatok képezik.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a területek kijelölésére, az ökológiai hálózat megvalósításához szükséges tudományos munkára, valamint a tagállamok közötti, határokon átnyúló kutatási együttműködés támogatására.

27562004. Korm. rendelet 13. § (2) A 79/409/EGK tanácsi irányelv 10. cikkében, valamint a 92/43/EGK tanácsi irányelv 11. cikkében, 12. cikkének (4) bekezdésében és 18. cikkében meghatározottak szerint az igazgatóság a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelmi helyzetének nyomon követése, a fajok védelme, kezelése és hasznosítása érdekében kutatást, monitorozást végez, különös tekintettel a 10. számú melléklet szerinti témákra, valamint a kiemelt jelentőségű élőhelytípusokra és fajokra.

10. számú melléklet a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelethez

A vadon élő madárfajok kutatásának kiemelt témái

a) Kihalással veszélyeztetett fajok vagy különösen veszélyeztetett fajok nemzeti jegyzékének összeállítása, földrajzi elterjedésük figyelembevételével.

b) Olyan területek felsorolása és ökológiai jellemzése, amelyek különösen fontosak a vonuló fajok számára vonulási útvonalukon és telelő, illetve fészkelő területeiken.

c) A vonuló fajok állományadatainak gyűjtése a gyűrűzések alapján.

d) Vadon élő madarak elejtési módszereinek az állomány nagyságra gyakorolt hatásainak értékelése.

e) Ökológiai módszerek kidolgozása vagy továbbfejlesztése a madarak által okozott károk megelőzése érdekében.

f) Bizonyos fajok környezetszennyezési indikátorként betöltött szerepének meghatározása.

g) A kémiai környezetszennyezések madárfajok állományaira gyakorolt káros hatásainak tanulmányozása.

347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 37. § Az NPI állami alaptevékenysége körében

ba) a természetvédelmi kutatással,

c) vezeti a működési területén lévő védett természeti területek és természeti értékek nyilvántartását, gondoskodik a természetvédelmi célú nyilvántartások vezetéséhez szükséges elsődleges és másodlagos adatgyűjtésről, illetve működteti a feladatkörével összefüggő területi monitoring és információs rendszert, együttműködik más információs és ellenőrző rendszerekkel;

11. cikk A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a tagállamok európai területein természetesen elő nem forduló vadon élő madárfajok bármiféle betelepítése ne károsítsa a helyi növény- és állatvilágot. Ebben a témában a Bizottsággal konzultálnak.

Tvt. 9. § (4) Növény- és állatföldrajzi szempontból új élő szervezet betelepítése akkor engedélyezhető, ha megtelepedésük, alkalmazkodásuk esetén a hazai életközösségekben a természetes folyamatokat az őshonos fajok rovására nem módosítják károsan.

13. § (1) Ha természeti területen gazdasági tevékenység, így különösen a vadgazdálkodási, vadászati, halászati, horgászati tevékenység gyakorlásának módja a természet védelméhez fűződő érdekeket súlyosan sérti vagy veszélyezteti, a természetvédelmi hatóság a tevékenység korlátozását, megtiltását kezdeményezi.

(2) Vadászható állatfajnak nem nyilvánított, nem őshonos vadon élő állatfaj betelepítéséhez, továbbá vadon élő állatfaj visszatelepítéséhez a miniszter - a vadgazdálkodásért felelős miniszter hozzájárulásával kiadott - engedélyre szükséges.

(3) A vadászati hatóság a természetvédelmi hatóság kezdeményezésére kötelezheti a vadászatra jogosultat a tájidegen vadon élő állatfajok állományának vadászati módszerekkel történő csökkentésére vagy felszámolására.

(4) A (2) bekezdésben foglalt kivétellel a nem őshonos élő szervezetek betelepítéséhez vagy élő szervezet visszatelepítéséhez - a vadgazdálkodásért felelős miniszter hozzájárulásával - a miniszter engedélyre szükséges.

I. melléklet Közösségi jelentőségű madárfajok, melyek élőhelye speciális intézkedéseket igényel

275/2004 Korm.r. 1/A melléklet (megegyezik az irányelv mellékletével)

2. számú melléklet a 13/2001. (V. 9.) KöM rendelethez: Védett állatok

4. számú melléklet a 13/2001. (V. 9.) KöM rendelethez: Fokozottan védett állatok

II/1. melléklet A Közösségen belül valamennyi tagállamban a Bizottság hozzájárulása nélkül is vadászható fajok:

79/2004 FVM r (Vhr.). 5. melléklet

Vadászati idények

ba) Apróvadfajok ...

Fácánkakas: október 1.-január 31.

- fácantyúk (*1): vadászati idény nélkül

Fogoly (*2): október 1.-december 31.

Vetési lúd, Nagylilik (*3): október 1.-január 31.

Tókésréce, Csörgőréce, Szárcsa (*4): szeptember 1.-január 31.

Barát-, Kerceréce (*4): október 1.-január 31.

Böjti réce: vadászati idény nélkül

Erdei szalonka (*5): március 1.-április 10.

Balkáni gerle: augusztus 15.-február 28.

Örvös galamb: augusztus 15.-október 31.

bb) Egyéb apróvadfajok: ...

Dolmányos varjú,

Szarka (*8): július 1.-február 28.
 Szajkó (*8): augusztus 1.-február 28.

II/2. melléklet [Csak bizonyos, megjelölt tagállamokban vadászható fajok:]

Magyarország irányelvi kiigazítást kért és kapott az alábbi fajokra:

Anser albifrons – nagy lilik
Bucephala clangula – kerceréce
Larus ridibundus – dankasirály
Larus cachinnans – sárgalábú sirály
Streptopelia decaocto – balkáni gerle
Sturnus vulgaris – seregély
Garrulus glandarius – szajkó
Pica pica – szarka
Corvus frugilegus – vetési varjú
Corvus corone/cornix – dolmányos/kormos varjú

III/1. melléklet [Kereskedelem engedélyezett, amennyiben legális módon ejtették el vagy fogták be a példányt]

1. *Anas platyrhynchos* – tőkés réce
2. *Lagopus lagopus lagopus, scoticus et hibernicus* – sarki hófajd három alfaja
3. *Alectoris rufa* – vörös fogoly
4. *Alectoris barbara* – barnanyakú szirtifogoly
5. *Perdix perdix* – fogoly
6. *Phasianus colchicus* – fácán
7. *Columba palumbus* – örvös galamb

IV. melléklet Hurkok, madárlép, horgok, csaliként használt vak vagy megcsonkított élő madarak, magnókészülékek, áramütést előidéző elektromos eszközök.

Vtv. 30. § (1) A vadat elejteni, elfogni kizárólag a törvényben meghatározott módon szabad. Tilos a vadat a vonatkozó közösségi rendeletben foglalt csapdázási módszerrel, valamint méreg alkalmazásával elfogni, illetve elpusztítani.

(2) A vadászati hatóság vadgazdálkodási, humán-, illetve állat-egészségügyi indokokra tekintettel, a mérgező hatású anyagok használatára vonatkozó külön jogszabályok figyelembevételével engedélyezheti szelektív méreg alkalmazását.

(3) A vadászterületen a vadász a vadállomány védelme érdekében - a vad elfogására, elejtésére megengedett vadászati eszközzel - elfoghatja vagy elejtheti

a) a vadat űző kutyát, ha a vad sérelme másként nem hárítható el, illetve

b) fertőzés továbbterjedése vagy másként el nem hárítható támadás megakadályozása céljából a kutyát vagy macskát, ha a tulajdonosának felderítésére nincs közvetlen lehetőség.

(4) A (3) bekezdésben foglaltak nem vonatkoznak a felismerhető jellel ellátott, rendeltetésüknek megfelelően alkalmazott vadászkutya, valamint a vakvezető kutyára.

67. § (1) Vadat csak vadászati célra engedélyezett - legalább negyvenöt centiméter csőhosszúságú - vadászlőfegyverrel lehet elejteni.

(2) Vadászíjjal történő vadászat esetében gímszarvast, dámszarvast, muflont, vaddisznót és őzet kizárólag 222,7 newton húzóerőt meghaladó vadászíjjal és arra alkalmas vadászvevesszővel lehet elejteni.

(3) Vadat elfogni az e célra szolgáló hálózattal, befogó karámmal, altató-, bénítóölvedékes fegyverrel, valamint a vonatkozó közösségi rendeletben nem tiltott, illetve megengedett csapdázási módszerrel lehet.

71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

(2) A vadászat rendje megsértésének minősül továbbá az alábbi eszközökkel történő vadászat:

f) a vad megtevesztésére alkalmas elektronikus akusztikai eszköz;

g) a vad megtevesztésére alkalmas mesterséges anyag, valamint vak és megcsonkított élő csali állat;

h) az áramütést előidéző elektromos eszközök;

Mesterséges fényforrások, tükrök, célpont megvilágítására szolgáló eszközök, elektronikus képnagyítóból vagy képátalakítóból álló éjszakai lövésre alkalmas célzóeszközök

Vtv. 71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

- d) mesterséges fényforrás, továbbá a fényszóró engedély nélküli használatával,
- (2) A vadászat rendje megsértésének minősül továbbá az alábbi eszközökkel történő vadászat:
 - j) tükör és más vakító eszköz, továbbá gázok és kifüstölés;
 - e) az elektronikus optikai eszköz;

Robbanószeres. Hálók, csapdák, mérgezett vagy altató csalétek

Vtv. 30. § (1) A vadat elejteni, elfogni kizárólag a törvényben meghatározott módon szabad. Tilos a vadat a vonatkozó közösségi rendeletben foglalt csapdázási módszerrel, valamint mérge alkalmazásával elfogni, illetve elpusztítani.

(2) A vadászati hatóság vadgazdálkodási, humán-, illetve állat-egészségügyi indokokra tekintettel, a mérgező hatású anyagok használatára vonatkozó külön jogszabályok figyelembevételével engedélyezheti szelektív mérge alkalmazását.

68. § (1) E törvény alkalmazásában tiltott vadászati eszköznek minősül:

- a) a mérgezett hegyű és robbanó fejű nyílvessző;
- b) a számszerű;
- c) az e törvény előírásainak meg nem felelő vadászíj, illetve nyílvessző;
- d) a lőfegyverre szerelt hangtompító eszköz;
- e) a gímszarvasra, dámszarvasra, muflonra, valamint őzre történő vadászat esetén a sörétes vadászlőfegyver;
- f) a hurok, horog, madárlép, verem;
- g) a működése vagy felhasználása körülményei folytán nem szelektív háló.

Vhr. 58. § (3) Működése vagy felhasználása körülményei folytán szelektív vadbefogó hálóval kizárólag a zárttéri tenyésztésből származó kibocsátott fácán, továbbá a mezei és üregi nyúl, a róka, a gímszarvas, a dámszarvas, a muflon, valamint az őz fogható be.

Anx.IV(b) Két tölténynél nagyobb befogadóképességű tárral rendelkező félautomata vagy automata fegyverek.

Vtv. 71. § (2) A vadászat rendje megsértésének minősül továbbá az alábbi eszközökkel történő vadászat:

- b) a sörétes vadászlőfegyverrel a két tölténynél nagyobb tárcapacitású öntöltő (félautomata) vagy önműködő (automata) sörétes vadászlőfegyver;

Vhr. 75/A. § (2) A Vtv. 71. § (2) bekezdésének e) pontja szerint nem minősül elektronikus optikai eszköznek a céltávcsőben célzás megkönnyítése céljából elektronikusan megvilágított irányzék.

Légi jármű, motoros járművek.

Vtv. 71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

- a) légi járműből, vadászható madárfajok esetén a motoros járműből vagy járműről, vadászható emlősfajok esetén mozgó motoros járműből vagy járműről, továbbá az óránként öt kilométert meghaladó sebességgel közlekedő vízi járműből,

Óránkénti öt kilométert meghaladó sebességgel közlekedő vízi járművek.

Vtv. 71. § (1) A vadászat rendje megsértésének minősül az alábbi vadászat:

- a) légi járműből, vadászható madárfajok esetén a motoros járműből vagy járműről, vadászható emlősfajok esetén mozgó motoros járműből vagy járműről, továbbá az óránként öt kilométert meghaladó sebességgel közlekedő vízi járműből,

6. EGYÉB KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓ A VADON ÉLLŐ MADARAK VÉDELMEHEZ